PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

★

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, TOREK, 10. OKTOBRA 1972
LETO XIV. ● ŠTEVILKA 277 ● CENA 1 DINAR

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK JAK KOPRIVC

Vošnjak obiskal Wodaka

Govorila sta o izgredih na Koroškem zaradi dvojezičnih napisov

DUNAJ, 9. okt. (Tanjug) — Jugoslovanski veleposlanik na Dunaju Mitja Vošnjak je obiskal generalnega sekretarja avstrijskega zunanjega ministrstva. Walterja Wodaka. Govorila sta o izgredih na Koroškem zaradi dvojezičnih napisov.

Namestnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Jakša Petrić pa se je danes pogovarjal z avstrijskim veleposlanikom v Jugoslaviji dr. Aleksandrom Ottom o protijugoslovanski gonji. (Berite tudi poročilo na zadnji strani.)

Odločilna faza tajnih pogajanj

Pogovori Kissingerja s severnovietnamskima predstavnikoma zbujajo upanje v politično-vojaški kompromis

PARIZ, 9. okt. (AFP, UPI). Tu so se danes nadaljevali pogovori med Nixonovim osebnim odposlancem Kissingerjem in severnovietnamskima predstavnikoma: članom političnega biroja delavske stranke Le Duc Thojem in vodjo delegacije na pariških pogajanjih Xuanom Thujem.

To je že 19. tajno srečanje med Kissingerjem in severnovietnamskimi delegati, edina novost je, da je od včeraj na ameriški strani navzoč tudi general Haig, ki se je pred dnevi v Saigonu razgovarjal s predsednikom generalom Thieujem in ameriškimi vojaškimi poveljniki. Pogovori so se začeli včeraj in se bodo najbrž nadaljevali še jutri. Kot vselej so zaviti v skrivnostnost, ker ne ameriški ne vietnamski predstavniki ne dajejo nobenih izjav.

Pogostnost pogovorov in govorice, da so »dokaj napredovali«, pa dajejo upati, da je morda na obzorju sporazum. Severnovietnamska predstavnika sta sicer zanikala optimistične izjave, ki so večinoma prihajale iz Washingtona, dopisniku AFP pa je nekdo v Saigonu povedal, da Severnovietnamci ne bi nadaljevali teh pogovorov s Kissingerjem, če ne bi bilo zanje resnih možnosti. Prve zanesljive novice o morebitnem uspehu je pričakovati iz Washingtona, Pariza ali morda iz Hanoia, v Saigonu pa je vse pogosteje slišati, da bodo tajna pogajanja rodila politično-vojaški kompromis, ki naj bi končal vojno. Saigonski predsednik Thieu, ki naj bi se umaknil, se je že večkrat sestal z ameriškim veleposlanikom Bunkerjem.

Tito odlikoval Andrića

Pisatelj ob jubileju prejel red junaka socialističnega dela

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito je pisatelja Iva Andrića ob njegovi 80-letnici na predlog naših najvišjih kulturnih in znanstvenih ustanov odlikoval z redom junaka socialističnega dela. V utemeljitvi je rečeno, da je Ivo Andrić obogatil našo kulturo z deli, ki imajo izjemno umetniško vrednost.

Jutri bo v počastitev Iva Andrića v Beogradu slovesna akademija.

Pot ZK tesno z delavci

Kardelj: Delegatski sistem — najvišja oblika demokracije

SARAJEVO, 9. okt. (Tanjug). — Član predsedstva ZKJ Edvard Kardelj je 18. septembra govoril v Mostarju na razširjenem sestanku medobčinske konference ZK za Hercegovino. Jutrišnje »Oslobođenje« objavlja širše odlomke iz njegovega govora.

Kardelj je med drugim opozoril na vodilno vlogo ZK. Pot ZK je med drugim v tem, da se tesno povezuje z delavskim razredom. Delegatski sistem, ki ga uvajamo, pomeni najvišjo obliko demokracije. Širše izvlečke iz govora objavljamo na 4. strani.

Priznanje Kardelju

Listina samoupravljalcev tudi članu predsedstva SFRJ K. Crvenkovskemu

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug). Član sveta federacije Edvard Kardelj in član predsedstva SFRJ Krste Crvenkovski sta danes dobila listini klubov samoupravljalcev Jugoslavije.

Sklep o podelitvi tega priznanja je bil sprejet 26. junija letos, na dan samoupravljalcev Jugoslavije. V Beogradu je obema odlikovancema izročil plaketi predsednik zveze klubov samoupravljalcev Jugoslavije Bora Petkovski.

Kardelj se je zahvalil za to priznanje in poudaril, da morajo klubi samoupravljalcev — in to iz dneva v dan bolj postajati ena od subjektivnih sil samoupravljanja, sila, ki se aktivno zavzema za izobraževanje delavskega razreda.

Predstavniki sindikatov, zlasti kluba samoupravljalcev, so nato tovariša Kardelja in Crvenkovskega seznanili z nekaterimi bližnjimi nalogami ter ju zaprosili, naj pomagata k njihovi uresničitvi.

Zdaj mora...

Težko bi našli poštenega človeka, ki ne bi s srcem pozdravil prizadevanj predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ, da bi v tej deželi vendarle bolj spoštovali zakonitost, uresničevali tisto, za kar smo se demokratično dogovorili, da bi postavili na svetlo vse tiste, ki zbirajo bogastvo na tuj račun, da bi ZK očistili vsega tistega, kar jo vleče nazaj in maže njen ugled, ter da bi delavski razred res prišel do besede.

Ta trdna odločenost pa ni všeč. seveda vsem tistim, ki so bili navajeni delati mimo tega, kar je bilo sklenjeno v zvezi komunistov, ki so navajeni samo ukazovati — tudi samoupravnim organom, ki razumejo preobrazbo zveze komunistov predvsem tako, naj se ne vmešava v njegove posle, ravnanje in moralo. Kajpak so vznemirjeni, ko se obeta, da bo treba povedati in dokazati, kako so si nabrali bogastvo. In so seveda na trnih, ko se jekleni zveza komunistov — vse to pa še toliko bolj, če je kdo izmed takih vse to počel z rdečo izkaznico v žepu.

Tako politično razpoloženje velikanske večine delovnih ljudi pa močno zavezuje. Ljudje so pripravljeni na akcijo in jo tudi pričakujejo. Predsednik Tito je v intervjuju Vjesniku dejal: »Vidite, doslej smo govorili, da je potrebno, zdaj pa bomo rekli: Mora! ... Jasno je treba povedati: Storili bomo to in to! Kdor se temu ne bo podredil, mora iz vrst zveze komunistov.«

V pismu, ki sta ga predsednik Tito in izvršni biro naslovila na članstvo in organizacije, je opozorjeno, kako pomembno je, da zveza komunistov nekaj napravi. Rečeno je, da bi bili doseženi rezultati lahko ogroženi, uspeh politike ZKJ pa vprašljiv, če se zveza komunistov ne bo preobrazila v takšno organizacijo revolucionarne akcije, ki je zmožna svoja stališča in politiko učinkovito uresničevati. In vsak njen član, kajti, kot je dejal tovariš Tito — vsak komunist je vojak revolucije, dokler revolucija traja.

Torej?

Neumno bi bilo pričakovati, da bo zdaj izvršni biro pogledal, kakšno politiko pelje prodajni v našem podjetju, ali daje podkupnine ali jih ne, kdo si kuje premoženje brez dela, kdo je sedel za vrat delovnemu kolektivu, in mu ne da do besede, kdo še uživa privilegije in se okorišča na naš račun, kdo se ne podreja sklepom in tako naprej. Stori lahko le tisto, kar je v njegovi moči in za kar je pooblaščen.

Vsak naj začne pri sebi, v svojem okolju. In to konkretno ter brez velikih besed. Te lahko pomenijo tudi čisto nekaj drugega; jaz sem za revolucijo, pustite me pri miru ter mi ne glejte pod prste.

Tudi zaradi takih je doslej marsikatera akcija splavala po vodi. Raste odločnost, da tokrat ne bo. Ne sme. Političnih obljub ljudje zlepa ne pozabijo.

VLADO JARČ

Predsedstvo RK SZDL: naš ogorčen protest!

Predsedstvo RK SZDL Slovenije ogorčeno protestira proti temu, kar se zadnje čase dogaja na avstrijskem Koroškem in je globoko zaskrbljeno nad vzdušjem, ki tam nastaja. Vse to dogajanje ne ogroža samo izvajanja zakona o dvojezičnih napisih, temveč nasploh grozi obstoju tamkajšnje slovenske narodnostne skupnosti.

Slovenske ljudi tostran in onstran meje zaprepašča jo takšne organizirane teroristične akcije; te v svoji histeriji proti slovenski manjšini rušijo najosnovnejše norme človekovih pravic. Z bombnimi grožnjami, fizičnimi obračunavanji in organiziranim znašanjem nad vsem, kar je slovenskega, stopnjujejo vzdušje nasilja in strahu. Vse to pa jih povezuje z drugimi oblikami terorizma po svetu. Še predobro pomnimo čas, ko so nacisti v zagrizenem sovraštvu tudi do Slovencev na Koroškem grožnje spreminjali v dejanja. Pomniti pa bi ga morali tisti, ki to početje mirno opazujejo, čeprav bi bili dolžni ukrepati kot oblast, kot zavezanci iz avstrijske državne pogodbe ter mednarodnih konvencij in sploh kot družba, ki želi veljati za demokratično. Z demokratičnostjo, državno pogodbo in še posebej z obveznostmi glede denacifikacije pa je v globokem nasprotju tudi dovoljevanje organizacij, katerih delovanje ima korenine v nacizmu in s tem povezano toleriranje dejavnosti ustaških terorističnih skupin, z njihovega ozemlja proti sosednji državi Jugoslaviji.

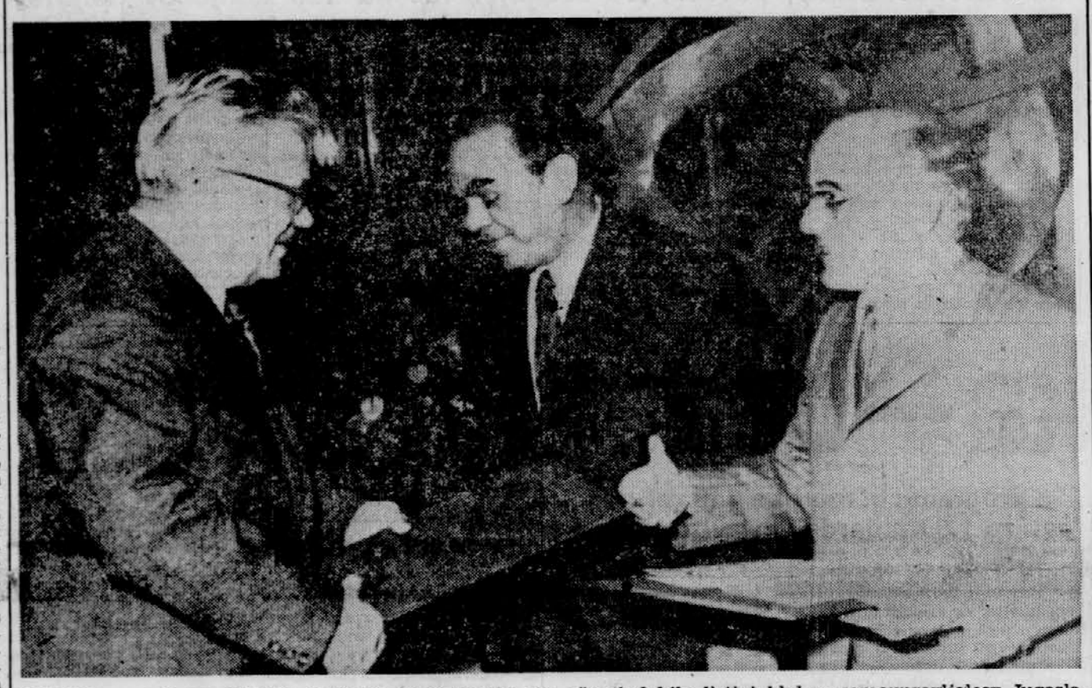
Izbruh protislovenskega sovraštva pod plaščem organiziranega velikonemškega nacionalizma, ki zbira okrog sebe vse, kar je nazadnjaškega v celotni avstrijski družbi, so simptoni, ki pozivajo k previdnosti ne samo nas, ampak vse demokratične sile sveta, obenem pa silijo manjšino k odločnim ukrepom v obrambo svojega obstoja. Ne dvomimo sicer, da teh demokratičnih naprednih sil ni malo tudi v avstrijski družbi in pričakujemo, da bodo znale premagovati nevarnosti, ki navsezadnje ogrožajo njih same.

Pričakujemo pa tudi energične ukrepe avstrijskih oblasti, kajti nosilci teh divjaških akcij zoper obveznosti avstrijske države do slovenske manjšine in do vse demokratične javnosti očitno niso dovzetni za kaj drugega.

Politični tisk v zagati

Sistemski ukrepi naj izboljšajo gmotni položaj založniških hiš

LJUBLJANA, 9. okt. — Predsedstvo in izvršni odbor republiške konference SZDL sta na današnji seji obravnavala materialni položaj političnoinformativnega tiska v Sloveniji. Ugotovila sta, da lahko nastane velika škoda, če ne bo družba čimprej nekaj ukrenila, da izboljšamo položaj časopisno-založniških hiš. Na osnovi današnje razprave in predlogov bo SZDL poslala izvršnemu svetu predloge za sistemske ukrepe, ki naj bi jih izpeljali v republiki, da bi izboljšali položaj najpomembnejšega dela političnega tiska. Že letos pa naj bi časopisno založniška podjetja oprostili plačevanja republiškega in občinskega prispevka od osebnega dohodka. Več o tem na 2. strani.

LISTINA — Edvard Kardelj in Krste Crvenkovski sta včeraj dobila listini klubov samoupravljalcev Jugoslavije. Telefoto: Tanjug

Pogovori Bahr — Gromiko

Menijo, da se pogovarjata o pričakovanem sporazumu z Nemčijama

MOSKVA, 9. okt. (AP) — Tu sta danes začela pogovore sovjetski zunanji minister Gromiko in zahodnonemški državni sekretar Bahr. Menijo, da se bosta med drugim pogovarjala tudi o pričakovanem sporazumu med Nemčijama in o dvostranskih stikih. Bonska vlada si obeta pomoč od Sovjetske zveze pri premagovanju težav, ki so se pokazale pri urejanju stikov z Vzhodno Nemčijo. Bahr se bo jutri vrnil v Bonn.

Indija za mirovni dialog

Predsednica Indira Gandhi si prizadeva za dobre stike s Pakistanom

NEW DELHI, 9. okt. (TASS) — Indijska predsednica Indira Gandhi je danes izjavila, da si Indija dosledno prizadeva za navezavo prijateljskih stikov s svojimi sosedi, še zlasti s Pakistanom. Opozorila je na vse večjo potrebo, da bi se mirljubni pogovori s Pakistanom nadaljevali, in izrazila upanje, da bodo sporazum v Simli, katerega cilj je bil urediti stike med državama, uspešno uresničili.

Saigon v dosegu topov

Ameriška letala si prizadevajo onemogočiti napredovanje sil FNO

SAIGON, 9. okt. (AFP, Reuter, AP) — Osvobodilne čete so danes silovito napadale območje Saigona in obstrelijevale vladne čete s topovi in minometi. Ameriška letala, tudi bombniki »B-52«, pa so napadala saigonsko okolico, da bi »preprečila zbiranje osovraženih čet in vojaškega materiala«. Včeraj so letala 310-krat napadla Severni Vietnam in bombardirala mostove, skladišča ter dve letališči.

Koristen obisk

Izjava predsednika ZIS Džemala Bijedića po vrnitvi iz Kaira - Govorili smo odkrito in tehtno o perečih zadevah

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug). Pozno sinoči se je predsednik Džemal Bijedić vrnil iz Kaira v Beograd. Med večdnevnim uradnim obiskom v Egiptu se je pogovarjal s predsednikom vlade Sidkijem ter drugimi najvišjimi egiptovskimi državnimi in političnimi osebnostmi. Obravnavali so dvostransko sodelovanje in žgoče mednarodne probleme.

Po prihodu na beograjsko letališče je predsednik ZIS Džemal Bijedić rekel: »Rad bi dejal, da smo končali uspešen in koristen obisk. Pogovori, ki smo jih imeli z vsemi najodgovornejšimi voditelji prijateljskega Egipta, so bili zelo odkriti in tehtni kakor zmeraj med našima državama.

S predsednikom vlade dr. Sidkijem smo vsestransko izmenjali mnenja o vseh vprašanjih, za katera sta zainteresirani naši državi. Posebej smo govorili o tem, kako razviti dvostranske stike na vseh področjih, seveda pa tudi o mednarodnih vprašanjih, zlasti še o položaju na Bližnjem vzhodu in v Sredozemlju, ki je zaskrbljujoč. Glede vseh teh vprašanj obstoji med našima državama globoko razumevanje, zlasti kar zadeva vsestransko podporo pravični stvari arabskih narodov v boju proti agresiji. Strinjali smo se tudi, da je treba okrepiti dejavnost neuvrščenih držav ter razširiti njene okvire, s čimer bi kar najbolj prispevali k reševanju žgočih problemov na svetu. Pogovori s predsednikom Sadatom so še bolj potrdili, da moramo medsebojne prijateljske stike poglobiti. Na vsakem koraku smo čutili prizadevanje in zahteve po nadaljnji izmenjavi mnenj in sodelovanju.« (Skupno poročilo o jugoslovansko-egiptovskih pogovorih objavljamo na 6. strani).

Za naše največ bron?

Naši šahisti bodo z Bolgarijo bržčas — izgubili!

SKOPJE, 9. okt. — V 12. kolu finalnega dela moške šahovske olimpiade je jugoslovansko moštvo v dvoboju z Bolgarijo zaostalo za pričakovanji. Ob prekinitvi je stanje dvoboja 1:1, vendar je Gligorić kot črni povsem izgubljen proti Bobocovu, Ljubojević pa ima samo taktične možnosti proti Tringovu. Že 2:2 bi bil nazadnje torej uspeh za naše, potem ko sta z remijem končali partiji Radulov : Matanović in Matulović : Padevski. (Podrobnosti na športni strani).

Ču z novinarji iz ZDA

Kitajski premier izjavil, da bodo po Mau uvedli kolektivno vodstvo

NEW YORK, 9. okt. (AP, Reuter) — Kitajski premier Ču En Laj je izjavil, da bodo na Kitajskem po Mao Ce Tungu uvedli kolektivno vodstvo. Tako je dejal med pogovorom s skupino ameriških novinarjev. Ko so ga vprašali, ali namerava obiskati ZDA, je odgovoril, da tak obisk ne pride v poštev, dokler je tam predstavnik Čangkajškove vlade. V zvezi z gospodarstvom je omenil, da si letos Kitajska obeta 250 milijonov ton žita.

V Siriji razsaja kolera

V Damasku so zabeležili 52 obolenj — Cepljenje v Libanonu

BEJRUT, 9. okt. (AP) — Libanon je danes prosil svetovno zdravstveno organizacijo, naj pošlje cepivo proti koleri, ker je ta nevarna bolezen izbruhnila v sosednji Siriji. V Damasku so doslej zabeležili 52 obolenj. Libanonski minister za zdravstvo pa je danes zanikal pisanje bejrutskih časopisov, da se je bolezen že razširila v severni Libanon. Poudaril je, da doslej ni še nihče zbolel za kolero.

Pijanost kriva nesreče

Pri najhujši železniški nesreči v Mehiki 208 mrtvih in 1200 ranjenih

MEXICO, 9. okt. (Tanjug) — »Črna bilanca« doslej najhujše železniške nesreče v Mehiki, ki se je zgodila pred tremi dnevi, je: 208 mrtvih in več kot 1200 ranjenih; od 1600 potnikov v vlaku je nepoškodovanih le 200. Nesreča se je zgodila v bližini mesteca Salitila, 1000 kilometrov severno od Mexica zaradi prevelike hitrosti. Vlak bi moral na tem odseku proge voziti le s 60 in ne 120 kilometri na uro. Tragedije pa so krivi pijani železničarji. Pet so jih že aretirali, eden pa je pobegnil.

OBISK IZ FRANCIJE — Delegacijo KPF, ki jo vodi George Marchais (levo), je v Beogradu sprejel Stane Dolanc. Telefoto: Tanjug

Maraton na TV

Zahodnonemški politiki bodo na televizijskih oddajah v neposrednem dialogu razpravljali o svojih načrtih

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

WIESBADEN, 9. okt. Zahodnonemški politiki so se dogovorili za »televizijski maraton«. Kakor so danes sporočili, bodo kancler Brandt, zunanji minister Scheel, predsednik CDU in kanclerski kandidat opozicije Barzel ter predsednik CSU Strauss na treh televizijskih oddajah skupno približno pet ur v neposrednem dialogu razpravljali o svojih političnih programih in načrtih.

Serija treh oddaj se bo začela 18. oktobra, tik pred začetkom vrhunskega sestanka razširjene EGS v Parizu, in končala 15. novembra, tri dni pred predčasnimi parlamentarnimi volitvami.

Od tega »četveroboja gigantov«, ki je za ZRN popolna novost — doslej se šef vlade in šef opozicije še nikoli nista srečala v javnem pogovoru —, bo po mnenju političnih opazovalcev v Zahodni Nemčiji v precejšnji meri odvisno, kako se bo na parlamentarnih volitvah odločila večina zahodnonemških volilnih upravičencev.

V Wiesbandu, kjer poteka predvolilni programski kongres opozicijske CDU, so nekateri krogi izrazili bojazen, kako bo na gledalce vplival šef CSU Franz Josef Strauss, ki je znan po svojih ekstremističnih pogledih na družbeno in zunanjepolitično usmeritev levoliberalne vlade. (O opozicijskem kongresu več na 5. strani.)

SLAVKO FRAS

INVESTICIJSKI BIROJI TRBOVLJE
IBT
Projektiva:
— inženiring
— projektiranje
— aeroinženiring

SZDL: tisku pomagati iz materialnih težav

Predsedstvo in IO RK SZDL sprejela predloge za sistemske ukrepe v korist tiska: 50-odstotni regres za papir, dohodek od oglasov oproščen davščin

LJUBLJANA, 9. okt. Spričo slabega materialnega položaja politično-informativnega tiska v Sloveniji, ki posluje z izgubo, mu je treba takoj zagotoviti pomoč.

Od tiska namreč družba pričakuje, da čimbolj kvalitetno izpolnjuje svoje naloge in zato je nenehno odlaganje materialnega problema tiska samo odmikanje od tega cilja, so ugotovili na današnji skupni seji predsedstva in izvršnega odbora RK SZDL in sprejeli tudi predloge za sistemske ukrepe v korist tega tiska.

Tako naj bi iz republiških sredstev zagotovili 50 odst. regres za papir za tiskanje dnevnikov Delo, Večer in Dnevnik, pokrajinskih tednikov Dolenjski list, kranjski Glas, celjski Novi tednik, Primorske novice, ptujski Tednik, murskosoboški Vestnik ter časnikov Komunist, Delavska enotnost, Kmečki glas, »TV 15«, Naša žena, Mladina in Občan. Nadalje so menili, da je nujno, da bi cene domačih reprodukcijskih materialov, ki jih potrebujejo časniki, zlasti za papir in pa storitve PTT, v prihodnje urejal družbeni dogovor, ki bi ga sklenila RK SZDL Slovenije in republiški IS na eni strani, na drugi strani pa proizvajalci papirja oziroma podjetja za PTT promet, tretji partner pa bi bila časopisna podjetja.

Dohodek od oglasov naj bi bil tudi vnaprej oproščen vsakršnega davka, pri predvideni obdavčitvi dohodka TOZD pa naj bi šteli časopisno dejavnost med tiste, ki so posebnega družbenega pomena, in jih želi republika posebej pospeševati, zato naj bi z nižjimi davčnimi stopnjami časopisnim podjetjem omogočili višjo stopnjo akumulacije. Prodajo časopisov pa naj bi v prihodnje oprostili obveznosti, ki sicer veljajo za običajno trgovino.

Za modernizacijo tehnične baze časopisnih dejavnosti naj bi zvezni organi sestavili spisek sodobne grafične opreme, ki bi bila deloma ali povsem oproščena carine, če te opreme v Jugoslaviji ne proizvajamo. Podoben seznam naj bi naredil tudi republiški IS.

Predloge za izboljšanje položaja politično-informativnega tiska bo RK SZDL poslala republiškemu IS, ki ga bo tudi opozorila, da je odprta tudi problematika celotnega mladinskega tiska, denimo publikacije Otrok in družina, Pionirskega lista in drugih, za katere bo RK SZDL naknadno predlagala sistemske rešitve.

Ker politični tisk potrebuje takojšnjo pomoč, sta predsedstvo in izvršni odbor sklenila, naj bi v prehodnem obdobju, ko še ne bodo veljali predlagani sistemski ukrepi, se pravi za leto 1972, izdajatelje političnega tiska oprostili republiškega in občinskega prispevka od osebnega dohodka. Ta oprostitev naj bi veljala za podjetja Delo, Ljudsko pravico, Mariborski tisk, Komunist, Delavska enotnost, Kmečki glas, Naša žena, Primorske novice, Tednik in Vestnik ter za zaposlene v uredništvih in upravah listov Mladina, »TV-15«, Glas in Dolenjski list.

MARIJA ROBEK

Stabilen denarni sistem?

M. Mermolja: Na mednarodnem denarnem trgu še ne bo sprememb

BEOGRAD, 9. okt. — Predstavnik NB Jugoslavije dr. Mirko Mermolja je na današnji tiskovni konferenci v odgovoru na neko vprašanje novinarjev povedal, da se je položaj na mednarodnem denarnem trgu umiril ter da sodi, da kakih posebnih sprememb ne bo — vsaj leto dni še ne, dokler se ne bodo pokazali obrisi novega mednarodnega sistema, s čimer se ukvarja posebni odbor dvajseterice.

Predstavnik NB je dodal, da bo mednarodni denarni sistem morda stabilnejši tudi še dlje kot leto dni, vče ne bo kakih posebnih presenečenj«.

Z. I.

„Predlog ZIS je nesprejemljiv“

Predsedstvo skupščine in IS BiH: Predlog o začasni delitvi sredstev ne temelji na objektivnih merilih

OD NAŠEGA SARAJEVSKEGA DOPISNIKA

SARAJEVO, 9. okt. Sekretariat za informacije SZDL BiH je izdal z današnje skupne seje predsedstva in IS skupščine SR BiH sporočilo, ki med drugim pravi:

Na skupni seji predsedstva in IS skupščine BiH, na kateri so bili prisotni tudi predstavniki vodstev družbenopolitičnih organizacij, so razpravljali o odločitvi ZIS, naj predsedstvo SFRJ sprejme zakon, po katerem bi začasno delili sredstva zveznega sklada za kreditiranje razvoja nerazvitih republik in pokrajine Kosovo. Ta predlog, ki je bil sprejet na seji ZIS 5. oktobra, določa odstotke udeležbe posameznih republik in pokrajine Kosovo v sredstvih sklada.

Ker predlog ZIS o začasni delitvi sredstev sklada ne temelji na objektivnih kriterijih, predsedstvo in IS skupščine SR BiH menita, da je taka odločitev ZIS za BiH nesprejemljiva.

Predsedstvo in IS trdita, da predlog ZIS ni sad težnje, da se dejansko določijo in uporabijo objektivna merila, ampak je rezultat razpoloženja za pogajanjem, ki izvira iz že prej doseženih pozicij in neenakopravnih odnosov, zaradi katerih je BiH leta 1966 zastavila vprašanje o enakopravnosti v svetu narodov zvezne skupščine.

Taka odločitev ZIS ni v skladu in se neposredno razlikuje od jasno sprejetih političnih načel na 9. kongresu ZKJ, kakor tudi na prvi in drugi konferenci ZKJ.

Vztrajanje na odstopanju od soglasno sprejetih političnih načel v osnovi izraža tendenco, naj se dela in odloča na stari način. Odločitev, ki jo zdaj predlaga ZIS, je primer razkoraka med sprejetimi načeli in konkretno prakso, s katero se v tem primeru želi uzakoniti že dane pravice, ne glede na to, da zanje ni moč najti argumentiranih razlogov in ne glede na to, da so te pravice v škodo drugih. Predsedstvo in IS skupščine SR BiH nadalje menita, da se s takimi metodami reševanja važnih družbenih problemov — s pomočjo pogajanja in preglasovanja — ruši ustavno načelo enakopravnosti republik in pokrajin.

BiH je nenehno izražala pripravljenost, da se to občutljivo vprašanje čimprej reši in je ob tem večkrat dajala konkretne pobude. Njeni predstavniki v pristojnih zveznih organih so strpno pripravljali predloge in obrazložitve ter razpravljali o predlogih drugih, da bi našli trajne rešitve v duhu sprejetih političnih načel in dogovorjene politike. Zaradi tega se ne moremo strinjati s tendencioznimi poskusi, da se javnosti vsili mišljenje, kakor da je BiH tista, ki onemogoča sporazumevanje o tem pomembnem vprašanju.

Ob oceni, da predlagana rešitev ZIS ni sprejemljiva za BiH, ker ni v skladu z ustavnimi dopolnili in skupno sprejetimi političnimi odločitvami, predsedstvo in IS SR BiH ponovno izražata pripravljenost te republike, da v zvezi z delitvijo sredstev sklada za kreditiranje razvoja nerazvitih republik in pokrajine Kosovo, vloži v reševanje teh vprašanj nove napore in tako v polni meri prispeva k iskanju skupnih rešitev.

M. BAUER

Vareš: plavž bo ugasnil

Proizvodnjo v drugem plavžu bodo ustavili zaradi negospodarnosti

VARES, 10. okt. — DS rudarsko-metalurškega kombinata v Zenici je sklenil ustaviti proizvodnjo v drugem plavžu v železarni Vareš. Povod za to so bile visoke izgube pri obratovanju plavža, ki so v osmih mesecih letos znašale 26 milijonov dinarjev. Čeprav majhna — zmogljivost plavža ni bila dovolj izkoriščena, povrh pa je trošil nesorazmerno veliko koksa (več kot 1.000 kg za tono železa). Domači in tuji metalurški strokovnjaki so ugotovili, da plavža tudi z drago rekonstrukcijo ni mogoče usposobiti za gospodarno proizvodnjo — in tako bo drugi plavž ugasnil.

L. F.

Večji znesek posojil

B. Čolanović: Možnosti so, da bi se letni znesek posojil, ki jih dobivamo od mednarodne banke, povečal od sedanjih 100 na 130 milijonov dolarjev

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 9. okt. Guverner Narodne banke dr. Branko Čolanović je na današnji tiskovni konferenci izjavil, da imamo z mednarodno banko in z mednarodnim denarnim skladom zelo dobre stike.

Dejal je, da je nekaj možnosti, da bi se letni znesek posojil, ki jih dobivamo pod ugodnimi pogoji od mednarodne banke, povečal s sedanjih 100 milijonov na okrog 130 milijonov dolarjev že v nekaj letih. Nato je guverner spregovoril o skupščini mednarodne banke in mednarodnega denarnega sklada ter med drugim dejal, da je Jugoslavija doslej od mednarodne banke dobila okrog 660 milijonov dolarjev posojil. Od mednarodne korporacije v sestavi mednarodne banke smo dobili okrog 40 milijonov dolarjev; 13,5 milijona je šlo za skupna vlaganja, 26,5 milijona pa je bilo posojil.

Kar zadeva stike z mednarodnim denarnim skladom, je guverner NB rekel, da smo od njega dobili 397 milijonov konvertibilnih dolarjev posojil ter da smo 269 milijonov že vrnili, ostanek pa bomo vrnili do leta 1975. »Vseh pravic do črpanja posojil pri mednarodnem denarnem skladu še nismo izkoristili,« je rekel Čolanović, »ker zaradi letošnje boljše plačilne bilance to ni bilo nujno.«

Guverner NB in njegovi sodelavci so nato govorili o problematiki mednarodnega denarnega sistema in njegove spremembe — v luči tistega, kar je bilo povedano na zadnji letni skupščini mednarodnega denarnega sklada in mednarodne banke za obnovo in razvoj.

ZDRAVKO ILIĆ

Zgodilo se je

10. oktobra

Danes je torek, 10. oktobra, 284. dan v letu; do konca leta ostane še 82 dni. Na današnji dan so se pripetili tudi tile dogodki:

1968 — V Boliviji so potrdili, da je bil ubit kubanski revolucionar Che Guevara.

1943 — Na Suhorju v Beli krajini je bilo prvo zborovanje slovenskih pravnikov z osvobojenega ozemlja.

1943 — V Kočevski Reki je bil I. kongres Zveze slovenske mladine.

1920 — Na Koroškem so izvedli krivični plebiscit, ki je od našega ozemja odtrgal slovenski del Koroške.

1919 — V Zagrebu je bila ustanovljena Zveza komunistične mladine Jugoslavije — SKOJ.

1913 — Odprli so Panamski prekop.

1911 — Sun Jat Sen in njegovi pristaši so strmoglavili dinastijo Mandžu na Kitajskem.

1861 — Rodil se je najslavnejši raziskovalec polarnih krajev Norvežan Fridtjof Nansen.

1813 — Rodil se je italijanski skladatelj Giuseppe Verdi.

Manjka — denar

Sklic seje gospodarskega zbora

LJUBLJANA, 9. oktobra — Iz skupščinskega biroja za informacije smo prejeli: Predsednik gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije Tone Bole je sklical sejo zbora za sredo 18. oktobra 1972 ob 9. uri.

Po predlogu dnevnega reda bo zbor med drugim obravnaval predlog zvezne skupščine, da se začne s spremembo ustave SFRJ; osnutek zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v SR Sloveniji; osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov; osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks; predlog za izdajo zakona o kmetijskih zemljiščih; predlog za izdajo zakona o skupnih pašnikih; predlog za izdajo zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij) in srednjeročni načrt vodnega gospodarstva SR Slovenije za obdobje 1971—1975 z dodatkom k srednjeročnemu načrtu.

Po programu bi moral sklad refinancirati za 1,8 milijarde din izvoza opreme

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug) — Izvršni odbor sklada gospodarstva za kreditiranje izvoznih poslov je ocenil, da se lani sprejeti program o kreditiranju izvoza opreme ne izpolnjuje. Po programu naj bi v obdobju 1971—1975 izvozili za 950 milijonov dolarjev opreme, ladij in investicijskih del, sklad naj bi financiral 70 % vrednosti izvoza, tj. za 12,6 milijarde din. Kasneje so ugotovili, da tolikšnega programa ni mogoče izvesti, zato naj bi sklad refinanciral za približno 10 milijard din izvoza. Toda tudi zmanjšanega programa lani ni bilo mogoče izpolniti, ker je sklad uspel zagotoviti kredite le za 62% predvidenega izvoza. Letos bi moral sklad refinancirati za 1.870 milijonov din izvoza, zagotovi pa lahko le za 1,3 milijarde din kreditov.

Izvršni odbor meni, da bi bilo treba zagotoviti predvidena sredstva z zakonom o udeležbi federacije pri financiranju izvoznih poslov, izvajati pa bi bilo treba tudi nekatere sprejete sistemske ukrepe, ki naj bi skladu letos in v prihodnje zagotovili neovirano poslovanje.

Promet izgublja osnovo

Zvezni odbor sindikata kmalu o perečih problemih prometa in zvez

BEOGRAD, 9. okt. — Sredi oktobra bo seja zveznega odbora sindikata delavcev prometa in zvez. Ugotavljajo, da je v prometu amortizacija, kljub občutnemu povečanju (za 35 odst.), premajhna celo za enostavno reprodukcijo osnovnih sredstev. Zato je treba uresničevati dogovorjeno politiko glede prometa in zvez, predvsem spoštovati dogovore glede cen v posameznih vejah prometa, poravnavati obveznosti, ki so jih sprejele republike in pokrajine glede modernizacije železnic itd.

V. S.

Kdo vara?

Marjan Rožič: Kjer imajo samoupravljanje, ni potrebe po »močni državi«

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug). Kršenje predpisov, ki se je razpaslo v nekaterih gospodarskih panogah, zlasti tistih, ki se ukvarjajo z zunanjo trgovino, je bil danes v zadnjih nekaj mesecih že tretjič na dnevnem redu zveznih sindikatov, natančneje rečeno: komisije za družbeno-gospodarske odnose.

Komisija je sprejela trdno stališče, da je nujna takojšnja akcija proti sedanjemu brezzakonju. K podatkom, po katerih je lani petina vseh organizacij združenega dela v Jugoslaviji vedoma, to je namerno, kršila predpise, so danes dodali še en nič kaj spodbuden podatek: v začetku drugega polletja letošnjega leta je že vsaka tretja organizacija združenega dela kršila določene oziroma predpisane zakone in red.

Zunanja trgovina je zgodba zase. Po teh podjetjih primanjkuje mlajših strokovnjakov, premalo je nadzorstva nad upoštevanjem predpisanih načel o poslovanju itd. Milijonske kupčije sklepajo tako rekoč na pamet in si seveda nabirajo tudi milijonske dobičke, vendar gredo ti dobički — v žepe posameznikov.

Podobno je tudi z raznimi podjetji, zasebnimi in polzasebnimi firmami v tujini, med katerimi se jih daleč največje število ukvarja s trgovino. Nepravilnosti so zajele tudi proizvajalne in investicijske delovne organizacije: nastajajo zasebna podjetja, ki delajo za organizacije združenega dela, dobivajo kredit od družbe, uporabljajo najemno delovno silo ter družbeni kapital tako rekoč v trenutku spreminjajo v zasebni kapital.

Tako med drugim dobivamo tudi milijarderje. Kaže, da je milijarderje treba iskati predvsem na področju trgovine, zlasti zunanje trgovine.

Nemalo je takih, so povedali na sestanku, ki zagovarjajo stališče, da se nam tako godi zato, ker smo sprejeli samoupravljanje kot sistem in odpravili »močno državo«.

Sekretar sveta ZSJ Marjan Rožič je dejal, da je takšno stanje očitno posledica nerazvitosti in zlorabe samoupravljanja, ter s tem nedvoumno napadel pristaše »močne države«. Rožič je opozoril, da so delavci letos v mnogih podjetjih pregledala poslovanje, se pozanimali, koliko denarja porabijo in za kaj ga rabijo. Izkazalo se je, da so bile v takih kolektivih kršitve zakona le simbolične. Z drugimi besedami: tam, kjer imajo samoupravljanje, kjer imajo oblast v rokah neposredni proizvajalci, ni anarhije, ni brezzakonja, ni potrebe po »močni državi«.

Pot odškodnine

DS Delamarisa: odškodnina za lov v naših vodah pripada ribiškim podjetjem, ne bankam - Začet ustavni spor

IZOLA, 9. okt. Dosedanja delitev kanonskih sredstev ni v skladu s temeljnimi družbenimi načeli in grobo posega v naše poslovne interese, v razvoj morskega ribištva nasploh in je v nasprotju z ustavnimi načeli.

Tako so ocenili delitev sredstev, ki jih Jugoslavija dobiva kot odškodnino za gospodarski ribolov tujih ribičev v naših vodah, na današnji izredni seji DS podjetje Delamaris. DS je pooblastil svoje strokovne službe, da začnejo pri zveznem ustavnem sodišču postopek, ki naj ugotovi neustavnost zakona o delitvi in porabi te odškodnine, s tem pa tudi glede delitve teh sredstev, kot jo je izvedla NB marca letos.

Od leta 1966 do letos je bilo plačano na račun odškodnine za ribolov tujih ribičev nad 127 milijonov din, ki naj bi jih uporabili samo za investicijske kredite delovnim organizacijam, za osnovna in stalna obratna sredstva morskim ribolovnim podjetjem.

Letos marca je Narodna banka SFRJ iz teh sredstev dodelila nad 48 milijonov din gospodarski banki v Zagrebu ter okoli 7 milijonov investicijski banki v Titogradu, ki sta ta denar razdelila kot posojila ribolovnim podjetjem na svojih območjih. Delamaris teh ugodnosti ni bil deležen.

Delavski svet Delamarisa je predlagal, daj bi odškodnino zbirali v poseben sklad, s katerim naj bi gospodarila ribarska podjetja. S tem so soglašala vsa prizadeta podjetja. Navzlic temu pa ostaja delitev v rokah bank, ki odplačila posojil zatem niti ne vračajo ribištvu, temveč jih uporabljajo kot svoja bančna sredstva.

GUSTAV GUZEJ

oglašujte v dnevniku DELO

Strojev bo celo preveč?

Predvidena rast mehanizacije kmetij je prevelika — Skupni nakupi

MARIBOR, 9. okt. — Na posvetovanju kmetijskih pospeševalcev iz vse Slovenije — v okviru proslav 100-letnice kmetijskega šolstva ga je pripravil center za pospeševanje kmetijstva pri kmetijskem inštitutu Slovenije — so ocenili srednjeročni program razvoja kmetijstva v luči regionalnih programov.

Inž. Rado Dvoržak z gospodarske zbornice Slovenije je v uvodnih besedah opozoril, da regionalni programi predvidevajo veliko rast mehanizacije kmetij, kar bo zmanjševalo stopnjo izkoriščanja strojev in zvečevalo pridelovalne stroške. Zato naj pospeševalci predlagajo kmetom skupinske nakupe in uporabo strojev.

JOŽE PETEK

Pogovori o razširitvi sodelovanja s SZ

MOSKVA, 9. oktobra (Tanjug) — Jugoslovanska gospodarska delagacija, ki jo vodi član ZIS Dragomir Milojević, je danes odpotovala iz Moskve, kjer se je pogovarjala s sovjetsko državno delegacijo. Dogovorili so se, da bodo pogovore nadaljevali konec oktobra v Beogradu.

Poljaki odpotovali

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug). Delegacija poljskega odbora fronte ljudske enotnosti, ki jo je vodil predsednik fronte Janusz Groszkowski, je po šestdnevnem obisku v Jugoslaviji danes odpotovala iz Beograda v Varšavo. Delegacija je vrnila obisk predstavnikom SZDLJ, ki so bili v začetku tega leta na Poljskem.

DELO

Mitja Gorjup (glavni urednik), Jak Koprivc (odgovorni urednik), Ante Mahkota (pomočnik glavnega urednika), Vlado Jarc (notranja politika in gospodarstvo), Janez Stanič (zunanja politika), Tit Vidmar (kultura), Miro Zakrajšek (dopisništvo, lokalna kronika), Evgen Bergant (šport), Vojko Černelč (centralna redakcija), Jaka Štular (nedeljska izdaja »Dela«), France Vrečar (sobotna priloga), Bogo Sajovic, Olga Ratej, Ivan Kranjc (kronika, reportaža)

„Tito se lahko opre na delavski razred“

Velik odmev na Titov intervju »Vjesniku« — Odstraniti vse nenormalno v našem gospodarskem in političnem življenju — Izpit za zvezo komunistov

LJUBLJANA, 9. okt. Pogovor predsednika ZKJ Tita z urednico Vjesnika, ki dopolnjuje njegovo pismo in pismo izvršnega biroja predsedstva ZKJ, je po vsej državi naletel na velik odmev.

Mariborski občani menijo, da je že skrajni čas, da se napovedi o odločnejšem obračunu z družbenimi škodljivci uresničijo in jih zanima, ali bodo sledili tudi ustrezni zakonski predpisi. Boje pa se, da tudi tokrat odgovorne strokovne službe na različnih ravneh ne bodo uresničile dobrih predlogov. Na vsak način pa je treba odstraniti vse nenormalne pojave v našem gospodarskem in političnem življenju. Povsod imajo že najavljene sestanke komitejev in organizacij ZK, na katerih bodo ocenili svojo dejavnost in se dogovorili za ukrepe ter akcijo.

Ta teden se bodo sestale tudi občinske konference ZK Izole, Kopra in Pirana ter obalni komite, prihodnji teden pa se bo sestala tudi obalna konferenca ZK, ki bo ocenila gospodarsko in politično stanje na obalnem območju ter določila naloge komunistov.

Predsedstvo srbske skupščine je sprejelo sklep o ustanovitvi operativnega organa, ki naj uskladi akcije vseh predstavniških in upravnih organov v republiki, ki izhajajo iz pisma predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ.

Pokrajinski komite ZK Vojvodine bo te dni obravnaval sklepe predsedstva ZKJ o boju proti sovražnemu delovanju iz ideologijam, nasprotnim politiki ZK. V vseh enajstih podružnicah službe družbenega knjigovodstva v Vojvodini že ustanavljajo posebne skupine inšpektorjev za kontrolo poslovanja uporabnikov družbenih sredstev ter odkrivanja različnih nepravilnosti in zlorab zasebnikov.

Najboljši naši kovinarji, zbrani na tekmovanju v Novem Sadu, so Titov intervju komentirali takole: »Podpiramo Titovo ofenzivo za enotnost partije in njegovo vztrajanje pri odločnem obračunu z vsemi, ki ovirajo naš socialistični razvoj. V teh prizadevanjih se Tito lahko popolnoma opre na delavski razred.« »Tito je bil jasen in odločen in ne dvomim, da njegove zahteve ne bodo uresničene.« »Osnova naše skupnosti je zdrava.«

Tudi najvišji politični forumi v Titogradu in Skopju so danes obravnavali naloge in obveznosti ZK, ki izhajajo iz pisma predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ ter ugotovili, da ta partijski dokument prihaja v zelo občutljivem in za naš skupen družbeno-ekonomski razvoj v zelo odgovornem trenutku, v katerem mora ZK položiti velik izpit.

Zdomci tudi v ČSSR?

V Pragi začenjajo pogovori o pogojih zaposlovanja naših delavcev

PRAGA, 9. okt. (Tanjug) — Pomočnik zveznega sekretarja za delo in socialno politiko Josip Franić je s skupino jugoslovanskih strokovnjakov dopotoval v glavno mesto Češkoslovaške socialistične republike, kjer se bodo pogovarjali o pogojih za zaposlovanje delavcev iz Jugoslavije v tej prijateljski deželi.

Strokovnjake češkoslovaške vlade bo na pogovorih o možnostih zaposlovanja naših delavcev v ČSR vodil pomočnik zveznega ministra za delo in socialna vprašanje češkoslovaške, inž. Milan Kysely.

Predlog za vse manj zaposlitev čez mejo

V zvezni skupščini razpravljajo o omejevanju odhoda na tuje delavcem z visoko izobrazbo — Najprej bi morali proučiti domače možnosti za delo

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug). Nihče za zdaj ne misli načeti vprašanja, ali naj omejimo odhajanje nekvalificiranih in polkvalificiranih jugoslovanskih delavcev na delo v tujino. Je pa vprašanje, ali bi bilo mogoče omejiti odhajanje visoko kvalificiranih strokovnjakov in ljudi z višjo šolsko izobrazbo.

O tem so preudarjali tudi na današnji poslanski razpravi dveh organov socialno-zdravstvenega zbora zvezne skupščine: komisije za socialno in zdravstveno varstvo naših delavcev, zaposlenih v drugih državah, in odbora za družbenogospodarske odnose in plan. Povod za današnjo razpravo, ki je bila zelo živahna in v kateri je sodelovalo kakih 20 poslancev, je dal predlog, da bi sprejeli zakon o osnovnih pogojih za zaposlovanje jugoslovanskih državljanov v tujini. Člen 11 tega predloga med drugim pravi, naj bi prošnjam za zaposlovanje v tujini pristojne organizacije ustregle šele potem, ko bi »najprej proučile možnost za njihovo zaposlitev v Jugoslaviji«. »Če organizacija za zaposlovanje ugotovi, da se tisti, ki je vložil prijavo, ne more zaposliti v Jugoslaviji ali če se noče zaposliti v Jugoslaviji, mu bo nudila strokovno pomoč, da bi se začasno zaposlil v tujini.«

Praktično je ta člen že po svoji vsebini šibek in je spravil poslance v dvorane. So namreč za to, da naj bi naši visokvalificirani strokovnjaki, katerih šolanje drago stane, ostali doma in koristili domovini. Niso pa za to, da bi jim z zakonom prepovedali odhajati v tujino, to pa iz mnogih razlogov; predvsem so to možnosti zaposlitve, delovni in življenjski pogoji, izpopolnjevanje itd.

Poslanci so skušali vprašanje popolne ali omejene svobode zaposlovanja v tujini argumentirano izpeljati v stvarne okvire, upoštevajoč predvsem, kaj lahko v tem trenutku nudi naša skupnost.

Pridigarje iz ZK

M. Planinc: Tiste, ki stoje ob strani in dele le lekcije, delajo pa ne, je potrebno pognati iz zveze komunistov

SLAVONSKA POŽEGA, 9. okt. (Tanjug). Občinska konferenca ZK Slavonske Požege je danes obravnavala kadrovsko problematiko v zvezi komunistov ter v gospodarskih in negospodarskih delovnih organizacijah. Konference se je udeležila tudi predsednica CK ZKH Milka Planinc.

V referatu, predloženem konferenci, je bilo podčrtano, da kadri v ZK po svoji sestavi ne ustrezajo. Premalo je neposrednih proizvajalcev in žensk, medtem ko se je v rokah nekaterih osredotočilo več funkcij Izvajanje kadrovske politike v delovnih organizacijah ni v skladu s težnjami zveze komunistov, niti z določili temeljnega zakona o delovnih razmerjih.

Milka Planinc je spregovorila o položaju v ZKH v sedanjem trenutku in poudarila, da so zveza komunistov Hrvatske kakor tudi vse napredne sile v Hrvatski storile veliko dejanje s tem, da so odstranile nacionalizem z javnega političnega prizorišča. Prav zdaj je zveza komunistov na tem, da se vrne k svojemu rednemu delu — gradit vi samoupravnega socializma. Zveza komunistov ima pred seboj program, za katerega se morajo zavzeti vsi, da bi ga uresničili in da bi zveza komunistov dobila v družbi tisti vpliv, ki ji tudi pripada in brez katerega ne more izpolnjevati nalog. Za uresničitev programa, ki stoji pred ZK, se morajo angažirati vsi — od osnovnih organizacij do centralnega komiteja. Tiste pa, ki si jemljejo pravico, da stoje ob strani in delijo le lekcije, delajo pa ne, je treba pognati iz zveze komunistov.

Milka Planinc je nadalje poudarila, da moramo z uresničitvijo ustavnih dopolnil privesti delavski razred v položaj, v katerem bo neposredno sprejemal vse bistvene odločitve v družbi, položaj, v katerem bo delavec upravljal skupne sadove svojega dela, vse druge strukture pa morajo priti pod nadzor delavcev.

Spet sneg v gorah

KRANJ, 9. okt. — Davi je v višjih legah Gorenjske spet snežilo. Tokrat se je sneg spustil do nadmorske višine okoli 1300 metrov. Pobelil je tudi cesto čez mejni prehod na Jezerskem ter Vršič vendar promet zaradi tega ni bil oviran. L. S.

Elektronika '72

Mitja Ribičič odprl 19. mednarodno razstavo »Sodobna elektronika« — 282 razstavljalcev iz 20 dežel sveta

LJUBLJANA, 9. okt. Član predsedstva SFRJ Mitja Ribičič je nocoj odprl 19. mednarodno razstavo »Sodobne elektronike«. Letos sodeluje na razstavi 282 razstavljalcev iz 20 dežel Evrope, Azije in Amerike, po dveh letih spet Sovjetska zveza. Interes za razstavo — ki je tokrat največja od vseh — je izjemoma velik, tako da so nekateri tuji razstavljalci ostali pred vrati GR.

Sodeluje celotna jugoslovanska industrija (49 razstavljalcev), med tujimi sta bolj zastopani ZRN in ZDA. Med razstavo bodo že tradicionalna srečanja strokovnjakov

Navzoče na posebni otvoritveni slovesnosti v Festivalni dvorani je najprej pozdravil predsednik mestne skupščine Ljubljane inž. Miha Košak. Mitja Ribičič pa je v otvoritvenem govoru med drugim dejal: »Elektronika je živčevje moderne civilizacije. Zdaj nam omogoča, da se med seboj vidimo in slišimo, stremimo pa k temu, da bi se ne le laže dogovarjali in spoznavali, temveč tudi bolje razumeli, sodelovali in soustvarjali. Če bomo pri tem korak za korakom napredovali, bomo morali skupaj določati osnovno vlogo in perspektivo znanosti v svetu, da bo v službi človeka in človeštva, da ne bo monopol velikih in bogatih, pač pa sredstvo za premostitev vse večjega propada med kontinenti in narodi, da ne bo sredstvo za uničevanje človeških življenj za genocid narodov in človeštva, marveč instrument, ki bo osvobajal človeka in njegovo znanje, združeval, plemenitil in humaniziral odnose med ljudmi in narodi. Tudi razstava v Ljubljani je pomemben prispevek k tej združevalni in napredni vlogi znanosti in elektronike kot njenega avantgardnega dela.«

Razstava bo odprta do 14. oktobra.

IVAN VIDIC

Zla tujina

Hrvaški sindikati opozarjajo na morebitne slabe možnosti dela na tujem

ZAGREB, 9. okt. (Tanjug). Hrvaški sindikati ponovno opozarjajo, da bo možnost za zaposlitev naših delavcev v tujini čedalje bolj odvisna od konjunkture v zahodnoevropskih državah. Ob morebitnem gospodarskem zastoju v teh državah našim zdomcem ne bi kazalo nič drugega, kakor da pospravijo svoje kovčke in se vrnejo v domovino.

Prizadevanje pristojnih organov, da bi se iz Avstrije, ZR Nemčije, Švedske in drugih držav vrnilo čim več naših ljudi, pa po najnovejši oceni sindikatov ni obrodilo zaželenega uspeha. Med poglavitnimi krivci, zaradi katerih še je preseljevanje iz vasi v mesta, ki se je začelo po vojni spremenilo v preseljevanje iz vasi v tujino, je kot opozarjajo hrvaški sindikati, neustrezna in močno zapostavljena agrarna politika v republiki.

Značilno je, da od 41.000 zaposlenih na varaždinskem območju okrog 21.000 ljudi dela v tujini. Število zdomcev iz občine Čakovec pa za kakih 20 % presega število vseh skupno zaposlenih v tej občini.

O delu ustavnih sodišč

17. oktobra prva konferenca evropskih ustavnih sodišč v Dubrovniku

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug) — »Več razlogov je za prepričanje, da bodo uspehi konference zadovoljivi. Poudariti želim, da njen pomen ni le v izmenjavi mnenj o organizaciji, pristojnostih, odlokih in delu ustavnih sodišč, temveč veliko bolj v vlogi ustavnega sodstva in njegovemu učinku pri zaščiti ustavnosti in zakonitosti, kar pomeni tudi človekovih pravic nasploh.«

Tako je izjavil predsednik ustavnega sodišča SRFJ Blažo Jovanović v pogovoru z urednikom Tanjuga Aleksom Brajovićem o prvi napovedani konferenci evropskih ustavnih sodišč, ki bo od 17. do 20. oktobra v Dubrovniku, ki jo poleg gostitelja, ustavnega sodišča Jugoslavije, sklicujeta tudi ustavni sodišči Italije in ZRN.

Dalj od tradicij

Slovesnost ob 25-letnici biotehniške fakultete v Ljubljani — Stare osnove, nove oblike uspešne dejavnosti

LJUBLJANA, 9. okt. Danes dopoldne je bila v novih prostorih biotehniške fakultete univerze v Ljubljani slavnostna skupna seja fakultetnega in pedagoško-znanstvenega sveta, posvečena 25. obletnici obstoja biotehniške fakultete v Ljubljani, ki so se je udeležili številni ugledni gostje.

Slavnostne seje so se poleg članov obeh svetov udeležili tudi predsednik CK ZKS France Popit, sekretar sekretariata CK ZKS inž. Andrej Marinc, rektor ljubljanske univerze dr. inž. Mirjan Gruden, predsednik gospodarske zbornice SRS Leopold Krese in predstavniki ostalih fakultet ljubljanske univerze.

O dosedanjem delu biotehniške fakultete in nalogah, ki so pred njo v bližnji in daljni prihodnosti, je govoril dekan fakultete prof. dr. inž. France Adamič. V svojem govoru je prof. Adamič poudaril pomen biotehniške fakultete za naš nacionalni in gospodarski razvoj in povedal, da je v 25 letih na fakulteti diplomiralo 1709 diplomantov druge in 190 diplomantov prve stopnje. 61 kandidatov pa si je na fakulteti v teh letih pridobilo tudi doktorski naslov.

V težnji za reformo študija na fakulteti si biotehniška fakulteta prizadeva posodobiti študij, skrbi za sodobne učne načrte in programe, uvaja seminarski način dela in skuša uvajati študente že med študijem v znanstvenoraziskovalno delo.

Ko je prof. Adamič govoril o znanstvenoraziskovalnem delu na fakulteti, je najprej poudaril, da je tradicija na tem področju pri nas že stara, v 25 letih pa so sodelavci in fakultetni učitelji objavili nad 500 razprav s področja fundamentalnih raziskav, več kot 2000 prispevkov z aplikativnega področja in pripravili 135 projektov in gospodarskih načrtov. Izdali so tudi 41 zbornikov razprav ter 19 letnikov Biološkega vestnika.

Na seji so sprejeli tudi sklep o ustanovitvi Jesenkovih priznanj, ki jih bodo podeljevali na fakulteti za znanstvene dosežke vsako leto 14. marca.

Jesenkove nagrade, ki nosijo ime po znanem slovenskem botaniku, so namenjene delovnim enotam, skupinam in posameznikom za znanstvene dosežke z biotehniškega področja, največ pa bi jih letno podelili tri. Ob tej priložnosti so ustanovili tudi Jesenkov sklad, ki bo lahko podeljeval tudi ustrezne štipendije.

Ob koncu je zbrane pozdravil še predsednik GZS Leopold Krese, ki je izročil v imenu zbornice fakulteti kot darilo zlato dekansko verižico in jo je nato rektor ljubljanske univerze predal dekanu fakultete ter s krajšim pozdravnim nagovorom zaključil slovesnost.

DUŠAN ŽELJEZNOV

Bivši župan - obsojen

F. Mikulić obsojen na dve, M. Talijančić pa na pet let strogega zapora

ZAGREB, 9. okt. (Tanjug) — Zaradi kaznivega dejanja proti ljudstvu in državi je bil danes obsojen na dve leti strogega zapora Franjo Mikulić, bivši predsednik občinske skupščine v Jastrebarskem, nedaleč od Zagreba.

Mati Talijančiću, (36 let) obtoženemu kaznivega dejanja proti ljudstvu in državi zaradi sovražne propagande, pa je okrožno sodišče v Zagrebu danes prisodilo pet let strogega zapora. Talijančić se je zagovarjal ne samo zaradi sodelovanja v sovražni propagandi, ampak tudi zaradi goljufije. Po vrnitvi iz Švedske je ta mednarodni slepar ogoljufal več Zagrebčanov, od katerih je izvabil nad 250.000 dinarjev.

Celjski vozel manjši

Odprto skladišče in upravni prostori nove tovorne postaje

CELJE, 9. okt. — V skladu s programom rekonstrukcije izredno prometnega železniškega vozlišča v Celju so danes opoldne odprli prometu tovorno železniško skladišče, upravne prostore in druge objekte nove železniške tovorne postaje. Pokrito skladišče je dva in polkrat večje od starega in meri 4.200 kvadratnih metrov. Na novi tovorni postaji je moč hkrati nakladati ali razkladati tovor iz 26 železniških vagonov, delo je mehanizirano. Ob postaji so tudi razsežne asfaltirane površine za dovoze in parkiranje. Čeprav tovorna postaja še ni v celoti končana, že premore 21 tirov v dolžini nekaj km. Ureditev in novi objekti so doslej veljali 13,406.000 din.

F. KRIVEC

Za vsako ceno oblast

Dr. M. Veselica, J. Ivičević-Bakulić in Z. Komarica pred sodiščem — Dr. Š. Djodan bolan — Udarno jedro kontrarevolucionarnega gibanja na Hrvatskem

ZAGREB, 9. okt. (Tanjug). Danes dopoldne se je začela obravnava proti dr. Marku Veselici, Jozi Ivičeviću-Bakuliću in Zvonimiru Komarici, obtoženim kaznivega delovanja proti ljudstvu in državi, ki se kaznuje po 100. členu kazenskega zakonika. Postopek proti dr. Šimu Djodanu, drugoobtoženemu v tej skupini, so na predlog obrambe preložili za toliko časa, da se bo njegovo zdravstveno stanje zboljšalo.

Omenjena četverica, je dejal okrožni javni tožilec Zuccon, je v okviru Matice hrvatske ustvarila napadalno opozicijsko politično stranko z nacionalistično usmeritvijo. Ta stranka je bila uradno jedro kontrarevolucionarnega »množičnega gibanja« ter je uporabljala številna glasila in publikacije Matice hrvatske. Omenjena skupina je v letih 1970 in 1971 z vrsto akcij skušala pripraviti razmere za prevzem oblasti ter se ni ustavljala niti pred oboroženim bojem in gverilo. Po obtožnici so že bili sestavljeni seznami ljudi, ki bi jih bilo treba likvidirati. Poleg tega so zelo tesno sodelovali s politično emigracijo v ZDA in v državah zahodne Evrope. Te in druge točke obtožnice je javni tožilec med drugim podkrepil z vsebino tistih magnetofonskih trakov z zaprtih sestankov, ki so prišli v roke preiskovalnim organom. Sredi leta 1970 je Veselica na nekem sestanku na primer dejal, da »množičnemu gibanju« ustrezata jaltski sporazum in delitev Jugoslavije z mejo na Drini ... da bo treba organizirati gverilo, če bo tako kazalo ... da je Srbe treba izključiti iz vseh delovnih organizacij ter da so že pripravljeni seznami ljudi, ki jih je treba ustreliti ali jim soditi.

Kontrarevolucionarna skupina v Matici hrvatski je bila organizirana na načelu totalitarnega centralizma ter je bila s svojimi odbori in komi da v »senci«, katere cilja sta sijami v bistvu nekakšna »vlabila predvsem množičnost in prodor v obstoječe družbene strukture. Do konca leta 1971 je bilo na Hrvaškem ustanovljenih novih 55 podružnic in 18 poverjeništev Matice hrvatske z več kot 42.000 člani, med katerimi je bilo tudi veliko družbeno in politično vplivnih ljudi in funkcionarjev. Skupina si je za prevzem oblasti izdelala natančen strateški načrt. Dr. Veselica je sistematično zagovarjal tezo o odcepitvi Hrvatske od Jugoslavije. Na sestanku v Imotskem je na primer rekel: »Pozivam poštene Hrvate, da dajo tudi življenje, če bo potrebno. Če ne bo šlo drugače, bomo svojo neodvisnost branili tudi s tanki. Na poti k odcepitvi se ne bomo ustrašili niti državljanske vojne.« Take in podobne misli je Veselica zagovarjal dve leti. Obenem si je prizadeval, da bi bivše vodstvo ZK Hrvaške prikazal kot silo, ki zagovarja in podpira take zamisli, vendar ima »velike težave v boju za uresničitev hrvaške suverenosti, ker je narodnostna sestava ZK za Hrvate zelo neugodna«. Zato bi bilo treba »sprejeti najmanj 25.000 mladih Hrvatov z zagrebških fakultet, ljudi, ki sprejmejo naše nove ideje«. Pohrvatenje narodnostnih manjšin na Hrvaškem je zahteval že od leta 1969 tudi Djodan. Jozo Ivičević-Bakulić je zbiral sodelavce Hrvatskega tednika ter sam pisal članke na takšni idejni in politični osnovi. Zvonimir Komarica je širil teze o ozemeljski »okleščenosti Hrvatske« in o zatiranju narodne zavesti Hrvatov.

Vsi skupaj so si s svojim delom prizadevali v javnosti zbuditi vtis, da je ogrožena narodna in biološka eksistenca Hravške ter da je samoupravni socializem nevzdržen, da druge republike nameravajo Hrvaško spremeniti v svoj kolonialni privesek itd. Po skoraj štiriurnem branju obtožnice je bila razprava prekinjena in se bo nadaljevala jutri.

Iskra

Se zanimate za elektroniko?

Sejem elektronike je enkratna priložnost, da se seznanite z dejavnostjo Iskre, največjim jugoslovanskim proizvajalcem na področju elektromehanike, telekomunikacij, elektronike in avtomatike.

Obiščite paviljon »Iskre«, naši strokovnjaki vas bodo seznanili s tehničnimi novostmi.

mednarodni sejem elektronike

10. 10. do 14. 10.

gospodarsko razstavišče ljubljana

Odbiti napade vseh, ki žele omajati vlogo ZK

Odlomki iz govora Edvarda Kardelja v Mostarju - Hoditi moramo po tisti poti, ki jo je že zdavnaj ubrala ZK - Z delegatskim sistemom prevzemamo nase veliko odgovornost - Okrepiti idejno in politično veljavo Zveze komunistov - Kar je zapisano, moramo tudi izpolniti

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug). Jutrišnje »Oslobođenje« objavlja besedilo govora, ki ga je imel član predsedstva ZKJ Edvard Kardelj na razširjenem sestanku medobčinske konference Zveze komunistov za Hercegovino 18. septembra v Mostarju. Iz tega govora objavljamo širše odlomke.

»Mislim, da se je Zveza komunistov Bosne in Hercegovine pravilno lotila problemov in nalog našega sedanjega političnega trenutka,« je dejal Edvard Kardelj. »Za revolucionarno avantgardo, kot je Zveza komunistov, namreč ni nesprejemljivih situacij niti nesprejemljivih oblik in metod boja. Položaj sam narekuje tudi ustrezna sredstva in metode boja. Uspeh akcije Zveze komunistov je odvisen ravno od tega, ali smo v vsakem konkretnem položaju zares dojeli, kaj je v njem bistveno, kakšna je dejanska razporeditev in razmerje sil v družbi in kje v tej razporeditvi in razmerju sil morajo stati komunisti. Prav tako je ta uspeh odvisen od tega, ali so komunisti tesno povezani z delavskim razredom in ali so sposobni, da ga razgibajo za akcijo. Slednjič je ta uspeh odvisen tudi od tega, ali so komunisti pravilno precenili, od koči jim v danem trenutku grozi nevarnost, ki jo je treba odstraniti, da bi naša socialistična družba lahko napredovala in da bi Zveza komunistov lahko nadaljevala uresničevala svojo revolucionarno vlogo.«

»V tem trenutku je za nas bistveno važno naslednje,« je nadaljeval Kardelj. »Prvič, biti moramo na čistem s tem, da je nujno treba okrepiti vodilno družbeno vlogo Zveze komunistov ali, bolje rečeno, odbiti vse napade tistih, ki si prizadevajo spodkopati vodilno idejno in politično vlogo Zveze komunistov. Pri tem bo nujno, da se odločno sprimemo z vsemi tistimi demagoškimi psevdoliberalističnimi, psevdodemokratskimi in drugimi frazami, s katerimi poskušajo nekateri dokazati, da je treba samo »poslušati delovne ljudi« ali samo utreti poti do demokracije in svobode za vse politične sile v naši deželi — pa bo šlo samo od sebe vse dobro. Ni družbe, ki bi mogla biti stabilna, če ne bi bilo močnih subjektivnih faktorjev, sposobnih, da usmerjajo dejavnost te družbe.

Drugič, ne smemo se oziratí na psevdodemokratsko kričanje antisocialističnih krogov, pa tudi naših lastnih oportunistov, češ da se »vračamo na staro«. Moramo pa se tudi postaviti po robu tistim, ki bi resnično hoteli, da se vrnemo na staro. Toda ne gre za nobeno vračanje nazaj. Nasprotno, iti moramo naprej po tisti poti, ki jo je že zdavnaj ubrala Zveza komunistov, ki pa so jo z nje ves čas poskušali pahniti tako tisti z »desne« kot tudi tisti z »leve« strani. Bistvo te poti je predvsem v intenzivnem povezovanju Zveze komunistov s širokimi delovnimi množicami, delavskim razredom, združenim delom, samoupravnimi organizacijami, njihovimi delegacijami v skupščini itd. S teh pozicij je tedaj treba izvajati stalni revolucionarni pritisk na vso politično strukturo družbe, nadzirati organe oblasti in gospodarskega upravljanja itd. S tem nočem reči, da Zvezi komunistov ni treba — predvsem s stalnim analitičnim spremljanjem tokov družbenega razvoja kot tudi s svojo kritiko, pobudo in akcijsko mobilizacijo množic — tudi neposredno vplivati na delo družbenih organov.

Mislim pa, da bi bilo zelo nevarno sprejeti kakršnekoli težnje — ki se včasih pri nas kažejo — da bi se zveza komunistov sama poistovetila z aparatom države in gospodarskega upravljanja ter tako postala administrativno — poveljujoča sila v sistemu oblasti, namesto da bi bila avantgarda delavskega razreda.

Ravno tako je treba zavreči še bolj razširjeno tezo, po kateri »ni treba, da bi se zveza komunistov vmešavala v to ali ono«. Ta teza v bistvu pomeni, da naj zveza komunistov dvigne roke od boja za družbeni napredek, za krepitev revolucionarne oblasti delavskega razreda in vpliva delavskega razreda na vse tokove našega družbenega življenja. Nasprotno, kadar gre za takšne cilje, se zveza komunistov mora »vmešavati«, ker bi bila drugače družbi nepotrebna. Vprašanje je samo, da stalno in nepretrgano veča socialistično idejno in politično, a tudi delovno in materialno družbeno odgovornost vseh nosilcev državnih, družbenih in samoupravnih funkcij ter da usposablja delavski razred in delovne množice, da bodo lahko nadzorovali to odgovornost, ne pa da bi sama prevzemala vso odgovornost nase na ta način, da bi se vsak birokrat lahko skrival za hrbtom te odgovornosti zveze komunistov.

Delegati - ljudje iz neposredne proizvodnje

Zlasti bi na to opozoril zdaj, v zvezi z nadaljnjim razvojem našega ustavnega sistema. Zdaj stopamo v delegatski sistem. O tem pri nas veliko govorimo. Zelo malo pa je bilo doslej globljih analiz o delegatskem sistemu — o tem, kaj delegatski sistem pomeni, kaj lahko prinese pozitivnega, kaj pa negativnega. To pa je zelo važno vprašanje. Samo če si bomo na jasnem, da delegatski sistem lahko prinese veliko pozitivnega, a tudi — če ne bo zastavljen, kot je treba — veliko negativnega, bomo lahko prevzeli nase odgovornost za takšne ali drugačne ustavne spremembe.

Če zares hočemo uvesti pravi demokratičen delegatski sistem, ne pa nekaj, kar je bilo zgoraj »sfriziranо« in pripravljeno, kakor si nekateri birokrati mislijo, da bo in da je treba narediti — se moramo zavedati, da bo to pomenilo, da bo vse, kar bo prišlo iz delegacij in delegatskega sistema, najpogosteje neposreden izraz trenutnih in posameznih interesov delovnih ljudi, ki jih delegati zastopajo. Delegati ne bi bili nikakršni splošni politični predstavniki, temveč delavci iz proizvodnje, ljudje iz krajevnih in interesnih skupnosti itd.

Tak sistem omogoča tesno povezavo med centrom in bazo ter veliko nadzorstvo in vpliv baze na politiko centra. Po drugi strani pa tak sistem lahko obenem »prinese s sabo« močan pritisk empirizma in pragmatizma z vsemi njunimi pozitivnimi in negativnimi težnjami. Prek njega bo verjetno kdo poskušal na nov način vsiliti tehnokratizem, zlasti pa parcialne interese, to je trenutne interese posameznе delovne organizacije, lokalizem, ekonomski in teritorialni partikularizem itd. Vsi ti dejavniki bodo prišli do izraza. Konec koncev ne moremo živeti v iluziji, da bo delavec kot delegat za vse to imun samo zato, ker je pač delavec. Narobe, delavec bo prenašal vse te težnje, pozitivne in negativne, ki bodo nastajale v okolju, kjer dela.

Delegatski sistem - vendar znanje in sposobnost

Vsega tega ne govorim zato, da bi zmanjševal napredno vlogo delegatskega sistema. Nasprotno, zmeraj sem se zavzemal zanj. Hočem pa povedati, da delegatski sistem — ravno zato, ker je najbolj demokratičen sistem in najvišja stopnja svobode za delovne ljudi, kar jih je kdaj poznala zgodovina — obenem daje največjo stopnjo svobode tudi vsem tistim težnjam, ki se bodo porajale v raznih okoljih. Zato je nujno, da hkrati z uvajanjem delegatskega sistema zelo temeljito in realistično pretehtamo tudi tole vprašanje: kako je treba organizirati in postaviti — tako v sistemu države kot v sistemu samoupravljanja — tiste vodilne subjektivne sile socializma in prakticizem množic vnašati revolucionarno socialistično perspektivo, zavest, znanje in sposobnost za dajanje pobud, organizirano akcijo za jasno izdelane programe, izdelavo takih programov, zavest o skupnih interesih, o povezanosti med posameznimi in skupnimi interesi delovnega človeka, zlasti v razvoju proizvajalnih sil, zavest o odgovornosti za stanje v družbi sploh itd. Kajti nič ne bo šlo samo po sebi.

Spremenjena vloga skupščinskih organov?

Zategadelj sta po mojem mnenju bistveni dve stvari. Po eni strani moramo v sam politični, skupščinski in družbenogospodarski sistem vgraditi tudi elemente, ki bodo delegatskemu sistemu zagotovili njegovo notranjo trdnost in integracijo ter mu dali notranjo moč zlasti s tem, da bomo vanj vnašali kar največjo ustvarjalno sposobnost, sposobnost videti probleme v njihovi vzajemni povezanosti, znanstveno in strokovno sposobnost, napredno pobudo itd.

Osebno sem proti splošno-pristojnim političnim zborom v skupščini, kakršne imamo zdaj. Čeprav v koordinacijski komisiji ustavne komisije mnenja glede tega še niso popolnoma enotna, lahko povem svoje osebno mnenje. Menim namreč, da bi v skupščinah morali imeti organe, ki bi bili v nekem smislu bolj strokovno-politični izvrševalci politike in sklepov zborov delegatov kot samostojni skupščinski zbori. Kot taki bi bili ti organi obenem — skupaj z zbori delegatov — nosilci pobud, oprtih na tekoče interese združenega dela, na znanost, znanje, družbeno načrtovanje itd. Ti organi torej ne bi bili nekakšni zbori političnih politikov, temveč bi bili v največji možni meri politično in strokovno odgovorni pred delegacijami delovnih ljudi oziroma občanov.

ZK naj bo pod nadzorstvom delavcev

Menim, je nadaljeval Kardelj, da bo zveza komunistov morala biti navzoča v delegatskem sistemu ter da bo imela nove in zelo zapletene naloge. Po drugi strani sem prepričan, da je to najboljši način, da bo zveza komunistov obenem tudi pod nadzorstvom delavcev. Kajti delegatski sistem bo tudi zvezo komunistov postavil pod pritisk delavcev — v nasprotju s sedanjim stanjem, kjer so posamezne organizacije in celo forumi zveze komunistov pod pritiskom malomeščanstva ali tistih plasti v naši družbi, ki so po svojih interesih precej odtrgane od temeljnih plasti delavskega razreda.

Ustavna dopolnila obdelati v zakonih

V tem trenutku se moramo odločneje bojevati za to, da bomo okrepili politično in idejno veljavo zveze komunistov v naši družbi, in to z demokratičnimi, socialističnimi, samoupravnimi sredstvi in metodami, ki smo jih sicer na papirju razglasili, potem pa smo od tega odstopili. Ko to trdim, mislim predvsem na naslednje: demokracije ne smemo identificirati z oportunizmom. Mi imamo demokracijo in se moramo bojevati za demokratično življenje zlasti zato, da bi se komunisti v takšni demokraciji lahko bojevali z vsemi tistimi silami, ki se upirajo socializmu, ne pa da bi z vladavino birokracije ustvarjali nekakšen navidezni mir, pri tem pa dovoljevali, da bi se v bazi porajale situacije, ki bi bile polne konfliktov.

Druga pomembna naloga je razčistiti družbeno-gospodarske odnose v razmerah samoupravljanja. XXI. in XXII. ustavno dopolnilo sta sami po sebi pokazali dovolj jasno smer, a vendar samo smer. Kot ustavni uredbi sta namreč dovolj jasni in je prek njiju mogoče videti bistvo stvari. Vendar nisem prepričan, da bi v prihodnji ustavi, razen do neke mere, morali ti dve dopolnili še kaj dosti konkretizirati, razen le toliko, kolikor je treba razčistiti nekatera vprašanja institucionalne narave in vprašanja družbene odgovornosti. To pa bomo morali storiti predvsem v novih zakonih o združenem delu. V njih moramo razčistiti vsa sporna vprašanja, in teh je veliko. V zvezi s temi zakoni se srečujemo z dvema skrajnostma oziroma z dvema vrstama odpora. Po eni strani se je zaradi stihijske reakcije na tehnokratizem, razne monopole in nepravilnosti v družbenogospodarskih odnosih pokazala težnja, da bi bilo zdaj treba tako rekoč vse drugače obdelati in vse prenesti na nekakšne avtarkične osnovne organizacije združenega dela. Tej težnji se moramo upirati, ker sta integracija in koncentracija družbenega kapitala zgodovinska nujnost, brez katere ni razvoja proizvajalnih sil ter moderne tehnike in tehnologije.

Odkod socialne razlike

Kardelj je nadalje poudaril, da so socialne razlike, ki izvirajo iz različne stopnje vplivov ali možnosti razpolaganja z družbenim kapitalom, lahko za razvoj socializma še kako nevarne in škodljive, saj lahko bistveno deformirajo njegov razvoj. V nekaterih naših podjetjih več deset ljudi razpolaga z milijardami družbenega kapitala.

»Tako je tudi z nekaterimi integracijami proizvajalnih organizacij. To se pravi, da ne gre samo za temeljne organizacije združenega dela, ampak tudi za velike gospodarske organizacije, ki postajajo samo izvrševalke ukazov iz centra, ukazov, ki niso rezultat skupnih sklepov in nadzorstva nad skupnim kapitalom.

Ali pa vzemimo sektor zasebne obrtne in storitvene proizvodnje. Tu se neredkokdaj dogaja, da banke ali družbena podjetja z velikimi krediti finansirajo vlaganja v temeljna sredstva takih zasebnih organizacij, ki potem — najpogosteje z zaposlovanjem tuje delovne sile — v kratkem času ta družbeni kapital reproducirajo, tako da ga hkrati spreminjajo v zasebno last. To ni več samo »bogatenje brez dela«, marveč vnašanje elementov kapitalizma v naš sistem. To seveda ne pomeni, da sem proti temu, da bi na primer kmetom ali posameznim vrstam obrti dajali določene družbene kredite. Nesprejemljivo pa je, kot splošno načelo, da bi družbena sredstva dajali zasebnikom in zasebnim organizacijam na tak način, da jim to omogoča ustvarjati svojevrsten privatni kapital. Tu dejansko nastajajo naši novi »milijarderji«.

Dobre in slabe integracije

Kardelj je omenil nastajanje velikih podjetij, rekoč: »Če pogledate našo prakso, boste videli, da je v tem pogledu zelo »spestra«. So dobre integracije, v katerih so progresivni ekonomski odnosi zelo razviti, lahko pa najdemo tudi take organizacije, ki slonijo skoraj neposredno, bi rekel, na ropanju. Če so takšne organizacije v mejah republike, tedaj so politične posledice takih odnosov praviloma manj opazne, razen tega pa je mogoče z raznimi sredstvi in političnimi intervencijami doseči, da se te reči laže razčiščujejo. Če pa gre za integracijo podjetij iz raznih republik, tedaj to ni več samo odnos podjetja X do Y, marveč je to odnos podjetja X *ene republike* do podjetja Y *druge republike*. In če zdaj podjetje iz neke republike vleče dobiček na račun podjetja iz druge republike, nastane problem tako imenovanega nacionalnega izkoriščanja, mednacionalnih odnosov, pa tudi nacionalizma, šovinizma in podobno. Menim pa, da ravno taki odnosi predvsem ovirajo medrepubliško integracijo.

Prepričan sem, da bo še vse to leto veliko razpravljanja o teh vprašanjih, pa tudi še nekaj mesecev v prihodnjem letu, dokler ne sprejmemo novih predpisov in ne pripravimo ustreznih zakonov o združenem delu.«

Kljub vsemu pa Kardelj meni, da smo v tem pogledu zdaj ustvarili ugodnejše ozračje.

Če bomo močni, nas bodo spoštovali

Ni treba, da se menimo za kakršnekoli kritike na račun naše akcije v smereh, o katerih sem govoril, je nadaljeval Kardelj. Doma in v tujini da se vračamo k stalinizmu, nam bo marsikdo pripisoval, itd. Ob tem pa je kot pribito, da bo naš mednarodni in notranji položaj močnejši, če ne bomo dovolili, da bi se zdaj v raznih oblikah vmešavali tisti, katerih namen je spodkopati moč naše družbe. Če bomo močni, nas bodo vsi spoštovali. Če pa bomo še naprej dovoljevali, da bo ves svet pisaril v časnikih, ali bo Jugoslavija propadla v štirih mesecih ali štirih letih itd., potem je gotovo, da ne moremo računati na nikakršen ugled in položaj v svetu. Ni naključje, da leta in leta nismo mogli dobiti posojil v tujini, v času, ko smo imeli do nacionalizma in podobnih pojavov oportunističnen odnos. Zdaj, ko smo stvari trdneje vzeli v roke, pa lahko dobimo posojil, kolikor jih hočemo, in to od taistih kapitalistov, ki nas napadajo, da smo to ali ono. To seveda ne pomeni, da se zavzemam za »trdo roko«. Nasprotno, menim, da se moramo bojevati za »trdno socialistično demokracijo«, ta pa bo trdna samo tedaj, če bo znala braniti sama sebe in svobodo delovnega človeka, oziroma če se bo sposobna upirati silam, ki nas potiskajo v slabitev našega sistema in ki bi nam lahko povzročile tudi nove težave.

Kardelj je govoril tudi o medrepubliških odnosih in sodelovanju. »Po mojem mnenju ni bistveno, da bi zdaj razpravljali, ali so medrepubliški komiteji dobri ali ne, ker se je očitno pokazalo, da so dobri. Vprašanje je le, ali so dovolj zavarovani pred raznim birokratskim izkrivljanjem.

Odgovornost medrepubliških komitejev

Zdaj je pri nas slišati veliko kritik na račun medrepubliškega sodelovanja. Nekateri izhajajo s pozicij centralizma in trdijo, da je treba vrniti oblast organom federacije, drugi pa si prizadevajo hoditi po nacionalistični poti. Zdaj bi bilo treba povečati javno odgovornost medrepubliških komitejev in nadzorstvo nad njimi, predvsem nadzorstvo republiških skupščin in družbenopolitičnih organizacij.

Pri tem bo treba jasneje ločiti dvoje: prvič, v čem je zakonodajna funkcija, ki teče skozi te oblike, o katerih trdimo, da morajo biti pod neposrednim nadzorstvom republiških skupščin, drugič pa, kakšne so funkcije republik v upravni ali politično-izvršilni oblasti na ravni federacije.

Treba je zagotoviti, da bodo republiški izvršni sveti za opravljanje izvršilne funkcije na področju medrepubliškega sporazumevanja ravno tako politično odgovorni pred republiškimi skupščinami ter pred javnostjo v republikah in vsej državi, kakor so odgovorni pri vseh drugih funkcijah, ki jih imajo. To je nujno, ker ne smemo dovoliti pojmovanja, da je ta oblika medrepubliškega sporazumevanja nekaj »eksteritorialnega«, nekaj, za kar ni nujno, da je pod nadzorstvom zvezne ali republiške skupščine. To poudarjam, je pripomnil Kardelj, ker je opaziti nekaj takšnih teženj na tem področju, zlasti v posameznih republikah.

»Se eno pomanjkljivost bi morali odpraviti«, je nadaljeval Kardelj. »Imamo celo povodenj deklaracij, resolucij, velikih izjav, konferenc, sestankov itd. Seveda nisem proti resolucijam, deklaracijam, sestankom itd., pa vendar se moramo zavedati, da je moč zveze komunistov odvisna predvsem od tega, koliko je sposobna s konkretnimi akcijami resnično spreminjati stanje. Moč zveze komunistov torej ni odvisna od tega, kaj bo lepo ubrano zapisano v resolucijah. To je naša huda bolezen. Uveljavilo se je mnenje, da je dovolj, če skličejo konferenco, sprejmejo resolucijo s toliko in toliko točkami in rečejo: to naj vsi izpolnjujejo. A ne gre samo za izpolnjevanje; nezpolnjevanje niti ne sledi vedno iz tega, da ljudje nočejo izpolniti določenih nalog ali pa se ne strinjajo, marveč iz tega, da jih ne znajo izpolniti. Da bi nekaj izpolnili, potem je treba ljudi za to ustrezno organizirati. Mi pa smo to organizacijsko, akcijsko plat izpolnjevanja zanemarili.

Vzemimo razmerje med Zvezo komunistov in tiskom. Dostikrat kritiziramo tisk in novinarje. Ni pa res, da so malone vsi novinarji proti usmeritvi partije in da je vse, kar pišejo v časopisih, zlonamerno početje. Seveda takih morda niti ni malo. Je pa gotovo, da pride do nekih omahovanj tudi zategadelj, ker ni trdne akcijske povezave med Zvezo komunistov in tiskom, pa tudi pri samih izvršnih komitejih ZK ni ustrezne izvršilne organizacije.

Drugič, dandanes mnogi pravijo, da kazenski zakonik ni dober, da pravosodje ne opravlja svoje funkcije v redu. A kaj smo storili, da bi na tem področju kaj spremenili, kakšnih akcij smo se lotili? Kot ZK skoraj nobene, pa tudi v skupščinah se akcija razvija počasi. Po mojem mnenju bi nujno morala biti — potem ko Zveza komunistov zavzame stališče — naslednja faza v tem, da se organizira tako, da bi lahko ta stališča uresničili.«

Napravimo obračun

Mnogo smo govorili o pomenu Socialistične zveze delovnega ljudstva za široko mobilnost socialističnih sil, in to je danes prav tako, ali še bolj pomembno kot v tistem času, ko smo izvolili svoje predstavnike v občinske in republiške skupščine in zvezno skupščino, ko je SZDL zbirala pobude, predloge in zahteve delovnih ljudi, na podlagi katerih so skupščine na vseh ravneh oblikovale svoje programe za svoje mandatno razdobje. To razdobje sedaj teče h koncu. Prav je, da danes v občinah, v republiki in zvezi napravimo obračun, kaj je bilo opravljenega v triletnem razdobju, kaj so bile prazne besede in demagoško obljubljanje, in kaj resničen korak k družbenemu, gospodarskemu in kulturnemu napredku, je dejal član predsedstva SFRJ Mitja Ribičič.

Pot revolucije

»Zdaj je zgodovinski trenutek, ko se odloča, ali bomo revolucijo razvijali naprej, ali bo doživela degradacijo, ali pa jo bo razjedalo toliko slabosti, da bo ogrožen njen nadaljnji potek,« je rekel, kot piše »Politika«, član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Jure Bilić. Ni sicer razloga za posebno zaskrbljenost, toda spričo možnosti, da se v naši družbi še naprej razvijajo negativne težnje, bi se jutri lahko postavilo vprašanje, ali ustvarjamo nov svet in nove človeške odnose, ali pa svet, v katerem bosta med ljudmi vladala brezumnost in sovraštvo. Danes si ne smemo izmišljati novih poti revolucije, je poudaril Bilić.

Program revolucije

Ustavna dopolnila niso običajen ustavni zakon, ampak program naše revolucije in zato se sovražnik z vseh strani zaletava vanje, kajti zmaga amandmajev pomeni popoln poraz vseh njegovih provokativnih namer, je dejal Josip Vrhovec, kot piše »Borba«.

Organizirana sila proletarcev

»Naša revolucija teče še naprej,« je dejal dr. Vladimir Bakarić na zborovanju v Glini. »V zadnjih dneh vam je bilo tudi predočeno, slišali in videli ste, kako zelo se Tito trudi, da bi našo revolucijo še naprej razvijal, kako skrbi, da bi odpravili negativne plati. Tito se z vso močjo, s katero nas je vodil med vojno, prizadeva, da bi iz Komunistične partije, iz Zveze komunistov napravil tisto vodilno silo, kakršna je že takrat bila, da bi bila organizirana sila proletarcev, tistih, ki hočejo ustvariti boljšo prihodnost, ne pa tistih, ki so si morda že pridobili kake pozicije. To je revolucionarna naloga, njegova, naša in vaša,« piše Borba.

V senci rdeče izkaznice

V intervjuju za novosadski »Dnevnik« je sekretar pokrajinskega komiteja ZK Vojvodine Miloš Radojčić posebej poudaril, da je treba preveriti pri vsakem članu ZK pokrajine njegovo vedenje v praksi, v delu in dejanjih.

»Naj povem malo določneje: v ZK Vojvodine ne bo enotnosti, če bodo šli v akcijo s parolo o enotnosti partije in enotnosti akcije tudi vsi tisti posamezniki, katerih pojmovanje in zavzemanje je v nasprotju s socialistično in demokratično usmeritvijo. V tem primeru namreč niti iz enotnosti niti iz akcije ne bo nič.«

Kakor je rekel Radojčić, so v ZK tudi taki člani, s katerimi »moramo čimprej pretrgati«, ker njihov moralnopolitični lik in vedenje škodujeta ZK in njenemu ugledu v družbi. V ospredje postavljajo svoj osebni, sebični interes, kateremu so podredili vse drugo. Kupujejo in preprodajajo hiše in zemlje, najemajo kredite v bankah, tudi po več deset milijonov, proti vsem pravilom in normam. Pečajo se s podkupovanjem itd. Skratka, brezobzirno bogatijo, neredko pa to svoje početje formalno prikrivajo tudi s sklepi samoupravnih organov. V žepu nosijo rdečo knjižico člana ZKJ in na javnih zborovanjih si drznejo govoriti, dostikrat tudi s povzdignjenim glasom, zoper neupravičene socialne razlike. Delovni ljudje pa jih vsak v svojem okolju zvečine poznajo, in take je treba čimprej odstraniti iz ZK Vojvodine.

Nerazumljivo

Pravkar končane raziskave inštituta za eksperimentalno fonetiko in patologijo govora ter oddelka za proučevanje programa RTV Beograda so pokazale, da ne razume najboljše informativne oddaje — TV dnevnika, ki ga resno spremlja 1,700.000 gledalcev — kar vsak četrti. Glavni razlogi, zakaj skoraj pol milijona občanov ne razume, kar jim govore, so nerazumljiv in nejasen način govorjenja ter kup nepotrebnih tujk, katerih pomen ni znan.

Strokovnjaki so posebno pozornost posvetili prav takemu nerazumevanju in sestavili tudi seznam besed, ki jih na TV najbogosteje uporabljajo. V 22 oddajah so glagol »biti« uporabili v raznih oblikah 3366-krat, »i« 2057-krat, zaimek »sebe« ali »se« 941-krat in mašilo »ovaj« 456-krat, piše Ekonomska politika.

Fronta proti nacionalizmu stalno odprta

Posebna komisija PK ZK Kosovo, ki je pregledala izvrševanje sklepov 21. in 34. seje predsedstva ZKJ, je ugotovila, da je ZK Kosova imela stalno odprto fronto proti vsakemu nacionalizmu. Rezultati tega boja so razvitejši mednacionalni odnosi in enotnost narodov in narodnosti v pokrajini. Preslabo organizirano ideološko delo v ZK in drugod pa se je negativno odrazilo tudi na področju nacionalne politike in mednacionalnih odnosov. Zaradi nizke idejne ravni tudi del članov ZK ne more razlikovati pravih nacionalnih interesov od nacionalizma in so zato večkrat podzavestno plen nacionalistov. Zato bi bilo treba jesensko in zimsko obdobje izkoristiti za ideološko izobraževanje na tem področju. Na seji so posebno poudarili potrebo po stalnem in doslednem odstranjevanju vseh oblik nacionalne neenakosti na ekonomskem in socialnem področju, pri zaposlovanju, šolanju itd. in povezovanju idejnopolitičnega vidika nacionalne enakopravnosti z revolucionarno preteklostjo ter našim samoupravnim razvojem danes, na vseh ravneh in v sredinah, piše »Borba«.

Vzdušje solidarnosti

Uvedba enotnega zdravstvenega varstva delavcev in kmetov je prav sedaj v središču pozornosti po vseh območjih v Sloveniji. Gre za to, da bi pripravili referendume zavarovancev obeh zavarovanj in ob pozitivnem izidu sledili zgledu novomeškega območja, ki je izenačitev zdravstvenega varstva že izpeljalo.

Argumentov, ki govorijo za enotno zdravstveno varstvo in združitev skupnosti obeh zavarovanj, je veliko. Tu je najprej socialno solidarnostni motiv, nesporno dejstvo, da v socialistični skupnosti, ki je že dosegla tolikšen narodni dohodek kot Slovenija, ni prav, če so pravice do zdravstvenega varstva različnim kategorijam ljudi, različno odmerjeni. Tesno povezan s tem je politični vidik, ki nalaga naši družbeni skupnosti, da s konkretnimi ukrepi blaži socialne razlike med ljudmi. Tudi gospodarski element ni med nevažnimi motivi, saj hočemo imeti trdno, solidno kmetijstvo, k temu pa lahko pripomore, in delno zadrži mlade ljudi na vasi, tudi večja socialno-zdravstvena varnost kmečkega prebivalstva.

Zavzemanje zdravstvenih delavcev za izenačitev pravic zdravstvenega varstva je za dobro vse slovenske populacije brez pridržkov utemeljeno.

Zaradi vseh teh razlogov predsedstvo in izvršni odbor SZDL Slovenije pozitivno ocenjujeta pobudo, ki je vznikla v okviru skupnosti po območjih ter podpirata akcije, ki naj prispeva delež k razvoju solidarnosti med ljudmi in zagotovi večjo socialno varnost kmečkih ljudi, jim pomore pri razvoju kmetijstva in ublaži razlike.

Tako v razpravi na današnji seji predsedstva in izvršnega odbora SZDL, kot že poprej na srečanju politične ga aktiva ljubljanskega območja, pa je bilo nedvomno izraženo tudi dejstvo, da je z vsemi temi vidiki, ki podpirajo zamisel poenotenja pravic zdravstvenega varstva delavcev in kmetov, tesno povezan in neločljiv tudi ekonomski faktor. Razširitev zdravstvenih pravic bi ostala namreč le na papirju, če ne bi dobila svoje materialne osnove. Ko bodo družbenopolitični dejavniki in politični aktivi v območjih vodili akcijo za uspeh referenduma, bodo morali objektivno oceniti tudi to plat problema.

Za sedaj je ekonomski položaj našega kmeta in položaj v kmetijstvu tak, da kljub načelu o samofinanciranju od kmetov ne bi mogli zahtevati, da pokrijejo povečane stroške za povečane pravice zdravstvenega varstva. Kot pri prvih korakih k uveljavitvi enotnega zdravstvenega varstva — pri že uvedenem popolnem zdravstvenem varstvu kmečkih otrok, mladine, kmetovborcev in obvezнih oblik zdravstvenega varstva — bo treba tudi po združitvi obeh zavarovanj računati s tem, da se bodo nekaj višja bremena solidarnostno razdelila. Večji delež prispevkov bodo morali prispevati tako delavci kot občinske skupščine in tudi kmečki zavarovanci. Že sedaj je prišlo do prelivanj sredstev in tudi vnaprej bo treba s tem računati, kar pa seveda ne pomeni, da bi prevalili vse izdatke samo na delavske zavarovance. Občinske skupščine bodo morale biti enako pripravljene na nekaj večje dajatve, tudi kmetje bodo morali razširiti solidarnost — vse to dotlej, dokler ne bo položaj kmetijstva ekonomsko toliko izboljšan, da bo tudi ta del prebivalstva sposoben samofinancirati svoje zdravstveno varstvo.

O vsem tem bodo zavarovanci odločali na referendumih, ta čas pa bo treba tudi izoblikovati najustreznejšo organizacijo samouprave zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov z odnosi, kot so predvideni v ustavnih dopolnilih.

Še posebej velika naloga pa bo čakala Slovenijo pri sanaciji zdravstvene službe. Zaradi že sedaj premajhnih zmogljivosti in premajhnega števila kadrov je zavarovancem dostikrat težko uveljavljati svoje pravice. Tudi brez povečanja pravic kmetov bi bilo treba zdravstveno dejavnost okrepiti, to predvideti pri dalgoročni opredelitvi politike razvoja zdravstvene službe in se dogovoriti, kako odpraviti ozka grla osnovne in specialistične zdravstvene službe. Toliko bolj potrebno bo to storiti po združitvi obeh zavarovanj, da ne bi vse ostalo le na papirju.

MARIJA NAMORS

S poti po Kosovu

Lasten postopek

V prizrenskem »Progresu« izdelujejo najlon po lastni tehnologiji — Izdelovali bodo tudi poliestrska vlakna

Začetek industrije sintetičnih vlaken »Progres« iz Prizrena sega v leto 1964, ko so v Jugoslaviji sklenili, da bodo zgradili tovarno, ki bo izdelala letno 3100 ton umetnih vlaken. Pozneje so se sporazumeli, da bodo okrog dve tretjini te količine izdelovali v Prizrenu, eno tretjino pa v Jugotekstilu v Ljubljani.

V Ljubljani so se odločili, da bodo delali na klasičnih napravah vendar s sodobno tehnologijo. V Progresu pa so se odločili za sodobno tehniko in za klasično tehnologijo. Vendar so pozneje razvili svojo tehnologijo.

Lani so izdelali 2600 ton takoimenovanega najlona šest. Vse surovine zanj uvažajo.

V prvi fazi stane tovarna 190 milijonov dinarjev in zaposluje 400 delavcev in 80 inženirjev. Trdijo, da imajo zdravo politiko kadrov, ki jim je omogočila, da imajo že zdaj dvakrat več inteligence kot drugje, hkrati pa imajo zdaj 135 štipendistov na visokih in na višjih šolah.

Za drugo fazo so vložili do zdaj že 90 milijonov dinarjev. Zgradili naj bi jo do leta 1974 in bo stala 470 milijonov dinarjev. V njej naj bi izdelovali okrog 8000 ton poliestrskih vlaken letno. Tedaj mislijo, da bodo imeli zaposlenih okrog 800 delavcev.

Kljub drugačni resničnosti menijo, da jih kot propulzivno industrijo skupnost zapostavlja, ker da kot kemična industrija niso zaščiteni in da so izpostavljeni tujim dempinškim cenam. Trdijo, da zalog nimajo, kupcev pa toliko, da jim niso kos.

Njihova industrija zahteva zelo kvalitetno in stalno električno energijo. Če namreč zmanjka toka, se jim ustavijo naprave za več ur ali celo za štirinajst dni. Zato imajo v zadnjih štirih letih zaradi prekinitev električnega toka 3.1 milijona dinarjev škode. Za primerjavo so navedli, da bo stala transformatorska postaja, ki so jo menda prav te dni končno izgradili v Prizrenu, 4.7 milijonov dinarjev. Izvršni svet Kosova in tamkajšnja gospodarska zbornica jim zagotavljata, da bo poslej preskrba s tokom dobra, kako bo s kvaliteto pa bo pokazala praksa. Zato grade tudi svoj generator.

Trdijo, da poslujejo uspešno in da vsako leto redno izplačujejo anuitete v višini 42 milijonov dinarjev.

Ni pa jim všeč, da so tovarni za poliesterska vlakna pričeli delati tudi v Banja Luki in podjetje Ohis v Makedoniji. Dejali so, da so jih skušali pregovoriti, da bi opustili take načrte, vendar brez uspeha. Menda pa je takih potencialnih kandidatov za graditev v vsej državi kar dvanajst. Sicer pa vlada v svetu obilica takih vlaken. Investicije za take tovarne so silno visoke, proizvodnja pa je rentabilna šele pri visokih količinah nekaj deset tisoč ton takih vlaken letno.

ILJA POPIT

V 41. številki tednika 7D vsekakor preberite:

MILIJARDERJEV NI, IMENA MILIJONARJEV OBJAVLJA 7D. TA ČETRTEK!

9579

Aktualen komentar

Kakšna bo usoda državnega kapitala

Piše: France Seunig

Eden izmed finančnih problemov federacije, ki je že dolgo na dnevnem redu, je izločitev tistega državnega kapitala, ki ga predstavlja tako imenovani anonimni del kreditnih skladov bivših zveznih bank. To so tista sredstva njihovih kreditnih skladov, ki so nastala pri teh bankah od poslovanja z državnim kapitalom oziroma iz dohodka, ustvarjenega pri tem poslovanju.

Tudi še ni dokončno urejena usoda državnega kapitala, ki je sicer izločen iz zveznih bank, vodi pa se še naprej na posebnih računih zveznih bank v korist republik in pokrajin, ki jim pripada. Tudi še ni odločeno, kako naj dokončno ugasne ta državni kapital. Vedeti moramo, da je nastal iz rednih prispevkov vsega gospodarstva v prešnji splošni investicijski sklad, ki je zbrana sredstva odstopil zveznim bankam na upravljanje, ta sredstva pa so banke dale gospodarskim organizacijam v obliki investicijskih posojil. Dokler teh posojil podjetja ne bodo dokončno odplačala, in to bo trajalo deset ali dvajset let, kolikor pač znaša odplačilna doba posameznih investicijskih posojil. Tako dolgo tudi državni kapital ne bo povsem ugasnil. Enako je tudi z državnim kapitalom, ki ga predstavljajo sredstva bivših republiških in občinskih investicijskih skladov.

Čim prej pa je treba rešiti vprašanje anonimnega dela kreditnih skladov bivših zveznih bank. Predvideno je sprejetje posebnega zakona o izločitvi in razdelitvi teh sredstev na republike in pokrajine. O tem je več predlogov. Ker se stvari ne premaknejo naprej je republiški izvršni svet Srbije povzel pozveznemu izvršnemu svetu zakonski predlog o izločitvi državnega kapitala iz kreditnih skladov zveznih bank in prenosu na republike in pokrajine.

Predlog izvršnega sveta Srbije določa metodologijo ugotavljanja tega dela kreditnih skladov in posebnih rezervnih skladov zveznih bank. Ti skladi naj bi se razdelili na del, ki pripada banki, in del, ki bi se prenesel na republike in pokrajine. Izločitev anonimnega dela kreditnih skladov pa bi se nanašala le na sredstva skladov, pridobljena v poslovanju s sredstvi za investicije federacije, ki so bile plasirana do konca leta 1964. Po teh predlogih bi Jugoslovanska investicijska banka izločila 278,0 milijona dinarjev, Jugoslovanska kmetijska banka 192,8 milijona in Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino 43,9 milijona din. Ta izločena sredstva bi se po predlogu zmanjšala za provizijo bankam za pet let, obračunano po stopnji 1,5 odstotka. Rok za odtegnitev teh sredstev bi znašal za investicijsko banko 15 let, za kmetijsko banko 11 let in za Jugobanko 7 let. Na sredstva, ki bi pripadla republikam in pokrajinam, pa bi banke plačale 6 odstotne obresti.

Seveda s takim zakonom še ni nikakor rešena usoda državnega kapitala v prihodnosti in njegove postopne ugasnitve. Pri tem štejemo kot državni kapital vsa tista sredstva za razširjeno reprodukcijo, ki so se oblikovala ali se oblikujejo s posredovanjem odločitev družbeno političnih skupnosti. Ne gre torej le za sredstva iz bivšega splošnega investicijskega sklada, temveč tudi na podoben način oblikovana sredstva drugih družbeno političnih skupnosti, skratka na dolžniško upniški odnos med gospodarstvom kot dolžnikom in državo kot upnikom. To pa je družbeno ekonomski odnos, značilen za administrativno razdobje upravljanja v gospodarstvu. Splošno smo računali, da bo ta državni kapital skupaj s njegovim družbeno ekonomskim odnosom sam ugasnil. To pa se ni zgodilo. Državni kapital je sicer na ravni federacije odpravljen, s prenosom tega kapitala na republike in pokrajine pa se je le preselil in je zdaj sestavni del neproračunskih bilanc republik in pokrajin, kjer služi za kritje prevzetih obveznosti. Pri prevzemanju obveznosti na račun državnega kapitala so družbeno politične skupnosti šle na široko in prevzemale tudi nove obveznosti, to pa zato, ker še ni konstituiran nov sistem razširjene reprodukcije, ki bi nadomestil funkcijo državnega kapitala in bi predvidel zadovoljevanje skupnih potreb, zlasti za velike objekte infrastrukture in olajšav za razvoj določenih dejavnosti.

V akcijskem programu druge konference Zveze komunistov Jugoslavije je odločno rečeno, da je treba državni kapital odpraviti na vseh ravneh, ker je treba likvidirati preživele družbeno ekonomske odnose in konstituirati nove, ki bodo ustrezali sedanji in bodoči družbi. O tem je avgusta razpravljal v »Borbi« član ZIS Momčilo Cemović. V svojem prispevku poudarja, da je odprava državnega kapitala povezana s konstituiranjem in funkcioniranjem novih odnosov v razširjeni reprodukciji, katere nosilci naj postanejo organizacije združenega dela, ki bi z družbenimi dogovori zagotavljale sredstva za skupne potrebe družbeno političnih skupnosti.

V središče pozornosti postavlja Cemović problem obresti (anuitete), ki jih plačujejo dolžniki za posojila iz sredstev državnega kapitala. Vse dotlej, dokler bodo dolžniki plačevali obresti in odplačevali dolgove, se bodo sredstva državnega kapitala reproducirala oziroma se bo državni kapital oplojeval in bo služil kot vir za nove obveznosti. Gospodarstvo pa meni, naj se sredstva, ki jih je prispevalo v splošni investicijski sklad, vračajo gospodarstvu v obliki trajnih obratnih sredstev, s čemer bi se zmanjšala zadolženost gospodarstva in zboljšala njegova likvidnost.

Cemovićev predlog, da bi se obresti za ta posojila uredile tako, da bi služile za odplačilo dolga, seveda ni sprejemljiv brez ugovora. Pri tem bi imele koristi tiste organizacije, ki so bile že svoj čas postavljene v ugodnejši položaj s tem, da so dobile posojila, zdaj pa bi se jim praktično dolg odpisal. Ugodnejši pa bi bil njihov položaj napram drugim organizacijam, ki investicijskih posojil iz splošnega investicijskega sklada niso mogle dobiti. S sredstvi državnega kapitala smo že doslej precej negospodarno ravnali, ko smo odpisovali izgube dolžnikov ali smo organizacijam v stiski odpisovali anuitete. Zato bi bil slab prispevek k poslovni morali, če bi tako odpisovanje posplošili.

„Veliki skok“ kositra

Cena kositra na svetovnem tržišču v Londonu se je še bolj povzpela nad »magično mejo« 1.500 funtov-sterlingov — kar za deset funtov-sterlingov

V nasprotju s tednom dni prej je bilo v minulem tednu poslovanje na tržišču kovin zelo živahno. Razen pri svincu je gibanje cen neizenačeno, posebno pri bakru. V tem tednu so se tudi cene sladkorja unesle, kar si borzni krogi pojasnjujejo predvsem kot tehnično reakcijo, ne pa kot posledico večje ponudbe. Cene so se umirile tudi na chicaški produktni borzi, kjer so se po velikem skoku naposled ustalile.

Zaloge bakra so se v Londonu in v New Yorku povečale, vendar je bila cena »rdeče kovine« prejšnji teden neizenačena. Na londonskem trgu se je baker pocenil od 428 na 426 funtov sterlingov za metrsko tono, na newyorški borzi pa se je pri terminski dobavi neznatno podražil od 47, na 47,60 centov za libro. Napovedujejo pa, da se bo baker pocenil, ker so zaloge precejšnje, cene pa še vedno visoke.

Na londonski borzi so čakali na izid zasedanja mednarodnega sveta za kositer, ki se je sestal konec tedna. Cena te kovine je poskočila — čeprav je že bila nad mejo 1500 funtov — od 1553 na 1560 funtov za metrsko tono. Na zasedanju so sicer sklenili, da cen za zdaj ne bodo revidirali. Poleg tega so zahtevali, da se v »tamponska skladišča« spravi 5000 ton kositra.

Na tržišču svinca je psolovanje že več tednov umirjeno. Razmerje med ponudbo in povpraševanjem je ustaljeno, tako da je cena te kovine tudi prejšnji teden ostala nespremenjena — 123,75 funta sterlinga za metrsko tono.

Malce bolj živahno je bilo na tržišču cinka. Cena te kovine se je na londonskem trgu povečala od 150,25 na 150,50 funta za metrsko tono.

Povečano povpraševanje po kavčuku na singapurskem trgu je povzročilo, da je cena te surovine znova poskočila, in sicer od 89,50 na 93,25 malezijskih centov za kilogram. Vendar je ponudbe kavčuka dovolj, tako da lahko zadoste povečanemu povpraševanju.

Na tržišču tekstilnih surovin je spet čutiti neizenačenost: cena volne še naprej narašča, bombaž pa se je občutno pocenil. Na londonskem terminskem trgu se je volna podražila od 162 na 165 penijev za kilogram, v New Yorku pa za promptno dobavo od 150,5 na 155,5 centov za funt, medtem ko je cena bombaža na newyorškem terminskem trgu padla od 29,28 na 26,90 centov za funt.

Prejšnji teden je bilo manj povpraševanja po kakavovcu, tako da se je pocenil, čeprav je imel še pred nekaj tedni rekordno ceno. Na londonskem trgu se je kakao pocenil od 307,5 na 303,5 funtov za dolgo tono. Kljub temu je ta surovina še vedno pretirano draga, zato pričakujejo, da se bodo njene cene glede na močno ponudbo spet znižale.

Chicaška produktna borza se po pretresljajih, ki so jih povzročili veliki nakupi pšenice, počasi umirja. K temu prispeva tudi ukinitev izvoznih subvencij za ta pridelek. V tem je dejansko razlog za pocenitev pšenice od 209,25 na 204,75 centa za bušel. Prejšnji teden se je občutno pocenila tudi koruza, in sicer od 149,25 na 133,50 centa za bušel. Pocenitev je rezultat večjega pridelka koruze v tem letu.

STATISTIKA

Trideset največjih podjetij

Med trgovinskimi podjetji v SFRJ je na prvem mestu »Centroprom«, medtem ko je »Metalka« 4.

Med tridesetimi največjimi trgovinskimi podjetji v Jugoslaviji je tudi šest slovenskih podjetij, med katerimi je »Metalka« v primerjavi z letom 1970 obdržala četrto mesto, »Slovenijales« in »Jugotekstil« sta napredovala za eno mesto — na peto in sedmo, medtem ko je »Emona« padla s petega na šesto mesto.

TRIDESET NAJVEČJIH TRGOVINSKIH PODJETIJ V JUGOSLAVIJI PO SKUPNEM DOHODKU V LETU 1971 (V TISOČIH DINARJEV):

1. »Centroprom« (Beograd) 6,024.320, 2. »Jugometal« (Beograd) 5,966.615, 3. »Interexport« (Beograd) 5,929.257, 4. »METALKA« (LJUBLJANA) 3,500.950, 5. »SLOVENIJALES« (LJUBLJANA) 2,390.966.

6. »EMONA« (LJUBLJANA) 2,071.206, 7. »JUGOTEKSTIL« (LJUBLJANA) 2,021.233, 8. »Ferimport« (Zagreb) 1,967.643, 9. »Invest-Import« (Beograd) 1,877.496, 10. »Tehnometal-Makedonija« (Skopje) 1,779.635.

11. »Beograd« (Beograd) 1,773.316, 12. »MERCATOR« (LJUBLJANA) 1,730.211, 13. »Jugopetrol« (Beograd) 1,645.169, 14. »Željpoh« (Zagreb) 1,604.340, 15. »Koprodukt« (Novi Sad) 1,572.289.

16. »Tehnopromet« (Beograd) 1,541.423, 17. »Textil« (Zagreb) 1,456.986, 18. »Feroelektro« (Sarajevo) 1,421.200, 19. »KOVINOTEHNA« (CELJE) 1,288.316, 20. »Agroexport« (Beograd) 1,283.653.

21. »Centrocoop« (Beograd) 1,276.393, 22. »Voćar« (Beograd) 1,266.471, 23. »Exportdrvo« (Zagreb) 1,263.873, 24. »Brodomaterial« (Reka) 1,226.761, 25. »Radioelektro« (Beograd) 1,224.870.

26. »Žito-Makedonija« (Skopje) 1,223.775, 27. »Jugoexport« (Beograd) 1,192.089, 28. »Tehnogvoždar« (Novi Sad), 1,181.810, 29. »Rudnap« (Beograd) 1,170.720, 30. »Nama« (Zagreb) 1,130.754.

Poslovni uspehi „Rašice“

Celotni plan realizacije v »Rašici« bo prekoračen za 7 odstotkov

Tovarna pletenin »Rašica« beleži uspešne poslovne rezultate: tako je celotna prodaja do 1. oktobra letos znašala 75 milijonov dinarjev, ali 75 odstotkov letne planske realizacije oziroma 8 odstotkov nad planirano 9-mesečno realizacijo. Zaključeni posli za letos kažejo, da bo celotni plan realizacije prekoračen za 7 odstotkov.

Taki poslovni rezultati so posledica večletnih vlaganj v modernizacijo in boljše organiziranje dela: tovarna dela v treh izmenah in vendar ne more zadovoljiti vseh potreb. Po sklenjenih pogodbah za pomlad in poletje 1973 pa v Rašici sodijo, da se bo realizacija v prihodnjem letu povečala za 40 odstotkov.

D. R.

„Primat“ pralni stroji

»Primat« se pogovarja o sodelovanju s »Schulthessom«

Predstavniki mariborske tovarne kovinskih izdelkov »Primat« in švicarske firme »Schulthess« iz Züricha so se pogovarjali o možnosti, da bi obe podjetji sklenili pogodbo o sodelovanju pri licenčni proizvodnji avtomatskih pralnih strojev tega švicarskega podjetja. V kolikor bi obe podjetji sklenili pogodbo o dolgoročnem sodelovanju, bi v Mariboru začeli že prihodnje leto proizvajati dva tipa avtomatskih pralnih strojev.

Pralne stroje bi proizvajali v tem primeru v »Primatu« za jugoslovansko področje in za švicarsko firmo.

M. K.

Športni sejem v Kijevu

»Slovenijales« sklenil pogodbo o dobavi smuči in druge športne opreme

Med 115 razstavljalci iz 15 držav se je prvega specializiranega sejma športne opreme v Kijevu — trajal je od 21. septembra do 1. oktobra — udeležila tudi Jugoslavija. V okviru nosilca poslov, Ljubljanskega podjetja »Slovenijales«, so se predstavili »Elan« »Alpina«, »Borovo« in »RIS«.

Za začetek je podjetje »Slovenijales« sklenilo pogodbo za dobavo smuči, čevljev, čolnov in potapljaške opreme v vrednosti pol milijona dolarjev.

Na tem sejmu je bil »Slovenijales« četrti največji razstavljalec nasploh (za ČSSR, Poljsko in Nemško demokratično republiko).

D. R.

Jeklarska revolucija

V ZRN je postopek direktne redukcije železne rude uspešno uvedel in izpopolnil znani industrijec Korf, ki je začel svojo kariero z mini železarnami

V načrtih razvoja železarstva v Sloveniji je predvidena opustitev lastne proizvodnje surovega železa in ugasnitev jeseniških plavžev, hkrati pa nadaljnja razširitev proizvodnje elektro-jekla, ki v glavnem bazira na starem železu. Perspektivo za daljšo prihodnost pa gradijo slovenske železarne na kvalitetnih in žlahtnih vrstah surovega jekla. Le za proizvodnjo legiranih in specialnih vrst plemenitega jekla je najboljše čisto, iz rude pridobljeno surovo železo.

V nedavno objavljeni razpravi o novi železarski tehnologiji vidi generalni direktor Združenega podjetja slovenskih železarn Gregor Klančnik iz te dileme izhod v direktni redukciji bogatih železnih rud. Z direktno redukcijo se ukvarjajo tehnologi na vsem svetu, da bi pridobivali s takim neposrednim postopkom železo kot posredni vložek za elektro talilniške peči. V tej zvezi je že industrijsko osvojen postopek za pridobivanje tako imenovane železne gobe ali metaliziranih palet. Klančnik meni, da je potreben le še čas, ko bo poleg klasične proizvodnje v plavžih in talilnih pečeh tudi direktna redukcija postala pomemben in ekonomsko uspešen način pridobivanja jekla iz rude.

Ta pričakovanja se hitro uresničujejo. Znana zahodnonemška revija »Der Spiegel« prinaša v oktobrski številki informacije, po kateri pripravljajo nemški in sovjetski strokovnjaki kupčijo za 1,5 milijarde mark, po kateri bodo nemška podjetja dobavila in postavila naprave za veliko železarno v Kareliji, ki naj bi obratovala po postopku direktne redukcije železne rude. Železarno bi zgradili ob rudniku bogate železne rude ob sovjetsko-finski meji med Leingradom in Murmanskom za letno zmogljivost 5

GREGOR KLANČNIK

milijonov ton jekla. Naprave za pridobivanje železne gobe in to polizdelka bi zgradili v takem obsegu, da bi lahko še železarnam v ZR Nemčiji dobavili železovo gobo po 2 milijona ton letno do leta 1985.

V ZR Nemčiji je postopek direktne redukcije železne rude uspešno uvedel in izpopolnil znani industrijec Korf, ki je začel svojo kariero z mini železarnami in dokazal njihovo konkurenčnost. Potem pa je pri Hamburgu zgradil prvo železarno po postopku direktne redukcije. Ta postopek se je izkazal kot zelo rentabilen. Ker železarna nima konvencionalnega plavža se izogne tudi dragemu koksu, saj je za postopek direktne redukcije uporaben plin ali premog.

S konkurenčnimi cenami za betonsko jeklo iz svojih mini železarn je bil Korf stalno v sporih s karteliranimi železarne, zgrajene na postop. priznale, ko je uspešno izvedel svoj hamburški projekt železarne, zgrajene na postop. ku direktne redukcije železne rude. Že ob letošnji otvoritvi te hamburške železarne so za novi postopek pokazali veliko zanimanje sovjetski strokovnjaki. Kmalu potem je Korfa obiskal namestnik ministrskega predsednika Vladimir Novikov, ki je hkrati sovjetski predstavnik v novi sovjetsko-nemški gospodarski komisiji. Projektirano veliko železarno v Kareliji naj bi postavil in opremil (ahodnonemški industrijski konzorcij pod vodstvom Korfovega železarskega podjetja.

Primer sovjetskega projekta velike železarne v Kareliji priča, da je novi postopek direktne redukcije tudi praktično dozorel in postal sposoben za veliko industrijsko proizvodnjo, in to prej kakor so to mnogi pričakovali. To pa priča, da je bila upravičena previdnost pri koncepciji razvojnega programa slovenskih železarn. Ta namreč predvideva gradnjo le dveh baterij za peletizacijo in metalizacijo rude z zmogljivostjo 300.000 ton letno. Kot najprimernejšo lokacijo vidijo industrijsko cono v Koperu, odkoder bi metalizirane pelete prevažali do železarn, kar bi ob starem železu pomenilo redno oskrbovanje s čistim 95 odstotnim Fe vložkom, primernim za proizvodnjo kvalitetnih in žlahtnih vrst jekla.

Seveda pa si ne smemo predstavljati, da bo z uveljavljanjem novega postopka prenehala upravičenost klasičnega načina pridobivanja surovega železa. Za postopek direktne redukcije je primerna le železna ruda z visokim odstotkom železa, ki je hkrati čista brez tujih primesi. Zato bo za množično pridobivanje surovega železa še naprej odločilen klasičen postopek, ki pa se bo zaradi stroškov omejeval na plavže orjaških dimenzij. V zahodnonemškem železarskem koncernu Thyssen že gradijo plavž za letno proizvodno 3,5 milijona ton železa, ki bo nadomestil okrog 20 starih plavžev v petih železarnah tega koncerna.

V sovjetskem železarskem kombinatu Novo Lipeck pa gradijo plavž s 5000 kubiki prostornine. Enake plavže bodo do leta 1975 zgradili tudi v Ukrajini in na Uralu. Vsak izmed teh plavžev bo dajal na leto po pet milijonov surovega železa. Skratka — za pridobivanje železa na klasičen način pridejo v poštev le železarne orjaških dimenzij. Zato je prav, da so se slovenski železarji odločili v prihodnosti opustiti plavže in se usmeriti na pridobivanje direktne redukcijo železne rude, kar ustreza tehnološki revoluciji v železarstvu.

F. S.

Dinar na tujem

Kotacija dinarja v evropskih poslovnih centrih se je močno poslabšala, ko se je končala turistična sezona

Züriška kotacija dinarja je že nekaj mesecev skorajda nespremenjena: 19,50 do 21,75 švicarskih frankov za 100 dinarjev v manjših bankovcih in 20,50 do 21,00 švicarskih frankov za 100 dinarjev v večjih bankovcih. Menjalni tečaji dinarja v evropskih poslovnih centrih so se nekoliko poslabšali, ko se je končala turistična sezona, ker se je zanimanje za dinar vidno zmanjšalo.

LONDON: V poslovnih bankah na londonskem letališču Heathrow je kotacija dinarja v oktobru padla: zdaj je treba odšteti za britanski funt-šterling kar 46 dinarjev, medtem ko je uradni tečaj Narodne banke (nakupni) naprimer 40,50 dinarjev.

BONN: V menjalnicah in poslovnih bankah v ZR Nemčiji je menjalni tečaj zdaj 16 zahodnonemških mark za 10 dinarjev, torej 6,25 dinarja za zahodnonemških mark za 100 občutno poslabšanje tečaja v primerjavi z avgustom in septembrom, ko se je gibal okrog 5,75 dinarja za zahodnonemško marko.

TRST: Tečaj dinarja v Trstu je zdaj 3,15 dinarja za 100 italijanskih lir (večji bankovci) in 3 dinarje za 100 italijanskih lir (manjši bankovci).

Svetovno devizno tržišče

Devizni tečaji na svetovnih denarnih tržiščih:

ZURICH: dolar — 3,7870, funt-sterling — 9,1720, marka — 118,43, gulden — 117,17, francoski frank — 75,70, lira — 0,6515, šiling — 16,38.

LONDON: dolar — 2,7216, marka — 7,7400, švicarski frank — 9,1725, gulden — 7,830, francoski frank — 12,1300, lira — 1409,0, šiling — 55,90.

FRANKFURT: dolar — 3,1975, funt-sterling — 7,746, švicarski frank — 84,42, gulden — 99,00, francoski frank 63,53, lira — 5,500, šiling — 13,83.

NEW YORK: funt-sterling — 2,4215, marka — 31,2587, švicarski frank — 26,3800, gulden — 30,9300, francoski frank 19,9600, lira — 0,171862, šiling — 4,3200.

oglašujte v dnevniku DELO

Projekti tudi iz tujine

Drugi jugoslovanski natečaj »AS DESIGN 72« pred razpletom

Rok za oddajo natečajnih projektov 2. jugoslovanskega natečaja »AS DESIGN 72« za dobro oblikovane izdelke bo potekel 25. oktobra. Mednarodna žirija v sestavi Carl Auböck (Avstrija), Andrzej Pawlowski (Poljska), Bruno Planinšek, Davorin Savnik (Jugoslavija) in Ilmari Tapiovaara (Finska) bo zasedala skupaj s predstavniki 48 jugoslovanskih podjetij, ki so razpisala naloge, v Ljubljani 6. in 7. novembra.

Na razpise oblikovalnih nalog za potrebe jugoslovanske industrije se je prijavilo prek 50 oblikovalcev iz tujine, zato lahko pričakujemo silno pester izbor

Linija Rim - Tokio

Letalska vožnja iz Rima v Tokio prek Sibirije bo krajša za štiri ure

Od prihodnjega leta bo italijanska letalska družba »Alitalia« povezovala Rim z japonsko prestolnico Tokijem po novi zračni poti prek Sibirije. Vožnja bo tako krajša za štiri ure v primerjavi s sedanjimi leti prek južne Azije.

»Alitalia« bo z letali »DC. 62« s 162 sedeži vzdrževala to linijo enkrat tedensko. Vmesni pristanki bodo v Milanu, Frankfurtu in Moskvi. Na isti progi, ki je s poslovnega vidika izredno zanimiva, bodo letela tudi reaktivna potniška letala sovjetske družbe »Aeroflot« in japonske družbe »JAL«.

Predvidevajo, da bo let od Rima do Tokija trajal enajst ur.

Rast EGS v letu 1973

Struktura slovenskega izvoza je taka, da bodo izvozniki lahko izkoristili že pričakovano konjunkturo v Evropski gospodarski skupnosti v letu 1973

Konec poletja 1972 je za konjunkturna gibanja v večini držav Evropske gospodarske skupnosti značilna še nadaljnja okrepitev teženj k ekspanziji gospodarske aktivnosti in višji stopnji zaposlenosti. Stroški in cene še nadalje hitro naraščajo, ob tem pa se še nadalje pojavljajo motnje na mednarodnem trgu kapitala. Na podlagi teh skopih značilnosti gospodarskega položaja v Skupnosti, se lahko vprašamo, kakšne so gospodarske možnosti Evropske gospodarske skupnosti za prihodnje leto.

Že sredi lanskega leta je bilo pričakovati, da bo svetovna menjava po krajšem obdobju stagnacije pričela zopet hitreje naraščati. Vendar pa so protekcionistični ukrepi, ki so jih sprejele ZDA, in pa monetarne težave povzročile, da je pričela naraščati šele v začetku letošnjega leta. Tako je proti sredini leta svetovna menjava že dosegla stopnjo rasti, ki je značilna za povprečna obdobja. Pričakovati je, da bo v prihodnjih mesecih naraščala še hitreje glede na konjunkturni razvoj v Severni Ameriki in tudi v večini industrijskih dežel Evrope in na Japonskem, da pa se bo povečalo tudi uvozno povpraševanje dežel v razvoju. Vendar pa bo predvideno ekspanzijo svetovne menjave skorajda neogibno spremljala občutna rast cen tako kmetijskih proizvodov in surovin kakor tudi industrijskih izdelkov.

Vse kaže, da bo za Evropsko gospodarsko skupnost prihodnje leto — leto izredne gospodarske rasti, na kar bo vplivalo več činiteljev. V EGS namreč pričakujejo, da se bo njen izvoz — kljub povečani mednarodni vrednosti njenih valut — v prihodnjem letu zelo povečal, na kar bo še zlasti vplivalo 20-odstotno znižanje carin (od 1. aprila 1973) v okviru razširjene EGS kakor tudi med EGS in ostalimi deželami bivše EFTA v okviru nedavno sklenjenega sporazuma o svobodni trgovini.

Gibanje naročil opreme, rezultati anket med vodilnimi podjetniki in povečanje stopnje izkoriščanja kapacitet kažejo, da se bo občutno povečalo notranje povpraševanje. Obseg danih naročil in povečano število novo začetih gradenj dopuščajo predvidevanja o povečanju aktivnosti na področjih stanovanjske gradnje in javnih del. Opazno obnavljanje zalog bo ugodno vplivalo predvsem na kovinsko-predelovalno industrijo, povečanje prejemkov prebivalstva in višja stopnja zaposlenosti pa kažeta na povečanje osebne potrošnje, kar se bo ugodno odrazilo predvsem na sektorju gospodinjske opreme.

Glede na tako optimistične napovedi pričakujejo, da se bo družbeni bruto proizvod Skupnosti realno povečal za okoli 5 odstotkov v primerjavi z letošnjim letom, medtem ko se je letos in lani povečal le za okoli 3,5 odstotka. Najhitrejšo realno rast pričakujejo v ZR Nemčiji in v deželah Beneluksa.

Nasprotno od optimističnih napovedi za gibanja proizvodnje in menjave pa ostajajo napovedi glede ustavitve inflacije pesimistične in pričakujejo, da bo stopnja inflacije relativno visoka v letu 1973, zato bo glavna naloga kratkoročne in srednjeročne ekonomske politike Skupnosti zaustaviti inflacijske težnje. Nadaljevanje sedanjega trenda pospeševanja gospodarske aktivnosti bi onemogočilo zadovoljitev povpraševanja z razpoložljivimi tehničnimi kapacitetami, še bolj pospešilo rast inflacije in povzročilo tudi težave na trgu delovne sile. Že sedaj je jasno, da bo težko uresničiti zastavljeni cilj in omejiti rast potrošniških cen v prihodnjem letu na 3,5 odstotka, zato bodo omejili rast proračunskih izdatkov na stopnjo rasti družbenega bruto proizvoda, povečano za predvideni 3,5-odstotni dvig cen ter v okviru kreditne politike zavrli naraščanje razpoložljivih monetarnih sredstev, kar naj bi ublažilo naraščanje globalnega povpraševanja.

Previdnejša kreditna politika bo verjetno povzročila določeno zvišanje kratkoročnih obrestnih mer, kar bi pritegnilo tuji kapital, vendar pa nameravajo uporabiti ustrezne instrumente za omejitev obsega priliva tujega kapitala. Ta problem je najbolj pereč v ZR Nemčiji, ki je že v začetku letošnjega leta sprejela določene ukrepe za omejitev priliva tujega kapitala in za nevtralizacijo njegovih učinkov na notranjo likvidnost (na primer predhodna odobritev deviznim nerezidentom za nakup nemških vrednotnic, uredba o neobrestovanem pologu pri Zvezni banki tistega dela posojil, ki jih podjetje najamejo v tujini, sporazum z bankami, da rezidentom ne posredujejo več pri najemanju kreditov, ki jih odobravajo nerezidenti itd).

Gotovo je, da bodo ta gibanja močno vplivala tudi na slovensko gospodarstvo, saj njen delež v slovenskem izvozu že nekaj let presega 40 odstotkov in pri uvozu 50 odstotkov. Glede na predvideno gospodarsko konjunkturo se predvsem našemu izvozu v prihodnjem letu nudijo lepe možnosti za nadaljnjo rast, še zlasti, če upoštevamo splošne preferenciale, ki veljajo za uvoz industrijskega blaga iz dežel v razvoju.

Ker preko 80 odstotkov slovenske zunanjetrgovinske menjave z EGS odpade na ZR Nemčijo in Italijo, je še posebej pomembno, da se zlasti v ZR Nemčiji obeta izreden porast gospodarske aktivnosti. Tudi struktura slovenskega izvoza je taka, da bodo izvozniki lahko izkoristili konjunkturo, saj skorajda polovico našega izvoza predstavlja blago široke potrošnje (avtomobilske kamping prikolice, električni štedilniki in hladilniki, leseno pohištvo, usnjena obutev itd.), med reprodukcijskim materialom pa so najmočneje zastopani polizdelki kovinskopredelovalne industrije. Upoštevati je treba tudi, da se bodo predvidoma povečale možnosti zaposlovanja tuje delovne sile, kar bi utegnilo vplivati tudi na še večjo pomanjkanje delovne sile pri nas, ki je že dokaj kritično, kot smo imeli priložnost videti ob nedavnem televizijskem razgovoru s predstavniki večjih delovnih organizacij.

Napovedana relativno visoka stopnja inflacije bo nedvomno vplivala tudi na še nadaljnje zviševanje cen pri nas, pri čemer moramo upoštevati predvsem stopnjo podražitev tistih materialov, ki jih za potrebe naše industrije največ uvažamo, naprimer iz ZR Nemčije razne vrste pločevine. Še zlasti moramo biti pozorni na rast cen v Italiji, saj se njen delež v slovenskem uvozu gibljе okoli 18 odstotkov in se nahaja v slovenskem uvozu na drugem mestu takoj za ZR Nemčijo. Italija je namreč prestala obdobje gospodarske recesije in se pričakuje, da bo v prihodnjem letu zopet dosegla visoko stopnjo gospodarske rasti, vendar pa obstaja negotovost glede uravnovešene rasti, ker bodo jeseni obnovili zelo veliko kolektivnih pogodb, s katerimi bodo sindikati skušali doseči povečanje delavskih mezd, kar bo vplivalo na povečanje stroškov v industriji. Poleg tega pa bo s 1. januarjem 1973 uveden davek na dodano vrednost, ki je doslej še v vseh državah članicah povzročil določeno povišanje cen v obdobju neposredno po uvedbi tega novega davčnega sistema.

BORIS VERBIČ

TELEGRAMI

Beograd: Izvoz akumulatorjev v Sovjetsko zvezo

Predstavniki zunanjetrgovinskih podjetij »Jugometal« iz Beograda in »Avtoeksport« iz Moskve so pogajajo o novih dobavah akumulatorjev Sovjetski zvezi. Jugoslovanska industrija akumulatorjev naj bi jih izvozila prihodnje leto v vrednosti približno 5 milijonov dolarjev.

Letos je šlo v izvoz v Sovjetsko zvezo 180.000 akumulatorjev v vrednosti približno 4 milijona dolarjev. Jugoslovanski akumulatorji so namenjeni za kmetijske stroje sovjetske proizvodnje.

Frankfurt: Izjava Karla Klassena

Predsednik zahodnonemške Bundesbanke Karl Klassen je izjavil, da ne pričakuje nikakršne intervencije zahodnonemške centralne banke za zaščito dolarja na spodnji intervencijski točki (3,1500 zahodnonemške marke) — v dogledenem času. Pozicija dolarja na svetovnem tržišču v Frankfurtu je stabilna.

Pordenone: Sodelovanje Zanussi-AEG-Telefunken

Skupna vrednost dobav italijanskega proizvajalca gospodinjskih strojev »Zanussi« zahodnonemški družbi »AEG-Telefunken« bo znašala v letu 1972 približno 27 milijard lir ali nekaj manj kot 10 odstotkov celotnega poslovnega prometa Zanussijeve skupine.

Beograd: Manjša proizvodnja traktorjev

Kakor je povedal generalni direktor Industrije strojev in traktorjev v Novem Beogradu Radoslav Radović, so bile dobave motorjev za traktorje večje jakosti tudi v septembru, tako kot že v avgustu, neredne, kar je skazilo mesečni proizvodni načrt. Od predvidenih 1450 traktorjev tipa IMT-533 in IMT-558 so izdelali samo 1150 malih traktorjev.

Wilson vztraja

Voditelju britanskih laburistov Haroldu Wilsonu se je na pravkar končani letni konferenci stranke v obmorske letovišču Blackpoolu (letne konference britanskih strank so zmeraj v obmorskih letoviščih) spet posrečilo pripraviti stranko, da je sprejela njegovo stališče o EGS.

Stališče izvršnega odbora in Harolda Wilsona o EGS je mogoče na kratko povzeti z »da, toda...«. Pripravljeni smo stopiti v Evropo, toda ne ob pogojih, ki jih je sprejel sedanji predsednik konservativne vlade Edward Heath. Če bodo laburisti zmagali na prihodnjih volitvah, bodo ponovno sprožili pogajanja. Če pa Bruselj ne bo hotel začeti pogajanj, tem slabše za Bruselj in EGS. Laburistična vlada bo potem spravila Britanijo iz EGS.

Vendar je značilno, da se je na letošnji konferenci okrepilo tisto krilo v stranki, ki je proti članstvu Britanije v EGS ob kakršnih koli pogojih. Malo je manjkalo, da ni bila sprejeta taka resolucija. Resolucija pristašev EGS je pogorela v sorazmerju 3 proti 1. Sprejeta je bila resolucija izvršnega odbora, ki vsebuje znano Wilsonovo stališče. Letna konferenca je tudi določila pogoje, ob katerih bi bila tudi laburistična vlada voljna ostati v Evropi. Toda že zdaj je očitno, da bi bili taki pogoji popolnoma nesprejemljivi za Bruselj.

Na »evropski fronti« torej nič novega. Zato pa je bila tembolj razburkana debata o britanskem gospodarstvu. Wilson v svojem »gospodarskem« govoru ni v celoti zavrnil Heathovega predloga, da leto dni ne bi nikomur zviševali prejemkov za več kot dva funta na teden, pač pa je ta predlog podvrgel ostri kritiki. Kritiko je strnil v programu »za boj proti inflaciji«. Kontrolo cen bi bilo treba uvesti ne samo v proizvodnji, ampak tudi v trgovini na drobno. Poleg osebnih dohodkov bi bilo treba omejiti tudi dividende.

Poleg tega bi bilo treba zajeziti naraščanje stanarin, občinskih davkov in cen za javne storitve, ki so občutno poskočile letos. Wilson je tudi predlagal visoko obdavčitev pretiranega dohodka od kapitala, zahteval pa je tudi ukinitev davka na presežno vrednost, ki je povezan z vstopom Britanije v EGS.

Tudi finančni minister »v senci« Denis Healey je napovedal korenite spremembe. Obljubil je, da bo uvedel nov davčni sistem z zelo strmo progresivno lestvico obdavčitve, da bi z njo nekoliko pravičneje porazdelil dohodek v deželi, kjer ima desetina prebivalstva v rokah dve tretjini imetja. Healey je ponovil znano trditev, da je konservativna vlada nesposobna rešiti pereče gospodarske probleme v Britaniji in da se ne meni za človeka.

Letošnje konference laburistične stranke ni mogoče prištevati med politična presenečenja. V glavnem se je vse odvijalo tako, kakor so pričakovali. Stranka se ni razbila ob spornem članstvu Britanije v EGS, a tudi ni prepričala dosti ljudi, da bi laburisti bog ve kako bolje reševali te probleme od konservativcev. Ljudje imajo morda kratek spomin, toda večno se ponavljajoče obljube strank,« ki so v opoziciji, jih tudi več ne ganejo.

B. PAHOR

Enako gledanje

Skupno sporočilo o pogovorih, ki jih je imel predsednik ZIS Bijedić v Kairu z egiptovskim premierom Sidkijem

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug). Po obisku predsednika ZIS Džemala Bijedića v arabski republiki Egipt je bilo objavljeno skupno sporočilo, v katerem je rečeno:

Predsednik ZIS Džemal Bijedić je bil na povabilo njegove ekscelence premiera dr. Aziza Sidkija med 3. in 8. oktobrom 1972 na uradnem obisku v arabski republiki Egipt. Sprejel ga je tudi predsednik republike Egipt njegova ekscelenca Anvar el Sadat. Predsednik ZIS Džemal Bijedić mu je izročil pismo predsednika Tita. Nadalje sta Džemala Bijedića sprejela podpredsednika republike Egipt Husein el Šafei in dr. Mahmud Favzi. Džemal Bijedić je obiskal tudi predsednika skupščine Hafeza Badavija in prvega sekretarja ASU Sajeda Mareija.

AZIZ SIDKI: prežeti z željo po tesnem sodelovanju

DŽEMAL BIJEDIĆ: krepitev stikov med sredozemskimi državami

Pogovori, ki jih je imel predsednik ZIS Bijedić med tem obiskom, so potekali v ozračju globokega prijateljstva, ki veže Egipt in Jugoslavijo. Predsednik ZIS in premier arabske republike Egipt sta izčrpno izmenjala mnenja o nedavnih dogodkih na mednarodnem področju, o novih strategijah, o metodah in politiki, ki se nanje nanaša. Izrekla sta podporo osvobodilnim gibanjem, ki se bojujejo proti imperializmu in rasni diskriminaciji, za narodno suverenost in neodvisnost v svetu.

Obe strani se strinjata, da je treba ohraniti in še okrepiti politiko neuvrščanja ter povečati dejavnost neuvrščenih držav. Ta prizadevanja so izražena v sklepih devetega zasedanja OAE in ministrskega sestanka nevrščenih držav v Georgetownu. Obe strani v celoti sodelujeta v pripravah na bližnji vrh neuvrščenih, ki bo v Alžiru.

Med pogovori sta obe strani posvetili največjo pozornost položaju na Bližnjem vzhodu in v Sredozemlju. Predsednik ZIS je dejal, da je njegova vlada zaskrbljena zaradi položaja na Bližnjem vzhodu in zaradi tega, ker Izrael v svojih ekspanzionističnih načrtih sploh ne popušča.

Predsednik ZIS Bijedić je ponovno poudaril, da se jugoslovanska vlada zavzema za čim hitrejšo rešitev tega vprašanja, in to takšno, ki bi zagotovila umik izraelskih čet z vseh zasedenih ozemelj in upoštevala narodne pravice Palestincev v skladu z resolucijo varnostnega sveta štev. 242 in resolucijo generalne skupščine št. 2119. Predsednik egiptovske vlade je ponovno potrdil, da sta egiptovska vlada in ljudstvo odločena osvoboditi arabska ozemlja, obvarovati narodne pravice Palestincev ter končati napadalno in ekspanzionistično politiko Izraela.

Obe strani se strinjata, da je med prijateljskimi sredozemskimi državami treba krepiti stike v korist utrjevanja njihove neodvisnosti in izboljševati sodelovanje na raznih področjih v prid vseh.

Obe strani izražata svojo popolno podporo junaškemu boju vietnamskega, kambodškega in laoškega ljudstva ter sodita, da je treba doseči pravično rešitev, ki bo tem državam zagotovila suverenost in neodvisnost.

Obe strani sta pretehtali vse oblike dvostranskih stikov v duhu skupne trdne želje, da bi se ti stiki okrepili ter da bi si jih prizadevali še bolj poglobiti in razviti v večjo medsebojno korist. Obe strani izražata svoje zadovoljstvo spričo stalnega razvoja teh stikov na raznih področjih in poudarjata pomen napredka in razvoja sodelovanja na gospodarskem področju, s tem pa tudi pomen odpravljanja težav, ki še preprečujejo, da bi gospodarski stiki med Egiptom in Jugoslavijo dobili tisto razsežnost, s katero bi bilo mogoče doseči cilje h katerim ti dve državi težita.

Obe strani sta, prežeti z željo, da bi te cilje uresničili, pretresli vprašanje trgovinskih stikov, tehničnega, kulturnega in znanstvenega sodelovanja pri uresničevanju desetletnega razvojnega načrta arabske republike Egipta. Jugoslovanska delegacija je izrazila željo in voljo, da sodeluje pri skupnih načrtih na področju industrije, turizma ipd. v okviru zakona št. 65 iz leta 1971. Podrobnosti o teh vprašanjih bo izdelal mešani odbor, tako da bo mogoče sestaviti vsestranski sporazum. Nato bo sporazum predložen v potrditev obema vladama. V njem bodo načini sodelovanja in potrebni ukrepi tako izraženi, da bodo natančno odsevali trajne vezi prijateljstva med državama.

Njegova ekscelenca dr. Aziz Sidki je s hvaležnostjo sprejel vabilo predsednika ZIS, naj obišče Jugoslavijo. Datum obiska bodo določili pozneje.

Letala še naprej padajo

HANOI, 9. okt. (AFP) — Severnovietnamska tiskovna agencija je sporočila, da je bilo doslej nad ozemljem Severnega Vietnama sestreljenih 3980 ameriških letal. Zadnji dve so sestrelili včeraj v pokrajinah Min Hu in Bac Tha.

CUMMINGS: BLACKPOOL

»Daily Express«, London

Več kongresov

Z včerajšnjim zborovanjem delegatov CDU v Weisbadnu se je začela vrsta izrednih strankarskih kongresov

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

WIESBADEN, 9. okt. V Wiesbadnu, upravnem središču zvezne dežele Hessena, nedaleč od Frankfurta se je danes začela serija izrednih kongresov zahodnonemških strank, na katerih bodo sprejeli politične programe za novembrske parlamentarne volitve. V Wiesbadnu bodo do srede razpravljali delegati CDU, v četrtek se v vestfalskem industrijskem središču Dortmundu začne dvodnevni izredni kongres SPD, čez dva tedna pa bodo v Freiburgu »politične duhovne vaje« strankarskih kongresov FDP.

Kanclerski kandidat konservativcev Rainer Barzel je v svojem otvoritvenem govoru pred 600 delegati negativno ocenil sadove triletne levoliberalne vladavine v Bonnu, rekoč, da vlada ni izpolnila nobenega reformnega načrta in da je pahnila državo v inflacijo. Kakor je bilo pričakovati, je CDU svojo predvolilno kapanjo skoraj v celoti omejila na gospodarsko in finančno politiko, računajoč, da so volilcem najbližja vprašanja cen, gospodarske stabilnosti in naraščanja ali upadanja vrednosti hranilnih vlog. Osrednji protivladni argument je v dejstvu, da se bodo cene v tem letu po zadnjih podatkih povečale za najmanj 6 odstotkov, medtem ko je kancler Brandt ob začetku leta še obljubljal, da podražitve ne bodo presegle 4,5 odstotno mejo, da torej rast cen ne bo dosegla niti lanske stopnje.

Najbolj opazno v današnjem Barzlovem govoru je bilo, da se je ogibal neposrednih napadov na liberalce, partnerje socialdemokratov v koalicijski vladi. To je ponoven dokaz, da desnica še vedno računa na možnost obnovitve adenauerske »desne koalicije«, posebno še, če bi se FDP novembra pomembneje okrepila na račun socialdemokratov. Delegati v Wiesbadnu so na splošno prepričani, da je poglavitni zagovornik teze o liberalni »odprtosti na vse strani« podpredsednik FDP in notranji minister Hans-Dietrich Genscher. Z njim bi potekala tudi morebitna koalicijska pogajanja, če bi volilni rezultati potrdili ali pa le neznatno korigirali dosedanjo pat-pozicijo v parlamentu. Poznavalci položaja sicer trudijo, da ti računi temeljijo na »željah, ne na realnih analizah«, vendar se CDU očitno ne misli »odreči »desnoliberalni« alternativi, če 19. novembra ne bo dobila absolutne večine.

Drugi poudarek današnjega prvega dne wiesbadenskega kongresa je bil »molk« o zunanji politiki. Barzel je v svojem govoru malone zatajil zgodovinska zunanjepolitična dejanja Brandtove in Scheelove vlade zadnjih treh let in se omejil na zelo posplošene ugotovitve o »nezadostnosti« sporazumov z vzhodnimi državami in o »nevarnostih« prenaglega dogovarjanja z njimi. Ponovil pa je svoje trditve zadnjih tednov, da bi tudi konservativna vlada sklenila meddržavno pogodbo z NDR, samo da bi ta pogodba morala biti »solidna«.

Sredi pomembnih dogajanj

Konservativna zunanjepolitična »zadržanost« je toliko bolj opazna, ker je prav današnji dan poln zunanjepolitičnih dogodkov in ugibanj. Indija je navezala redne diplomatske odnose z Vzhodno Nemčijo, zunanji minister Scheel se v Tokiu pripravlja na jutrišnji obisk v Pekingu in že v sredo bodo menda objavili sklep o vzpostavitvi diplomatskih odnosov, v moskovski Spiridonovki pa se državni sekretar Bahr pogovarja s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom.

Že jutri popoldne se bodo v Bonnu nadaljevala pogajanja Bahr-Kohl in današnji »Spiegel« razglaša kot popolnoma zanesljivo vest, o kateri se v Bonnu sicer že nekaj dni — negotovo — šušlja, da bo namreč Brandt v začetku novembra obiskal vzhodni Berlin in s svojim vzhodnonemškim kolegom Stophom podpisal temeljno pogodbo o razmerju med nemškima državama (to vest je Conrad Ahlers danes sicer demantiral, toda ni izključil možnosti, da bodo pogodbo še pred volitvami parafirali). Ne glede na taktiko CDU: zunanjepolitično dogajanje bo vsekakor v ospredju javnega zanimanja prihodnjih tednov in ravno dinamika Brandtove »Ostpolitik« v tem pomembnem obdobju utegne odločiti, kakšni bodo volilni rezultati.

Današnje popoldne in jutrišnji dan v wisbadenski Rhein-Main-Halle sta namenjena razpravam o posameznih družbeno-političnih vprašanjih, pri čemer se utegnejo pokazati nesoglasja med levim krilom CDU okrog Helmuta Kohla, Hansa Katzerja in Norberta Bluema ter desnim krilom. SLAVKO FRAS

MODA
la Serica
tkanine visoke mode
ul. Mazzini 26
TRST
sporoča
da bo danes zvečer ob 20. uri v Pionirskem domu
REVIJA VISOKE MODE
ki jo organizirajo najbolj kvalificirani MODNI SALONI IZ FURLANIJE IN TRSTA
Prost vstop!

Se dajo ukrasti atomi?

Ob bojazni znanstvenikov, da bi teroristi »delovali« z atomi

LONDON, 9. okt. (Reuter) — Britanska »atomska blagajna« je pregnala strah znanstvenikov, da bi teroristi utegnili priti do atomskih snovi, zato da bi potem lahko izsiljevali in grozili z množičnim nasiljem — podobno kot zdaj, ko ugrabljajo letala ali diplomate. »Naši varnostni ukrepi so zares temeljiti,« pravi predsednik britanske uprave za atomsko energijo John Hill. Na zadnji konferenci Pugwash, na kateri se vsako leto zbero znanstveniki, predvsem atomski, z vseh koncev sveta, so izrazili bojazen, da bi večike zaloge radioaktivnih snovi, razstresenih po vsem svetu, prav lahko postale plen ekstremističnih teroristov. To bi jim dalo v roke možnost za »atomsko izsiljevanje« sveta. John Hill pa odgovarja: »Vse vlade skrbe za stroge varnostne ukrepe pri atomskih raziskavah.«

„Nekaj v zraku“

V Parizu je slišati domneve, da govore na tajnih sestankih o Thieujevi glavi — Na pogovorih o stanju po vojni?

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 9. okt. Čeprav je v Parizu lepo vreme, so pogovori med »zloglasnim« Henryjem Kissingerjem in severnimi Vietnamci zaviti v gosto meglo. Ve se le to, da sta se Kissinger in general Haig danes ponovno sestala s svojimi sobesedniki iz Hanoia »nekje v Parizu«. Prav zato špekulacije cveto toliko bolj bohotno.

Večina tukajšnjih opazovalcev je prepričana, da je »nekaj v zraku«, nihče pa ne ve, kaj naj bi to bilo in tudi tega ne, ali je to sploh res.

Vsekakor potekajo včerajšnji in današnji pogovori v nekoliko spremenjenem kontekstu. Kissingerja na pogovorih prvikrat spremlja general Naig (»Aurore«, ki se sklicuje na vesti iz Washingtona, ugiba celo, da utegne sodelovati na sestanku tudi Nguyen Thi Binhova), ki se je pravkar vrnila z maratonskih pogovorov z Južnovietnamskim predsednikom Thieujem v Saigonu. Zaradi tega je v Parizu slišti domneve, da govore na tajnih sestankih predvsem o »Thieujevi glavi«. To je povsem mogoče — debata na zadnjih sejah na aveniji Kleber, kjer so predstavniki DR Vietnama in začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama vedno znova pojasnjevali svojo zahtevo po tripartitni vladi, potrjuje ugibanja, da je zdaj osrednji predmet pogajanj vprašanje oblasti v južnem Vietnamu po koncu vojne.

Na drugi strani dvoumne izjave iz visokih washingtonskih ust vzbujajo vtis, da bo zdaj zdaj napočil mir. Toda pogajanja o vprašanju oblasti so se začela na zelo različnih pozicijah. Hanoi in začasna vlada zahtevata, naj bi po sklenitvi miru sestavili v Saigonu vlado iz treh delov: predstavnikov saigonske administracije brez Thieuja, predstavnikov začasne vlade in iz tako imenovane »tretje sile«, ki je sredi med obema »tečajema«. Američani to zahtevo vseskozi zavračajo kot neuresničljivo, češ, to bi bila bližnjica za komunistično prevlado v Saigonu. Saigon in Washington trdita, da je treba najprej organizirati svobodne volitve pod mednarodno kontrolo, potem se bo pa videlo, koga hoče imeti vietnamsko ljudstvo na oblasti.

Za zdaj še ni posebnih znamenj, ki bi kazala, da so se stališča glede tega vprašanja kaj zbližala. Mogoče je sicer, da so tajni pogovori že precej dlje od javnih stališč, a v vsakem primeru tako delikatnih vprašanj ni mogoče razrešiti na treh, štirih sestankih. Zato previdnost ob optimističnih izjavah najbrž ni neupravičena. Prav tako je treba z določenim pridržkom obravnavati stalno ponavljajoči se refren, da je ofenziva osvobodilnih sil v južnem Vietnamu in Kambodži »zadnji sunek pred odločilno fazo pogajanj«.

Skratka — v Parizu se samo ugiba. »Tisti, ki govore, ničesar ne vedo, tisti, ki kaj vedo, pa ničesar ne povedo,« povzemajo pariški komentatorji po dr. Henryju Kissingerju.

ANDREJ NOVAK

Razpisna komisija
Republiškega sekretariata za gospodarstvo
LJUBLJANA, Gregorčičeva 25
razpisuje
tale prosta delovna mesta:

SAMOSTOJNEGA SVETOVALCA
v sektorju za tržišče in cene za področje trgovine na drobno
pogoj: dipl. ekonomist ali dipl. pravnik, 7 let ustreznih delovnih izkušenj.

PRIPRAVNIKA
v sektorju za tržišče in cene
pogoj: dipl. ekonomist ali dipl. pravnik,

STROJEPISKO
pogoj: dvoletna administrativna šola, znanje strojepisja,

KURIRJA
pogoj: dokončana osemletka.

Prijave, kolkovane z 2 din, kratkim življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi sprejema razpisna komisija 15 dni po objavi.

Andrej Novak: Onstran Pirenejev (2)

Francovi stebri

»Franco je zadnji diktator 19. stoletja v Evropi« — Vojska in policija sta najmočnejši »čuvar legalnosti«

OD NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

MADRID — Španija 1972 je torej čisto drugačna od Španije iz leta 1936. Starim nerešenim problemom so se pridružili novi socialni, gospodarski in politični konflikti. Režim Francisca Franca je videti kot velikanski paradoksalni anahronizem, ki pa se še vedno uspešno upira toku časa. Zdi se, kot bi bila dežela pokrita s steklenim zvonom, skozi katerega prodirajo glasovi in svetloba, ni pa ga mogoče prevrniti in razbiti. V času, ko smo bili v Madridu, je Španija sklenila prvi gospodarski sporazum s Sovjetsko zvezo po državljanski vojni.

Državne rezerve v zlatu in čvrstih devizah so se povzpele nad 4 milijarde dolarjev. V madridskih hotelih ni bilo mogoče dobiti niti ene sobe — vse so zasedli delegati raznih mednarodnih kongresov in turisti, ki so lani prinesli državni blagajni več kot dve milijardi dolarjev. A v istem času je v Vigu ob atlantski obali stavkalo 15.000 delavcev in zaradi stavke so naposled več deset delavcev zaprli, nekaj sto pa so jih odpustili. V istem času je v spopadu v deželi Baskov policija ustrelila enega izmed pripadnikov nacionalistične teroristične organizacije ETA. V Barceloni pa je vojaški tožilec na procesu proti dvema katalonskima nacionalistoma zahteval 160 oziroma 250 let zapora. Sodnik je bil bolj prizanesljiv: obtoženca sta dobila »samo« 20 oziroma 30 let.

»Franco je zadnji diktator 19. stoletja v Evropi,« nam je dejal eden izmed madridskih sobesednikov, ki je bil dolga leta sam vplivna osebnost v frankističnem režimu. »Pri nas se bo 20. stoletje začelo, ko bo Franco mrtev.«

»Jefe« ne vlada več v isti Španiji

Francisco Franko, ki bo 4. novembra slavil 80-letnico, je s svojim imenom napolnil 30 let španske zgodovine. Vladal je in še vlada z močjo svoje osebnosti, z avtoriteto človeka, ki je zmagal v državljanski vojni in se je s tem dvignil nad vse ostale Špance. »V Španiji so vsi odgovorni Francu, on pa je odgovoren samo pred bogom, pa še to ni čisto gotovo,« je napol v šali napol zares pripomnil eden izmed kolegov.

Generalissimo, ki bo do smrti »jefe del estado«, šef države, seveda vidi, da ne vlada več tisti Španiji kot nekoč. »Vendar se noče spremeniti. Seveda vidi vse simptome nezadovoljstva, nasprotovanja. A kdor se ne strinja s njim, je subverziven element, revolucionar,« nam je rekel nekdo, ki ga osebno pozna. »No, če sem jaz revolucionar... je pripomnil z nasmeškom in s široko kretnjo pokazal po svoji aristokratski knjižnici.

Decembra 1970, po procesu v Burgosu, se je na madridskem trgu Plaza de Oriente zbralo 300.000 ljudi, ki so bučno pozdravljali Franca, ko se je pojavil na balkonu kraljevske palače. Take frankistične manifestacije v Madridu že dolgo ne pomnijo. In če tega ni mogoče razumeti kot izraza široke ljudske podpore, je to vsekakor znak, da ima 80-letni general še vedno v rokah močne vzvode oblasti. Prvi tak vzvod je vojska. Nihče ne ve natanko, kakšno je razpoloženje v vojski, ki se formalno ne vmešava v politiko. Mnogi menijo, da španska armada ni tako monolitna, kot se zdi na prvi pogled. V oficirskem korpusu, ki šteje okoli 18.000 ljudi, je danes približno tri četrtine mladih oficirjev, ki se niso udeležili državljanske vojne in ki po drugi strani izhajajo iz nižjega srednjega razreda. Nekateri zato mislijo, da je to sloj, ki ni nedovzeten za zahteve po reformah in liberalizaciji. Celo komunisti se zavzemajo za dialog z vojsko, medtem ko liberalni del opozicije meni, da bi bilo mogoče po Francovi smrti pridobiti večji del častnikov za reforme v smislu tradicionalnega meščanskega liberalizma. Tudi na čelu vojske so ljudje različnih tendenc. Načelnik generalnega štaba je general Diez Allegria velja za sorazmerno liberalnega človeka, ki bi utegnil »po Francu« — ta izraz je postal časovni prislov, ki bi ga lahko uvrstili v slovar španskega pogovornega jezika — omogočiti določeno politično liberalizacijo. Gotovo je, da ima ta general v vojski svoje somišljenike, a imata jih tudi generala Rebull, vojaški poveljnik Madrida, in Iniesta, poveljnik »guardie civil«, policije, ki je najbolj aktivna roka režima. Rebull in Iniesta pa veljata za predstavnika tistega dela španskih generalov iz državljanske vojne, ki ne skriva svoje fašistične usmerjenosti in želje po nadaljevanju »trde linije«.

Moč organizacije »Opus Dei«

Toda ne glede na te analize vojska in policija za zdaj delujeta kot najmočnejši »čuvar legalnosti«, z drugimi besedami, Frankove oblasti. Vojska je vsekakor slejkoprej steber frankizma. Opazovalci opozarjajo, da je bilo na Plaza de Oriente med manifestanti zelo veliko oficirjev, ki so nosili napise »Franco si — Opus no« in druga gesla z zahtevami po odstavitvi »tehnokratov iz Opus Dei«. Opus Dei je mogočna, napol tajna konservativna katoliška organizacija, iz katere je izšla vrsta sposobnih, šolanih ljudi, ki so si z uvajanjem sodobnih metod in ameriškega »managementa« pridobili v zadnjih petnajstih letih zlasti močne gospodarske položaje in se po tem kanalu prebili tudi v sam vrh politične hierarhije. Sedanja vlada, sestavljena po rekonstrukciji oktobra 1969, je sestavljena iz večine ministrov, ki so bodisi člani Opus Dei ali pa simpatizerji te organizacije, ki ima tudi močne pozicije v vrhu konservativnega dela španske cerkve.

Vpliv Opus Dei se je zlasti naglo povečal konec petdesetih in v začetku šestdesetih let. Organizacija namreč novači svoje ljudi med dijaki in študenti in ko jih pridobi, skrbi za njihovo izobraževanje — univerza v Salamanci, najmodernejša univerza v Španiji, je, na primer, v rokah Opusa Dei — ter jih potem tudi usmerja v njihovi karieri. Po načelih organizacije sicer vsak član sam odloča o svojih korakih, vendar iniciative vedno prihajajo od zgoraj in ne od spodaj.

Konec petdesetih let, ko je bil gospodarski položaj v Španiji katastrofalen, je Franco iskal ljudi, ki bi spravili gospodarski voz iz blata. Takrat so stopili v akcijo voditelji Opus Dei in »ponudili« svojo ekipo. Ta je najprej postavila gospodarstvo na trdne noge in nato popeljala državo v stabilen in nagel razvoj. V začetku šestdesetih let je tako nastal v Španiji nov sloj, tako imenovanih »tehnokratov Opus Dei«, ki je vse bolj utrjeval svoje položaje v gospodarstvu, poskušal pa je zapolniti tudi politično praznino, ki jo je pustila za seboj falanga »Movimiento social«, množično politično gibanje, ki je zamenjalo falango, je namreč brž postalo birokratski aparat brez pravega stika s prebivalstvom.

GUARDIA CIVIL: najbolj aktivna roka režima

Foto: arhiv Dela

(Nadaljevanje jutri)

Novice

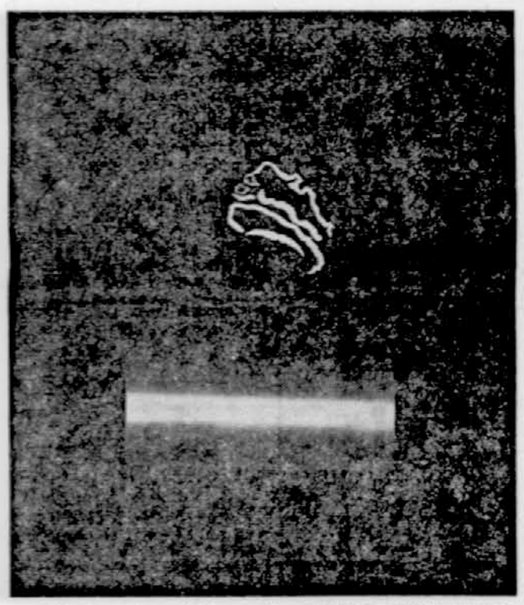
LJUBLJANA: **teden albanskega filma** — Na pobudo Kinematografskega podjetja se je začel sinoči v ljubljanskem kinematografu »Vič« teden albanskega filma. Šest filmov, ki jih je posredovala proizvodna in distribucijska hiša »Kosova film« in Priština, obravnava različne teme iz preteklega in sodobnega življenja Albanije. Na sliki je prizor iz sinočnjega filma **Komisar svetlobe**, ki pripoveduje o prvih letih osvoboditve Albanije.

LJUBLJANA: **kolokvij o genetiki** — Stopetdesetletnico rojstva Gregorja Mendela (1822—1884), prvega pomembnejšega genetika, ki je eksperimentalno dokazal zakonitosti dedovanja so praznovale letos mnoge univerze in raziskovalne ustanove po vsem svetu. Za ta pomembni jubilej je pretekli teden priredila Biotehniška fakulteta univerze v Ljubljani dvodnevni kolokvij o genetiki in žlahtnjenju rastlin, kjer so prebrali 28 referatov. O Gregorju Mendelu je referiral predstavnik Visoke zemljedelske šole iz Brna in predstavnik Moravskega muzeja »Mendelianum« prof. M. Vavra. Ob tej priložnosti je bila na fakulteti razstava slovenske znanstvene literature s področja genetike in žlahtnjenja ter nekaj dokumentov o življenju in delu Gregorja Mendela.

ŠKOFJA LOKA: **razstava del slikarja samouka Gluhodedova** — Včeraj so v Loškem muzeju v Škofji Loki odprli slikarsko razstavo slikarja samouka Ivana Gluhodedova iz Žirov. Razstavo je med drugimi omogočil tudi občinski sindikalni svet iz Škofje Loke.

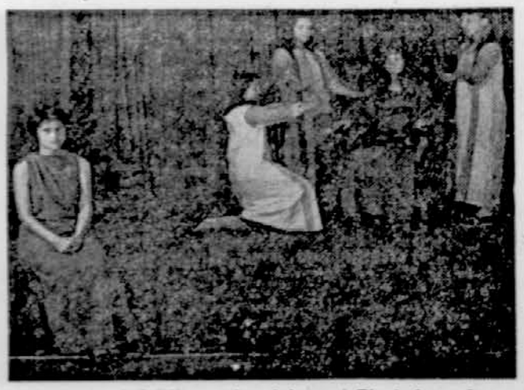
MURSKA SOBOTA: **trije Madžari razstavljajo** — Danes, 10. oktobra ob 18. uri bodo v Razstavnem paviljonu arh. Novaka v Murski Soboti odprli razstavo del treh likovnih ustvarjalcev iz Madžarske: Marie Geszler, Janosa Horvatha in Karolyja Majthenyia. Razstavo je poleg drugih omogočila kulturna skupnost Slovenije, ogledati pa si jo bo mogoče do 21. oktobra.

FREDRIKSTAD: **priznanja Riku Debenjaku** — Na prvem norveškem mednarodnem grafičnem bienalu v Fredrikstadu je prejel priznani slovenski grafik Riko Debenjak častno nagrado; mednarodna žirija mu je podelila zlato medaljo za prispevek k razvoju sodobne grafične umetnosti. Profesor Riko Debenjak je na Norveškem razstavljal grafična dela iz cikla »Magične dimenzije« (list z razstave na sliki).

ČRNOMELJ: **medobčinska revija pevskih zborov** — 30. septembra je bila v Črnomlju revija pevskih zborov iz Slovenije in Hrvaške. Nastopali so: moški vokalni zbor iz Karlovca, pevski zbor »Dušan Jerebˇ iz Novega mesta, pevsko društvo »Jeka« iz Samobora, moški pevski zbor iz Brestanice, moški pevski zbor »Gorjanci« iz Straže pri Novem mestu, združeni pevski zbor Artiče-Globoko, Dolenjski oktet iz Novega mesta in ženski pevski zbor iz Črnomlja. V pestrem in bogatem sporedu so se zvrstile skladbe starejših in sedanjih ustvarjalcev skladb za zborovsko petje. Uvodni govor je imel predsednik črnomaljske ZKPO Janez Kure.

LJUBLJANA: **gledališka vzgoja mladine** — Oddelek za gledališko vzgojo pri Pionirskem domu v Ljubljani je z gojenci svojih otroških dramskih krožkov za teden otroka pripredil tri predstave, ki je nanje povabil ljubljanske šolarje. Razen pravljice o Sneguljčici (na sliki) je program obsegal tudi nazorni prikaz sodobne sproščevalne metode,

ki jo uvaja gledališkovzgojna dejavnost Pionirskega doma. K izvedbi improvizacij tako imenovane kreativne dramske igre so izvajalci tritegnili in vključili tudi mlado občinstvo. S prireditvami, ki jih namerava oddelek občasno ponavljati, hoče seznanjati z novimi gledališkovzgojnimi prijemi ter zbujati in spodbujati zanimanje tako za amatersko dramsko delo kot za gledališko umetnost.

MARIBOR: **tekmovanje pevskih zborov Slovenije** — 14. oktobra ob 20.15 in 15. oktobra ob 9.30 in 14. uri bo v unionski dvorani v Mariboru tekmovanje pevskih zborov Slovenije. Prireditev ima naslov »Naša pesem 1972«. Na tekmovanju bo sodelovalo 21 pevskih zborov, med njimi bodo nekateri tudi iz zamejstva, tako da pričakujejo, da bo skupno nastopilo okoli 1100 pevcev. Drugega dne bodo podelili plakete in priznanja najboljšim zborom. Tekmovanje organizirata ZKPO Slovenije in ZKPO Maribor.

BEOGRAD: **zbor gledaliških izvedencev** — V Beogradu je bil občni zbor Zveze gledaliških kritikov in teatrologov Jugoslavije. Za novega predsednika je bil izvoljen Slobodan Šejenić, za podpredsednika pa dr. Petar Selem. V novem upravnem odboru Zveze zastopa Slovence Dušan Tomše.

Osip 60 od 100

Na slabe rezultate visokošolskega študija vplivajo vrsta vzrokov — Odgovor na Haslovo poslansko vprašanje

Miran Hasl, poslanec prosvetnokulturnega zbora slovenske skupščine je v začetku septembra zastavil poslansko vprašanje, oziroma 5 vprašanj o vpisu na višje in visoke šole ter o uspešnosti visokošolskega študija. Haslu je na zadnji seji prosvetnokulturnega zbora odgovoril dr. **Branko Berčič**, podsekretar v republiškem sekretariatu za prosveto in kulturo; odgovor objavljamo v povzetku.

V šolskem letu 1968/69 je srednje šole v SR Sloveniji končalo 16.138 učencev, leto pozneje 15.219, v šolskem letu 1970/71 pa 15.735 — v treh šolskih letih skupaj 47.092. Šteti so tudi učenci, ki so končali poklicne šole — teh je bilo skupaj 28.461 (po zakonu imajo tudi ti pravico vpisati se v visokošolski zavod, če opravijo potrebni preizkusni izpit).

Od omenjenega števila absolventov srednjih šol se je na visokošolske zavode SRS vpisalo naslednje število novincev. Leta 1969/70 se je redno vpisalo 6.821 novincev, leto pozneje 6.443 in v lanskem študijskem letu 6.522 — v treh letih skupaj 19.786 novincev rednega študija (upoštevani so samo novinci, ne pa tudi ponavljalci). Odstotek tistih, ki po končani srednji šoli nadaljujejo študij v višjih ali visokih šolah, bi bil v omenjenih letih okrog 42%. Gimnazijcev se v nadaljnji študij usmerja okrog 90, maturantov srednjih strokovnih šol pa do 25%.

V lanskem šolskem letu (1971/72) so bili novinci razporejeni takole: 61,7% se jih je vpisalo na fakultete, 7,6% na visoke šole, 29,5% na višje šole in 1,2% na umetniške akademije.

Podatki zavoda za statistiko SRS kažejo, da je v zadnjih 10 letih le slabi polovici rednih študentov 1. letnika fakultet uspelo opraviti predpisane izpite in se vpisati v 2. letnik. V študijskih letih 1969/70 in 1970/71 je bil na **fakultetah** ljubljanske univerze osip po 1. letniku 58—59%. Upoštevane so samo čiste generacije, to je število prvič vpisanih, brez ponavljavcev letnika. Če bi prišteli še one, ki so letnik ponavljali, bi bil seveda uspeh boljši. V **višjih šolah** je bil v omenjenih letih osip med študenti prvega letnika 43—56%. Na umetniških akademijah pa je bil osip znatno manjši (najnižji 7% in najvišji 35%).

Po številu vpisanih študentov v višje in visoke šole stoji Slovenija in tudi Jugoslavija v mednarodnih primerjavah zelo visoko, toda nizko po številu diplomantov. Realna dolžina študija je precej daljša od predpisane. V kasnejših letnikih se osip sicer omili, vendar pa kljub temu na fakultetah v Sloveniji konča študij okrog 40% vpisanih. Podatki o osipu iz drugih republik se v zadnjem času precej ujemajo s stanjem v Sloveniji, ali pa pričajo celo o slabih uspehih v nekaterih drugih visokošolskih centrih.

Zaradi velikega števila novincev, zaradi njihove zelo različne kakovosti predznanja ter ob zelo težkih kadrovskih in prostorskih pogojih visokošolskih zavodov poteka selekcija v prvem letniku naglo, stihijsko in nesistematično. Zaradi preobremenjenosti učnega kadra se pedagoško delo v veliki meri reducira na predavanja, premalo je individualnega pouka in metodičnega uvajanja v študij. Zaostajanje provzroča ponekod tudi prevelika učna obremenitev študentov ali pa neustrezen oziroma neusklajen učni načrt. Vpliv pa ima tudi pomanjkljivo poklicno usmerjanje pred študijem. Na osip vplivajo tudi neustrezne študentske gmotne razmere, predvsem pomanjkanje stanovanj, medtem ko je štipendij v zadnjem času dovolj.

S tem pa zadevamo ob ekonomske in socialne dimenzije osipa. Pojavi socialne diferenciacije so precejšnji vzrok neuspeha visokošolskega študija. Kandidati za študij iz manj razvitih območij in iz materialno šibkejših plasti prebivalstva imajo tudi slabšo predizobrazbo, katere vzrok je različna kakovost srednjih šol, in neenako kulturno raven domačega okolja.

Analize regionalne in socialne strukture vpisanih študentov in diplomantov pogosto kažejo na nadaljnje zaostrovanje socialnih razlik v letih študija. Med vzroki tolikšnega osipa moramo gledati tudi prost vpis na naše visokošolske zavode. Prvi letnik je pravzaprav izbirni letnik in v nekem smislu nadomešča selekcijo pred vpisom. To ugotovitev potrjujejo izkušnje medicinske fakultete, ki vpis omejuje in ima zato manjši osip na prehodu v 2. letnik. Poleg manj sposobnih in takih kandidatov, ki sploh ne mislijo resno študirati, povečujejo osip še študentje, ki se prepisujejo ali vpisujejo hkrati na dve šoli.

Vzroke za osip bi bilo mogoče odpravljati z ene strani s spremembami študijskega sistema, z druge pa z dolgoročnimi prizadevanji za izravnavanje posledic socialne diferenciacije oziroma z odpravo vzrokov zanjo. Pojav je povezan z naglim naraščanjem števila študentov v zadnjem času in je značilen tudi za visoko šolstvo v drugih evropskih državah.

Jaki gostuje v Chicagu

Z razstavo v Jacques Baruch Gallery doživija presenetljivo zanimanje

Ena od najlepših privatnih galerij v Chicagu je odprla svoja vrata prvič Slovencu. Jože Horvat-Jaki razstavlja v Chicagu v zelo znani in lepi Jacques Baruch Gallery. Galerija je znana po kvalitetnih razstavah, predvsem pa po težnji, predstaviti ameriškemu občinstvu evropske umetnike — znane v Evropi, v ZDA pa poznane le specialistom.

Prav tako je galerija izjemna po prizadevanjih, predstaviti čim več sodobnih umetnikov iz Jugoslavije, Češkoslovaške in Poljske. V tej galeriji so že razstavljali (če navedemo samo nekaj imen): Ivan Picelj, zagrebška grupa Forum, Poljaki — Roman Opalka, Stefan Suberlak, Andzrey Pietsch, Čehi — Jan Krejci, Oldrich, Kulhanek, Jan Konupek, Jan Kratochvil in s samostojno razstavo Jiri Balcar ter Jiri Anderle.

Čeprav je kvaliteta vsakega posameznega umetniškega dela njegov edini pomembni spremljevalec, pa vsak obiskovalec rad vstopi tudi v galerijo, ki že sama po sebi prispeva poseben čar. Tako se obiskovalcu zazdi, ob vstopu v Jacques Baruch Gallery, da se je sredi mogočne stolpnice naenkrat znašel v miniaturnem srednjeveškem gradu. Kamnite stene, težka, izrezljana hrastova vrata (prvotni lastnik je kamen in les uvozil celo iz Evrope), visoki stropi, okna z barvastimi stekli in topla, decentna razsvetljava ustvarjajo posebno atmosfero vsaki razstavi.

Prav te stene pa trenutno dajejo imenitno ozadje »mogočnemu izbruhu barv in oblik Jakijeve umetnosti« (kot o njem pišejo Američani). Za razstavo vlada presenetljivo veliko zanimanje, kar se je pokazalo že ob otvoritvi. Tako že ob začetku ni dvoma, da bo umetnik tudi s to razstavo, odprto do 21. oktobra letos, doživel lep uspeh.

ALJA KOŠAK

Tri priznanja slikarjem

V Frechenu se je 8. oktobra 1972 odprla II. mednarodna razstava grafike. Mednarodna žirija, v kateri je sodeloval Zoran Kržišnik, ravnatelj Moderne galerije je podelila nagrade. Od slovenskih razstavljalcev so prejeli: glavno nagrado Janez Bernik, nagrado Dževad Hozo in medaljo Bogdan Borčić.

dobra knjiga

najboljši prijatelj

Koncert Huberta Berganta

Tudi na svoj koncert na Sveti gori je privabil številno občinstvo

Sobotni koncert orgelskega mojstra Huberta Berganta na Sveti gori pri Novi Gorici je izvenel z značilnimi stvaritvami Césarja Francka, Andjelka Klobučarja in J. Sebastiana Bacha. Številno občinstvo, ki po tradiciji obiskuje Bergantove koncerte, je zlasti pokazalo veliko zanimanje za Klobučarjev Triptihon, ki ga tod le redko izvajajo.

Bergant je s svojim koncertom na svetogorskih orglah spet dokazal mojstrsko tehniko in dovršenost v uporabi registrov, ki sta prišli v akustično dobrem okolju do polnega izraza. Sam program, ki je bil sicer dovolj pretehtano izbran, je v prvem delu nekoliko motila raztegnjenost.

Zlasti so monotono izzveneli trije corali Césarja Francka. Mojstrsko izdelanim detajlom je tu in tam manjkala povezovalna nit med posameznimi deli. Pri Klobučarjevem Triptihonu sta bili posebej zanimivi oploditev tradicionalne tehnike s sodobnimi prijemi ter graditev skladbe na podlagi zvočnih mas. Bachov Preludij in Fuga v d-molu, ki je sicer zelo popularno delo, pa je predstavljalo višek celotnega programa.

S koncertom na Sveti gori je Hubert Bergant spet spozoril nase. Gre za specifičen način poustvarjanja glasbenih stvaritev na pri nas dokaj redkih dovršenih orgelskih inštrumentih, ki so dostopni širši javnosti. Nemara so tudi zato Bergantovi nastopi redka doživetja za številno občinstvo.

IVAN MIGNOZZI

Jugoslovanska umetnost v ZRN

8. oktobra t. l. se je odprla v Kunsthalle v Mannheimu razstava »Nekatere tendence sodobne jugoslovanske umetnosti«. Razstavo je pripravila ljubljanska Moderna galerija in na njej sodeluje 20 umetnikov. Na otvoritvi razstave sta govorila ravnatelj Kunsthalle dr. Heinz Fuchs in ravnatelj Moderne galerije Zoran Kržišnik.

Prikaz otroške knjige

V Umetniškem paviljonu v Zagrebu sta tudi dva slov. razstavljalca

Deset založnikov iz vse države, med njimi tudi dva iz Ljubljane — Mladinska knjiga in Državna založba Slovenije — predstavlja v Umetniškem paviljonu v Zagrebu zelo razrolito in izjemno bogato knjižno bero za otroke in mladino. Na tej razstavi, za katero je posikrbelo jugoslovansko združenje založnikov in knjigarnarjev skupaj z zagrebško Mladostjo, je na ogled okrog 600 knjig — slikanic do leposlovja, enciklopedij in atlasov.

Na razstavi, ki bo odprta do 12. oktobra, ponuja Mladinska knjiga serijo novih in manj novih knjižnih izdaj za otroke in mladino — od knjig iz zbirke Biseri in pisani svet Walta Disneya pa do velikega Atlasa sveta in Merinovih »Mojstrov naivne umetnosti«. Vabljivo se predstavlja tudi DZS: s knjigami iz Klasja, razkošnimi Najlepšimi pravljicami, knjigo Svetovni živalski vrt, slikanicami in drugim.

V Umetniškem paviljonu, ki je sicer naugledneje razstavišče v Zagrebu, je posebej na ogled še 9 knjig za otroke, ki so dobile različne knjižne nagrade, ter knjige naslednjih založnikov: Mladosti, Školske knjige, Naše djece, Foruma, Svjetlosti, Mladog pokolenja, in BIGZ iz Beograda. Škoda le, da med Zagrebčani ni pretiranega zanimanja za to vabljivo razstavo.

MARJAN KUNEJ

WILLIAM SHAKESPEARE IN PETER BROOK — Iz uprizoritve »Sna kresne noči« na beograjskem Bitefu. Na sliki: Tifanija, Spalk in Klopčič.

Shakespeare - Brook

O uprizoritvi komedije Sen kresne noči, s katero so igralci iz Stratforda zaključili letošnji Bitef — Predstavo bo novembra moč videti tudi v Zagrebu

»Tezej, vojvoda atenski se ženi s Hipolito, kraljico amazonsko. Tkalec Klopčič in njegovi prijatelji, atenski rokodelci, se pripravljajo, da bi vojvodovi poroki v čast zaigrali »veselo tragedijo« o Piramu in Tizbi. Hermija in Lisander, zaljubljenca, kujeta načrte za beg iz Aten, ker se tam upirajo njuni ljubezni. V Hermijo je zaljubljen Demetrij, ki pa ga spet ljubi Helena.

Oberon, vilinski kralj, se je spri s Titanijo, vilinsko kraljico, ker mu le-ta noče prepustiti lepega indijskega paža iz svojega spremstva. Da bi se Titaniji maščeval, naroči Spaku, škratu, naj najde čarobni sok, ki povzroči nalit med spanjem v oči, da se človek zaljubi v prvo živo bitje, ki ga zagleda, ko se prebudi.

V gozdu se Lisander, ker je Spak s svojim sokom vse pomešal, zaljubi v Heleno, ki, neuslišana, zasleduje Demetrija, Demetrij pa se zaljubi v Hermijo. Titanija, prav tako začarana, se strastno zaljubi v Klopčič, ki ga je Spak začaral v osla.

Ko je Oberonu, vilinskemu kralju, dovolj, preneha s čarovnijami, zaljubljenci se spet najdejo, pride do poroke, Klopčič pa s svojimi rokodelci uprizori »dolgočasno kratko ... otožno burko« v palači Tezeja, atenskega vojvode.«

Tako so, dovolj zvesto, po besedilu povzeli Shakespearovo komedijo *Sen kresne noči* pripadniki Kraljevskega Shakespearovega gledališča (Royal Shakespeare Company) iz Stratforda, ko so v režiji Petra Brooka pred dnevi zaključevali letošnji festival »novih gledaliških tendenc«, šesti Bitef. Komedijsko snov Shakespearove igre je bilo slednjič potrebno povzeti tudi na tem mestu — ne le zategadelj, ker brez pogleda na ves ta zapleteni dramatični mehanizem tako rekoč ni mogoče govoriti o Brookovem odrskem prevodu, ampak predvsem zato, ker je že v omenjenem komedijskem tlorisu, ne nazadnje, navzoče jedro in bistvo Brookovega, v vsakem pogledu izvrstnega, absolutnega in obenem, kajpada, popolnoma specifičnega »šekspirskega« špektakla. Pomembno je namreč, da je Peter Brook gradil svojo uprizoritev prav na medsebojnem prepletanju in neprenehnem prežemanju treh poglavitnih in vsaj na prvi pogled popolnoma različnih sestavin komedije *Sen kresne noči:* plemiške in rokodelske in vilinske, razkrival, da gre v vsej njihovi »komediji zmešnjavi« pravzaprav ves čas za eden ter isti svet in za enake »probleme«. To pa je, kljub navideznim trojni izdiferenciranosti, svet erotike in seveda — to pa je bilo najbolj merodajno — svet igre, pojmovane ne samo v ožjem, gledališkem obsegu te besede, ampak širše in bolj temeljno: igre kot bistvene, konstitutivne razsežnosti, ne le teatra, ampak sveta, ki prihaja s pomočjo gledališča v svetlobo, sploh.

Ta enotnost in enakost vsega tega različnega Shakespearovega interesa postaja seveda razvidna šele v luči *igre:* igrajo pa v komediji vsi, igra hudobni škrat Spak (Puck), ki meša karte elizabetinsko-grškim zaljubljencem, igra njegov vilinski gospodar Oberon, ki je nekakšen režiser Spakove igre, igrajo slednjič elizabetinsko-grški rokodelci, ki »študirajo« svojo veselo tragedijo, igrajo pa za zabavo tudi atenski vojvode, ki si naročajo igre od drugod ter se, hočejo, nočejo, tudi sami »aktivno« zapletajo vanje ... Zamenjave ljubimcev so zamenjave vlog v vsej tej široko in temeljito razprostranjeni igri, zunaj katere seveda ne more ostati nič.

Erotična igra

Zraven *igre* kot prvega povezovalnega ali združujočega elementa v *Snu kresne noči* je Peter Brook — spet v skladu z izvirnim Shakespearovim besedilom, sledeč pa nekaterim novejšim interpretacijam, posebej tisti, ki je opisana v knjigi *Shakespeare, naš sodnik* poljskega strokovnjaka za elizabetinsko gledališče, Jana Kotta — postavil v središče svoje uprizoritve seveda še erotiko. Vsi nastopajoči se udeležujejo erotike, kakor se tudi ne morejo izmakniti igri, vsi so tako rekoč do kraja tesno zapleteni med seboj v ljubezenski razuzdanosti, vsi, kakor v igri, tudi tu menjavajo vloge in partnerje, zmerom enako strastni in brezupni. To je najbrž dovolj razvidno že iz zgornjega povzetka- v vsej tej erotični sprepletenosti vseh z vsemi, vseh moških z vsemi ženskami, in narobe, med rokodelci in »zgornjim slojem«, atenskim vojvodo in amazonsko kraljico, med vilinskimi bitji in navzdol in navzgor, se slednjič pojavlja še tisti »dodatni« motiv in poudarek, ki ga novejši šekspirologi omenjajo zlasti v zvezi z dramatično situacijo, ko se kraljica Titanija znajde v vročem objemu z oslom, v katerega se je bil spremenil rokodelec Klopčič in ki ni samo neumna, ampak tudi najbolj pohotna žival med štirinožci. To je, kajpada, poudarek in motiv »živalskega«, ki prihaja do številnih izrazov tudi na drugih ravneh Shakespearovega besedila, najbolj tam, kjer se o ljubezni in o seksusu govori v metaforičnem jeziku, katerega najpomembnejše elemente sestavlja besedišče iz zoologije — in ta jezik je v *Snu kresne noči* dovolj pogost. V tem pa se pojavlja izrazita »dvoreznost« ali »dvopomembnost« — zategadelj, ker je »živalski« jezik v *Snu kresne noči* konstruiran tako, da priča hkrati o poželenju in gnusu, o erotičnem vzhičenju in odporu: kakor si Titanija vroče želi Klopčiča v oslovski podobi, tako se ji, ko erotični čar mine in je ženska zadovoljna, gnusi njegovo kosmato, zavaljeno dolgoušno telo.

Peter Brook je do kraja dosledno speljal svoje branje in razumevanje komedije o spanju in sanjah v kresni noči: ni se izogibal konsekvencam, ki jih diktira Shakespearovo besedilo in ki potekajo, v prvi smeri, proti igri kot temeljnemu konceptu komedije in njenega sveta sploh, na drugi strani pa se hranijo predvsem z erotično snovjo, Brookovo razumevanje besedila je torej obenem čisto in radikalno, pri čemer je bilo, tako mislimo, za sámo predstavo seveda najbolj odločilno to, da sta igra in erotika dobili v svojem gledališkem prevodu avtentično ter prav tako dosledno teatrsko obliko. Angleški gledališčniki niso izdelali stare, napol iluzionistične, napol pravljično fantastične igre o eterični erotični obsedenosti, ampak so vseskoz žhajali iz teatra — seveda pa so izhajali tako, da so teater neprenehoma razkrivali kot teater, se pravi, da so segali neposredno do gledalcev v parter, odrsko iluzijo neprestano razbremenjevali iluzoričnosti, opozarjali, da je ves šekspirski erotični špektakel v resnici in v celoti, nič drugega kot igra, cirkus, teater. Predstavo je pri vsem tem, kajpada, konstituiral neustavljiv odrski vrvež, neprekinjena serija divjih, čistih gledaliških situacij z muzikanti, bobni, pavkami, fanfarami in flavtami (vse, kajpada, v živo), z vrsto prav cirkuških akrobacij na trapezu, z rokonitrci in z igralci, ki so ves ta obsezen in zanteven telesni posel opravljali z lahkoto, eleganco in nonšalantnostjo, kot da gre za obi-čajne, ne preveč zahtevne spretnosti: skoraj nenavadna telesna izurjenost se je ujela, recimo temu tako, z miselno konsekventnostjo.

Radikalno in čisto

Radikalnost, ki jo je prinašal s seboj gledališki koncept Petra Brooka in ki sega predvsem v *igro* in v igrivost pričujoče Shakespearove komedije, se je, to je potrebno posebej omeniti, kazala tudi v sami razpostavi in zasedbi igralskih vlog: poglavitne vloge so bile zasedene tako, da so osrednji junaki dublirali svoje vloge: Tezej je bil hkrati Oberon, Spak, ki meša erotične niti, je bil tudi Filostrat, vodja zabav na Tezejevem dvoru, Hipolito, amazonsko kraljico, je igrala ista igralka kot Titanijo, zaljubljeno v oslovsko žival, in tako naprej. S tem je režiser nemara neposredno dosegel tisto, o čemer smo mogli govoriti že na začetku: enotnost in sprepletenost vsega nastopajočega v *Snu kresne noči*.

Predstava je potemtakem tekla gladko in sproščeno, brez historicističnih predsodkov, a skladno s Shakespearovim besedilom, »kakor je napisano«, tekla je brez zastojev, z vsemi elementi današnjega sveta in prebivanja, kot bi ji literarni stenarij napisal kateri od današnjih komedijantov ali komediografov, ko bi mu seveda ne manjkalo fantazije in humorja. Priznati moramo, da je Shakespearu in Brooku vse do konca, vse dokler ni bila ljubezenska zmešnjava razvozlana in dokler niso rokodelci odigrali svoje žalostne komedije: bila je predstava, kakor se temu reče, za občinstvo, tako rekoč igra za široko porabo, če ne bi seveda v sebi nosila takšne zahtevnosti in takšnega, tudi igralskega napora, predvsem pa takšne radikalnosti v gledališkem jeziku in izrazu.

PS. Žal Petra Brooka s *Snom kresne noči* v Ljubljano ne bo: bil bi vsekakor izvrstna šola tudi za tukajšnje gledališčnike in izjemna priložnost za njihov premislek o lastnem komedijantskem poslu. Igralci iz Stratforda pa bodo v začetku novembra prišli v Hrvatsko narodno kazalište v Zagreb in bodo svojo igro tam ponovili trikrat.

ANDREJ INKRET

Jugoslovani imajo zdaj priložnost, da kupijo zemljišče in hišo v Burgenlandu na Nižje Avstrijskem na ugodno dolgoročno posojilo

INFORMACIJE DAJE

Realbüro KOGROSS, 2231 Vösendorf, Konsum-Grossmarkt, gospod Steigele v ponedeljek in soboto dopoldne

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

opozarja na

VELIKO RAZPRODAJO KNJIG

v knjigarni DZS v ČOPOVI 3, Ljubljana

— Velik izbor leposlovnih, strokovnih in drugih knjig

— veliko znižanje cen

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

9571

drobir

● LJUBLJANA: V soboto in nedeljo se je v obeh porodnišnicah rodilo 15 deklic in 23 dečkov.

● Jutri dopoldne se bo na Magistratu poročilo osem parov mladoporočencev, danes pa ne bo nobene poroke. V soboto so med 54 pari sklenili zakonsko zvezo tudi: avtomehanik Danijel Zalar in frizerska pomočnica Jelka Vrenjak, PTT delavec Janoš Terek in bolniška negovalka Roza Dondič, kmetovalec Franc Kržišnik in kmečka delavka Marjanca Carman, ekonomist Josip Vdovič in študentka Marija Melita Travner, kuhar Primož Krže in delavka Zora Kranjc, dipl. inž. tehnolog. Boris Pavletič in študentka Sonja Jaketič, delavec Franc Kozlevčar in delavka Marija Drmaša, uslužbenec Franc Stare in trg. pom. Marija Bajželj, kovinostrugar Mitja Redja in ekonomski tehnik Irena Vogrinec, glasbenik Gorjan Košuta in glasbenica Edda Schmidtke, dipl. pravnik Mihailo Raičević in ekonomistka Hilda Štefanija Rogoršek, del. posl. Maks Kranar in del. Berta Kovačič, šofer Vinko Mohorčič in vzgojiteljica Mišena Medveš, delavec Abdija Čodič in delavka Izeta Kajević, mizar Anton Kajfež in blagajničarka Regina Leks.

● V kinu Vič se je sinoči s filmom Komisar svetlobe začel teden albanskega filma, ki bo trajal do sobote. V tem času bodo obiskovalci lahko videli še filme Gverilska enota, Premagana smrt, Osmi v bronu, Debatik in Stare rane.

P. A.

Pogrebi danes

● LJUBLJANA: Na Žalah bodo danes svojci pospremili na zadnjo pot 75-letno upokojenko Marijo Vončina (ob 12.30); 74-letno upokojenko Antonijo Bole (ob 13.15); 95-letno upokojenko Marijo Mamilović (ob 14. uri); 68-letnega upokojenca Ignaca Strušnika (ob 14.15); 82-letnega upokojenca Antona Zupana (ob 15.30) in 72-letnega upokojenca Franceta Hribarja (ob 16.15). Na pokopališču v Stepanji vasi pa bodo ob 17. uri pokopali 52-letno delavko Heleno Klančar.

● DOMŽALE: Na žalah v Domžalah bodo danes popoldne pokopali upokojenko Justino Jeretina.

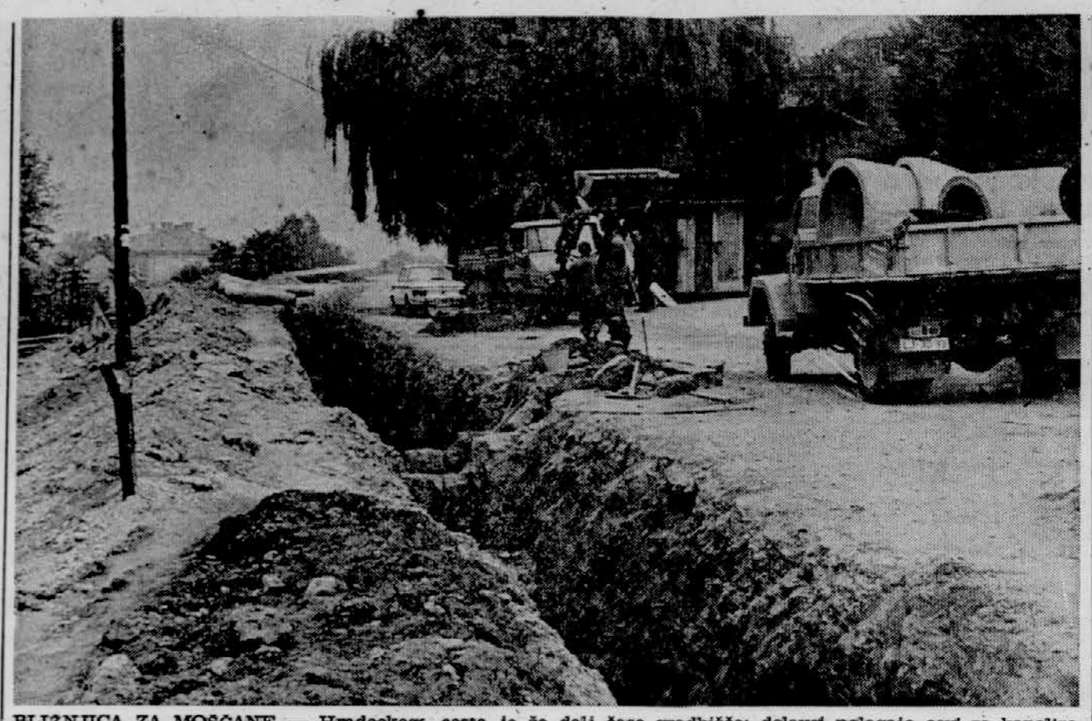
Vozniki, nogo s plina!

Zaradi mokre ceste je bilo včeraj v Ljubljani 40 trčenj avtomobilov

Slabo vreme in dež, ki je zajel naše kraje je »krivo« za več prometnih nesreč. Zaradi spolzke in mokre ceste, se je danes do 20. ure pripetilo samo v Ljubljani več kot 40 trčenj »železnih konjičkov«. Patrulje prometne milice niso zmogle vsega dela, zato so jim morali priskočiti na pomoč miličniki postaj milice.

Kaže, da se vozniki še niso sprijaznili s tem, da je jesen že tu in da je treba prilagoditi vožnjo vremenskim razmeram. Upajmo, da bodo razbiti avtomobili marsikoga opomnili, da se bo premislil in nekoliko manj živahno vozil po mokrih in spolzkih mestnih ulicah.

R. A.

BLIŽNJICA ZA MOŠČANE — Hradeckega cesta je že dalj časa gradbišče: delavci polagajo cevi za kanalizacijo in vodovod, pozneje pa bodo precej razširjeno cestišče še asfaltirali. Kot kaže se Moščanom, ki bodo želeli na dolenjsko vpadnico, obeta bližnjica. Foto: J. Zrnec

Težka cesta v Ljubljani

Namenjena bo za težke tovornjake, ki vozijo v industrijski coni

LJUBLJANA, 9. okt. — Dela na cesti v industrijski coni Ljubljane trajajo pol leta in če vreme ne bo preveč nagajalo, bo cesta gotova še letos, sicer pa prihodnjo pomlad. To bo 20 metrov široka in 1,2 kilometra dolga cesta, namenjena predvsem za težke tovornjake, ki bodo prevažali material sosednjih tovarn: »Leka«, »Tikija«, »Standarda« in drugih. Te tovarne tudi financirajo graditev ceste, ki bo stala dva milijona dinarjev. Gradi pa jo podjetje »Slovenija ceste«. Ob vsaki strani bo ob cesti dvometrski zeleni pas, ki bo ločil cestišče od pločnika za pešce. To je novost v Ljubljani.

Za zdaj bo cesta povezovala Aleševčevo ulico z Vodovodno cesto.

A. P.

Mala anketa

Zvesti trnku

Prisluhnili smo vnetim ribičem iz vrst ribiške družine v Medvodah

»Taakšno ribo sem ujel,« je pokazal razprti roki prvi ribič drugemu, ki je odkimal: češ, kaj bi to, jaz sem privlekel s trnkom iz vode leščerbo, ki je še gorela... Potem sta se zvito pogledala in je prvi predlagal drugemu: »Veš, kaj, ti tvojo leščerbo ugasni, jaz bom pa svojo ribo za pol metra skrajšal...« Le kdo ne pozna vsaj ene ribiške ali lovske? Tokrat smo bili med člani ribiške družine Medvode. Pa jim prisluhnimo:

MATIJA POZDERAC, upokojenec: »Rojen sem bil na Mali Polani v mlinu in sem še kot otrok začel namakati trnek v jez. Če me vprašate, zakaj tako rad zahajam v naravo, k vodi, lahko povem le en odgovor: športno ribištvo je pravzaprav več kot samo športna rekreacija. Če je človek duševno zbit, razočaran v življenju, se ob vodi prerodi, spočije.«

AVGUST KREMŽAR, upokojenec: »Z ribiško palico sva si zvesta prijatelja ob vodi že dvanajst let. Ribe imam rad tudi v ponvi in ženi nič ne pustim zraven, ko jih pripravljam. Ja, kar vsi v družini jih imajo radi. Pa, saj ne gre samo za to, koliko jih ulovim. To je moj konjiček in ko se ribiška družina skupaj zbere je veselo.«

BLAŽIMIR STEFANOVIĆ, delavec: »Že oče je bil ribič, sam pa imam tudi 18 let ribiškega staža. Zame je najboljši ribji »paprikaš« kuhan v bakrenem kotliču. Enkrat sem ujel 38 kil težkega soma in drugič 10 kil težko ščuko na Muri. Kot ribiča me moti, da ljudje, najbrž so med njimi tudi kakšni ribiči, puščajo za seboj toliko odpadkov.«

PETER ŠORN, učenec: »Zdaj samo opazujem, ker se je moja sezona končala z začetkom pouka v šoli. Tu zraven na Brodu stanujem, pa sem že kar tri leta ribič. Mislim, da je zelo važno, kako pripraviš vabo. Ne sme se iz kruha napraviti kar navadna kroglica, ampak mora biti drobtina pritrjena kot rožica ali pa kot petelinček.«

Tekst in slike: D. RAKOČEVIĆ

Prehitra vožnja se maščuje

Huda nesreča na prehodu za pešce na Jesenicah opozarja

JESENICE, 9. okt. — Zaradi neprimerne hitrosti je voznik osebnega avtomobila KR 159-24 Davorin Mikula (star 42 let) na prehodu za pešce zbil 25-letno Ivico Ključević iz Jesenic.

Mikula je vozil iz Plavža proti Železarni, na prehodu za pešce na Titovi cesti, pa je nenadoma zagledal Ključevićevo. Zaradi neprimerne hitrosti vozila ni mogel pravočasno zaustaviti, tako da jo je zbil. Ključevićevo so odpeljali v jesenisko bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima hude poškodbe na glavi in telesu.

J. K.

Trmasto vztrajajo v hiši

Zaradi stanovalcev na Poljanskem nasipu 32 stoji gradbišče

LJUBLJANA, 6. okt. — Že leto dni je minilo, odkar je bilo vse pripravljeno, da bi med Ambroževim trgom in Rdečo hišo na Poljanski cesti zrasla nova četrt s stanovanji za trg in poslovnimi prostori. Sklad za urejanje mestnega zemljišča in stanovanjsko podjetje »Dom« sta očistila in pripravila prostor za gradbišče. Vsi prebivalci porušenih hiš so se preselili v nadomestna stanovanja, le hiše na Poljanskem nasipu 32 niso mogli izprazniti, ker se lastnik in podnajemniški družini nočejo izseliti, kljub temu, da jim ponujajo nadomestna stanovanja. Že dve leti se pravdajo.

A. P.

Zakonci, ki so „zunaj“ zakona

V samskem domu na Taboru v Ljubljani si zakonci pomagajo tako, da je prijavljen samo eden, drugi pa ne

LJUBLJANA, 9. okt. V nekaterih garsonjerah samskega doma na Taboru, ki so sicer dvoposteljne, stanuje tudi po ena sama oseba, ki pa plačuje ob mesecu najemnino za obe ležišči, oziroma za dva stanovalca.

Nad najemnino, ki znaša 560 dinarjev mesečno, se stanovalci ne pritožujejo.

Ker po domskem pravilniku ne oddajajo garsonjer zakonskim parom, si morajo mladi zakonci pomagati drugače. Kot stanovalec doma je prijavljen samo eden, drugi pa je »ilegalec«. Uprava doma to početje sicer tolerira, izmislila pa si je svojevrsten zaslužek. Čeprav eden izmed zakoncev plača vsak mesec celotno najemnino za dva, mora drugi za vsako prenočitev plačati še po 10 din.

Upravnik doma Pavel Kavšek pravi, da je tako pač sklenil domski upravni odbor in da je ta dohodek neznaten. S tem, ko je eden izmed zakoncev »ilegalec«, ima domska uprava več možnosti, da zakonca, če se jima rodi otrok, izseli. Zato v domu obeh zakoncev nočejo sprejeti.

Domska uprava pa bo menda kmalu obravnavala predlog upravnika, ki predlaga, da bi v dom sprejemali tudi zakonske pare brez otrok.

B. P.

Kmalu vadba v novem

Pri osnovni šoli »Majde Vrhovnik« bodo dobili novo telovadnico

LJUBLJANA, 9. okt. — O telovadnici za osnovno šolo »Majde Vrhovnik« so dolgo razpravljali. Končno so julija zapele lopate in telovadnica bo v veselje učiteljev in učencev začela rasti. Gradbeno jamo so pravkar izkopali in vsak čas bodo začeli betonirati. Zdaj tečejo tudi dela v kleteh same šole, kjer bodo uredili sanitarije in garderobe ter naprave za priključek na Toplarno. Obljubljajo, da bodo učenci, ki se bodo vpisali v prihodnje šolsko leto, že telovadili v novi telovadnici.

A. P.

GOLOB »PRILETEL« V RIBARNICO — Včeraj so pripeljali v ljubljansko ribarnico 31 kilogramov težkega morskega goloba, ki so ga sinoči ujeli v Portoroškem zalivu. Prodajali so ga po 8 din kilogram.

Foto: S. Busić

Mladi so se spet zbrali

Mladinski aktiv Trnovo-Kolezija bo uredil svoj disco klub

V Trnovem oziroma Koleziji sta včasih delala dva mladinska kluba, vendar je delo v obeh zamrlo. Končno so se mladinci spet zbrali, ustanovili aktiv in sklenili, da oba kluba združijo.

Sestavili so delovni program. Najprej mislijo v kletnih prostorih TVD Partizana v Trnovem, kjer krajevna skupnost te dni preureja prostore, urediti disco klub. Upajo, da bodo klub odprli že 29. novembra. Aparature, ki jih potrebujejo za ta klub, si bodo v glavnem sposodili, nekaj pa jih bodo tudi sami kupili.

J. P.

zakaj tako?

Muhaste cene v trgovinah

V različnih ljubljanskih trgovinah so tudi cene različne. Tako stane trikilogramska vreča pralnega praška »Prodizan« v »Maximarketu« 33,60 dinarjev, v »Mercatorju« 46,00 dinarjev, v »Nami« 41,10 dinarjev in v samopostrežni »Loka« v šišenski soseski VI. 45,00 dinarjev. Gre za izdelek istega proizvajalca in za enako kvaliteto praška.

Kupci so nad takimi razlikami začudeni in seveda tudi nejevoljni, če ugotovijo, da so isti izdelek kupili kar za 12,40 dinarjev dražje.

A. P.

oglašujte v dnevniku DELO

Treba je čakati

Dolga je pot občana, ki hoče karkoli zgraditi — Ko predloži vse dobi dovoljenje najhitreje za Bežigradom

LJUBLJANA, 9. okt. Dolga je pot občana, ki si hoče karkoli zgraditi. Biti mora predvsem zelo potrpežljiv.

Kdor hoče začeti graditi, mora, recimo, imeti: gradbeni načrt, prepis lokacijske odločbe, soglasje za priključitev objekta na električno vodovodno, kanalizacijsko omrežje, dovoljenje sanitarne inšpekcije, gasilcev in zapisnik o zakoličenju objekta. Šele potem lahko zaprosi za gradbeno dovoljenje. Ko občan vse to predloži, mu oddelki za gradbene zadeve v ljubljanskih občinah izdajo dovoljenje v naslednjem času:

● ŠISKA: V sedmih dneh.

● VIČ: V dveh mesecih.

● BEŽIGRAD: V štirih dneh.

● MOSTE: V štirinajstih dneh.

● CENTER: V sedmih do štirinajstih dneh.

B. P.

Tečaj za esperantiste

LJUBLJANA, 9. okt. — Esperantsko društvo Ljubljana, Tavčarjeva 2, pripravlja tudi letos tečaj za učenje esperanta. Za dijake in študente je šolnina vključno z učnimi pripomočki 120, za odrasle tečajnike pa 200 dinarjev. Začetek tečaja bo jutri ob sedmih zvečer.

D. R.

Nezaupnica direktorju

LEBANE, 9. okt. (Tanjug) — DS tekstilnega kombinata »Eksport-teks« je izrekel nezaupnico direktorju D. Cirkoviću, ker je po njihovem mnenju glavni krivec za težave v kombinatu. Direktor je namreč dal pobudo, da so v zaključnem računu za l. 1971 lažno prikazali več kot 800.000 din sredstev za sklade, čeprav je SDK kasneje ugotovila za 6 milijonov dinarjev izgube. Cirković se pred sodiščem v Leskovcu zagovarja tudi zaradi različnih malverzacij, dajanja in jemanja podkupnin in pod.

Pevci gredo na pot

Akademski pevski zbor »Toneta Tomšiča« se pripravlja na turneje

Pevci Akademskega pevskega zbora Toneta Tomšiča se pripravljajo na turnejo po Vojvodini, ki jo bodo imeli konec tega meseca. V nekaterih večjih vojvodinskih mestih bodo imeli štiri koncerte.

Pripravljajo pa se tudi na turnejo po Franciji, kjer bodo imeli v Parizu in okolici nekaj koncertov. Računajo, da bodo na turnejo po Franciji odšli konec novembra, turneja pa bo trajala pet dni.

J. PETROVČIČ

Riževa slama pod jed

Gospodinje že skoraj pokupile lične podstavke pri Mladinski knjigi

LJUBLJANA, 9. okt. — Naj bo še tako skrbna, se marsikatera gospodinja včasih znajde v neprijetnem položaju, ko mora postaviti kosilo na mizo, pa ugotovi, da nima primernega podstavka. Doslej po trgovinah nismo našli kaj prida izbire tovrstnih gospodinjskih pripomočkov, te dni pa so dobili pri Mladinski knjigi na Titovi 3 prav lične podstavke iz riževe slame. Prva pošiljka bo, kaže, kmalu pošla, obljubili pa so, da jih bodo še dobili. Podstavek, ki mu ob normalni uporabi obljubljajo kakšno leto življenjske dobe, stane 15 dinarjev.

D. R.

Park prve vlade

V spomin na ustanovitev 1. slovenske vlade v Ajdovščini

AJDOVŠČINA, 9. okt. — Z novim urbanističnim načrtom in še prej z idejnim programom so urbanisti in arhitekti določili lokacijo, kjer naj bi do 5. maja 1975. leta zrasel spominski park prvi slovenski vladi v Ajdovščini, ki je bila tu ustanovljena 1945. leta.

Police — teren z gozdnato travnatimi površinami tik nad Ajdovščino so predvidene za turistično — rekreacijski in športni center, v okviru katerega bo dobil spominsko obeležje tudi ta park. Središče mesta bo s parkom povezovala Aleja 5. maja.

DUŠAN VRTOVEC

Dijaški domovi so polni

Dijaški in vajeniški domovi so vzeli pod streho 4137 gojencev

Ljubljanski dijaški in vajeniški domovi so za tekoče šolsko leto sprejeli pod svoje strehe kar 4137 gojencev. Obe nem so morali zaradi premajhnih zmogljivosti odkloniti 533 prosilcev. Vendar slednji podatek ni točen, ker obstaja možnost, da je nekaj dijakov oddalo prošnje na več domov hkrati.

V primerjavi z lanskim letom so se tokrat povečale domske zmogljivosti za približno dvesto postelj. Predvsem gre to na račun novega prizidka doma železniških in doma gradbenih srednjih šol. To povečanje pa je le neznaten prispevek za zadostitev potreb, ki obstajajo samo na območju Ljubljane.

R. G.

Denarja je še premalo

Podhoda pod Titovo in Linhartovo cesto bodo dokončali šele prihodnje leto

LJUBLJANA, 9. okt. Podhoda pod Titovo in Linhartovo cesto sta vezana na urejanje in graditev celotnega kompleksa, zato z njuno graditvijo doslej niso preveč hiteli. Tako je pojasnil članom bežigrajskega sveta za urbanizem, komunalo in stanovanjske zadeve predstavnik stanovanjskega podjetja Soseska na nocojšnji seji.

Še letos naj bi izdelali oba glavna projekta, prihodnje leto pa naj bi bila podhoda zgrajena. Že konec prihodnjega leta ali v začetku leta 1974 pa naj bi podhoda odprli. Investitorji namreč upajo, da bodo kljub težavam zbrali svojih 13,410.000 dinarjev, kolikor bo približno veljala celotna investicija. Investitorjem manjka sedaj še šest milijonov dinarjev. Člani sveta so obljubili, da se bodo, če bo bežigrajska občinska skupščina sklepala o rebalansu letošnjega proračuna, zavzeli za to, da bo skupščina že letos prispevala za podhod milijon dinarjev.

Na seji so govorili tudi o možnosti, da bi Lichtenstein skupno z našimi investitorji zgradil blizu gospodarskega razstavišča birotel in hotel »A« kategorije. Pri tem so menili, da investitorjem te graditve ne bi bilo treba plačati stroškov za novo Linhartovo cesto.

B. P.

Moste: vrtec do noči

V vrtcu »Jarše« v Rožičevi ulici varujejo otroke do 20.30 ure

V vzgojnovarstveni ustanovi »Jarše« v Rožičevi ulici v Mostah so pred nedavnim ustanovili tudi popoldanski oddelek za varstvo otrok. V tem odelku varujejo otroke od 11.30 ure pa do 20.30 ure. Namenjen je predvsem otrokom tistih mater, ki so zaposlene popoldne in katere so bile doslej v nezavidljivem položaju.

Otroci, ki jih matere pripeljejo ob 1.30 v vrtec na kosilo, gredo po kosilu, skupaj z dopoldanskimi oddelki počivat. Nato pa pod vodstvom prizadevne vzgojiteljice — od malice do večerje — nadaljujejo vzgojni program, dokler jih ne pridejo iskat starši. Za sedaj pa je v tem popoldanskem oddelku le nekaj otrok. Očitno je, da prizadete matere zanj še ne vedo.

Aleja naj reši pomnike

Mladina se zavzema za drevored ob žici okupirane Ljubljane

Včeraj so v avli občinske skupščine Šiška odprli razstavo z naslovom »Aleja spominov in tovarištva«, ki sta jo pripravili občinska in mestna konferenca ZMS. Z bogatim slikovnim materialom hočejo mladi opozoriti na propadanje spomenikov na trasi ob žici okupirane Ljubljane, hkrati pa nakazujejo tudi rešitev trase. Do leta 1975 naj bi mladi zgradili ob trasi alejo, s katero bi počastili 30-letnico osvoboditve, obenem pa bi to zgodovinsko ozemlje in spomenike ob njem ohranili našim zanamcem. Na sliki: Podrt spomenik ob žici.

B. P.

»DOVOLJENJE PROSIM« Foto: B. Cerin

Rečna milica

Jezero brez divjakov

Razgovor z miličnikom Jožetom Vogrinom, ki na jezeru med Mariborskim otokom in Falo vodi patruljni čoln in skrbi, da je na tem delu Drave red

Med hidrocentralo Mariborski otok in Falo je nastalo rečno jezero. To je pravzaprav počasi tekoča, zajezena Drava, ki s svojo okolico, obraslo z gozdovi, spominja na skoraj petnajst kilometrov dolgo naravno jezero. Ob tem »jezeru« so skozi vsa leta po vojni rasle počitniške hišice. Najprej so jih zidali zasebniki, potem pa tudi gospodarske organizacije.

Pred letz je bil ta predel Drave raj za športne veslače ter jadrnice in med njimi se je le tu in pa tam tihotapil kak motorni čoln, last kakega imovitejšega Mariborčana. Toda taki čolni so bili takrat bele vrane. Pred dobrimi desetimi leti, ko je blaginja začela naraščati, pa je bilo teh motornih čolnov več in več. Iz dneva v dan so se pojavljali novi, na bregovih jezera pa so začele rasti tudi prve garaže.

Želje po obali

Prihajali so tudi tujci iz Avstrije, ki so hoteli kupiti kar cel del nabrežja Drave. To zakon k sreči prepoveduje, tako da s kupčijo ni bilo nič.

Nekaj časa so te vrste samovoljo hoteli uveljaviti tudi v »čolnarni« edinega gostišča na tem dravskem jezeru, zagradili so nabrežje, tam pa so imeli izključno pravico za čolnarjenje le tujci. Toda tudi ob tej zlorabi skupnega ljudskega premoženja je zakonitost kmalu napravila red. Skratka, vprašanj in problemov, s katerimi se je morala otepati mariborska občinska skupščina, je bilo na pretek.

Kopalnica za čolne

Avstrijci so tako imeli jezero v svoji neposredni bližini, saj je na večini njihovih jezer vožnja z motornimi čolni prepovedana. Najbolj jim je jezero godilo takrat, kadar so se s svojimi čolni vračali z morja. Morsko sol je seveda treba temljito sprati, ko je konec sezone na morju. To pa je mogoče napraviti res učinkovito z nekajdnevno vožnjo po sladki vodni gladini.

Promet na dravskem »jezeru« je posebno narastel v zadnjih letih in grozilo je, da se bo zaradi znane brezobzirnost voznikov, ki je na jezeru prav taka kot na morju, prišlo do hudih nesreč. Mariborska skupščina je sklenila izdati zakonski predpis o varnosti prometa na Dravi. Ta zakonski predpis, ki upošteva vse varnostne omejitve, je izšel leta 1969. Razdelil je »jezero« na štiri cone in v vsaki uvedel poseben prometni režim. Določil je natančno hitrost, uvedel prometne znake, omejitve in odredil tudi kazni za kršenje predpisov. Seveda sodi k temu prometnemu režimu tudi vozniški izpit, ki ga mora vsak voznik motornega čolna opraviti pred izpitno komisijo.

Torej je bilo do leta 1969 storjeno vse, kar je bilo potrebno za varnost prometa na tem območju Drave in tudi za preprečevanje slehernih zlorab, kakršna je bila na primer nedopustno prisvajanje rečnega obrežja itd.

Stvar se je zapletla šele, ko nihče ni mogel izvajati kazenskih sankcij, kajti miličnik, ki je kontroliral upoštevanje vseh teh predpisov in prometnih znakov na Dravi, je lahko le od daleč nemočno gledal, kako so nekateri čolni divjali po vodni gladini, tekmovali med seboj v hitrosti in silili skromnejše voznike, ki jim je bilo do reda in tudi varnosti na »jezeru«, k temu, da so se gnetli ob obrežju ali pa sploh mirovali.

Milica dobi plavuti

Tako brezpravje je trajalo prav do takrat, ko je mariborska UJV sklenila temu napraviti konec. Kupila je motorni čoln z redno posadko. Voznik tega čolna je Jože Vogrin. Sam pravi, da se je tej veščini pričuli med služenjem vojaškega roka pri Jugoslovanski vojni mornarici. Služil je še v času, ko je rok trajal kar tri leta, in z ladjo je obredel skoraj ves svet, njegova posebna zadolžitev pa je bilo upravljanje majhnega patrolnega motornega čolna, ki so ga po potrebi spuščali v morje in na krajše vožnje.

»Delo na kontrolnem motornem čolnu rečne milice se le malo razlikuje od dela pri običajni prometni milici. Bistven razloček je pač v tem, da sem jaz na vodi z motorjem, prometna milica pa na motorju na cesti,« pravi Vogrin.

»Oboje je zahtevno delo in prvi kot drugi smo vedno pripravljeni priskočiti na pomoč pri nesreči. Prometna milica na cesti je prva, ki je zraven pri smrtni nesreči ali hudi poškodbi, mi pa prav tako. Kmalu potem, ko sem se znašel na tem delovnem mestu, sem moral iskati truplo utopljenca, ki je pijan skočil z mostu na Fali in utonil. Iskali smo ga celih štirinajst dni in naposled sem ga našel. Lahko si mislite, da ni prijetno spravljati na kopno truplo, ki je bilo že štirinajst dni v vodi,« pripoveduje o svojih izkušnjah Vogrin.

Pijanost na vodi še nevarnejša

Potem govori o zadnji letalski nesreči, kjer je bil ves njihov trud zaman: reševali so ponesrečeno dekle, ki je potonilo z letalom vred. Gasilci na tako nesrečo niso bili pripravljeni in prvi je prihitel na pomoč Vogrin s svojim čolnom, toda kljub temu prepozno. Prav tako je opravil glavno delo pri tem, ko so potegnili letalo iz Drave.

Dela je na pretek, Vogrinu pomaga pomočnik. Najhuje je, tako kot na cesti, s pijanimi vozniki. Na obrežju so razni počitniški domovi, ki imajo svoje bifeje, in ljudje niti ne pomislijo, da je vožnja v pijanosti na vodi še nevarnejša kot na kopnem.

Ljudje so se počasi navadili nanj in na to, da mora nekdo opravljati ta posel. Sam meni, da je to pravzaprav naporno delo, vendar ima tudi svoje majhno zadovoljstvo, kajti na tem delu dravskega »jezera« še ni bilo niti ene prometne nesreče.

PETER BOŽIC

Mamila

Lažni mir iz tablet

Znani jugoslovanski strokovnjak za narkotike, dr. Grgić iz Zagreba, svari pred širokim, nenadzorovanim prodajanjem preparatov, ki vsebujejo mamila

Pred dnevi smo objavili vest, da je prof. dr. Ljubiša Grlić iz Zagreba odkril novo metodo odkrivanja uživalcev marihuane in hašiša, metodo, ki temelji na analizi ostankov dima na zobeh in prstih uživalcev omenjenih mamil. Metoda je tako uspešna, je izjavil dr. Grlić, da so z njeno pomočjo v ZDA odkrili prisotnost hašiša na truplu, ki je bilo 3 dni v vodi.

Dr. Grlića so pred tremi leti povabili v ZDA, kjer je kot strokovnjak in posebni svetnik za marihuano šest mesecev delal v laboratoriju urada za boj proti narkomaniji mesta New York. Prav v tem laboratoriju je v sodelovanju s tamkajšnjimi strokovnjaki odkril metodo, ki na osnovi ostankov dima na zobeh in prstih uživalcev mamil neizpodbitno dokaže uživanje. Pomen Grlićevega odkritja je še bolj očiten, če vemo, da doslej v svetu še niso odkrili načina, ki bi dokazal uživanje mamil iz družine »canabis« (vsebuje jih indijska konoplja) z analizo krvi ali urina.

Dr. Ljubiša Grlić, ki je v hrvatskem farmacevtskem društvu tudi predsednik komisije za mamila in narkomanijo, je na kongresu jugoslovanskih farmacevtov v Sarajevu opozoril, da v Jugoslaviji pristojni za boj proti narkomaniji ne delajo razlike med uživalci hašiša in marihuane (ti dve mamili veljata za »lahki«, ponekod v svetu jih postavljajo celo v isto vrsto, kot sta kava in tobak) in med uživalci hudih narkotikov, kot sta na primer heroin in LSD, po drugi strani pa veljajo mnoga zdravila, ki jih na široko prodajajo v naših lekarnah, drugod po svetu za zelo nevarne nakrotike.

»S tem seveda nočem reči,« je izjavil dr. Grlić, »da hašiš in marihuana nista nevarna za človekov organizem, toda organizem se nanju ne navadi, kot na primer na barbiturate, ki jih vsebujejo mnoge uspavalne tablete, ali na trankvilizante, za pomirjanje.« Dr. Grlić je dodal, da se v neki zagrebški bolnišnici zdravi več mladenk in mladeničev, ki bodo verjetno celo življenje čutili posledice narkotičnih snovi, ki so v prosti prodaji v naših apotekah. Nekateri teh narkomanov so zaužili dnevno tudi po 80 meprobamatov. Grlić pravi, da se je tako imenovana tabletomanija, ki je osvojila razvite države, udomačila tudi v Jugoslaviji. Vse več je ljudi, ki zaradi napornega tempa sodobnega življenja, glovobolov, napetosti, nervoz in slabega spanja sežejo po pomirjevalni tableti.

»V Jugoslaviji bo treba uvesti strogo kontrolo prodaje zdravil — narkotikov, zdravniki bodo prisiljeni predpisovati navidez nedolžne tablete z večjo mero odgovornosti, farmacevtska industrija pa bo morala preparate, ki vsebujejo narkotike, jasno označiti, kot nevarne za človekov organizem,« je dejal dr. Ljubiša Grlić.

MARJAN BAUER

Kolesar zavil v smrt

V Radizlu je Janez Štern zapeljal pred službeni miličniški avto

MARIBOR, 9. okt. — Popoldne je v Radizlu v prometni nesreči izgubil življenje 47-letni Janez Štern iz Bukovcev.

Peljal se je s kolesom s pomožnim motorjem proti Slovenski Bistrici. V Radizlu je zavil na levo stran ceste pred službeni avto mariborske milice, ki ga je vozil Alojz Lopič proti Mariboru, in ga je zbil. Janez Štern je umrl na kraju nesreče. M. S.

Pesek pokopal dijaka

Med kopanjem peska se je na D. Mikša zrušila ogromna sipka gmota

ZABOK, 9. okt. — Dijak tretjega razreda gimnazije v Krapini, 18-letni Dragutin Mikša iz Jazvina, je izgubil življenje med kopanjem peska.

Do nesreče je prišlo zaradi nepazljivosti Mikše, ki je kopal pesek pod visoko steno, ki se je zaradi razmočenosti sesula. V bližini so se nahajali člani njegove družine, vendar nesrečnemu gimnazijcu niso mogli več pomagati, kajti gmota peska, ki se je zrušila, je bila visoka več kot petdeset metrov.

Zadarski četrtošolec

Ubil profesorja

Zaradi slabe ocene M. Vulinović ubil profesorja zgodovine in profesorja sociologije, ki mu je hotel pomagati

ZADAR, 9. okt. S strelom naravnost v čelo je davi ob 7.50 učenec 4. f razreda gimnazije v Zadru 19-letni Miodrag Vulinović na stopnišču zadarske gimnazije ubil svojega 44-letnega profesorja zgodovine Vica Vladkovića iz Novigrada. Profesor je bil na mestu mrtev.

V tem trenutku je prišel mimo 44-letni profesor sociologije in ustave Gojko Matulina (doma z otoka Silbe), ki je hotel posredovati. Nanj je Miodrag Vulinović izstrelil štiri krogle. Gojko Matulina je dve uri pozneje izdihnil v zadrski bolnišnici.

Po tem groznem zločinu je Miodrag Vulinović pobegnil.

Kot vse kaže, naj bi bil motiv zločina slaba ocena iz zgodovine, ki jo je mladenič dobil letos ob začetku pouka. Vulinović je imel namreč lani v 3. razredu gimnazije popravni izpit iz zgodovine, danes pa mu je profesor Vladković neposredno pred umorom dejal, da tudi letos ne bo izdelal, če se ne bo učil.

Danes na zadrski gimnaziji ni pouka. Sicer pa ves Zadar išče mladega morilca. Pet minut čez osmo uro so ga videli na zadrskem prometnem križišču Relja; šel je proti kolodvoru. Prav tako so ga dopoldne videli v zadrskem parku, vendar ga doslej še niso prijeli.

Preiskava je v teku.

IVICA KLARIĆ

Prehitel v lastno smrt

Huda nesreča mariborskega fička in varaždinskega renaulta

MARIBOR, 9. okt. — Malo pred 12. uro je v prometni nesreči na cesti Maribor—Šentilj v Jelenčah umrl 36-letni Franc Strnad iz Maribora.

Franc Strnad je vozil fičko proti Mariboru. V Jelenčah je v ovinku začel prehitevati kombi tovarne Marles. Takrat pa mu je pripeljal nasproti renault varaždinske registracije, v katerega je silovito trčil. Voznik Strnad je bil na mestu mrtev, hudo pa se je poškodoval njegov sopotnik Matija Rantuša iz Maribora. S hudimi poškodbami so odpeljali v mariborsko bolnišnico tudi voznika Franja Krofaka iz Varaždina, njegov sopotnik Stjepan Burec pa je laže ranjen. M. Š.

Otrok z okna

BOVEC, 9. okt. — S stanovanjskega 8 metrov visokega okna, je padla dve letna Majda Kuk iz Bovca. Igrala se je ob odprtem oknu, ko je mati kuhala kosilo. Deklica je v bolnišnici. J. P.

Varni avti in cerkve

Obtožnica zoper O. Lešnika in Š. Markiča zaradi 22-tih vlomov

MARIBOR, 9. okt. — Javni tožilec je vložil obtožnico zoper 28-letnega delavca iz Mute — Ota Lešnika in 26-letnega Štefana Markiča, prav tako iz Mute, ker sta zagrešila 22 velikn tatvin. Lešnik je bil prej že sedemkrat, Markič pa enkrat kaznovan.

Specializirala sta se na vlome v osebne avtomobile, pozneje ko sta poiskala kupca, pa še na vlome v cerkve v okolici Dravograda, v katerih sta kradla plastike in slike.

Pri svojih podvigih sta bila vedno oboroženа in to orožje sta bila pripravljena tudi uporabiti. Največkrat pa sta s ponarejenim ključem vdirala v avtomobile in iz njih odnesla vse kar ni bilo pritrjeno, to je od radijskih sprejemnikov do fottoaparatov in oblek, enkrat pa sta demontirala celo motor.

Med cerkvami pa sta najbolj oplenila cerkev v vasi Boštjan, kjer sta naredila za 47.000 škode. Razen tega sta naredila še tri manjše cerkvene vlome. J. JERMAN

Šel po knjigo in utonil

12-letni Franc Hojs šel domov po pesmarico in utonil v vodnjaku

LENART, 9. okt. — Včeraj so našli v vasi Vaneetin v vodnjaku mrtvega 12-letnega Franca Hojsa, učenca 6. razreda osnovne šole. Prejšnji večer je Franc Hojs pomagal pri ličkanju koruze in je nekaj po 22. uri odšel domov po pesmarico. Ker se ni vrnil, so ga pričeli iskati, a so ga našli šele naslednje jutro v tri metre globokem nezavarovanem vodnjaku, v katerem je bilo 180 cm vode.

M. S.

Nenadna smrt

MARIBOR, 9. okt. — Včeraj dopoldne je na šolskem dvorišču pred kmetijsko tehniško šolo nenadoma umrl 17-letni Srečko Žvokelj, dijak 2. letnika poklicne strojne šole iz Pivke. Žvokelj je prišel iz doma srednje kmetijske šole, stekel proti sosednjemu poslopju, nenadoma pa mrtev padel po tleh. Na današnji obdukciji niso mogli odkriti vzroka smrti. M. S.

Minuta do viseče smrti

Učenci v Pejidžimi zapustili šolo hip, preden se je zrušil strop

PRIJEDOR, 9. okt. — Zahvaljujoč veliki sreči in tudi točnosti učitelja Rajka Kecmana, je sedemnajst mladih učencev osnovne šole v vasi Pejidžima, v bližini Prijedora, ušlo zanesljivi smrti.

Poslopje šole v tej vasi je staro in dotrajano, vendar zaradi pomanjkanja denarja ni bilo mogoče dobiti drugih prostorov ali zgraditi nove šole in zato je pouk tekel v starih prostorih. Takoj zatem, ko je učitelj spustil učence tretjega in četrtega razreda domov, se je šola popolnoma porušila. Če bi učitelj samo za nekaj minut podaljšal pouk, bi prišlo do katastrofe. Prošnje za novo šolo bodo po tem dogodku dobile bolj realno osnovo, čeprav bi se lahko vse skupaj nesrečno končalo. J. K.

Budnost v napačno stran

Voznik avtobusa, v katerem je bilo 15 mrtvih priznava svojo krivdo

PRIŠTINA, 9. okt. (Tanjug) — Sahit Ramaći, voznik avtobusa, v katerem je bilo pri trčenju z vlakom v vasi Zrze 15 mrtvih, je izjavil, da je on glavni krivec za nesrečo.

»Vozil sem 40 do 50 km na uro, pri prehodu čez progo pa sem zmanjšal hitrost na 10 km na uro. Najprej sem pogledal na desno, potem na levo, toda več pozornosti sem posvečal levi strani, ki je bolj nepreglodna. Prav to pa je bilo usodno, ker je vlak prišel z desne. Moral bi biti previdnejši, saj vozim med Prizrenom in Grahovčem že več let,« je izjavil Ramaći, ki so ga danes iz bolnišnice odpeljali v zapor.

Preiskava je še v teku, v sredo pa bo rekonstrukcija te strašne nesreče.

Slovenija na današnji dan

Pred petindvajsetimi leti

BIVŠE KOPERSKE ZAPORE PODIRAJO — Velikanska zgradba koperske jetnišnice, v katerih je toliko jugoslovanskih državljanov trpelo v dobi fašistične okupacije, polagoma izginja. Pred dobrim letom so jo začeli rušiti ob zaključku agrarne reforme v Istri. Najprej so odstranili železne ograje, nato streho, sedaj pa so na vrsti zidovi. Ves material porabijo za obnovo požganih vasi v okolici Kopra. Kamenje uporabljajo za zidanje šol in drugih stavb v Kopru in najbližji okolici. (Slovenski poročevalec)

Pred petdesetimi leti

LIBELIČE OROPANE — Libeliče pri Dravogradu, ki so jo morali 30. septembra izprazniti Avstrijci, so isti pred odhodom močno izropali. Iz gasilskega doma so odnesli vso opremo požarne brambe z brizgalno, iz občinske pisarne vse spise in železno peč, iz šole opremo in celo lončeno peč, bakren kotel in štedilnik, iz voditeljevega stanovanja pa štiri okna. Izropanje se je izvršilo na pritisk okrožnikov, ki so ravnali po nalogu okrajnega glavarstva. (Jutro)

Himalajski dnevnik — 29. avgust

Zasede - povsod

Zvečer je pravi vesoljni potop, ko pa zjutraj zlezemo iz spalnih vreč, smo krvavi - noč smo prespali s pijavkami

Ravno toliko, da sem spravil pisalni stroj in papir v torbo, ko smo doživeli vesoljni potop. V nalivu, ki ga je težko opisati, ker je padalo v debelih curkih in je gotovo čudež, da se naša preprosta streha ni podrla pod strahotnimi udarci, so se sahabi utaborili za čez noč. Postavili smo zložljive postelje, položili nanje spalne vreče, medtem ko je voda na vleh naraščala in so pijavke, ki so bile že tako neznosne, dobesedno ponorele. Lezle so z vseh strani in padale na nas celo z rdeče najlonske strehe.

Metali smo jih s sebe, kolikor se je pač dalo in tako se je začela mučna noč, ki smo sicer v njej spali, pa se neprestano prebujali in ovirali pijavke. Tisti, ki se niso prebujali, so se zjutraj prebudili krvavi v krvavih spalnih vrečah. Nagnusna štorija. Vsak ima svoje štorije. Maticu se je sanjalo, da ga je kušnil grd bradat dedec in se je zbudil . . . Na ustnici je imel debelo pijavko!

Vdor v usta

Najraje so nam lezle okoli ust, enkrat se mi je zgodilo, da sem hkrati utrgal dve izpod nosa. Brojči, ki se ga včeraj niso prijemale, je krvav kot mesarski pomočnik, med drugim se je ena izmed teh presnetih živalic zavlekla v njegova usta in se mu priselila na nebo. Zdaj ima grdo rano na nebu.

Sonce nas je za silo potolažilo, čisto pa nas je potolažil razgled proti severu, ki nam prvič pokaže Makalu. Nekateri so imeli sicer srečo, da so ga videli že iz Tumlingtara. Zdaj je pred nami v vsem svojem veličastju in na zahod od njega se vleče mogočna pregrada Čamlanga. Drugih vrhov ni videti.

Ob sedmih se kolona premika naprej po grebenu, ki ga spremljamo že tretji dan. Veličasten pragozd, kakršnega nisem srečal še na nobenem izmed svojih potovanj po Himalaji. Več kot dva tisoč metrov visoko se vije ozka potka po blatu in skrivnostnem mraku, čeprav je nebo jasno in sije sonce. Stoletna drevesa se stiskajo visoko nad nami v listnat obok. Orjaške praproti se dvigajo v pravcatih stenah nad podjo, ki je žal preozka, da bi lahko uživali v razgledu, saj na vsaki veji, ki nedolžno štrli proti poti, čepijo v zasedi pijavke. Kjer se srečamo z nosači, si jih medsebojno obiramo.

Vlažen hlad in ledene kapljice, ki težko padajo na pot, prekine le enkrat sonce na prijazni jasici, ki se na njej zlivata dva bistra potočka. Sahabi jo že jadrno zapuščajo in prepuščajo drugim, vsa idila je polna drobnih pijavk. Najčistejši med nami, Borut, se vseeno skrbno umije v potočku, ko pa nas pozneje dohiti v koruznem polju, kjer je pragozda konec — dovolj ga je bilo danes, vsaj tri ure — pove, da mu je avtostrado med Tumlingtarom in Numom prekrižala neprijetna žival, poldrugi meter dolga in precej debela rjava kača.

Mostne grožnje

Koruzni čang pri Šerpah nas vsaj malo osveži, ker je vročina vse hujša. Greben in počasi spušča, pa ga noče in noče biti konec. Ko mi je vročega šavja že dovolj, se najde vendarle hladen kotiček v senci s skalami obraščenimi z mahom. Stareg gre nekam navzgor in nam pove, da v Numu »pul ramro cajnaa«, kar bi se po naše reklo, da most v Numu ni dober. To ni sicer nič novega, ker so o tem pripovedovale že vse odprave in nam je zvezni že napovedal, da bomo morali pomagati z vrvmi.

Naposled se pod nami razgrne Num z mnogimi riževimi polji, in samotnimi hišicami na njihovih robovih. Arun buči še štiri sto metrov nižje, pa ne gremo tja, ker tam ni prostora za prenočevanje nosačev. Štirinajst jih spet odhaja, druge bomo zamenjali onstran reke v vasi Sedau. Malo smešno je, pa je res. Sedua je od nas oddaljena onstran doline, morda le tri kilometre, pa bomo do nje hodili skoraj dva dni. To je Nepal, kjer so reke gore. Z Maticem se nama še ne da v tabor in sediva nad potjo.

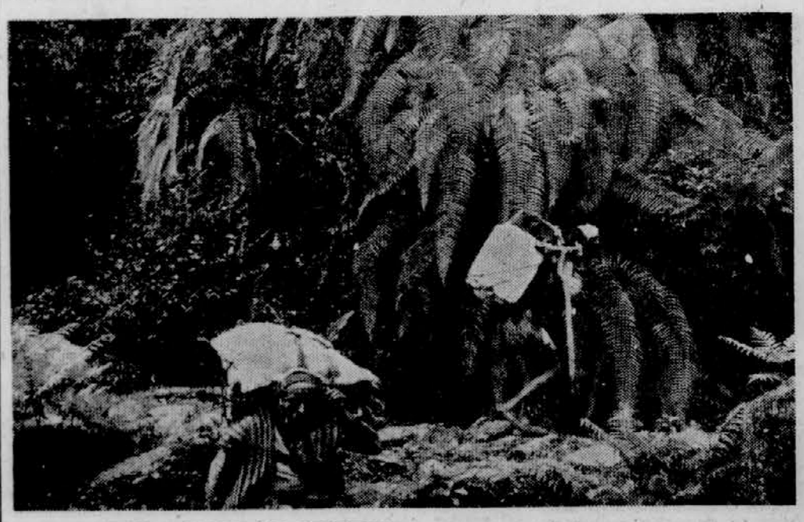
Piše: Zoran Jerin

Maticu je starček, ki si ga je najprej pozorno ogledal, ponujal umazane liste neke rastline in mu nekaj kazal, kot da ga bo to okrepilo. Matic je reč seveda poskusil, ker poskusi vse, kar mu ponudijo in ugotovil, da ni dobro, ker je pregrenko. Kako navajena sva že vse svinjarije, dokaževa sama sebi — morda malo pozirava — ko povprašava v bližnji hiši, če imajo kaj čanga. Vročina je sicer zares neznosna (v najino opravičilo). Medtem ko nama ga ženska preceja med prsti, ugotoviva, da tako umazanega čanga še nisva nikoli videla, kaj šele pila. Naposled pa se izkaže, da je čisto okusen, povsem nedolžen po alkoholni moči in najbrž niti tako umazan, kot je njegova točajka.

Nepalska kulinarika

Šotore postavimo na pašniku, kjer na srečo ni pijavk, razen tistih, ki smo jih mi prinesli s seboj. Janko je razgrnil svojo spalno vrečo in v njej odkril dva prelestna eksemplarja te prijazne nepalske živali, nabita z njegovo srčno krvjo. Čičko pa je priden in s Šerpo kupuje po vasi, kjer domujejo Kšetriji, davni emigranti iz indijske kaste vojščakov. Nabavi kozo za pedeset rupij in nekaj kokoši. Obeta se dobra večerja. Prostovoljca se javita, da bosta zaklala kozo, njen smrtni vzdih tam spodaj na robu goščave, preglasi slovenski oktet, ki nas spremlja z glasbeno kaseto, na naši poti.

Do zdaj še ni dežja in sonce se s svojim bliščem kosa s temnovijoličastimi sencami v globoko zarezani dolini Aruna.

VELIKANSKA PRAGOZDNA PRAPROT

Za svoj žep

Trije uslužbenci občine v Kopru so osumljeni zlorabe uradnega položaja

KOPER, 9. okt. Občinsko sodišče te dni raziskuje primer zlorabe uradnega položaja treh visokih uslužbencev občinske uprave v Kopru. V kazenskem postopku so Ivan Priman, bivši referent za urbanizem pri SO Koper, Anton Karič, referent za upravno-pravne zadeve in Ivan Uran, načelnik odseka za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve.

Zadeva ima svoje ozadje že v letu 1970, ko se je pri Primanu, takrat še referentu za urbanizem pri občinski skupščini (sedaj je zaposlena pri koprskem Investbiroju) zglasil njegov nekdanji sošolec Edvin Pohlen. Zanimal se je za gradbene parcele, in to št. 711 in 712 v katastrski občini »Oltra nad Valdoltro, ki jih je prodajal kmet Anton Angelini. Pohlenovo prošnjo je referent za urbanizem zavrnil z utemeljitvijo, da gradnja ni mogoča, ker parceli ne sodita v zazidalni načrt. Za parceli štev. 707 in 708 v isti katastrski občini, se je pozneje zanimal tudi učitelj. Marcel Ficur iz Hrvatinov, vendar je bila tudi njegova prošnja za lokacijsko dovoljenje zavrnjena in to z odločbo štev. 351-674/70.

Kmalu zatem pa so navedene parcele kupili Ivan Priman, Antoni Karič, Ivan Uran in Dušan Garzaroli, tehnični direktor koprskega Invest-biroja. Priman in Garzaroli sta si izposlovala tudi gradbeni dovoljenji. Seveda je vse skupaj kmalu prišlo na dan in tako je tajnik SO Koper letos februarja izročil tožilstvu občinskega sodišča ovadbo zoper Ivana Primana. Tožilstvo je julija stvar predalo preiskovalnemu sodniku, ki pa zdaj izprašuje vest tudi Ivanu Uranu in Antonu Karižu.

Ob tem nam je preiskovalni sodnik Dušan Lepej povedal, da je že pred časom od občinskega tajnika in načelnika odseka za gospodarstvo terjal odgovor na nekatera vprašanja, vendar ga še zdaj ni dobil. Zaradi takih in podobnih primerov preiskava teče dobesedno po polževo.

BORIS JEŽ

Povozil očeta

RIJEKA, 9. sept. — Vozeč po cesti Bože Vidasa, je Nikola Karlović pred svojim fičkom nenadoma zagledal pešca. Nesreče ni mogel preprečiti, tako da je zbil svojega očeta Nikolo, starega 51 let, ki je na kraju nesreče poškodbam podlegel. Zakaj je Karlović tako neprevidno stopil na cesto, še ni ugotovljeno.

J. K.

DRUŽINA — Narava je v najmanjšem največja Foto: Sveto Busić

Živalski svet

Moji prijatelji kanarčki

Povzetek iz knjige »Kanarček, življenjepis neke družine«

Američan Gustav Eckstein je napisal že nekaj knjig o živalih, med njimi »Vidim življenje«, »Vse štorklje govorijo egiptovsko«, povzetek, ki ga objavljamo, pa je iz knjige »Kanarček, življenjepis neke družine«.

Sam po sebi je bil moj laboratorij prazen delovni prostor, čeprav je bil v njem radijski aparat in klavir, in skrajno higieničen, čeprav je na sredini stala miza z znanstvenimi napravami za eksperimente pod velikimi žarnicami. Toda kanarčki so naredili iz njega nekaj, kar ni bilo več podobno laboratoriju, spremenili so vse skupaj v svoj svet.

Prvega ptiča sem kupil nekoč pred novim letom v ptičji trgovini. Bila je samička. Tudi če nimaš niti trohice pojma o kanarčkih, si lahko videl, da mu je kletka pretesna in tako šem ga spustil ven. Sprva še nezanesljiv pri letenju in krmarjenju, je znal drugega dne že sesti na okensko polico, radijski aparat in polico.

V popoldanskih urah na starega leta dan dobi človek včasih čudne popadke. Vtepel sem si v glavo, da je gospodična kanarčka osamljena in kupil sem ji samčka. Ta ptič, ki sem ga krstil za papačija, naj bi postal oče družine. V marcu se je izkazalo, da je bil papači preveč mož za mamači. Mamači je bila čisto shujšana, zato sem kupil papačiju še eno ženo, primerek s progastim perjem, ki sem ga imenoval progasta mamači. Tako je bila prva generacija polnoštevilna.

Strah v drobnih kosteh

Za čas valjenja sem si pomagal s sitom. Kanarčki potrebujejo trdno gnezdo in pritrdil sem jim ga na primerno mesto in potem so prišli mladiči, toliko jih je bilo, da sem se v trenutku groze zavaroval in določil zavarovalnino tistemu, ki bi poskrbel, da družbica ne bo pomrla od lakote, če bi me iznenada zadela kap.

Nekega večera — minilo je že več kot leto po tistem prvem Silvestrovem — sem zagledal progasto mamači pod knjižno polico. Stegovala je glavo navzgor in pogledovala k meni. Začuden sem ugotovil, da je niso zanimale moje noge ali moje telo, marveč prav moje oči. To je bil tudi pravi začetek te zgodbe — trenutek, ko sem prvič začutil, kako učinkuje name čar kanarčkove dušice.

Na progasto mamači sem postal pozoren sploh samo zato, ker je tako komično obračala glavo, skoraj za stoosemdeset stopinj. Pri tem je imela tam spodaj opraviti vendar smo z mojimi nogami in te bi lahko kar najbolj udobno gledala, ne da bi ji bilo treba napenjati vratu. Kot vsako živo bitje se je hotela zavarovati pred nevarnostmi svojega okolja. Jaz sem bil zanjo najvažnejši sestavni del tega okolja in zdaj je hotelo to bitje reči in piši v mojih očeh prebrati, česa se lahko nadeja od mene. Tako kakor jaz skušam razumeti ptiče, saj je to moj življenjski konjiček, je tudi ona hotela razumeti mene.

To drobno doživetje me je spomnilo nekega drugega dogodka. Ko sem nekoč opazoval samičke pri iskanju gradiva za gnezdo, so takoj nehale, brž ko so me zagledale. In vendar je pietenje gnezda kar najbolj nagonsko opravilo. Že dolgo sem tudi vedel, da lahko s svojo navzočnostjo odvrnem samičke od hranjenja mladičev v gnezdu, ali jih vsaj zelo vznemirim.

Mojster pevcev in njegov pouk

Najbolj zanimivo pa je bilo, da nisem smel biti navzoč pri nežnostih odraslih ptičev. Ti radi drug drugega ljubeče hranijo, kar je izraz posebne naklonjenosti. Če pa sem kdaj le vztrajal, so se takoj zadržano odmaknili, kot da bi jim bilo nerodno.

Kmalu sem opazil, da se je papači imel za nekaj izrednega. Kadar se je posadil na zgornji rob notnega zvezka nad klavirskimi tipkami in začel peti, je bil začuda podoben orjaškemu belgijskemu violinistu Ysayu, ki se je tudi tako postavil, kot da hoče svoje viže potegniti iz tal navzgor skozi telo. Papači pa ni bil samo izreden pevec, marveč tudi izreden pevski učitelj. Sploh nisem vedel, kako natančni so kanarčki pri pevskem učenju in kako so kot učitelji lahko potrpežljivi. Običajno je papači poučeval samo enega ali dva svojih sinov hkrati — če pa so prišli tudi drugi, je sprejel tudi nje. Z njimi je tako dolgo ponavljal melodije, da so »sedele«. Navadno je začel s tremi toni, jih zadrževal, kolikor se je dalo, navezal nanje potem nove, navzgor ali navzdol po lestvici, nazadnje pa so prišli na vrsto še trilerji. Včasih, ko se ni mogel upreti svoji umetniški žilici, pa je zapel po svoje, kar je bilo daleč od učne snovi. Tedaj je moralo vse utihniti in če je kateri od učencev le pisnil, jo je utegnil grdo skupiti. Umetnik ni skoparil s klofutami. Papačijeve lekcije so bile prave, pravcate učne ure in ker je tolikokrat znal peti tako, kot se drugi kanarčki ne morejo naučiti. V svojih najboljših časih so samci modulirali tako hitro, kot sem jaz hitro prebiral tipke. Seveda se niso držali mojih melodij, toda kadar sem menjal tonski način, so ga tudi oni.

Dvorjenje s podoknico

Vse mogoče vpliva na kanarčkov glas. Kadar sem dolge dneve obdeloval pisalni stroj, so moji sostanovalci zgoleli čisto drugače. Neverjetno, nekoč proti večeru so začeli nekam sikati, kar se je slišalo podobno kot tipkanje na stroj od daleč.

Kot vsakdo ve, pojejo predvsem samčki. Petje je po njihovem snubljenje. Če se samček spravi peti podoknico, tedaj poje s celim telesom. Kdor prvič vidi kanarčka, ki se po koncih krempeljcev ves napet od ljubezni bliža svoji izvoljenki, mora nehote pomisliti na diletantskega igralca. Papačijev drugi sin je bil hud babjek, saj je dvoril kar štirim damam hkrati in vse so se mu vdale. Vse štiri je zmešal z isto pesmico, z istimi gibi in istim dobrikanjem. Znal je regulirati patos svojega izraza kot hidrant in je bil v vsaki figuri svojega ljubezenskega rajanja za odtenek briljantnejši kot njegovi bratje in nečaki.

Včasih so se taka dvorjenja spremenila v pravcato pevsko tekmovanje, glasovi so postajali vse bolj vreščeči, toni vse višji in pol minute kasneje je nastala norišnica. Človeški pevec se mora potruditi, da drži močan ton tričetrt minute, kanarček pa zdrži več, če mu le gre za to, da bi zmagal. To je toliko bolj presenetljivo, ker ima hitrejšo frekvenco dihanja kot jo ima človek — 90 do 120 na minuto v primerjavi s človekom, pri katerem znaša 12 do 18. Če je v formi, se mu sploh ne ljubi nehati.

PARČEK — Ni se težko zaljubiti, težko je to povedati Foto: Sveto Busić

Kmalu sem moral storiti drugega, kot da sem se usedel za klavir in zaigral. Žal pa je uspeh ta večer izostal. Naslednjega dne sem že zarana vnovič poskusil privabiti ubežnike in glej — komaj so zaslišali moje igranje, že so se približali. Morali so se namučiti v mrazu, zakaj takih napornih izletov niso bili vajeni in tudi vrabcev so se bali, meter za metrom so se mučili bliže k oknu. Papači in dva njegova sinova so prileteli že po prvih zvokih v sobo in potem sem slišal, kaj lahko takle kanarček uredi s svojim glasom. Papači je namreč zbobnal svojo družino spet skupaj. Sedel je na okenski polici in je pel in pel, toliko, da mu ni raztrgalo grla, dokler se niso vsi begunci drug za drugim vrnili v sobo.

Spet za drugo novo leto sem pri trgovcu s ptiči kupil novega kanarčka in ga imenoval progasti papači. Kako je ta sfrfotal iz svoje ječe! ves šokast in napihnjen je bil kot izrezan musketir. Skakal je po klavirju, ugotavljal, kako daleč je od tam do moje mize, tvegal in že skoraj zmogel let. Sicer se še ni znal obdržati v zraku, vseeno pa je poskušal vnovič in vnovič, brž ko je nesrečno pristal na tleh.

Družina je nepaupljivo po strani opazovala prišleka, ki se je postavljal po sobi in hotel imeti vse zase. Tudi pri koritcu je bil novinec vedno prvi in je s kljunom toliko časa obdeloval mlajše kanarčke, dokler se niso vsi umaknili v najoddaljenejše kote. Nato se je mirno posvetil hrani in se do sitega nazobal.

To se je tako nadaljevalo. Če je progasti papači jedel trdo kuhano jajce, ni nihče drug jedel trdo kuhanega jajca. Če je kljuval banano, ni smel nihče drug kljuvati banane. Če se je hotel spustiti na izbrano mesto, kjer je sedel že kdo drug, je dobil nenadoma prostor. Po človeških merilih je bil progasti papači teleban in vendar si je progasta devičica, ki se dotlej ni bila sparila še z nobenim drugim — izbrala prav tega telebana. Postala sta neločljiva. Tudi po poroki ji je neumorno dvoril. Posvečal se je samo svoji ljubljeni, vse drugo ga ni več zanimalo. Seveda jo je včasih tudi mahnil, toda drug brez drugega nista mogla več živeti. Od jutra do večera sta se spreletavala po sobi, vedno drug ob drugemu. Niti najbolj nore muhe mlade družice ga niso spravile s tira. Skratka, bila sta eno srce in ena duša.

Koncert s filharmoniki

Čez leto dni sem spet kupil novega ptiča, samičko, ki sem ji dal ime piškot. Zaradi nje se je zgodilo nekaj, česar ne bi bil nikoli verjel: progasti papači je zapustil progasto ženico. V naslednjih tednih sem natančno opazoval progasto ženico, vendar je skrivala zase, če je že imela kaj skriti. Bila je živahna kot prej in zaposlena kot vedno in se je delala, kot da ji ni nič mar, ker je progasti papači postal suženj neke druge.

Piškot je umela držati svojega moža čez vso zimo. Prepričan pa sem bil, da je progasti papači tu pa tam le skočil čez plot in obiskal zapuščeno progasto ženico. In tako se je zgodilo, da sta se ločenca spet javno pobotala in prvega marca sta obnovila skupne polete po sobi. Mož se je vrnil k prvi ženi! Progasta ženica je bila vesela kot vedno, zanj pa tega ravno ne bi trdil. Malo se je bil vendarle spremenil.

Toda naj se vrnem k petju, saj o njem sem hotel predvsem pripovedovati. Kadar sem ob nedeljah dopoldne odprl radio, ki je prenašal koncert newyorške filharmonije, je sobo napolnilo neko posebno razpoloženje. Radio je stal pred oknom, ptiči pa so posedli okoli njega, po okenskih križih, po polici, in prostor je bil videti kot koncertna dvorana v malem — nevidni orkester v škatli, okrog njega pa živo občinstvo na galerijah. Včasih so peli zraven med koncertom in niso odnehali prej, preden niso odnehali filharmoniki. V takih trenutkih niso bili več kanarčki.

Gumb za srečo

Nekega poletnega dne sem neskončno dolgo čakala na avtobusnj postaji. Mimo se je pripeljal dimnikar, jaz pa sem nejevoljno opazila, da nimam niti enega samega gumba, za katerega bi se prijela in si zaželela sreče.

Modne muhe se iz leta v leto spreminjajo in ker sama želim v korak z modnimi novostmi, sem bila oblečena v poletno obleko, prepasano le z verigo, ki ne nosi sreče.

Gumba nisem imela niti enega. Nenadoma je pristopil mlajši moški, videl mojo zadrego in mi ljubeznivo ponudil gumb na svojem suknjiču. Kaj tako očarljivega pa res še nisem doživela.

Zahvalila sem se mu za pozornost in začela sva se pogovarjati o gumbih — sreči in nisem si mogla kaj, da se ne bi še dolgo potem smehljala, saj so še kavalirji na svetu.

ALJA NOVAK-BEHRENDS

Varnostni pasovi rešujejo življenja

Čeprav je večina voznikov prepričana v koristnost varnostnih pasov, so prav redki, ki jih v svojih avtomobilih imajo, tudi med temi redkimi so še bolj redki tisti, ki jih res redno uporabljajo. Precej več bi jih uporabljalo, če bi vedeli, koliko se lahko z njim obvarujemo pred poškodbami, skoraj vsi pa bi jih uporabljali, če bi samo za nekaj dni opazovali na nezgodni kliniki posledice karambolov in poškodbe, ki jih ne bi bilo, če bi potniki in voznik bili pripeti s pasovi.

Ne bo napak, če boste vedeli, da že pri hitrostih 30 km na uro največkrat ne pomaga pri čelnem trčenju upiranje z roko ob armaturno ploščo. Telo ima pri takem trčenju dvajsetkratno lastno težo. Ne morete se več zaščititi, roka vam zdrsne z volana ali opore in najmanj, kar se lahko zgodi, je zlomljena roka. Razrezan obraz, oslepitev, močno poškodovana kolena, notranje poškodbe od volana, in polomljena rebra so najpogostejše poškodbe, ki bi se jih lahko izognili z varnostnimi pasovi.

V Nemčiji so zbrali podatke, da ima vsak četrti avtomobil varnostne pasove. Toda le vsak 10 od 100 se priveže, če se vozi na daljši relaciji. V mestu pa se pripne le eden od 100 voznikov. Vsi mislijo, da se pri vožnji v mestu pač lahko še pravočasno ujamejo. Usodna zmota! Tri četrtine nesreč, ko so potniki težko poškodovani ali mrtvi, se zgodi pri hitrostih pod 80 km na uro.

Najpogostejše in najtežje so poškodbe glave. Če se ne končajo s smrtnim izidom, pa bo žrtev nosila vidne posledice vse življenje. Neredko si potniki pri udarcu v šipo razrežejo obraz in celo oslepijo. Z glavo pa lahko udarite že pri hitrosti 20 km na uro.

Zdravniki so ugotovili, da bi potniki v osebnih avtomobilih, ki bi se zavarovali z varnostnimi pasovi, precej ceneje odnesli svojo kožo. Tako bi od štirih mrtvih dva ostala živa, od štirih težko poškodovanih bi bili trije lažje ranjeni ali sploh ne.

Tako je precej primerov, ko se pri trčenju z nič več kot 40 km na uro številni smrtno ponesrečijo, ker niso bili privezani, drugi pa, ki vedo koliko pomeni varnostni pas, se pri trčenju s sto kilometri na uro celi ali le rahlo poškodovani izvlečejo iz razbitine.

Ljudje se branijo pasov, češ da so neudobni in da preprečujejo gibanje. Res je, res pa je tudi, da se pasov najkasneje v štirinajstih dneh navadite. Prodajajo pa tudi že take pasove, ki dovoljujejo nagibanje in premikanje, učinkujejo pa šele pri sunku telesa.

Vredno je pomisliti, ali so vaše oči — da ne govorimo o življenju — vredne več kot tistih 50 starih tisočakov, ki jih boste odšteli za kvalitetne varnostne pasove.

A. S.

NA ŠTIRIH KOLESIH

Rekli so...

Babica vnukinji: »Mladost je čudežna legitimacija, ki odpre vsa vrata, le da ni dolgo veljavna.«

*

Gospodinja drugi gospodinji: »Ko pri kakem novem aparatu sledniič ugotoviš, kako deluje, ne traja več dolgo, da razumeš tudi navodila za uporabo.«

*

Mož svoji ženi pred vrati: »Če kak moški seže v svoj klobuk in potegne iz noge zajčka, tedaj je to čarovnija. Če kakšna ženska seže v svojo torbico in potegne iz nje ključe, tedaj je to čarovnija.«

*

Družinski oče svojemu prijatelju: »V svojem testamentu sem za svojega edinega dediča določil bogatega strica. Moja žena in otroci nikoli ne bi mogli plačati dolgov.«

*

Zdravnik pri konziliju: »Pacient ne reagira na novo, izboljšano sredstvo. Bržkone ima katero novih, izboljšanih infekcij.«

*

Mož svoji ženi, ki se je razburila zaradi neke slike v njegovi sobi: »V pisarni imam tvojo sliko na pisalni mizi. Zakaj ne bi smel imeti doma sliko svoje tajnice?«

*

Dolgolasi mladenič frizerju: »Ostrižite mi lase tako, da tega ne bo nihče opazil in tudi midva ne bova natanko vedela, ali sem že bil na vrsti ali ne.«

*

Zaročenka svojemu zaročencu pri zlatarju: »Če bi Neil Armstrong tako dolgo iskal kak kamen kot ti . . .«

Kako je s priljubljenostjo?

Ali spadate med ljudi, ki dostikrat osamljeni posedajo v kotu in premlevajo misel: »Nihče me nima rad«? Če želite to ugotoviti, odgovorite odkrito na vsa vprašanja testa.

1. Ali ste si pridobili mnogo dobrih prijateljev?

a) Ne, samo enega dobrega prijatelja, s katerim ste se zbližali.
b) Radi bi jih imeli več, toda trdno prijateljstvo je težko doseči.
c) Poznate mnogo ljudi, a ne bi mogli reči, da so vam dobri prijatelji.
d) Menite, da imate mnogo prijateljev, a vseeno se počutite osamljeni.

2. Namesto da bi vam vsak kupil kaj svojega za rojstni dan, so prijatelji zložili denar in vam kupili skupno darilo, toda izkazalo se je, da so kupili prav isto stvar, kot ste jo dobili doma. Kaj boste storili?

a) Godli boste ves dan in boste slabe volje zaradi tega.
b) Tako boste zbegani, da prijateljem niti ne boste utegnili pojasniti, kaj se je zgodilo.
c) Niste slabe volje, ker boste lahko darilo zamenjali za kaj drugega.
d) Vse skupaj se vam zdi šala in na široko vsem pripovedujete o tem.

3. Prijateljica je kupila dve vstopnici za zabavno prireditev, potem pa je zbolela. Kaj boste naredili s kartami?

a) Jezni ste, čeprav ni prijateljica prav nič kriva, in pustite, da karti propadeta.
b) Nagovarjate mamo ali kako drugo svojo prijateljico, naj gre z vami.
c) Prodaste karti.
d) Izkoristite karti za sklenitev poznanstva s kakim fantom.

4. Dobili ste delo, ki vam je všeč, toda služba je zvezana z mnogimi neprijetnostmi: dalj imate do delovnega mesta, šef je tečen, plača pa majhna. Kaj boste storili?

a) Trpeli boste, ukrenili pa ne boste ničesar.
b) Sprejeli boste položaj tak, kot je, in upali, da se bo obrnilo na bolje.
c) Pritožili se boste in zahtevali boljše pogoje.
d) Takoj si boste poiskali drugo službo.

5. Skregali ste se s svojim fantom. Nerad se opravičuje, vi pa ste prepričani, da je to pot zagotovo on zakrivil prepir. Končno se le pojavi pri vas s čokolado. Kakšni boste?

a) Delali se boste jezno, da bo spoznal svojo krivdo.
b) Tako vam bo odleglo, da ga spet vidite, da boste prevzeli krivdo nase.
c) Rekli boste: »Glej, glej, koga je prineslo . . .«
d) Padli mu boste v objem in ga poljubili.

REZULTAT TESTA

● **Če ste največkrat odgovorili z »a«:** Če pravite »nobeden me nima rad«, je to prav zato, ker ste preveč togi in ker radi dražite ljudi. Sami sebe slepite s takim vedenjem in dokler boste taki, se boste počutili nerazpoloženi in osamljeni.

● **Če ste največkrat odgovorili z »b«:** Prijetna oseba ste, vendar ste preplašeni in nepristopni kot kaka miška; zato se vam ljudje težko približajo. Če bi imela vaša okolica za vas več potrpljenja, bi odkrila, kako prijetni ste. Zato ne prekinjajte prijateljstev, ampak dajte ljudem priložnost, da vas bolje spoznajo.

● **Če ste največkrat odgovorili s »c«:** Pretirano zaposlena, hladna in kar preveč uravnotežena oseba ste. Pozabljate, kako živčni postanejo fantje, če naletijo na hlad in odpor. Spoznajte, da so vam potrebne simpatije drugih in ne odbijajte jih.

● **Če ste največkrat odgovorili z »d«:** Ni res, da vas nima nobeden rad. Toda neuravnovešeni ste: enkrat ste med oblaki, drugič spet čisto na tleh. Te spremembe morate bolj obrzdati, pa boste še bolj priljubljeni, kot ste zdaj.

BITEF — neuradno

Na letošnjem gledališkem festivalu BITEF v Beogradu so se mudili tudi proslavljeni filmski režiserji Andrej Wajda, Miklos Jancso (ki je prikazal »Sveži veter«), Peter Brook in ker sta se za prihodnji »BITEF« najavila že tudi Lindsay Anderson in Dušan Makavejev, lahko zanesljivo sklepamo, da je prehajanje filmskih režiserjev k gledališču znamenje za krizo v kinematografijah po vsem svetu.

*

Umetniški direktor BITEF Jovan Ćirilov je pri vsej prezaposlenosti le našel čas, da je gledal televizijski prenos atletskega srečanja med Španijo in Jugoslavijo.

Užival je dvojno: gledal je prenos, obenem pa se je lahko veselil, ker so predstave Spancev na BITEF bile dobro obiskane, štadion pa je bil prazen.

*

Dolge predstave »Orestije« pi rešilo niti seciranje mrtvega jagnjeta na odru. Pavle Minčić je otožno komentiral:

— Lani smo gledali avantgardne nage ženske, zdaj gledamo samo eno golo in mrtvo jagnje.

*

Vsi beograjski igralci so bili navdušeni nad disciplino in preciznostjo nemških igralcev v »Torquatu Tassu«.

Režiserji pa so odšli s predstave precej poparjeni v zavesti, da ne bodo nikoli imeli tako disciplinirani in preciznih igralcev.

*

Tudi filmski režiser Dušan Makavejev si je ogledal mamutsko »Orestijo« in tudi on je bil med tistimi, ki niso vzdržali do konca. Ko so ga dobili na dvorišču zgradbe namesto v avditoriju, se je znašel:

— V dveh urah sem videl predstavo iz vseh kotov. Zdaj je napočil trenutek, da si jo ogledam še od zunaj.

*

Po predstavi »Doma Bernarde Albe«, ki so jo odigrali v slogu »gledališča surovosti«, je igralec (in član žirije BITEF) Zoran Radmilović izjavil, da je bilo »vse kot grde sanje«. Tolažilo ga je samo to, da so bile na sporedu še drugačne sanje

Kot zadnja predstava je bil namreč programiran »Sen kresne noči«.

POIZKUSITE SE!

1. Švica je v glavnem vsa gorata. Koliko znaša najnižja nadmorska višina v tej državi?
2. Česa se bolestno boje ljudje, ki trpe za »klavstrofobijo«?
3. Kako visoko lahko skoči slon?
4. Kakšne smrti je umrl nizozemski ginekolog Theodor van de Velde, pisec znamenite knjige »Popolni zakon«?
5. Kdo je sestavil »Poučni slovar«, predvojni poskus slovenskega leksikona, ki je izšel v letih 1931 do 1933?
6. Za katero ptico je značilno, da nabada svoj plen na trnje za »zalogo«?
7. Pokojna Vivien Leigh je dobila leta 1939 oscarja za film »V vrtincu«, leta 1951 pa še enkrat. Za kateri film ga je dobila drugič?
8. Katero evropsko velemesto se je pod Rimljani imenovalo Mediolanum?
9. Čigav je izrek: »Od vzvišenega do smešnega je le en korak«?
10. Koliko let je vladal avstrijski cesar Franc Jožef I.?
11. Ali je od Ljubljane v zračni črti dalj do Idrije ali do najbližje točke avstrijske meje?
12. Kaj dobimo, če delimo dividend z divizorjem?
13. Ali se Dneper izliva v Črno ali Azovsko morje?
14. Kako se imenuje največji kraj na otoku Korčuli?

ODGOVORI

1. Lago Maggiore, ki sega tudi v Švico, ima nadmorsko višino 197 metrov, povprečno pa je Švica 1350 metrov nad morjem. 2. Da bi bili sami kje za zaprtimi vrati in okni. 3. Niti centimeter visoko, ker ne more hkrati dvigniti vseh štirih nog. 4. Ponesrečil se je z letalom leta 1937 na poletu v Amsterdam. 5. Dr. Joža Glonar. 6. Za srakoperja. 7. »Tramvaj poželjenje«. 8. Milano. 9. Napoleonov. 10. Celih 68 let (od 1848 — 1916). 11. Dalj je do Idrije. 12. Kvocient (količnik). 13. V Črno morje. 14. To ni mesto Korčula z 2500 prebivalci, temveč vas Blato v notranjosti otoka, ki je s svojimi 5200 prebivalci sploh največja dalmatinska vas.

VAS ZANIMA?

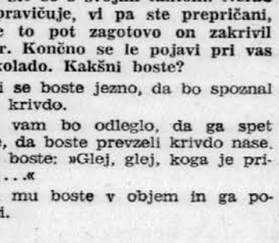
Bršljan ima dve različni obliki listov: na listih, ki nosijo cvetove, so listi jajčaste oblike, na sterilnih vejah pa tipično srčasti.

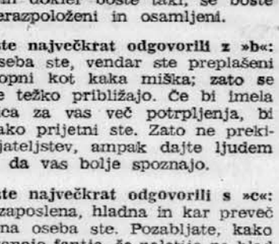
Angleška jadrnica »Šampion morij« je leta 1854 dosegla v Indijskem oceanu rekord, ki ga ni nikoli prekosila nobena druga ladja: v 24 urah je preplula 465 morskih milj (okoli 840 kilometrov), kar pomeni povprečno hitrost 35 kilometrov na uro.

Dame iz 18. stoletja so dale vsak večer nastaviti okoli postelje kup pasti za miši v strahu, da bi se jim kaka nadležna živalca vgnezdila v košatih lasuljah, ki so jih ponoči snemale.

Že od 30. leta starosti naprej odmre v človeških možganih vsak dan okoli 300.000 celic. Številčno izgubo odtehta deloma okrepljeno delovanje preostalih celic, toda bilanca se vseeno venomer slabša.

Na Tajskem so zelo priljubljeni boji med črički. Gledalci stavijo velike vsote na enega alj drugega. Živalce se spopadajo v steklenih posodah, k bojevitosti pa jih hujskajo z lesenimi paličicami.

Vnovič neuspeh

Naša šahovska reprezentanca se na olimpiadi v Skopju bori za remi z Bolgarijo — Bodo Madžari dohiteli SZ?

SKOPJE, 9. okt. Jugoslovanski voz pelje vse bolj navzdol. V 12. kolu šahovske olimpiade se nam obeta še tretji poraz. Tokrat z Bolgari, saj je ob prekinitvi rezultat 1:1. Remizirala sta igralca na zadnjih deskah, Matanović kot črni z Radulovom in Matulović s Padevskim, medtem ko v ostalih dveh partijah lahko pričakujemo največ eno točko. Gligorić je namreč povsem izgubljen z Bobocovom, medtem ko ima Ljubojević taktične možnosti s Tringovom. Najbolje je v tem kolu igrala Madžarska, ki bo skoraj gotovo premagala Argentino s 4:0.

Tradicionalna jugoslovanska taktika, da igralci s črnimi figurami v dvobojih s slovitejšimi imeni lahko remizirajo, se tudi tokrat ni obnesla, kajti Matanović je z Radulovom podelil točko brez pravega boja, na enak na-

HALO, SKOPJE!

Častni gost olimpiade, bivši svetovni prvak dr. Mihail Botvinik kar pogosto igra simultanke, čeprav seveda nikakor ne more zadovoljiti potreb stržiščas. Tako je včeraj gostoval v Štipu in dosegel visoko zmago 22:3.

čin, le z malo več igre, pa se je končala tudi partija Matulovića in Padevskega.

Gligorić preživlja težko krizo. Na dlani je, da je preveč utrujen. Tako je proti dokaj povprečnemu Bobocovu, ki na olimpiadi niti nima tako dobrih rezultatov, kmalu zašel v podrejen položaj. Že od otvoritve naprej se je samo branil. Prvi bolgarski velemojster je stopnjeval pozicijsko prednost in bo v nadaljevanju osvojil najmanj enega kmeta ter dokončno stri odpor črnega. Tako je vsa teža bremena uspeha padla na ramena mladega Ljubojevića. Hrabro je napadel Tringova, ki pa se je vešče branil. V zadnji potezi pred prekinitvijo je naš velemojster žrtvoval figuro in še bolj zapletel položaj. Prve analize so pokazale, da ima zanesljiv remi, pot k zmagi pa je še zelo nejasna.

SZ je na prvih dveh deskah v dvoboju z ZDA miroljubno podelila točki, zato pa sta »rablja« Talj in Karpov zanesljivo pobrala ves izkupiček in tako prvim favoritom priborila zanesljivo zmago. Vendar pa je vodstvo SZ zaradi izredne igre Madžarov močno ogroženo. Prav lahko se namreč zgodi, da moštvo Lajosa Portischa doseže najvišjo možno zmago in tako ujame olimpijske prvake. Utegne se zaplesti še zelo zanimiv boj za prvo mesto.

Naši bi lahko le še zaradi napak neposrednih tekmecev in s svojo odlično igro prišli do bra, sicer pa se bodo morali še krepko boriti, da jim bo ostal bron, kajti reprezentanci Romunije in ZRN prav nevarno pritiskata za njimi.

REZULTATI — I. skupina: Nizozemska — Romunija 0,5:1,5 (2), Madžarska — Argentina 2:0 (2), ZRN — Španija 1,5:0,5 (2), SZ — ZDA 3:1, Bolgarija — Jugoslavija 1:1 (2), NDR — Danska 1:1 (2), Poljska — ČSSR 1:2 (1), Švedska — Švica 0,5:0,5 (3); **rezultati XI. kola:** Švedska — Holandija 2:2, Švica — Poljska 2:2, ČSSR — NDR 1,5:2,5, Danska — Bolgarija 1,5:2,5, Jugoslavija — SZ 1,5:2,5 (Gligorić : Petrosjan remi, Korčnoj : Ivkov remi, Ljubojević : Smislov 0:1, Talj : Matulović remi), ZDA — ZRN 1,5:2,5, Argentina — Romunija 0,5:3,5, Španija — Madžarska 0,5:3,5 (Pomar : Portisch 0:1, Bilek : Diez del Corral remi, Medina : Ribly 0:1, Csom : Visier 1:0); **prekinjena iz X. kola:** NDR — Švica 2,5:1,5.

Vrstni red I. skupine

1. **Sovjetska zveza 33,5,**
2. **Madžarska 31,5 (2),**
3. **Jugoslavija 29 (2),**
4. **Romunija 27 (2),**
5. **ZR Nemčija 26,5 (2),**
6. **ČSSR 25,5 (1),**
7. **Bolgarija 24,5 (2),**
8. **NDR 23 (2),**
9. **Nizozemska 22 (2),**
10. **ZDA 22,**
11. **Španija 21 (2),**
12. **Poljska 20 (1),**
13. **Švedska 19 (3),**
14. **Argentina 17,5 (2),**
15. **Danska 16 (2),**
16. **Švica 14 (3).**

II. skupina: Filipini — Norveška 0,5:1,5 (2), Anglija — Islandija 2:0 (2), Izrael — Kanada 3:1, Italija — Kuba 1:1 (2), Avstrija — Indonezija 2,5:1,5, Kolumbija — Belgija 2,5:1,5, Mongolija — Peru 0,5:2,5 (1); **rezultati XI. kola:** Monoglija : Filipini 2:2, Peru — Grčija 2:2, Albanija — Kolumbija 1,5:2,5, Belgija — Avstrija 2:2, Indonezija — Italija 3,5:0,5, Kuba — Izrael 2:2, Kanada — Anglija 2:2, Islandija — Norveška 1:3. **Prekinjena iz X. kola:** Avstrija — Albanija 3:1; **vrstni red:** Anglija 29,5 (2), Islandija 27,5 (2), itd.

III. skupina: Tunizija — Škotska 0,5:1,5 (2), Brazilija — Portoriko 1,5:0,5 (2), Irska — Turčija 1:1 (2), Mehika — Nova Zelandija 2:1 (1), Bolivija — Iran 0:1 (3), Wales — Portugalska 0,5:1,5 (2), Avstralija — Finska 1:1 (2), Japonska — Dominikanska republika 0,5:2,5 (1), **rezultati X. kola:** Japonska — Tunizija 1:3, Dominikanska republika — Avstralija 1:3, Finska — Wales 3:0 (1), Portugalska — Bolivija 3:1, Iran — Mehika 3:1, Nova Zelandija — Irska 2:2, Turčija — Brazilija 2:2, Portoriko — Škotska 1:3; **vrstni red:** Anglija 34 (2), Škotska 32 (2) itd.

IV. skupina: Maroko — Andora 2,5:1,5, Luksemburg — Hong-Kong 1,5:2,5, Libanon — Sirija 2,5:1,5, Deviški otoki — Singapur 1:3, Francija — Irak 4:0, Malta — Ciper 2:1 (1), Malezija — Quernsey 2:1 (±); **rezultati X. kola:** Quernsey — Malta 0,5:3,5, Ciper — Francija 0,5:3,5, Irak — Deviški otoki 3,5:0,5, Singapur — Libanon 3,5:0,5, Hong-Kong — Maroko 2,5:1,5, Sirija — Luksemburg 1:3, Andora — Farerski otoki 1,5:2,5; **vrstni red:** Francija 38, Singapur 35, itd.

Jutri igramo z NDR.

BORIS KUTIN

Albanija zapušča olimpiado

SKOPJE, 9. okt. — Moška šahovska reprezentanca Albanije, ki je igrala v drugi finalni skupini, je odstopila od nadaljnjega tekmovanja. Vodstvo reprezentance je obvestilo direktorja olimpiade Jordana Ivanovskega, da po nalogu svoje šahovske federacije noče nadaljevati tekmovanja zaradi odločitve apelacijske komisije, da mora Albanija naknadno odigrati dvoboj z Izraelom.

Danes bi Albanija morala igrati z Grčijo, vendar se njeni igralci niso pojavili v turnirski dvorani. Kapetan grške reprezentance Siaperas pa je povedal, da ga je kapetan albanske ekipe obvestil, da ne bo dvoboja in da ta albanska poteza ni naperjena proti grški ekipi.

Po prvotni odločitvi apelacijske komisije bodo vse rezultate albanske reprezentance črtali s turnirske tabele.

Partiji iz Skopja

LJUBOJEVIĆ : SMISLOV
(Jugoslavija — SZ, 11. kolo)
Sistem b3

1. b3 Sf6, 2. Lb2 b6, 3. f4 Lb7, 4. e3 g6, 5. Sf3 Lg7, 6. Le2 c5, 7. 0-0 0-0, 8. a4 Sc6, 9. Sa3 d5, 10. De1 e6, 11. Se5 d4, 12. Lf3 Sd5, 13. ed4: Sd4:, 14. Ld4: cd4:, 15. De4 La6, 16. Tfe1 Dc7, 17. Dd4: Tad8, 18. g3 Tfe8, 19. Tad1 Lf8, 20. b4 Lb4:, 21. Da1 Dc5 šah, 22. d4 Dc3, 23. Dc3: Lc3:, 24. Sb5 Le1:, 25. Te1: Lb5:, 26. ab5: Sc7, 27. Le6 Te7, 28. c3 a6, 29. Lb7 Sb5:, 30. La6: Sa7, 31. Tb1 b5, 32. Lb5: Tb7, 33. Ld3 Tb1:, 34. Lb1: Sb5, 35. c4 Sd4: Beli se vda.

TALJ : MATULOVIĆ
(Jugoslavija — SZ, 11. kolo)
Pirčeva obramba

1. e4 d6, 2. d4 g6, 3. Lc4 Sf6, 4. De2 Sc6, 5. Sf3 Lg4, 6. Lb5 Sd7, 7. c3 e5, 8. d5 Scb8, 9. h3 Lf3:, 10. Df3: Le7, 11. g3 Lg5, 12. Sd2 h5, 13. h4 Lh6, 14. Sf1 Lc1:, 15. Tac1: a6, 16. La4 Kf8, 17. Se3 Sf6, 18. 0-0 Sbd7, 19. b4 Kg7, 20. Le2 a5, 21. a3 ab4:, 22. cb4: Sb6, 23. Tca1 Dd7, 24. Tfe1 Ta7, 25. Ld3 Tha8, 26. Tc3 Sa4, 27. Tc2 Sb6, 28. Tc3 Sa4, 29. Tc2 Sb6. Remi.

Komaj desete?

Ženska šahovska olimpiada se bliža koncu — Jugoslovanke morda desete

SKOPJE, 9. okt. Z današnjim zaključkom prekinjenih partij iz petega kola se ženska šahovska olimpiada bliža koncu. Preostajata le še dve koli. Kdo bo zmagal, pa je že zdaj odločeno. Reprezentanca Sovjetske zveze prepričljivo vodi in zadostujeta ji za zlato kolajno le še dve točki in pol.

Bilo bi največje presenečenje, ko ne bi svetovna prvakinja Nona Gaprindašvili, njena izzivalka Kušnir in nova mednarodna mojstrica Levitina v zadnjih dveh kolih tega ne dosegle. Največje konkurentke Sovjetinjam so za zdaj Madžarke in zahodne Nemke — vendar morajo še igrati s Sovjetinjami. Kam bo šlo srebro in kam bron pa je v prvi finalni skupini še toliko bolj odprto vprašanje zato, ker loči trenutno drugouvrščene reprezentance od pete le polovica točke.

V skupini B Poljakinje še vedno prepričljivo vodijo in ostajajo glavni favorit za dosego devetega mesta. Jugoslovankam se je uspelo z maksimalno zmago nad oslabljeno ekipo Brazilije povzpeti na drugo mesto v skupini in imajo tako možnosti za dosego desetega mesta. Od »srebrne« obljube« torej ni ostalo niti sledu. Milunko Lazarević sicer tu pa tam videvajo na olimpiadi, a le kot gledalko, ne pa več za prvo desko naše reprezentance.

Po petem kolu vodi v **skupini A** SZ 8, Madžarska in ZRN imata 5,5, ČSSR in Bolgarija 5, NDR 4 in Anglija 2 točki. Vrstni red v **skupini B:** Poljska 7,5, Jugoslavija 6,5, Avstrija 5,5, Mongolija 5, itd.; vrstni red v **skupini C:** Švica 7 (—), Izrael 5,5, Irska 5 (—), itd.

Danes imajo šahistke prost dan.

II. ZRL — ZAHOD

Mehanika : Sevnica 29:22 (12:8)

METKOVIĆ — Igrišče Mehanike, gledalcev 1000, sodnika Efendić (Sar) in Solomon (Travnik).

SEVNICA: Možic, Papež, Simončič 1, Jurišič, Bizjak, Svažič 9, Koprivnik 3, Štojs, Šilc 3, Trbovc 6, Sirk.

Sevničani so v prvih minutah povedli s 3:1 ter nasprotniku dali vedeti, da se ne bodo lahko predali. Zatem sodnika nista dosodila očitne sedemmetrovke v korist gostov, nakar so domačini povedli. Pred koncem prvega polčasa je Tomo Veraja napadel Sevničana Koprivnika, po incidentu pa so gostje vseeno športno nadaljevali srečanje. Najboljša pri Sevnici st bila Svažič in Trbovc, pri domačih pa Pero Veraja.

E. RAUTER

»BIROKOMERC« SARAJEVO
PREDSTAVNIŠTVO REKA
OGLAŠA
prodajo
nedograjenega gradbenega objekta v bližnji okolici Reke, v eni glavnih prometnih ulic
Skupna kvadratura znaša približno 3200 m^2, od tega 750 m^2 pokritega prostora.
Vsa pojasnila lahko dobite v »BIROKOMERCU«, predstavništvo Rijeka, Dolac 9/III ali po tel. 23-227, 22-545.
»BIROKOMERC« REKA
9568

Po sklepu Odbora za splošne zadeve podjetja
»AVTOPREVOZ«
TOLMIN
razglašamo
prosto delovno mesto
tehničnega referenta
obrata Idrija
Pogoji, ki jih morajo kandidati izpolnjevati, so:
srednja strokovna izobrazba prometne ali strojne smeri;
3 leta delovnih izkušenj.
Kandidati morajo v prijavi za zaposlitev opisati svoje dosedanje delo in zaposlitve ter predložiti dokazila o strokovnosti.
Podjetje ne more nuditi stanovanja.
Prijave sprejema kadrovsko socialna služba 15 dni od objave tega razglasa.
9552

Tivoli odloča

Po remiju hokejistov Olimpije v Sofiji Bolgari napovedujejo zmago v povratni tekmi 17. oktobra

LJUBLJANA — Hokejisti Olimpije so v prvi tekmi za pokal evropskih prvakov v Sofiji proti CSKA dosegli remi (2:2) in imajo tako lepe možnosti za uvrstitev v drugo kolo. Bolgarski državni prvaki, ki imajo v svojih vrstah kar 12 reprezentantov, in jih trenira proslavljeni as sovjetskega hokeja Aleksandrov, so pred prvim srečanjem pričakovali visoko zmago, toda ljubljanski zeleno-beli so tudi tokrat zaigrali zelo dobro in jim prekrižali načrte.

»Pred tekmo je generalni sekretar bolgarske hokejske zveze Stoev dejal, da bo CSKA zmagal z najmanj šestimi zadetki prednosti,« je dejal ob vrnitvi v Ljubljano član vodstva Olimpije Ernest Aljančič. »Menil je, da bo povratna tekma v Tivoliju, ki bo 17. t. m., le gola formalnost. Bolgari niso posebej cenili Olimpije, poznajo le Jesenice ter so bili prepričani, da so Ljubljančani precej slabši in da jih bodo zlahka ugnali.«

Tudi okoliščine so bile naklonjene domačim hokejistom. Igrišče v Sofiji je na prostem, zelo osko, prvi dve tretjini je rosilo, led je bil hrapav, pa še megla je ovirala Ljubljančane, ki so vajeni igrati v dvoranah. Kljub vsemu pa je naše najuspešnejše hokejsko moštvo zaigralo izvrstno, vzdržalo je hude pritiske Bolgarov, zlasti njihovo hudo ofenzivo v začetku druge tretjine, ko sta se izredno odlikovala nepremagljivi vratar Albreht in mirni ter zanesljivi kapetan Jakopič. Slednji je uspel omrtviti nagle napade zelo hitrih bolgarskih hokejistov, ki so igrali tudi grobo, kar sta jim dopuščala romunska sodnika s čudnim kriterijem, zlasti kar zadeva izključitve. Hude prekrške sta velikokrat spregledala, za malenkostne pa pošiljala igralce obeh moštev na kazensko klop.

Med najbolj razočaranimi je bil gotovo trener CSKA Aleksandrov. Po tekmi je dejal, da so njegovi varovanci igrali precej slabše kot znajo, a da kljub temu še niso vrgli puške v koruzo. »Neodločen rezultat je za nas vsekakor neuspeh,« je dejal sovjetski strokovnjak,« toda ničesar še ni izgubljenega: V Tivoliju bomo skušali nadoknaditi zamujeno. Olimpija je čvrst nasprotnik, ima več zelo dobrih posameznikov, med katerimi so najbolj ugajali R. Hiti, Jakopič in vratar Albreht. Menim pa, da igrajo premalo kolektivno in prav to slabost bomo skušali izkoristiti v Ljubljani.«

B. KAVČIČ

Redki neporaženi

Jeseničani in Mariborčani slabo pripravljeni — Izola brez poraza — Tušarju ni uspelo prestopiti k Fužinarju

LJUBLJANA — Tekmovanje s presenečenji in zapleti dajejo športu poudarek in v letošnji sezoni sledijo temu vsa tekmovanja med odbojkarji. V II. ZAL — zahod je že po drugem kolu toliko presenečenj, da je pričakovati, enako kot lani, zanimiv boj Slovenski predstavniki so v 2 kolu presenetili in razočarali. Salonitu očitno »leži« nastopanje v Zagrebu. Tam je v odločilni tekmi lani pravtako zmagal proti Metalcu kot v nedeljo. Sava je pričakovano izgubila v Banja Luki, medtem ko je Maribor spet razočaral proti novincu Borovu doma

Kamnik je presenetil Jeseničane, ki jim tudi izkušnje ob oslabljenemu moštvu (brez Potočnika, Božiča in Arha) ne obetajo najboljšega v letošnji sezoni. Že po drugem kolu je moč ugotoviti, da se letos vsi slovenski predstavniki ne bodo tako enakovredno potegovali za dobre uvrstitve kot lani. Boljšo uvrstitev obetata Salonit in Kamnik. Jeseničani in Mariborčani so štartali slabše kot je bilo pričakovati. Tekmovanje v II. ZOL pač zahteva v izenačeni konkurenci ne samo dobro uigranost, ampak tudi fizično pripravljenost ekip.

Fužinar se za štart v II. ligi marljivo pripravlja z vsakodnevnimi treningi, žal pa mu ni uspelo, da bi se okrepil. Urnautu se

ODBOJKA

za vrnitev ni posrečilo izpolniti pogojev. Isto se je zgodilo Tušarju (Salonit), ker se mu je zataknilo pred samim ciljem. Res škoda, da se tako kvalitetna ekipa Fužinarja ni okrepila in je trenutno zaradi dveh igralcev, ki sta v JLA, v težjem položaju kot bi sicer lahko bila. Upati pa je, da bodo prizadevni igralci nadoknadili vrzel in uspešno nastopali ter zastopali kvaliteto slovenske odbojke.

V republiški ligi so bili tokrat domačini bolj uspešni. Le Branik, ki kandidira za naslov, je zmagal na Bledu. Izola je še edina neporažena, vodijo pa Gaberje z eno tekmo več. Pri članicah je Fužinar spet v lanski formi in ima resnega kandidata za prvaka še v Novem mestu.

A. HVALA

DOMŽALE — V domžalski občini je veliko zanimanje za šah. Okoliške šahovske sekcije so zelo aktivne ter organizirajo številne turnirje. V Domžalah pa imajo težave, ker ni ustreznega prostora za šahiste. O tem in podobnih problemih bodo razpravljali na občnem zboru, ki bo v bližnji prihodnosti.

J. S.

IVER DNEVA

Veliko zanimanje za Bukarešto

Za finalni dvoboj Davisovega pokala med Romunijo in ZDA, ki bo od 13. do 15. oktobra v Bukarešti, je povsod na svetu, zlasti pa še v ZDA veliko zanimanje. Za ta čas pričakujejo v Bukarešti 2500 gledalcev iz tujine, med njimi velik del Američanov, napovedanih pa je tudi 70 ameriških novinarjev ter televizijskih in radijskih poročevalcev.

Stadion Progresul, kjer bo dvoboj, so morali za to priložnost povečati, tako da bo prostora za 6000 gledalcev. Romuni dobivajo tudi čedalje več prijav za direktne televizijske prenose dvoboja. Tako bodo vse igre prenašali po televiziji tudi Švicarji.

NAMIZNI TENIS

Par Šurbek — Stipančič prvi

BRUSELJ, 9. okt. — Jugoslovanska namiznoteniška igralca Šurbek in Stipančič sta zmagala v igri parov na mednarodnem prvenstvu Belgije, ki se je kasno sinoči končalo v Bruslju. V finalu sta Jugoslovana premagala nemški par Schmittinger—Hoffmann z 21:14, 20:22, 21:19, 21:12.

V finalni igri za moške posamezno je Madžar Jonyer premagal Jugoslovana Stipančića z 21:10, 22:20, 21:15. Pri ženskah je bila prva Madžarka Kishazi z zmago nad Čehoslovakinjo Polačkovo z 21:19, 21:19, 21:18. V ženskih parih sta Madžarka Kishazi in Angležinja Hemmersley premagali par Hendriksen—Kruger (ZRN) s 24:22, 21:17, 21:13.

Ostal brez ekipe

LJUBLJANA, 9. okt. — Predsednik mariborske podzveze Branko Matijević je kot vodja reprezentance spremljal ekipo, v kateri sta bila Klinger in Živanović, na MP Poljske. Po začetnih igrah, v katerih je Poljska premagala Jugoslavijo 3:1 ter Madžar Beleznai Klingereja s 3:1, je Matijevič ostal brez reprezentance. Najprej je hudo zbolel Živanović, kasneje pa še Klinger. Zastopstvo Jugoslavije je zato pred koncem zapustilo MP Poljske.

(dn)

ZAHODNA CONSKA NOGOMETNA LIGA

Čvrst nasprotnik

SLOVAN — LTH
2:2 (1:1)

LJUBLJANA — Stadion na Kodeljevem, vreme oblačno, igrišče primerno za igro, gledalcev 500, sodnik Jelič (Celje).

STRELCI: 1:0 — Šubic (30), 1:1 — Kosec (34), 1:2 — Ipavec M. (60), 2:2 — Šubic (80).

SLOVAN: Žabjek, Čečelič, Kokalj, Korošec, Husar (Novljan), Andrejašič, Sevšek, Titan, Šubic, Tarbuk.

LTH: Cvetkovič, Sodnikar, Lonec, Ipavec D., Nikolič, Mihelič, Kosec, Kranjc, Ipavec M., Poljanec, Mihajlovič.

Po izgubljeni točki proti Adriji minulo nedeljo, so Slovanovi igralci tudi tokrat naleteli na čvrsto ekipo LTH iz Škofje Loke. Bila je to tekma dveh enakovrednih nasprotnikov, igra nenehnih protinapadov in dobro zamišljenih napadalnih akcij.

Domačini so povedli v 30. min. Strelec pa je bil vedno nevarni Šubic. Borbeni gostje so rezultat kmalu izenačili in proti pričakovanju po odmoru celo povedli. Najboljši domači napadalec Šubic pa je nekaj minut pred koncem zasluženo izenačil.

T. ŽIDAN

Zadovoljni gledalci

ADRIA — USNJAR
5:1 (3:0)

MIREN — Igrišče Adrie, gledalcev 300, vreme sončno, sodnik Božnar (SL).

STRELCI: 1:0 — Saksida (30), 2:0 — Frančeškin (33), 3:0 — Uršič (41), 4:0 — Klanšček (68), 5:0 — Rebec (72), 5:1 — Vezjak (85)

ADRIA: Leban, Mavrin, Uranič, Cotič, Ivčev, Benedetič (Žargo), Forznarič, Saksida, Klanjšček, Frančeškin, Uršič (Rebec).

USNJAR: Merhar (Lapajne), Isajlović, Matejčič, Veledžić (Sarač), Kostić, Borec, Berginc, Gutnik, Nikolić, Vezjak, Osterc.

Domači nogometaši so z odlično igro in visoko zmago razveselili navijače. Že takoj v začetku so prevzeli igro v svoje roke, po zadetku Sakside, ki je gol dosegel z glavo, se jim je sodprlo«. Poraz Usnjarja, ki je povsem razočaral, pa bi bil lahko še hujši, saj so domačini zamudili še vrsto priložnosti.

P. BUDIN

Privlačen derbi

TOLMIN VOZILA
0:1 (0:0)

TOLMIN — Igrišče na Brajdi, gledalcev 700, sodnik Sollner (Lj).

STRELEC: 0:1 — Korbar (75)

TOLMIN: Trjanik, Humar, Rutar, Golob, Uršič (Cimerman), Kavčič, Zorč, Leban, Vukušič, Kanalec, Veličkovič.

VOZILA: Vuk, Kogoj, Humar, Bučar, Čebula, Kogoj II., Linzerder, Klanišček, Korpar, Leban, Černigoj, Uršič.

V primorskem derbiju sta obe enajsterici prikazali borbeno in fair igro. Nasprotnika sta si bila večji del igre izenačena, gostje pa so edini zadetek dosegli s pomočjo močnega vetra. V prikazani igri bi bolj ustrezal neodločen rezultat.

M. KLAVORA

Čedalje boljši

LITIJA — PIRAN
4:0 (3:0)

LITIJA — Igrišče Litije, gledalcev 400, sodnik Markovič (Celje).

STRELCI: 1:0 — Drozg (24 — avtogol), 2:0 — J. Nejedly (34), 3:0 — J. Nejedly (37), 4:0 — Videmšek (76).

LITIJA: Kos, Jovanovič, Pavlica, B. Nejedly, Južnik, Cvetežar, Semec (Ralič), Tišler (Brinovec), J. Nejedly, Videmšek, Savinšek.

PIRAN: Sovdat, Tadić, Mikulandra, Jelinič, Tomšič, Jeličič, Kopat, Simonović, Tončič, Drozg, Petretič.

Nogometaši Litije igrajo čedalje bolje. Tokrat so povsem nadigrali goste iz Pirana ter dosegli tri lepe zadetke.

Pri gostih je bil najboljši vratar Sovdat, ki jih je rešil hujšega poraza.

H. JELNIKAR

Slaba nasprotnika

PRIMORJE — ZAGORJE
2:0 (2:0)

AJDOVŠČINA — Stadion Primorja, gledalcev, 500 sodnik Torkar (Kr).

STRELEC: 1:0 — Batagelj (12), 2:0 — Batagelj (27).

PRIMORJE: Marjanović, Plešinac, Peter Brecelj, Pavel Brecelj, Blanuša, Jamšek, Kotnik, Doljak, Kopatin, Vedrih, Batagelj, Begić.

ZAGORJE: Bantam, Ule I, Ule II, Dobčnik, Borštnar, Hudomalj, Rudolf, Janež, Povšnar, Sikovec, Forte.

Moštvi sta bili slabi, zmagali pa so za spoznanje boljši domačini. Trd teren je onemogočil lepšo igro

B. KOTNIK

Prepozen finiš

JADRAN — SAVA
2:3 (0:1)

DEKANI — Igrišče Jadrana, vreme sončno, teren trd, sodnik More (Ljubljana), gledalcev 150

STRELCI: 0:1 — Simnovec (32), 0:2 — Z. Furlanič (48, avtogol), 0:3 — Lutar (58), 1:3 — Prodan (80), 2:3 — Prašnikar (88)

JADRAN: Piciga, Z. Furlanič, Stepančič, V. Furlanič, Prašnikar, Primožič, J. Bertok, B. Bertok, Prodan, Fortuna, Krkoč.

SAVA: Bogataj, Dinič, Konc, Vidic, Zalokar, Kert, Semerl, Rizovski, Lutar (Komovc), Simnovec, Trogrlič.

Po enakovredni igri v prvem delu so igralci domačega Jadrana krepko pritisnili v drugem delu, vendar brez uspeha vse do 80. minute, ko se je Prodan prebil pred vrata gostov in rezultat zmanjšal. Tik pred koncem so domači dosegli še en zadetek s prostega strela.

T. GREGORIČ

I. liga v številkah

Strelci

7 — Nadoveza, Lazarević, 6 — Džajić, Bukal, 5 — Bjeković, Santrač, Nikezić, 4 — Halilhodžić, Gavran, Janković, Ivezić itd.

Strelci Olimpije: 3 — Bečejac, Popivoda, 2 — Rogić, 1 — Ameršek, Srok, Oblak.

Enajstmetrovke

V 9. kolu je bila dosojena le ena enajstmetrovka, ki pa je Nadoveza ni realiziral.

Najvišji rezultat

V 9. kolu sta bila najvišja rezultata Borac : Dinamo 3:0 in Sutjeska : C. zvezda 0:3 Najvišji rezultat: 7. kolo — Bor : C. zvezda 0:5

Domači : gostje

V 9. kolu so domači zmagali petkrat, tri tekme so izgubili, ena pa se je končala neodločeno. Razmerje golov 14:10 za domače.

Najučinkovitejše kolo

V. 9. kolu je bilo doseženih 24 golov, povprečno 2,64 na tekmo. Najučinkovitejše je bilo 7. kolo z 31 goli, povprečno 3,44 na tekmo. Skupno je bilo doseženih 194 golov, povprečno 2,43 na tekmo.

Gledalci

V 9. kolu je bilo na prvoligaških tekmah 64.000 gledalcev, skupno pa si je doslej tekme ogledalo 612.000 gledalcev.

Izključeni

V 9. kolu ni bil izključen noben nogometaš. Doslej je bilo izključenih 18 nogometašev.

Prodane vstopnice

Na prvenstveni tekmi med Olimpijo in Veležem je bilo prodanih 6032 vstopnic. Po odštetju vseh dajatev je v klubski blagajni ostalo 126.860 din.

Etapa Oblaku

V 9. kolu napovedovanja prvoligaških rezultatov sta reprezentanta Oblak in Popivoda dobila po sedem točk. Oblak je pravilno napovedal rezultat Sarajevo : Radnički ter tipe Olimpija : Velež, Čelik : Sutjeska, Partizan : Hajduk in Bor : Željezničar, Popivoda je uganil rezultat Čelik : Spartak ter tipe Bor : Željezničar, Sutjeska : C. zvezda, Beograd : Vojvodina in Partizan : Hajduk. Oblak še vedno vodi s 67:56.

Lestvici

DOMA

1. Željez.	5	5	0	0	10:1	10
2. C. zvezda	5	4	1	0	11:3	9
3. Čelik	5	4	1	0	9:3	9
4. Velež	5	4	1	0	7:1	9
5. Radnički	4	4	0	0	7:0	8
6. Partizan	4	4	0	0	7:3	8
7. Hajduk	4	3	1	0	11:3	7
8. Vojvodina	4	3	1	0	11:4	7
9. Beograd	4	3	1	1	6:2	7
10. Olimpija	5	2	2	1	9:3	6
11. Sarajevo	4	3	0	1	10:5	6
12. Borac	5	3	0	2	7:3	6
13. Vardar	4	2	2	0	5:3	6
14. Spartak	5	2	2	1	6:5	6
15. Sloboda	3	2	1	0	3:1	5
16. Bor	5	2	1	2	7:9	5
17. Sutjeska	5	2	1	2	6:8	5
18. Dinamo	4	1	0	3	1:6	2

NA TUJEM

1. C. zvezda	4	3	0	1	9:1	6
2. Radnički	5	2	1	2	5:5	5
3. Beograd	5	1	2	2	6:5	4
4. Željez.	4	2	0	2	7:7	4
5. Velež	4	0	3	1	4:5	3
6. Borac	4	1	1	2	2:3	3
7. Sarajevo	4	1	1	2	2:5	3
8. Partizan	5	1	1	3	5:9	3
9. Sloboda	5	0	2	3	4:7	2
10. Vojvodina	5	1	0	4	3:8	2
11. Dinamo	5	0	2	3	2:9	2
12. Sutjeska	4	0	1	3	1:7	1
13. Čelik	4	0	1	3	2:10	1
14. Olimpija	4	0	0	4	3:9	0
15. Vardar	5	0	0	5	3:10	0
16. Hajduk	5	0	0	5	2:10	0
17. Spartak	4	0	0	4	2:10	0
18. Bor	4	0	0	4	0:9	0

Modri in rdeči trak Dela

Popivoda in Oblak

V ocenjevanju našega uredništva za modri in rdeči trak nogometašev Olimpije v obeh konkurencah ni prišlo do sprememb. Še vedno vodita Popivoda in Oblak.

Vrstni red za modri trak (seštevek ocen): Popivoda 67, Šoškić 60, Klampfer 57, Rogić 57, Dogandžić 54, Ameršek 52, Srok 50 itd

Vrstni red za rdeči trak (najvišja povprečna ocena): Oblak 7,50, Popivoda 7,44, Dogandžić 6,75, Šoškić 6,66, Ameršek 6,50, Klampfer 6,33, Rogić 6,33, Srok 6,25 itd.

Zaslužen uspeh

Slovenska košarka je na kvalifikacijskem turnirju v Splitu dobila še dva zvezna drugoligaša, Ilirijo in Celje

SPLIT — Kvalifikacijski turnir za vstop v II. ZKL — zahod se je končal s popolnim uspehom slovenskih košarkarjev. Status novih drugoligašev sta si priborila Ilirija in Celje. Uvrstitev obeh slovenskih ekip po prikazani igri ni presenečenje. Kljub velikim težavam, s katerimi sta se morala Ilirija in Celje spoprijeti, sta se z dobro igro in veliko požrtvovalnostjo uspela uvrstiti v višje tekmovanje in s tem dokazala, da stanje v slovenski košarki le ni tako porazno, kot nekateri menijo.

Po prvih tekmah je kazalo, da so glavni favoriti za prvi mesti Ilirija, Celje in Radnik iz Bijeline. Kasnejši razplet pa je pokazal, da se razen Croatije (Sisak) vse ekipe bolj ali manj lahko vmešajo v boj za vrh. Sedanji način kvalifikacij, pet tekem v petih dneh, je težak izpit za vsako, še tako dobro ekipo. Tu poleg kondicijske pripravljenosti, uigranosti in borbenosti odločajo še psihična pripravljenost, poškodbe in ne nazadnje sojenje, oziroma sodniki. Prav zaradi tega so vse ekipe, razen Ilirije in na trenutke Celja, igrale zelo stisnjeno consko obrambo. S tem načinom obrambe so ekipe lahko držale ves čas turnirja, čeprav so imele zelo malo kvalitetnih igralcev. Utrujenost v zadnjih dneh tekmovanja se je odrazila v nekaterih presenetljivih rezultatih, zaradi česar so kvalifikacije postale zanimivejše in se tako do zadnje tekme ni vedelo, katera ekipa bo uspela.

Ilirija je imela najbolj homogeno ekipo, ki je, kljub ne najboljšim igram, zapustila zelo dober vtis in zasluženo osvojila prvo mesto. Slab dan je imela le na tekmi proti Celju, vendar je dan kasneje proti Lokomotivi z odlično igro v obrambi in napadu dokazala, da je najbolje pripravljena. Celjani so si kljub porazu z Alkarjem zadnji dan turnirja priborili vstop v drugo ligo. V obrambi so igrali premalo gibljivo in so zato imeli več spodrsljajev. Pokazalo pa se je, da imajo tudi premajhen izbor igralcev, poseono visokih.

B. STEGENŠEK

KOŠARKA

Vrhnika : Olimpija 56:90 (27:47)

VRHNIKA — Igrišče Partizana, pokalna tekma, gledalcev 250, sodnika Bukovec (Medv) in Bolka (Lj).

VRHNIKA: T. Gantar 8, Globačnik 7, De Gleria 3, Božič 4, Obid 16, Gorenc 4, S. Kukec 6, Drašler 4, B. Kukec 2, M. Gantar 2.

OLIMPIJA: Marter 26, Jelovac 28, Božič 10, Gvardjančič 18, Fišer 2, Lorbek 6.

V deževnem vremenu se je Olimpija v najmočnejši postavi domačinom krepko oddolžila za poraz v lanskem pokalnem srečanju. Ko je bilo po prvem delu očitno, da ne morejo storiti ničesar več, so domačini v drugem polčasu zaigrali z mlajšimi igralci, tako da so tudi gostje potrebovali samo pol moči za visoko zmago.

J. KOTNIK

Po načrtih

BURGAS — V 1. kolu evropskega prvenstva košarkaric so bili doseženi naslednji rezultati — skupina A: Jugoslavija — Italija 59:55 (28:20), Romunija — Madžarska 56:53 (26:20), SZ — Poljska 82:46 (38:12); skupina B (Varna): Francija — Nizozemska 64:37 (32:18), Bolgarija — Avstrija 70:39 (42:21), ČSSR — NDR 68:60 (38:32).

Borac prvi

ČAČAK — Na mednarodnem košarkarskem turnirju je prvo mesto osvojil domači Borac pred skopskim Rabotničkim, beograjskim Partizanom in varšavsko Legijo. V zadnjem kolu je Borac premagal Partizana s 106:86 (46:42), Rabotnički pa Legijo s 86:75 (45:38). Za najboljšega igralca turnirja so izbrali Poljaka Kozaka, najboljši strelec pa je bil domačin Kičanović s 85 točkami.

Drevi Beti : Nigerija

METLIKA — Drevi gostuje v Metliki košarkarska reprezentanca Nigerije, ki je na turneji po Jugoslaviji in se pripravlja na afriške igre, ki bodo januarja v nigerijskem glavnem mestu Lagosu.

Zadnja vest

EP KOŠARKARIC
Jugoslavija : Poljska 82:66 (38:24)

AVTO-MOTO

Na cilju 3. etape

LJUBLJANA, 9. okt. — Edina jugoslovanska posadka, ki je s Tomosovim vozilom GS startala na letošnjem avtomobilskem rallyju Tour d'Europe, je kljub zapletom prispela na cilj tretje etape v Genovi. Iz pisarne ADAC so nam sporočili, da sta Jugoslovana imela težave v tej etapi med Lizbono in Andoro, kjer so tekmovalci prevozili polovico tekmovalne razdalje 6820 km. Za kakšne zaplete je šlo, ni bilo mogoče zvedeti. Med potjo do Andore je kolono spremljal močan dež, cesta je bila zaradi hudournikov na mnogih mestih poškodovana. Kljub temu ni bilo nobene nesreče.

V vodstvu je še vedno zanesljivo posadka iz ZRN Waldner—Boekmann, ki vozi posebno za ta rally prirejeni Opel. Zelo dobro se drži tudi edina ženska dvojica Kress—Blome z mercedesom. Še zanimivost o vodilni posadki: vso tretjo etapo sta Waldner in Boekmann vozila z zimskimi gumami, s čimer sta imela prednost na makadamu in slabši položaj na asfaltnem cestišču.

Tomos GS, ki ga vozita Ferlež in Klarič (pokroviteljstvo je prevzelo Gorenje — Velenje), na rallyju nima posebnega spremljajočega avtomobila iz finančnih razlogov. Njuna oprema z rezervnimi gumami, orodjem in rezervnimi deli ni popolna in sta vozača večkrat odvisna od svoje iznajdljivosti. Jutri bodo tekmovalci morali premagati manj kot v enem dnevu 1500 km po Jugoslaviji. Kljub nekaj težkim odsekom in slabemu makadamskemu cestišču upamo, da naša posadka na domačem terenu ne bo imela težav.

Iz Genove je kolona krenila danes ob 14.01, okrog polnoči do enih zjutraj bo kolona prevozila mejni prehod pri Kozini, na Reki pa bo prva časovna kontrola na našem ozemlju.

Po končani tretji etapi vodijo: 1. Waldner—Boekmann (ZRN, Opel), 2. Heuer—Nysten (ZRN, alfa romeo), 3. Jordan—Mischo (ZRN, BMW), 4. Supper—Lifsler (ZRN, porsche), 5. Hockmeyer—Neelmeier (ZRN, audi) itd. Med ekipami vodi Mercedes Benz.

Konec četrte in začetek pete in zadnje etape najdaljšega avtomobilskega rallyja našega kontinenta bo v Sofiji, kamor bodo prvi tekmovalci prispeli jutri nekaj pred polnočjo.

A. MRZEL

Lep dosežek

Naši igralci badmintona so dosegli lep uspeh na prvenstvu Budimpešte

LJUBLJANA — Mednarodnega prvenstva Budimpešte v badmintonu so se poleg madžarske, avstrijske, češkoslovaške in vzhodnonemške elite udeležili tudi naši najboljši: Berden, Koprivšek, Amfova in Bohinčeva. Igralci NDR so zmagali v vseh disciplinah, naša četvorka pa je ostala med posamezniki bolj v ozadju, prav dobro pa so se uvrstile naše dvojice. Med posamezniki je v osmini finala tretji vzhodnonemški igralec Müller premagal Berdena s 15:6, 15:11, drugi Avstrijec A. Hofer pa je izločil Koprivška s 15:10, 15:7. V finalu je Edgar Michalovsky (NDR) premagal avstrijskega prvaka Fröhlicha s 15:6, 4:15, 15:19. Med dekleti je prehlajeno Amfovo v osmini finala premagala druga Madžarka Szabó z 11:4, 11:4, Bohinčevo pa je v četrtfinalu izločila poznejša zmagovalka Zierathova (NDR) z 11:4, 11:7. Berden in Koprivšek sta med moškimi dvojicami v najlepši tekmi tekmovanja izgubila v polfinalu proti dvojčkoma Michalovsky (NDR), poznejšima zmagovalcema, v treh nizih z 12:15, 15:8, 9:15. V boju za tretje mesto sta Berden in Koprivšek nato premagala drugo vzhodnonemško dvojico Müller—Wagner z 9:15, 15:8, 15:6. Amfova in Bohinčeva, zmagovalki med ženskimi dvojicami v Budimpešti leta 1968, sta v polfinalu izgubili z dvojico Zierath—Michalovsky (NDR), poznejšima zmagovalkama, s 6:15, 8:15, po nesrečnem porazu proti Avstrijkama Königovi in Dimonovi s 15:2, 15:17, 12:15 pa sta obstali na četrtem mestu. V polfinale mešanih dvojic sta se uvrstili obe naši vzhodnonemški dvojici. Amfova in Berden sta v polfinalu premagala prvo dvojico NDR, potem pa v finalu nista več zmogla moči proti drugi dvojici NDR in tesno izgubila. Polfinale: A. Michalovsky—Edg. Michalovsky : Bohinc—Koprivšek 15:6, 15:6, Amf—Berden : Zierath—Erf. Michalovsky 10:15, 15:9, 17:15; finale: A. Michalovsky—Edg. Michalovsky : Amf—Berden 4:15, 15:12, 15:11; za 3 mesto: Zierath—Erf. Michalovsky : Bohinc—Koprivšek 15:12, 18:14.

F. MILAVEC

ALPSKO SMUČANJE

Naši na treningu v Kaprunu

LJUBLJANA, 9. okt. — Naposled se bodo tudi najboljši jugoslovanski alpski smučarji in smučarke udeležili skupnega treninga, ki bo od 15. do 21. oktobra v Kaprunu. Na trening je povabljenih 13 fantov in 6 deklet, vodili pa ga bodo Marjan Magušar, Tone Vogrinc in Jaka Valtl.

Kot že nekaj let nazaj so v Kaprunu tudi letos priredili od 15. do 21 oktobra mednarodni trening, pri katerem imajo udeleženci tudi določen popust, za konec pa tekmovanje v veleslalomu za lovoriko Kitzsteinhorn. Pričakujejo, da bodo prihodnji teden vadilo v Kaprunu več kot 250 reprezentantov številnih evropskih držav

Na trening v Kaprun bodo odšli: Jakopič, Kavčič, Gašperšič, Gazvoda, Bedrač, Stravs, Rant, Pirnat, Kozelj, Željan, Bernik, Hölcl in Gorišek ter dekleta Jež, Oitzl, Čerpez, Črešnar, Pikon in Pečarič

J. D.

SPORTNA NAPOVED

Dvanajstica v Ljubljani

V 41 kolu športne napovedi z dvanajstimi pari je bilo 7. dvanajstic med njimi ena v Ljubljani, vrednost dobitka pa je 65.353 din. Enajstic pa je kar 343, od tega 7 v Sloveniji; dobitek je 2.060 din. V mali napovedi je 216 devetic, med njimi 11 v Sloveniji, vrednost dobitka pa je 2.329 dinarjev

Pari 42. kola (15. 10.):

1. Priština — Napredak	1,0
2. Kumanovo — Sloboda (TU)	0,2
3. Vlaznini — Šumadija	1
4. Hajduk (K) — Proleter	2
5. Radnički (S) — Galenika	0,2
6. Radnik (Bij) — Voždovački	1
7. Budućnost (Va) — Crvenka	2,0
9. Istra — Orijent	1
9. Rijeka — Maribor	0
10. Šibenik — Karlovac	1
11. Split — Trešnjevka	1,0
12. Borac — Lovčen	1

mala napoved

9. Osijek — Novi Sad	0,1

Nad 50 tekmovalcev v Guncljah

LJUBLJANA — Smučarski klub Olimpija je v soboto priredil v Guncljah slalom na travi, ki se ga je udeležilo več kot 50 tekmovalcev Tržiča, Noivnarja in Olimpije. Proga je imela 23 vratic, za pionirje pa 14.

Rezultati — člani: 1., Komac 80,6, 2. Sova (oba Trž) 88,6, **mladinci:** 1. Križaj (Trž) 75,5 2. Lovšin (O) 76,7, 3. Mežnar (Trž) 77,5, 4. Magušar (O) 78,0, 5. Ziblar (Trž) 79,4, **pionirji:** 1. Oberstar (O) 86,1, 2. Josef 87,1, 3. Lukanc in Oblak (vsi Trž) 90,5, 5. Forte (O) 92,2, **cicibani:** Zupančič (N) 91,1, **mladinke:** 1. Bogataj (Trž) 94,3, 2. Podgoršek (O) 95,0, 3. Kavalar (N) 96,3, 4. Križaj (Trž) 97,2, 5. Podboršek (O) 101,4, **pionirke:** 1. Stokelj 96,8, 2. Pogorelec (obe O) 99,4, 3. Herič (N) 107,2, 4. Sober (Trž) 111,9, 5. Zajc (O) 112,9, **cicibanke:** 1. K. Trojar 84,7, 2. B. Trojar (obe N) 86,7, 3. Pirc (O) 88,5.

II. ZNL — ZAHOD

Pohvala gostom

V mariborskem Ljudskem vrtu ničesar novega. Vijoličasti se še dalje poigravajo z živci svojih privržencev, ki čedalje glasneje izražajo svoje nezadovoljstvo nad trenutnim stanjem v obdravski enajsterici. Vsi so si enotni, da je treba nekaj nujno ukreniti, nihče pa ne ve (ali noče vedeti), kje in kako bi se bilo treba lotiti problema. Da bi bila ironija še večja, vodilni ljudje pri klubu še kar naprej napovedujejo boj za prvi dve mesti na prvenstveni razpredelnici, trener Omeragić pa kot po nekem nepisanem pravilu napoveduje zanesljive zmage svojih varovancev, čeprav se je v zadnjem času s svojimi napovedmi že nickolikokrat opekel.

Ob skromnih dosežkih mariborskih nogometašev v drugoligaški

MARIBOR
MERCATOR

konkurenci, bi kazalo razpravljati o potrebi profesionalnega dela pri vijoličastih nasploh. Marsikdo se namreč upravičeno vprašuje, zakaj je potrebno trenirati dvakrat dnevno, če pa profesionalci potem niso v stanju spraviti na kolena niti tistih, ki se ukvarjajo z nogometom bolj za šalo, kot zares. Ali z drugimi besedami: škoda denarja in truda, če igralci niti po svojem znanju, še manj pa po svojem dojemanju nogometne igre niso zmožni profesionalno opravljati svojih nalog.

Nasprotno lahko o Mercatorju tokrat govorimo le najboljše. Ljubljančanov ni motilo, da so morali v Ljudskem vrtu iz takšnih in drugačnih vzrokov nastopiti brez Nikolića, Kapidžića in Mastnaka. Trener Ziković je sicer na videz mnogo tvegal, ko je prepustil pobudo izključno domačim in svoje igralce razporedil okoli lastnega kazenskega prostora. Toda že prve minute nedeljskega srečanja so pokazale, da je njegov načrt pravilen in da mariborski napadalci, ki napadajo v glavnem prek sredine (levega krila enostavno nimajo), ne bodo sposobni razbiti strnjenega obrambnega obroča gostov.

Mimo tega so imeli Ljubljančani v svojih vrstah še izjemno razpoloženega vratarja Ahlina, pa tudi razmeroma hitro in nepričakovano vodstvo je bilo samo voda na mlin njihovemu taktičnemu načrtu.

Ocene igralcev — MARIBOR: Vabič 5, Petrič 5, Grbavac 5, Djuričić 4 (Kukanja 6), Simemović 6, Breber 5 (Karmel —), Račić 7, Bradvić 5, Horjak 6, Vučeković 3, Klančnik 5; MERCATOR: Ahlin 8, Jakopič 7, Strmenszky 7, Zalar 7, Haclar 7, Rudi Zavrl 7, Lešnik 6, Mavrič 6 Kitić 6, Jani Zavrl 7, Corn 7.

P. KANCLER

Premalo odločni

Bojazni, da bodo nogometaši iz Ljubije pričeli z jesensko ofenzivo na točke, so se uresničile. Njihova prva žrtev so bili Trboveljčani. Priznati pa je, da so bili gostje vsaj za razred boljši od domačinov, ki mnogokrat niso vedeli, kaj početi z žogo. Domači napadalci so v tem srečanju popolnoma odpovedali, tako da so najbolj odgovorni za poraz.

RUDAR

Trboveljčani so tokrat zaigrali tako, kot v nobenem primeru ne bi smeli. Začetek konca je bil že od prvih desetih minut naprej, ko so gostje vsilili svoj način igre z visokimi in dolgimi podajami. Namesto, da bi umirili igro in zaigrali z nizkimi žogami, pa so se domačini podredili hitrejšim, višjim in borbenejšim gostom in tudi sami zaigrali na isti način. Gostje so si zagotovili terensko premoč, tako da je imela obramba domačinov več ko preveč dela.

Domači napadalci niso znali prodreti v kazenski prostor gostov in si ustvariti priložnosti za strele na vrata. Žogo so bodisi preveč zadrževali ali pa streljali od daleč. Hitri in borbeni Krasnik je bil vseskozi tako pokrit, da ni mogel niti enkrat uiti svojim čuvarjem. Njegovi soigralci pa tega niso znali izkoristiti in tako je bilo videti, da včasih enostavno niso vedeli, kam usmeriti žogo. Osnovna ocena nedeljskega srečanja bi bila — domačini so še vedno premalo borbeni, prepočasni in premalo odločni.

Ocene: Repar 6, Butkovec 6, Kompan 4 (Novak 6), Izlakar 4 (Kravogel 6), Petrušič 3, Čop 6, Matić 6, Krasnik 5, Gorišek 5, Grešak 5, Kuder 5.

J. MURN

DVIGANJE UTEŽI

Prvak že znan

LJUBLJANA — V I. zvezni ligi gredo tekmovanja h koncu. Še eno kolo in dvigalci bodo za letos končali. Vendar pa je letošnji zmagovalec in novi ekipni prvak Jugoslavije že znan. To je mlada in zelo borbena ekipa Radničkega iz Sombora, ki je med vso ligo izgubila le eno srečanje. Na drugem mestu se dobro drži ljubljanska Olimpija in ima vse možnosti, da to mesto tudi obdrži. Pri Olimpiji so vsi zadovoljni, kajti nadejali so si mesto nekje v sredi tabele, ampak fantje so se med letom v vsaki tekmi zagrizeno borili in tako dokazali, da se z vestnim in marljivim delom da marsikaj doseči.

Presenetil je visok rezultat v Osijeku — 5:1 za Olimpijo. Toda kot se je tekmovanje razvijalo in če bi bila Olimpija v popolni prvi postavi, bi bil rezultat lahko še višji. Omeniti pa je treba mladega Slavka Fojkarja, ki je v srednji kategoriji dosegel nov slovenski članski in mladinski rekord v sunku s 140 kg. Stari rekord med člani je imel že več kakor 15 let sedanji trener Tine Rozman Vsekakor se Fojkar razvija v enega naših najboljših dvigalcev Letos pa mora v JLA, tako da bo njegov napredek zavrt najmanj za tri leta

Bolj zapleten je položaj na dnu lestvice I. lige, saj je težko reči, kdo bo izpadel. Vsekakor je eden izmed kandidatov gotovo Slavonija iz Osijeka. Za drugega kandidata bomo pa zvedeli šele v zadnjem kolu Celjani so v predzadnji tekmi premagali Bosno na njenem terenu in si zagotovili obstanek med najboljšimi.

J. G.

Shakespeare ni bil Anglež?

Shakespearu ne dajo miru v grobu — Nova »teorija«, da je bil Flamec ...

ANTWERPEN, okt. Shakespeare sploh ni bil Anglež, pač pa Flamec, sin premožnega antwerpenskega tovarnarja. Baje je vohunil za angleško kraljico Elizabeto I., kljub temu pa je imel zadosti časa, da je ustvaril najpomembnejša dela angleške dramatike.

Takšna je najnovejša teorija o spornem avtorstvu Shakespearovih del, njen oče pa je literarni zgodovinar iz Antwerpna, J.W. Bergsneider. Pred kratkim je o tem izdal 200 strani obsegajočo študijo, ki naj bi svet prepričala o pravilnosti njegovih domnev in dokazov.

One dni — bilo je to v drugi polovici 16. stoletja — je v Antwerpnu živel David Haecx (tudi Haeck), lastnik tekstilnih delavnic, ki se je hkrati zanimal za vse, kar je bilo povezano z literaturo. Poročil se je s Carne, hčerko angleškega ladjarja. Politične zmešnjave so Haecxa prisilile, da je 1563. leta zbežal iz Nizozemske; zatočišče si je poiskal v Stratfordu on Avon, kjer je ljubimkal z ženo revnega rokavičarja Johna Shakespeara. Iz zveze med Mary Arden in Haecxom se je rodil sin, krstili pa so ga za Williama Johna Shakespeara. Kasneje se je Heacx vrnil v Antwerpen, hkrati pa so se ubogemu rokavičarju Shakespearu dohodki nepojasnjeno zvišali — tako je vsaj ugotovil Bergsneider.

Po tej Bergsneiderjevi teoriji se je Haecx na Nizozemskem ukvarjal z vohljanjem za angleški dvor, saj se je izdajal za pristnega Angleža. Njegov konjiček pa je bilo pisanje komedij, tragedij in historij, ki jih je dal tiskati pod imenom Shakespeare. Bergsneiderjeva naslednja oporna točka je neverjetna podobnost med bakrorezom iz prve izdaje Shakespearovih del in Rubensovim portretom Davida Haecxa na smrtni postelji.

Haecxovi posmrtni ostanki (šlo naj bi torej za truplo slavnega dramatika Shakespeara) so shranjeni v antwerpenski katedrali, njegov grob pa obstaja še danes.

Liz o (debeli) prihodnosti

LONDON, okt. — Elisabeth Taylor, 40-letna filmska igralka baje večkrat pomisli na svojo bodočnost. Za neki časopis je povedala: »Še vedno si ne morem čisto dobro predstavljati, kakšna bom videti pri 60-tih. Ne vem zakaj, ampak zdi se mi, da bom takrat mirna sivolasa stara dama. Najbrž pa bom kar zavaljen sodček z dvojno brado.« Zvezda tudi zatrjuje, da je precej plaha. »Nikoli se nisem imela za lepotico.« Njen lepotni ideal je Američanka Ava Gardner. »Pri njej občudujem ženskost, odkritosrčnost in pristnost.«

Najdaljši evropski most

STOCKHOLM — Najdaljši most v Evropi povezuje švedsko kopnino in otok Öland; pred dnevi ga je slovesno izročil prometu švedski prestolonaslednik princ Karl Gustaf. Gradbena konstrukcija je dolga 6070 metrov, vsa dela, vključno s cesto, pa so stala 135 milijonov kron. Za to veličastno gradnjo so Švedi porabili štiri leta in pol.

Mrtev voznik v drvečem avtu

BRESCIA — Mrtev voznik je sedel za volanom avtomobila še cela dva kilometra potem, ko se je bil ubil. 25-letni Ferruccio Scaglia se je s fiatom 500 zaletel v nasproti vozeči avto. Zaradi udarca v glavo je takoj umrl — tako je ugotovila obdukcija — vendar pa je vozilo drvelo še kaka dva kilometra, preden je krenilo s ceste in se zaustavilo na obcestnem polju.

MODERNIZACIJA — Nekdanje kovinske postelje postajajo spet moderne. V zahodnih deželah se zanje navdušujejo industrija, trgovina in tudi potrošniki. Foto: Dad

Sumljive maserke

V Zahodnem Berlinu in ZRN se širi nova oblika prostitucije — Pravi maserji protestirajo zoper zakrinkane

ZAHODNI BERLIN, okt. Zadnje leto je v Zahodnem Berlinu in v nekaterih mestih ZRN »izbruhnilo« kakih 250 maserskih salonov sumljivih kvalitet. Prav nič niso nenavadni oglasi, ki se pojavljajo v spodobnih družinskih časopisih »Privlačna, vitka dekleta vabljivih prsi vam bodo izpolnile vse skrivne želje. Možni obiski na domu«, »Obiski po hišah, diskretna masaža, gola maserka«, »Salon za masažo — naše popolnoma novo osebje želi, da se prepričate o naših uslugah«.

Zaradi takšnih pikantnih in prav nič strokovnih masaž boli glava mestne zdravstvene oblasti in policijske oddelke, ki preganjajo neprijavljene maserke; vzkipel pa je tudi zahodnoberlinski del nemškega združenja za fizično terapijo, ki mu lepe »maserke« jemljejo zaslužek in zmanjšujejo njegov ugled.

Cvetoči maserski saloni v Zahodnem Berlinu, Frankfurtu, Münchnu, Kölnu, Hamburgu in po drugih večjih mestih ponujajo masažne — predvsem pa vsakršne usluge — vsem, ki so pripravljeni odšteti 20 do 200 mark; vsota je odvisna od strankine zahtevnosti — zaželi si lahko tudi pijačo ali pa ogled pornografskega filma.

Pravi terapevti so ta novi vir zaslužka označili kot »skrito prostitucijo«, kot »maserske salone, ki spominjajo na javne hiše«. Ogorčeni so poslali pismo mestni zdravstveni upravi: vse več kvalificiranih fizioterapevtk in maserk naleti pri svojem delu na nedostojne stranke, ki zahtevajo »nekaj več«. Zato se divje pritožujejo nad zakonom, ki vsakomur dovoljuje, da odpre maserski salon. Stalne in resne stranke pa tudi vedno bolj godrnjajo, saj je pravo maserko že res težko najti, namreč tako, ki bi »samo« masirala.

Številni žalujoči ostali

KAMPALA — Te dni je umrl najstarejši prebivalec Ugande, 135-letni Jakubu Majonga. Za njim žalujejo — tako poroča ugandski radio — dve vdovi, 31 otrok, 117 vnukov in vnukinj, 55 pravnukov ter 4 prapravnučki in prapravnučke.

Viski teče iz vodovodne pipe

NEW YORK — Za »malenkostno« dnevno najemnino 1400 dolarjev se lahko vsakdo nastani v penthouse apartmaju v Holliday-Inn hotelu pri Washingtonu. V štirih razkošnih kopalnicah so petičnemu najemniku na razpolago zraven pip s toplo vodo in hladno vodo še okrasne pipe, iz katerih tečejo neomejene količine škotskega viskija, sode, burbonca in martinija. Med posebne ugodnosti sodi tudi luksuzna limuzina. Doslej so se v tem potratnem apartmaju vgnezdili tudi poslovni ljudje in diplomati iz Latinske Amerike, potem ko so končali naporne poslovne pogovore s kolegi iz ZDA.

Poštar na brestu

LONDON — Britanski poštar Andrew Boggie je dosegel, da ne bodo podrli dvesto let starega bresta v parku mesta Newark. Splezal je med vej in sporočil, da bo tam vzdržal vsaj trideset dni. Že naslednji dan se je lahko spustil na tla, ker je mestna uprava sporočila, da bo brest ostal, kjer je.

Ostala živa med tiri

Obupanka je legla na tire, se zbala, pritisnila na pragove in preživela

LINZ, okt. — To da je čez 17-letno dekle peljal tovorni vlak z 20 vagoni in da je Edeltraud iz Linza ostala živa, je še najbolj podobno čudežu. Dekle je bila obupana zaradi družinskih težav — in odločila se je, da napravi samomor. Legla je na stranski tir zahodnega kolodvora, ko je opazila, da od daleč prihaja tovorni vlak.

Dekle je opazoval 44-letni delavec Josef Stelzer in pohitel k progi. Vendar je bilo že prepozno, da bi mladenko rešil s tirov. Kasneje je pripovedoval: »Tisti hip, ko sem prišel do nje, je vlak že peljal čeznjo. Ko pa je bil vlak mimo, se je dekle premaknilo. Takoj sem planil k njej.«

Edeltraud so nemudoma odpeljali na kliniko za živčne bolezni v Linzu, vendar pa zdravniki niso odkrili niti najmanjše telesne poškodbe. 17-letnica je povedala: »Ko je vlak prišel do mene, me je zgrabil neznanski strah. Zato sem se odmaknila na sredo pragov in se tako pritisnila k tlom.«

Mesto za mirovno nagrado?

YPRES — Znano flandrijsko mestece Ypres, kjer so se v prvi svetovni vojni srdito in hrabro borili, se je odločilo, da bo kandidiralo za Nobelovo mirovno nagrado. Župan Albert Dehem je prepričan, da si Ypres to tudi zasluži, saj je njegovo mesto veliko storilo za mir med sprtimi strankami. Vsekakor pa je Ypres prvo mesto, ki se je doslej potegovalo za to pomembno nagrado.

Lepa druščina

MELBOURNE — V avstralskem glavnem mestu so zaprli dva Libanonca in nosečo Angležinjo, mater petih otrok. Sodijo jim zaradi prekupčevanja z mamili. Trojico so zaprli, potem ko so pri njih našli precejšnje količine hašiša, ki bi na tržišču vrgel 135 tisoč dolarjev. Za oba Libanonca domnevajo, da sta člana mednarodne skupine za prekupčevanje z mamili.

Če se časopis zmoti

SAN REMO — Nekaj tisoč prebivalcev tega italijanskega obalnega mesta je zadnjič celo uro zamudilo službe, vlake in avtobuse, ker jih je lokalni list napačno obvestil. V časopisu so napisali, da se letni čas končuje in da bo vsa Italija spet premaknila čas za eno uro naprej.

ROBIN MOORE

FRANCOSKA ZVEZA

32. nadaljevanje

Vendar pa tisto noč nismo imeli priložnosti, da bi avto popolnoma razstavili ...«

»In kaj se je zgodilo nekaj dni pozneje? Panika med uživalci je ponehala, kot bi odrezal, in na trgu je bilo spet dovolj mamil. Zdaj smo v januarju in govori se, da bo vsak čas prišla na trg nova pošiljka. Vrsta ljudi je prinesla Patsyju svoj delež, po mestu se sprehaja skupina francoskih turistov. A od kod so prišli ti tipi, vsaj dva izmed njih, če ne iz Montreala, iz Kanade?«

»Ti torej misliš, da bomo tudi tokrat naleteli na kakšen avto s kanadsko registracijo?« je vprašal Fitzgerald.

»Čisto mogoče,« je odgovoril Waters. »Mogoče celo isti avto. Kakšne barve je že bil tisti buick?«

»Beige Invicta, model 1960,« se je oglasil Eddie Egan. »Vendar se jaz ne strinjam s teboj, Frank. Po mojem bo Patsy skril blago pri svojem očetu v Brooklynu.«

»Ja, kje pa naj bi našli tisti skrivnostni avto?« je vprašal Vinnie Hawkes in pretrgal molk, ki je nastal po Eganovi pripombi.

»Ne vem. Mogoče v kakšni garaži, mogoče na ulici,« je odgovoril Waters. »Po mojem bi bilo treba najprej iskati okrog Cherryjeve ulice.«

»Ampak to lahko traja dve leti!« je ugovarjal Egan.

»Že mogoče, bo pa še vedno bolje kot zdaj, ko se samo praskamo za ušesi, odkar so se nam vsi trije ‚Frenchieji' izmuznili med prsti,« je razdraženo odvrnil Waters.

Egan je v hipu pobledel, kar je bilo pri njem znamenje, da komaj zadržuje jezo.

»Kar se mene tiče, sem izpustil samo enega,« je rekel s pretirano vljudnim glasom.

»O tem, kar je bilo, ne bomo govorili, ker nima smisla,« se je vmešal poročnik Hawkes z rezkim glasom. Vsakdo ima svoj delež pri tej stvari.«

»Kaj pa vi mislite, Vinnie?« se je oglasil Ben Fitzgerald. »Po mojem mnenju bi se mogoče le splačalo razpisati tiralico za tem avtomobilom. Mogoče je sicer malo pozno, ampak ...«

»Izgubiti ne moremo ničesar. Kdo ve, mogoče bo pa iz tega še kaj.« Hawkes si je zapisal: tiralica — buick. »Še kaj?«

»Jaz imam predlog,« se je oglasil Sine Grosso. »Glede na to, da nam zdaj ne preostane nič drugega, kot da čakamo, da se bo nekdo zganil, v upanju, da kupčije še niso sklenili, bi bilo po mojem pametno, če Patsyja ne bi nadzorovali več tako strogo kot doslej. Če bodo njegovi prijatelji videli, da se okrog njega smukajo policaji, jih bo popadel strah. Potem bo Patsy postal še bolj previden. Po mojem mnenju bi bilo morda dovolj, če bi poslej ostali samo priključeni na njegovo telefonsko linijo. Čez nekaj dni, ko bo opazil, da mu ni nihče za petami, bo mogoče spet postal samozavesten, pa bo morda zopet pomolil glavo iz brloga ...«

»Ali ste vsi za to?« je vprašal Hawkes in premeril s pogledom svoje sodelavce. »Prav, Sine, Popaj in Frank, vi trije boste potem poskrbeli za to.«

»Jaz pa še vedno mislim, da je blago pri Joeju. Fuci,« je zagodrnjal Egan.

Tedaj sta v pisarno stopila inšpektor Carey in direktor lokalnega urada FBI Gaffney. Hawkes jima je povedal, o čem so govorili in kaj so se domenili. Carey ga je pazljivo poslušal, kdaj pa kdaj je pogledal Gaffneya, ki je pokimal. Ko je Hawkes končal, je Carey nekaj minut molče stopal sem in tja po sobi in razmišljal. Naposled je povedal, da soglaša, da se preiskava nadaljuje še nekaj dni, in sicer v počasnejšem tempu.

Potem pa je rekel z resnim glasom, da bodo v četrtek, 18. januarja opolnoči potekli mandati za preiskavo v vseh hišah, ki so bile pod nadzorstvom. Poudaril je, da so bili nalogi že dvakrat podaljšani za deset dni. »Če se do tega roka ne bo zgodilo nič izrednega,« je končal, »bom prisiljen preiskavo zaključiti.« Ostali so torej samo še štirje dnevi.

Še dolgo potem, ko sta Carey in Gaffney odšla, so detektivi in zvezni agenti molče sedeli in mrko strmeli predse.

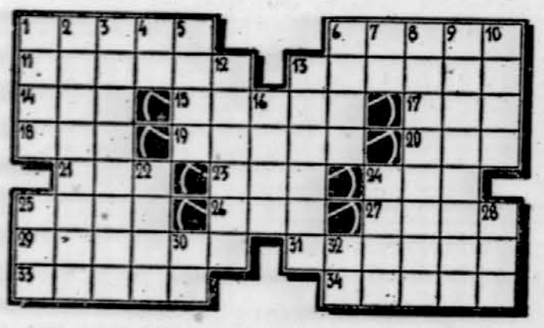
V ponedeljek popoldne je Sine osebno poskrbel za nadzorstvo nad Patsyjem, Egan pa za zvezo med policisti, ki so stražili pred hoteli, kjer so bili stanovali Francozi. Dick Auletta in Frank Waters pa sta istočasno križarila po ulicah Manhattana, kjer sta se bila dva meseca prej igrala skrivalnice s Patsyjem in tistim buickom, registriranim v Kanadi. In okrog štirih popoldne sta odkrila nekaj zanimivega.

V garaži na neki črpalki na Južni ulici sta naletela na stari chevrolet Tonyja Fuce, Novembra so se agenti biroja za mamila zaman spraševali, kako je mogel tisti buick izginiti, pa čeprav so ga le za nekaj minut izpustili izpred oči. Odgovora na to vprašanje niso nikdar dobili. A mogoče je za avto takrat poskrbel Tony, ki je včasih delal v skladiščih družbe »Mexico Line«, čisto blizu Južne ceste.

Patsy je bil tisto noč gotovo dobil naročilo, naj gre po avto in se prepriča, da je blago nedotaknjeno, vendar verjetno ni hotel tvegati, da bi ga aretirali v avtomobilu, polnem mamil, zato je najbrž preložil to delo na Tonyja. Ko sta policista, ki sta bila Patsyju na sledi, našla buick, je bil Tony gotovo skrit v tej garaži.

Waters in Auletta sta bila prepričana, da sta morala iti Grosso in Egan komaj nekaj metrov mimo Tonyja, ko sta se ustavila prav na tej črpalki, potem ko se je Patsy odpeljal z dekletoma v svojem avtomobilu.

Križanka

VODORAVNO: 1. ptica pevka, carar, 6. del knjige, 11. francoski klasicistični dramatik (Jean Baptisie, »Fedra«), 13. pozlačen krožnik za hostje v liturgiji, 14. ameriški humoristični pisec (Georg), 15. prvina iz skupine redkih kovin, 17. glavni številk, 18. ime naše plesne pedagoginje Miakarjeve, 19. francoski pisatelj fantastičnih romanov, ki so deloma že postali stvarnost (Jules), 20. organ vida, 21. osebni zaimek, 23. eden od čutov, 24. huda jeza, 25. hrvaška igralka iz filma »Vlak brez voznega reda« (Inge), 26. žensko ime, 27. nravna usmerjenost in prepričanje, 29. kristalast opijev alkaloid, zdravilo za kašelj, 31. sorta odličnih jabolk, 33. oseba iz Tavčarjevega romana »Visoška kronika«, 34. kopa ledenih blokov.

NAVPIČNO: 1. vrsta težke tkanine, 2. specialist za zdravljenje z radioaktivnimi žarki, 3. v starogrškem mitu boginja morja, morska nimfa, 4. soglasnik in samoglasnik, 5. besnost, 6. ostanki kurjave v dimniku, 7. slovenski tednik, 8. novinar, poročevalec, 9. šaljiva zgodbica, v kateri nastopa kakšna slavna osebnost, 10. Atlantski pakt, 12. glavno mesto Armenije, 13. starogrški pesnik, avtor znamenitih od, 16. bodičast grm z modrimi plodovi, iz katerih kuhajo žganje, 22. francesko-švicarski pisatelj (Claude, »Ariana«), 24. preležarina v medicini, 25. letovišče pri Opatiji, 28. ribiška mreža, 30. tuj dvoglasnik, 32. ime črke.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Golda, 6. Kongo, 11. Uzelac, 13. karies, 14. Tana, 15. Amarillo, 17. Erin, 18. naris, —1, 19. Nan, 20. Ločan, 21. hoj, —b, 23. sesek, 24. lise, 25. Estonska, 28. Avon, 29. realka, 30. Liboje, 32. gnida, 33. Zalec.

NAVPIČNO: 5. A(nton) A(škerc).

Poslednji Mohikanci (22)

Zlato Črnih bregov

Na svetem kraju Indijancev so belci odkrili zlato — Ogorčeni Indijanci so jih jeli preganjati in odbijati — Zaman, vlada je tja poslala še vojsko

Komandant Wynkoop, ki se je že prej umaknil iz službe iz protesta proti Sheridanovim postopkom, se je mudil tedaj daleč proč od prizorišča teh dogodkov, v Philadelphiji. Tam je zvedel za smrt poglavarja Črnega kotla in ostro reagiral ter trdil, da je njegov stari prijatelj prevaran: »Belci, ki jim je na svojo nesrečo prej pogosto verjel, so ga ubili, zdaj pa triumfalno objavljajo, »da je njegov skalp v njihovi posesti«. Tudi drugi belci, ki so poznali Črnega kotla, bili z njim prijatelji, so napadli Sheridanovo vojno taktiko. Toda general jim je prezirljivo odgovoril, da so »dobri in pobožni pridigarji ... ki pomagajo divjakom ... ti pa brez sleherne milosti ubijajo belce — moške, ženske in otroke«.

Minister ZDA za vojsko je podpiral generala Sheridana in mu ukazal, da še nadalje ubija sovražno razpoložene Indijance in njihove ponije. Hkrati mu je svetoval, da Indijance, ki so prijateljsko naklonjeni belcem, zbere v tabor, kjer jih bodo hranili in seznanili s civilizacijo in kulturo belcev.

Kako nastane pregovor

Po tem ukazu sta Sheridan in Custer krenila v trdnjavo Cobb, iz nje pa poslala glasnike v štiri indijanska plemena, ki so živela na tem območju. Ti odposlanci so pozivali Indijance, naj pridejo in sklenejo mir, sicer bodo uničeni. Custer je sklenil, da gre sam iskat prijateljsko razpoložene Indijance. Pred tem je med ujetimi Čejeni izbral mlado žensko in jo popeljal s seboj. Četudi ni znala angleščine, jo je vzel za »prevajalko«.

Konec decembra so prispeli v trdnjavo Cobb tudi preživeli Indijanci iz plemena Črnega kotla. Med prejšnjim napadom na njihovo pleme so Custrovi konjeniki pobili vse njihove konje, da so morali vse do trdnjave priti peš. Mala obleka je bil zdaj njihov začasni vodja, zato je tedaj, ko so ga odpeljali k Sheridanu, dejal, da njegovi ljudje skoraj umirajo od lakote; Custer je po napadu uničil vse njihove zaloge mesa za zimo, ob reki Vašiti ni več bizonov, pojedli pa so skoraj že vse pse.

Sheridan je odgovoril, da bodo Čejeni dobili dovolj hrane, če bodo prišli v trdnjavo Cobb in se brezpogojno vdali. »Ne morete zdaj skleniti miru, takoj ko nastopi pomlad, pa spet začeti ubijati belce«, je dodal general. »Če niste pripravljeni skleniti trajnega miru, se vrnite, pa se bomo bili.«

Mala obleka se je zavedal, da lahko da na take besede samo en odgovor, zato je dejal: »Storili bomo vse, kar želite.«

Tudi Rumeni medved, poglavar Arapahov, je izjavil, da je pripravljen pripeljati svoje ljudi v trdnjavo Cobb. Nekaj dni pozneje se je pojavil Tozavi s prvo skupino Komančev in se predal. Ko so ga pripeljali pred Sheridana, so se mu oči napolnile z gnevom, vendar je v slabi angleščini vseeno dejal: »Tozavi dober Indijanec«.

Na to izjavo je general Sheridon odgovoril z besedami, ki so ostale zapisane v zgodovini: *»Edini dobri Indijanci, ki sem jih videl, so bili — mrtvi.«* Poročnik Nordstrom si je zapomnil te besede in jih pripovedoval drugim. Sčasoma je iz te replike nastal ameriški pregovor: »Samo mrtev Indijanec je dober Indijanec.«

Belci prodirajo po »Cesti tatov«

»Tu ne želimo nobenih belcev. Črni bregovi pripadajo meni. Če nam jih bodo belci poskušali odvzeti, se bom boril.«

Tatanka Jotanka (Sedeči bik)

»Zemljo, po kateri hodijo ljudje, ne prodajamo.«

Tašunka Vitko (Nori konj)

»Sedeli smo in gledali, kako so šli mimo, da bi si nagrabili naše zlato in nič jim nismo rekli ... Prijatelji moji, ko smo se peljali v Washington, sem šel v vašo banko in z mano so bili mladi sonarodnjaki, toda nihče izmed njih ni vzel nobenega denarja iz te hiše. Zdaj pa prihajajo ljudje vašega Velikega očeta v mojo deželo in hodijo v mojo ‚hišo denarja' (Črne bregove) in si tam jemljejo denar.«

Mavatani Hanska (Dolgi mandan)

Nekako takoj po preselitvi Rdečega oblaka, Pegastega repa in Tetonov v rezervate na severozahodu Nebraske so začeli po naseljih belcev govoriti, da so v Črnih bregovih velikanske količine zlata. Črni bregovi ali Paha Sapa, kako so jih imenovali Indijanci, so bili za rdečekožce središče sveta in bivališče njihovih bogov, z eno besedo — sveti hribi.

Od davnega so tja hodili bojevniki in se v samoti pogovarjali z Velikim duhom in doživljali privide, ki so jih potem prenašali in razlagali svojim sonarodnjakom. »Veliki oče« (predsednik Združenih držav) je menil, da so te planine za belce popolnoma brez vrednosti in jih je zato s pogodbo leta 1868 prepustil Indijancem za »večne čase«. Toda že štiri leta pozneje so bili zlatosledci prekršili ta sporazum. Vdrli so na območje Paha Sapa in začeli iskati po skalovju in pesku iz bistrih potokov rumeno kovino — zlato, za katerim so belci šli kot nori.

Ko so jih Indijanci odkrili v svojih svetih planinah, so jih ubili ali s silo pregnali. Zlata mrzlica, ki je zagrabila Američane, je povzročila leta 1874 take nemire, da je vojska dobila ukaz napraviti red na območju Črnih bregov. Četudi je pogodba iz leta 1868 prepovedovala belcem stopiti na to ozemlje brez indijanskega dovoljenja — vlada Združenih držav take odobritve ni zahtevala, ko je svojim vojaškim odredom ukazala pohod na to območje.

V »mesecu rdečih češenj« je iz trdnjave Abrahama Lincolna odšlo kakih 1.000 vojakov na ponijih proti Črnim bregovom. To je bil sedmi konjeniški polk, na njegovem čelu pa je jahal general Custer, isti človek, ki je povzročil leta 1868 ob Vašiti, ko so pobili Južne Čejene iz plemena poglavarja Črnega kotla.

Siuksi so tega generala imenovali Pahuska (Dolgi lasje). Prav nič niso vedeli o novi vojaški odpravi in namerah Američanov, pa so bili zelo presenečeni. Preostalo jim je samo, da iz daljave opazujejo, kako prodirajo v njihovo sveto deželo dolge kolone vojakov v modrih uniformah s številnimi vozovi, pokritimi s platnenimi strehami.

Ko je Rdeči oblak izvedel za vojaški pohod pod poveljstvom generala Custerja, je protestiral: »Ne morem dovoliti, da general Custer in vsi njegovi vojaki vkorakajo v Črne bregove, kajti to je deželo Oglalov«. To je bila tudi še dežela Čejenov, Arapahov in drugih siuških plemen. Razburjanje in ogorčenje Indijancev sta bila tako velika, da je »Veliki oče« Grant objavil, da bo »vdor nepooblaščenih v to deželo preprečeval vse dotlej, dokler bo to Indijancem zajamčeno s sporazumom.«

Toda Custer je razglasil, da so vse te planine polne zlata »že pod šopi trave«, zato so belci še naprej vdirali v te kraje.

Preplavili so jih kot kobilice. Kmalu zatem so Indijanci dali cesti, po kateri so se generalovi vozovi peljali po sredini Paha Sape, ime »Cesta tatov«.

Vse tisto poletje se je poglavar Rdeči oblak prepiral z vladnim uradnikom Savillom, ki je oskrboval indijanski rezervat. Živila in blago, ki ga je pošiljal, je bilo zelo slabe kvalitete. Te skrbi in trenja so tolikanj zaposlile poglavarja, da sploh ni dojel, kakšnega pomena je bil za Siukse vdor Custerjeve odprave v Črne bregove. Zlasti za tiste vojščake, ki so vsako pomlad odhajali iz rezervata, da bi ob vznožju gora lovili in postavljali svoje tabore. Kakor mnogi drugi ostareli poglavarji, tako se je tudi Rdeči oblak ukvarjal v glavnem s postranskimi stvarmi, ni pa razumel mladih članov svojega plemena.

Nova nadlega: zlatosledci

Ko so se tisto jesen, po vdoru Custerjevih vojakov, Siuksi vrnili v rezervat z lova na severu, so bili zaprepadeni ob tej novici in do skrajnosti ogorčeni. Ko so izvedeli, da so belci vdrli v Paha Sapo, so mnogi Indijanci zagrozili, da bodo krenili v vojno proti zlatosledcem, ki so preplavili »svete bregove«. Rdeči oblak jih je poskušal umiriti in jim svetoval, naj bodo potrpežljivi, prepričan je bil, da bo »Veliki oče« držal svojo obljubo in da bo ukazal vojakom, da preženejo zlatosledce z indijanskega ozemlja.

Jutri: Nadomestilo za zlato

Ronald Kirkbride

KATRINA

38. nadaljevanje

»Razumem,« je rekla. »Kaj pa tisoči kurirjev, posrednikov in prodajalcev? Ne moreš jih vseh kar — pobiti.«

»Jaz sem izvršni predsednik združenja, Katrina. Na skrbi imam samo vodenje. Za moj položaj vedo samo moji kolegi, podpredsedniki in nihče drug. Vsak podpredsednik si v svoji deželi ali področju, ki ga ima na skrbi, izbere svoje razpečevalce, ti pa si spet ustvarijo čisto svoje zveze. Vsak člen te verige je ločen, sam zase, in če policija koga ujame, jim ne more izdati več kot naslednji člen verige, tudi če bi hotel. Odjemalci na primer poznajo prodajalce, prodajalci kurirje, kurirji poznajo razpečevalce, niti člani združenja, s katerimi se sestajam v gradu, pa ne vedo, kje je laboratorij. Jaz seveda poznam vse ljudi in priprave, vendar se v trgovske posle ne vtikam.«

»Ampak kako razdeljujete prašek? je radovedno vprašala. »Ali ni nevarno, da uporabljate laboratorij tako slavne tovarne dišav?«

»Če bi nastale kakšne težave, Henri že ve, kako bi si pomagal. Družba je vpisana na njegovo ime. Toda podrobnosti celo tebi, draga moja, ne mislim pripovedovati. Naj bo dovolj, če ti rečem, da imamo stalne razpečevalce med mornarji v vsakem pristanišču, da imamo na svoji listi mnogo pilotov in stevardes, precej diplomatov in filmskih zvezd. Zdi se mi, da si jih nekaj spoznala na plesu, na večer tvojega prihoda. Zdaj pa bo za danes dovolj posla,« se je zasmejal. »Upam samo, da je Falcone spet uredil sobo, tako da bova lahko nekaj ur spala.«

*

Katrina je stala poleg Felixa na majhnem balkonu v okrogli votlini, izklesani iz skale in opazovala Falconeja, ki je privezoval golega, ihtečega Korzičana z zavezanimi očmi na klop, prekrito s previlečeno gumo. Soba je bila skoraj prazna. V njej je stal samo vrč z vodo, aparat, o katerem je Katrina sprva mislila, da je radio, in konjski bič z jeklenim vrhom, ki je visel na steni.

Možak je bil obsežen in zamaščen, z grobimi črnimi lasmi in težkimi lici; njegovo debelo, mlahavo telo je bilo za Falconeja igrača in obračal ga je z lahkoto, kot bi bil kužek. Upiral se je in rjovel. Falcone pa ga je molče in metodično privezal, potem pa mu je na stegna, pod pazduhe, na rebra in na spolni organ pritrdil bakrene elektrode, ki so olje napeljane k aparatu. Nazadnje ga je še poškropil z vodo iz vrča.

»Zdaj pa, gospod,« je rekel Buehler, »imamo za vas nekaj vprašanj. Najbrž ste že spoznali, da hočemo vedeti resnico.«

»Kdo ste vi? Zakaj ste me privlekli sem?« je kričal Korzičan s hripavim, sipljivim glasom, polnim brezglavega strahu.

»Vi ste kurir, ki je v ilegalnem poslovanju s heroinom delal za razpečevalca Jeana Baptista, kajne?«

»Ne, ne! Motite se. Kdo ste? Zakaj ste me ugrabili in pripeljali sem z zavezanimi očmi? Ste iz Sûreté?«

Buehler je pokimal Falconeju, ki je pritisnil na gumb aparata. S presunljivim vreščanjem se je Korzičanovo telo zvilo v zrak, potem pa, lesketajoče se od potu, padlo nazaj.

»Ah, Jezus, Jezus!« je stokal.

»Poleg tega ste kovač, ki je popravljal ladijske kotle v Marseillu. Še pred kratkim ste bili zanesljiv kurir, ki je vedno ravnal po navodilih, hodil na določene ladje in predajal svoj tovor v strojnicah. Z ženo sta živela v udobnem stanovanju na Rue Mages. Imeli sta majhen, toda dober citroen. Kurirsko delo je bilo dobro plačano, imeli ste toliko denarja, kot bi ga sicer nikoli v življenju ne zaslužili. Vendar vam to očitno ni bilo dovolj. Kupili ste trgovino kave na Quai du Port in restavracijo na Quai de Rive Neuve. Citroena ste zamenjali s peugeotom. Kako ste s svojim dohodki to zmogli, gospod Mauro?«

»To ni res! Restavracija je last mojega tasta! Nič nimam pri njej. Prisegam vam ...«

Falcone je spet pritisnil na gumb in okrogla soba brez oken se je ponovno napolnila z vreščanjem, medtem ko se je Maurovo znojno telo zvijalo v agoniji. Da bi napravil konec nadležnemu hrupu, mu je Falcone nastavil elektrode v usta.

»Mi nismo Sûreté,« je s tihim glasom nadaljeval Felix, »čeprav bi bilo za vas mogoče bolje, če bi bili. Vaši sodelavci smo. Vašim rokam smo zaupali najčistejši, najboljši, najdražji heroin na svetu; heroin, ki zaradi svoje *čistosti* dosega najvišje cene v Ameriki, razumete?«

Korzičan je ležal nalično na hrbtu, javkal, odkimaval in nerazločno mrmral prošnje za usmiljenje. Felix je govoril dalje:

»Naše stranke so zaradi njegove 88-dostne čistosti plačevale najvišje cene. Za čistost smo jamčili in zaupali so nam. Zadnje čase pa so nas opozorili, da je čistost padla pod sedemdeset odstotkov. Naši klienti niso zadovoljni. Zdaj pa nam boste vi povedali, kako je prišlo do tega.«

OBJAVA ŠT. 39

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE

objavlja

potrebe po delavcih,

ki so jih prijavile delovne organizacije ali zasebni delodajalci, niso pa mogle biti pokrite iz vrst v Sloveniji prijavljenih začasno brezposelnih iskalcev zaposlitve.

Objavljene potrebe so odprte do zasedbe.
Interesenti naj vlagajo svoje ponudbe neposredno pri delovnih organizacijah.
Informacije o objavljenih potrebah dajejo tudi pristojni komunalni zavodi za zaposlovanje, ki so navedeni v oklepaju vsake objave. Sklicevati se je treba le na objavljeno registrsko številko prijave.

DIPLOMIRANI INŽENIR METALURGIJE
1 za delo v razvojni tehnologiji na področju varjenja, petletna praksa, OD okoli 3000 din, stanovanja ni: **Inštitut Tomos, Koper** (KZZ KP 209.751)

DIPLOMIRANI FARMACEVT
1 farmacevta, enoletna praksa, OD okoli 2800 din, družinsko stanovanje: **Lekarna, Sevnica** (KZZ CE 109.867)

DIPLOMIRANI STROJNI INŽENIR TEHNOLOG
1 za delo v razvojni tehnologiji na področju mehanske obdelave, petletna praksa, OD okoli 3000 din, stanovanja ni: **Inštitut Tomos, Koper** (KZZ KP 209.750)

DIPLOMIRANI STROJNI INŽENIRJI ENERGETIKI
2 pripravnika za delo v razvojni službi, OD okoli 2229 din in
1 pripravnika za razvojno delo na malolitražnih dvotaktnih motorjih — interes in smisel za avto-moto šport, znanje angleškega ali nemškega jezika, OD okoli 2229 din, stanovanja ni: **Inštitut Tomos, Koper** (KZZ KP 209.753—209.755)

DIPLOMIRANI GRADBENI INŽENIR
1 za gradbenega, urbanističnega in cestnega inšpektorja, dveletna praksa, OD okoli 2900 din, stanovanja ni: **Skupščina občine, Šmarje pri Jelšah** (KZZ CE 103.377)

DIPLOMIRANI INŽENIR ARHITEKT
1 oblikovalca vozil, motorjev in agregatov, petletna praksa, OD okoli 3000 din, stanovanja ni: **Inštitut Tomos, Koper** (KZZ KP 209.752)

DIPLOMIRANI EKONOMISTI
1 analitika, za opravljanje planskih in razvojnih del na področju slovenskih cestno-prometnih podjetij, triletna praksa, OD okoli 4000 din, stanovanja ni: **Poslovno združenje Avtonabava Ljubljana, Zvezna ul. 2 a** (KZZ LJ 429.088)
1 analitika-planerja, triletna praksa, OD okoli 3000 din, stanovanja ni: **Velana, tovarna zaves Ljubljana, Šmartinska c. 52** (KZZ LJ 428.466)

DIPLOMIRANI PRAVNIKI
1 referenta za upravno-pravne zadeve, dveletna praksa, OD okoli 2500 do 2800 din, stanovanja ni: **Skupščina občine Šmarje pri Jelšah** (KZZ CE 109.793)
1 za načelnika oddelka za splošne zadeve, moški, triletna praksa, OD okoli 3000 din, samsko ali družinsko stanovanje: **Kazenski poboljševalni dom, Dob pri Mirni** (KZZ NM 808.166)
1 za načelnika oddelka za občo upravo in notranje zadeve, petletna praksa, OD okoli 3150 din in
1 za načelnika oddelka za družbene službe, petletna praksa, OD okoli 3150 din, stanovanj ni: **Skupščina občine, Gornja Radgona** (KZZ MS 605.085, 605.086)

PROFESOR FIZIKE IN MATEMATIKE
1 brez prakse, OD okoli 2800 din, stanovanja ni: **Tekstilni center, Kranj** (KZZ KR 311.577)

DIPLOMIRANI BIOLOG
1 za delo biologa v živilskem laboratoriju, enoletna praksa, OD okoli 2850 din, stanovanja ni: **Pomurski zdravstveni dom, Murska Sobota** (KZZ MS 605.036)

DIPLOMIRANI NOVINARJI
1 za delo novinarja v uredništvu zunanje političnih oddaj, brez prakse, OD okoli 2656 din,
4 za delo novinarjev-dopisnikov v uredništvu za dopisništvo in koordinacijo, brez prakse, OD okoli 2184 do 3228 din,
2 za delo komentatorja v uredništvu za dopisništvo in koordinacijo, triletna praksa, OD okoli 3560 din,
3 za delo novinarjev v uredništvu dnevno-informativnih oddaj, brez prakse, OD okoli 2656 din,
3 za delo novinarjev v uredništvu aktualno političnih oddaj, brez prakse, OD okoli 2184 din in
1 z triletno prakso, OD okoli 2408 din,
1 komentatorja v uredništvu aktualno političnih oddaj, triletna praksa, OD okoli 2928 din,
1 za delo redaktorja v uredništvu aktualno političnih oddaj, triletna praksa, OD okoli 3228 din, stanovanj ni: **Radiotelevizija Ljubljana, Tavčarjeva 17** (KZZ LJ 428.645, 428.647 do 428.661)

DIPLOMIRANI GLASBENI TEORETIK
1 za delo redaktorja v uredništvu za zabavno glasbo, brez prakse, OD okoli 2184 din, stanovanja ni: **Radiotelevizija Ljubljana, Tavčarjeva 17** (KZZ LJ 428.643)

ZDRAVNIK INTERNIST
1 zdravnika specializanta iz interne medicine — nefrologije, OD okoli 2520 din, stanovanja ni: **Klinične bolnice Ljubljana, Zaloška 2** (KZZ LJ 429.283)

ZDRAVNIK NEVROPSIHIATER
1 zdravnika psihiatra — specializanta za zdravljenje duševno in živčno bolnih, OD okoli 3118 din, stanovanja ni: **Klinična bolnišnica za psihiatrijo Ljubljana, Polje** (KZZ LJ 428.882)

ZOBNI ZDRAVNIKI
2 za delo v zobni ambulanti na Jesenicah, enoletna praksa, opravljen staž, OD okoli 2880 din, stanovanj ni: **Zdravstveni dom Jesenice, Cesta Maršala Tita 78** (KZZ KR 311.665, 311.666)
2 za delo zobnih zdravnikov v šolski in mladinski zobni ambulanti, enoletna praksa, OD okoli 2650 din, stanovanj ni: **Pomurski zdravstveni dom, Murska Sobota** (KZZ MS 605.053 in 605.054)

STROJNI INŽENIR TEHNOLOG
1 za asistenta v proizvodnji, petletna praksa (lahko tudi lesne smeri ali SS delavci), OD okoli 3000 din, stanovanja ni: **Lesnoindustrijsko podjetje, Slovenj Gradec** (KZZ VE 907.563)

STROJNI INŽENIRJI ENERGETIKI
1 referenta za tekmovalno dejavnost, triletna praksa (išče se mlajšega, dinamičnega in tehnično razgledanega sodelavca s sposobnostmi organiziranja tovarniških ekip za sodelovanje na avtomotociklističnih športnih prireditvah), OD okoli 2400 din in
1 referenta za dokumentacijo, enoletna praksa, znanje enega tujih jezikov, OD okoli 2240 din, stanovanj ni: **Inštitut Tomos, Koper** (KZZ KP 209.756 in 209.757)

VARNOSTNI INŽENIR
1 za vodenje službe varstva pri delu v podjetju, dveletna praksa, OD okoli 3300 din, skupinsko stanovanje: **GRAL-Avtoobnova, Ljubljana, Titova 136** (KZZ LJ 425.049)

EKONOMISTI - KOMERCIALISTI
1 za opravljanje del producenta v uredništvu EP oddaj, brez prakse, OD okoli 2656 din, stanovanja ni: **Radiotelevizija Ljubljana, Tavčarjeva 17** (KZZ LJ 428.644)
1 za korespondiranje v uvozno izvoznem oddelku, dveletna praksa (lahko tudi začetnik), znanje strojepisja in nemškega jezika, OD okoli 2000 din, stanovanja ni: **Tehno impex, poslovno združenje Ljubljana, Beethovnova 13** (KZZ LJ 428.497)

EKONOMISTI
1 pripravnika, OD okoli 1500 din in
1 referenta za negospodarske investicije, dveletna praksa, OD okoli 2300 do 2600 din, stanovanj ni: **Skupščina občine, Šmarje pri Jelšah** (KZZ CE 109.789, 109.790)
1 za opravljanje poslov devizno dokumentarne kontrole izvoza blaga, triletna praksa, OD okoli 2173 din, stanovanja ni: **Narodna banka Slovenije, Ljubljana, Titova 11** (KZZ LJ 429.195)

PRAVNIKI
2 pripravnika, OD okoli 1500 din,
1 referenta za civilni sektor, dveletna praksa, OD okoli 2000 do 2400 din in
1 referenta za blagovni promet, dveletna praksa, OD okoli 1900 do 2200 din, stanovanj ni: **Skupščina občine, Šmarje pri Jelšah** (KZZ CE 109.785, 109.787, 109.791 in 109.792)
1 za carinika, dveletna praksa (lahko tudi ekonomist), OD okoli 2800 din, stanovanja ni: **Carinarnica, Gornja Radgona** (KZZ MS 605.026)

UPRAVNI REFERENT
1 pripravnika, OD okoli 1500 din, stanovanja ni: **Skupščina občine, Šmarje pri Jelšah** (KZZ CE 109.788)

PREDMETNI UČITELJ TEHNIŠKE VZGOJE IN FIZIKE
1 za predmetni pouk v višjih razredih osnovne šole, petletna praksa, OD okoli 2180 din, stanovanja ni: **Osnovna šola bratov Ribarjev, Brežice** (KZZ CE 109.713)

ORTOPEDAGOGI ZA DUŠEVNO PRIZADETO MLADINO
1 za razredni pouk v 3. razredu posebne šole, brez prakse, OD okoli 1970 din, stanovanja ni: **Osnovna šola bratov Ribarjev, Brežice** (KZZ CE 109.712)
1 za vzgojitelja v domu Dobrna, brez prakse, OD okoli 1960 din, stanovanja ni: **Zavod Ivanke Uranjekove, Celje** (KZZ CE 109.747)

VIŠJI FIZIOTERAPEVT
1 za delo fizioterapevta, OD okoli 2455 din določen z nad deset let dela v stroki in opravljenim strokovnim izpitom, 6 mesecev poskusno delo, stanovanja ni: **Klinične bolnice v Ljubljani, Zaloška 2** (KZZ LJ 429.284)

VIŠJI MEDICINSKI TEHNIKI
1 višjo medicinsko sestro za nego bolnikov, dveletna praksa, OD okoli 2277 din, stanovanja ni: **Klinična bolnišnica za psihiatrijo, Ljubljana-Polje** (KZZ LJ 428.883)
1 za vodjo socialno-medicinske službe ZD Domžale, deset let prakse, opravljen strokovni izpit, OD okoli 2328 din, stanovanja ni: **Zdravstveni dom, Domžale** (KZZ LJ 429.004)
1 za delo višje medicinske sestre v ordinaciji dispanzerja za žene, zaposlitev je izmenoma v dispanzerju Medvode in Črnuče, opravljen strokovni izpit, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 2106 din, stanovanja ni: **Zdravstveni dom Ljubljana, Križeva 10** (KZZ LJ 429.220)

SOCIALNI DELAVCI
1 **za obravnavanje delikventne mladine in zavodsko varstvo, moški, praksa je zaželena, OD okoli 2450 din, stanovanja ni: Zavod za socialno delo Ljubljana, Vič-Rudnik, Rakovniška 4** (KZZ LJ 429.093)
1 **za reševanje in ugotavljanje socialnih problemov učencev, OD okoli 1800 din + 1,66 odst. za vsako leto službe, stanovanja ni: Šolski center, Ravne na Koroškem** (KZZ VE 907.486)

POLJEDELSKI TEHNIKI
2 organizatorja kooperacijske proizvodnje v DE Kmetijstvo Šmarje, dveletna praksa, OD okoli 1900 din, stanovanj ni: **Kmetijski kombinat HMEZAD, Žalec** (KZZ CE 109.821, 109.822)

ŽIVINOREJSKI TEHNIK
1 tehničnega sodelavca pri obračunavanju živinoreje, dveletna praksa, OD okoli 1400 din, stanovanja ni: **Kmetijski inštitut Slovenije, Ljubljana, Hacquetova 2** (KZZ LJ 428.965)

KEMIJSKI TEHNIK
4 za delo v laboratoriju pri kontroli izdelavnih materialov in končnih izdelkov, dveletna praksa, OD okoli 1850 din, stanovanj ni: **Lesnoindustrijsko podjetje, Slovenj Gradec** (KZZ VE 907.523 do 907.526)

FARMACEVTSKI TEHNIKI
1 za samostojno opravljanje recepturnih in galensko tehničnih del v lekarni Ormož, brez prakse, OD okoli 1900 din, samsko stanovanje in
3 za lekarno Ptuj, brez prakse, OD okoli 1900 din, samska stanovanja: **Mestna lekarna Ptuj, Trstenjakova 9** (KZZ MB 515.183 do 515.185)

STROJNI TEHNIKI
2 pripravnika za delo v razvojnem laboratoriju, OD okoli 1580 din, stanovanj ni: **Inštitut Tomos, Koper** (KZZ KP 209.759 in 209.760)
1 konstruktorja orodij, triletna praksa, OD okoli 1900 din, stanovanja ni: **Iskra, Tovarna orodij Ljubljana, Stegne 15** (KZZ LJ 413.360)

STROJNI DELOVODJE
2 za mehanika v remontni delavnici, triletna praksa, OD okoli 1800 din,
3 ostrilce nožev, dveletna praksa, OD okoli 1750 din,
3 za vodje lepilnega stroja in natresne postaja, dveletna praksa, OD okoli 1600 din,
2 za vodji strojev za brušenje in obrez plošč, dveletna praksa, OD okoli 2100 din,
3 za vodje sušilnika, dveletna praksa, OD okoli 2000 din,
1 za vodjo stroja za razrez plošč, dveletna praksa, OD okoli 1400 din in
4 za vzdrževanje strojnih naprav, triletna praksa, OD okoli 2500 din, stanovanj ni: **Lesnoindustrijsko podjetje, Slovenj Gradec** (KZZ VE 907.542, 907.543, 907.546 do 907.548, 907.555 do 907.557, 907.560, 907.651, 907.564 do 907.566, 907.568, 907.574 do 907.577)

ELEKTROTEHNIK ZA ŠIBKI TOK
1 za nadzor, popravila in redno vzdrževanje elektronskih sistemov, triletna praksa, OD okoli 2000 din, stanovanja ni: **Zavod SRS za statistiko, Ljubljana, Vožarski pot 12** (KZZ LJ 429.235)

DELOVODJI ELEKTROENERGETSKIH NAPRAV
2 za električarja v remontni delavnici, triletna praksa, OD okoli 1800 din,
3 vzdrževalce elektro naprav, triletna praksa, OD okoli 2500 din, stanovanja ni: **Lesnoindustrijsko podjetje, Slovenj Gradec** (KZZ VE 907.540, 907.541, 907.571—907.573)

GRADBENI TEHNIK
1 za vodjo enot za polaganje podov in pleskarsko soboslikarskih del, brez prakse, OD okoli 1700 din, stanovanja ni: **Usluga Zg. Šiška, Ljubljana** (KZZ LJ 428.762)

LESNOINDUSTRIJSKI TEHNIK
1 tehnologa, petletna praksa, OD okoli 2000 din, stanovanja ni: **Topol, lesna industrija Ilirska Bistrica,** (KZZ KP 209.664)

LESARSKI DELOVODJE
2 za vodji skladišča lesne surovine, dveletna praksa, OD okoli 1900 din,
2 za kontrolo končnih proizvodov ter skrb za pravilno obrezovanje, dveletna praksa, OD okoli 1800 din in
2 za vodji skladišča končnih izdelkov, dveletna praksa, OD okoli 1600 din, stanovanj ni: **Lesnoindustrijsko podjetje, Slovenj Gradec** (KZZ VE 907.544, 907.545, 907.549, 907.550, 907.558 in 907.559)

KOMERCIALNI TEHNIKI
2 trgovska poslovodja, ženski, petletna praksa, OD okoli 2170 din, stanovanj ni: **Trg. izvozno podjetje DOM Ljubljana, Mestni trg 24** (KZZ LJ 429.341 in 429.342)
1 referenta za nabavo — prodajo goriv in maziv, triletna praksa, OD okoli 2600 din, stanovanja ni: **Poslovno združenje Avtonabava, Ljubljana, Zvezna ul. 2 a** (KZZ LJ 429.090)

TRGOVSKI POSLOVODJA
1 za vodjo odpreme, dveletna praksa, OD okoli 1700 din, stanovanja ni: **Lesnoindustrijsko podjetje, Slovenj Gradec** (KZZ VE 907.567)

GOSTINSKI TEHNIK
1 za samostojno vodenje obrata, moški, deset let prakse, OD okoli 3500 din, stanovanja ni: **Grand hotel Toplice, Bled** (KZZ KR 311.575)

FINANČNI TEHNIKI
1 za knjigovodjo, praksa je zaželena, OD okoli 2400 din, stanovanja ni: **Šolski center za blagovni promet, Celje** (KZZ CE 109.785)
1 za računovodjo, šestletna praksa, OD okoli 2450 din, stanovanja ni: **Dom Študentk Višje šole za zdravstvene delavce, Ljubljana, Veselova 2** (KZZ LJ 428.771)

EKONOMSKI TEHNIKI
1 knjigovodjo — saldakontista, dveletna praksa, OD okoli 1800 din, stanovanja ni: **Gruda, export—import, Ljubljana, Miklošičeva** (KZZ LJ 429.159)
1 saldakontista, triletna praksa, OD okoli 1600 din, stanovanja ni: **Torbica, Ljubljana, Jesenkova 3** (KZZ LJ 429.116)
1 knjigovodjo — kontista, brez prakse, OD okoli 2500 din, stanovanja ni: **Velana, tovarna zaves Ljubljana, Šmartinska c. 52** (KZZ LJ 428.467)

3 **knjigovodje**, brez prakse, OD okoli 1600 din, stanovanj ni: **ZTP ABC Napredek, Domžale** (KZZ LJ 429.038 do 429.040)
1 **za skladiščnika**, 6 mesecev poskusno delo, OD okoli 2050 din določen z nad deset let dela v stroki in srednjo izobrazbo, stanovanja ni: **Klinične bolnice v Ljubljani** (KZZ LJ 429.285)
3 referente za opravljanje poslov devizne dokumentarne kontrole izvoza blaga, petletna praksa, OD okoli 1968 din
3 referente IV, splošni posli devizne dokumentarne kontrole in
1 referenta V, posli devizne dokumentarne kontrole uvoza, triletna praksa, OD okoli 1886 din, dveletna praksa, OD okoli 1763 din, stanovanj ni: **Narodna banka Slovenije, Ljubljana, Titova 11** (KZZ LJ 429.196—429.201 in 429.203)
1 za opravljanje vseh administrativnih del v komerciali, dveletna praksa, OD okoli 1600 din, stanovanja ni: **Tehnoimpex, Ljubljana, Beethovnova 5** (KZZ LJ 428.498)
1 knjigovodjo s triletno prakso, OD okoli 1697 din, stanovanja ni: **Kmetijski kombinat Hmezad, Žalec** (KZZ CE 109.820)
1 knjigovodjo osebnih dohodkov, dveletna praksa, OD okoli 1900 din, stanovanja ni: **Lesnoindustrijsko podjetje, Slovenj Gradec** (KZZ VE 907.569)

ADMINISTRATIVNI TEHNIKI
1 korespondenta v štirih jezikih, 1 mesec poskusno delo, OD okoli 2100 din, stanovanja ni: **Grand hotel Toplice, Bled** (KZZ LJ 311.757)
1 za opravljanje administrativnih del v razvojnem oddelku, brez prakse, OD okoli 2000 din, stanovanja ni: **Poslovno združenje Avtonabava, Ljubljana, Zvezna 2 a** (KZZ LJ 429.089)
1 za delo v nabavi (zunanji kooperanti), moški, dveletna praksa, poznavanje kovinske in spl. materialov ter smisel za administrativno urejanje, OD okoli 1600 din, stanovanja ni: **Inštitut za elektroniko in vakuumsko tehniko Ljubljana, Teslova 30** (KZZ LJ 428.916)
1 za opravljanje administrativnih poslov v splošnem sektorju, triletna praksa, OD okoli 1750 din, stanovanja ni: **Trg. izvozno podjetje DOM Ljubljana, Mestni trg 24** (KZZ LJ 429.345)
1 brez prakse, OD okoli 1200 din, stanovanja ni: **MERX, Celje, trg. in proizvodno podjetje** (KZZ CE 109.749)
1 za vodenje vpisnikov in strojepisna dela, brez prakse, OD okoli 1800 din, stanovanja ni: **Občinsko sodišče Brežice** (KZZ CE 109.715)

STATISTIČNI TEHNIK
1 za zdravstvenega statistika, brez prakse, OD okoli 1700 din, stanovanja ni: **Zavod za zdravstveno varstvo, Celje, Gregorčičeva 5** (KZZ CE 109.869)

UČITELJI
1 za učitelja v kombiniranem oddelku za učence 3. in 4. razreda,
1 za oddelek podaljšanega bivanja 2. razreda, enoletna praksa, OD okoli 1900 din in
1 za učitelja 3. razreda osnovne šole, petletna praksa, OD okoli 1900 din, stanovanj ni: **Osnovna šola bratov Ribarjev, Brežice** (KZZ LJ 109.709 do 109.711)

MEDICINSKE SESTRE PEDIATRIČNE SMERI
4 medicinske sestre za nego invalidne mladine, brez prakse, OD okoli 1500 din za pripravnike, oz. od 1900 din dalje, skupinsko stanovanje: **Zavod za usposabljanje invalidne mladine, Kamnik** (KZZ LJ 429.006—429.009)

MEDICINSKE SESTRE AMBULANTNO BOLNIČNE SMERI
1 medicinsko sestro III. vrste, eno leto prakse, OD okoli 2079 din, stanovanja ni: **Klinična bolnišnica za psihiatrijo, Ljubljana-Polje** (KZZ LJ 428.884)
1 medicinsko sestro III. vrste, OD okoli 2050 din določen z nad deset let dela v stroki in opravljenim strokovnim izpitom, 6 mesecev poskusno delo, stanovanja ni: **Klinične bolnice v Ljubljani, Zaloška c. 2** (KZZ LJ 429.282)
1 za delo medicinske sestre v patronažni službi na območju Križevci pri Ljutomeru, enoletna praksa, OD okoli 1800 din,
1 za delo v splošni ambulanti Ljutomer, enoletna praksa, OD okoli 1700 din, stanovanj ni: **Pomurski zdravstveni dom, Murska Sobota** (KZZ MS 605.031 in 605.035)

LABORATORIJSKI TEHNIK
1 za delo v mikrobiološkem laboratoriju, enoletna praksa, OD okoli 1.750 din, stanovanja ni: **Pomurski zdravstveni dom, Murska Sobota** (KZZ MS 605.033)

ZOBOTEHNIK
1 za delo v zobni ambulanti Lendava, enoletna praksa, OD okoli 1.700 din, stanovanja ni: **Pomurski zdravstveni dom, Murska Sobota** (KZZ MS 605.034)

LIKOVNI TEHNIK
1 oblikovalca vozil, motorjev in agregatov, moški brez prakse, OD okoli 1.580 din, stanovanja ni: **INSTITUT TOMOS, Koper** (KZZ KP 209.753)

GIMNAZIJSKI MATURANTI
1 informatorja, enoletna praksa, OD okoli 1.600 din, stanovanja ni: **SKUPŠČINA MESTA LJUBLJANE** (KZZ LJ 429.288)
1 referenta V. posli devizne dokumentacije kontrole uvoza, dveletna praksa, OD okoli 1.763 din, stanovanja ni: **NARODNA BANKA SLOVENIJE Ljubljana, Titova 11** (KZZ LJ 429.202)

VINOGRADNIKI
4 moške s triletno prakso, za odkupovalce mošta in vina, za določen čas, OD okoli 1.300 din, stanovanj ni: **SLOVENIJA VINO, Obrat Kmetijska zadruga, Bizeljsko** (KZZ CE 109.764 do 109.767)

LIVARJI-KALUPARJI
4 livarja brez prakse, OD okoli 1.800 din, stanovanj ni: **UNITAS Ljubljana, Celovška 221** (KZZ LJ 428.808—428.811)

KLJUČAVNIČARJI
6 s poklicno šolo, brez prakse, OD okoli 1.700 do 1.900 din, stanovanj ni: **STROJNO INDUSTRIJSKO PODJETJE, Šempeter v Sav. dolini** (KZZ CE 109.794 do 109.799)

STRUGARJI
5 za struženje raznih odlitkov iz sive litine in barvastih kovin, dveletna praksa, OD okoli 1.600 din, stanovanj ni: **FERRALIT — Žalec, Šlandrov trg 22** (KZZ CE 109.877—109.881)

FINOMEHANIK
1 za vzdrževanje in popravila šivalnih strojev, praksa je zaželena, OD okoli 1.800 din, stanovanja ni: **Tovarna usnja, Kamnik** (KZZ LJ 425.541)

MEHANIKI REGULACIJSKIH NAPRAV
4 za vodje kotlovnih naprav, dveletna praksa, OD okoli 2.000 din, stanovanj ni: **LESNOINDUSTRIJSKO PODJETJE, Slovenj Gradec** (KZZ VE 907.551 do 907.554)

AVTOMEHANIK
1 za vzdrževanje kamionov in viličarjev, dveletna praksa, OD okoli 2.200 din, stanovanja ni: **IZOLIRKA — tovarna izolacijskega materiala Ljubljana** (KZZ LJ 429.140)

OBRATOVNI ELEKTRIKARJI
1 s poklicno šolo, 8 let prakse, OD okoli 2.000 din, samsko stanovanje: **LITOSTROJ Ljubljana, Djakovičeva 36** (KZZ LJ 428.849)
1 za razna električna popravila, brez prakse, OD okoli 1.740 din, stanovanja ni: **USLUGA Ljubljana, Zg. Šiška, Derčeva 31** (KZZ LJ 424.856)

ZIDAR
1 brez prakse, za vsa zidarska dela, OD okoli 1.400 din, stanovanja ni: **Komunalno gospodarstvo, Mengeš** (KZZ LJ 426.969)

TESAR
1 za pomoč pri izdelovanju strešnih konstrukcij, brez prakse, OD okoli 1.400 din, stanovanja ni: **HREN ANTON — tesarstvo, Dražica 16, Borovnica** (KZZ LJ 428.440)

MIZAR
1 za splošnega mizarja, enoletna praksa, OD okoli 1.450 din, stanovanja ni: **SMOLNIKAR MARJAN — mizarstvo, Vir, Zoisova 22 p. Dob pri Domžalah** (KZZ LJ 428.433)

POHIŠTVENI MIZAR
1 pohištvenega mizarja, enoletna praksa, OD okoli 1.450 din, stanovanja ni: **SMOLNIKAR MARJAN — mizarstvo, Vir — Zoisova 22 p. Dob pri Domžalah** (KZZ LJ 428.437)

ROČNI PLETILCI
2 pletilji sintetičnih zaves, brez prakse, OD okoli 1.500 din, stanovanj ni: **VELANA — tovarna zaves Ljubljana, Šmartinska 52** (KZZ LJ 428.966 in 428.997)

MESAR KLAVEC
1 brez prakse, OD okoli 1.700 din, stanovanja ni: **ZTP »ABC« TOZD NAPREDEK, Domžale** (KZZ LJ 429.037)

SKLADIŠČNIK
odseku, brez prakse, OD okoli 1.558 din, stanovanja ni: **NARODNA BANKA SLOVENIJE, Ljubljana, Titova 11** (KZZ LJ 429.205)

VOZNIKI TOVORNJAKOV
4 voznike traktorjev, dveletna praksa, OD okoli 1700 din,
1 voznika motornega vozila, dveletna praksa, OD okoli 1.750 din,
7 voznikov čelnega viličarja za notranje transporte, dveletna praksa, OD okoli 1.800 din,
5 voznikov čeljustnega nakladalnika, dveletna praksa, OD okoli 1.300 din, stanovanj ni: **LESNOINDUSTRIJSKO PODJETJE, Slovenj Gradec** (KZZ VE 907.519 do 907.522, 907.527 do 907.539)

PRODAJALCI
4 ženske za prodajo blaga na drobno, enoletna praksa, OD okoli 1.430 din, stanovanj ni: **DOM — trg. izvozno podjetje Ljubljana, Mestni trg 24** (KZZ LJ 428.066, 428.067, 429.343 in 429.344)

KUHARJI
1 za kuharja v bistroju, moški, brez prakse, OD okoli 1.500 din, 1 mesec poskusno delo, stanovanja ni: **Grand hotel TOPLICE, Bled** (KZZ 311.756)
1 za pripravo in kuhanje jedi za vse prilike, petletna praksa, OD okoli 1.600 din, stanovanja ni: **KLUB POSLANCEV Ljubljana, Puharjeva 7** (KZZ LJ 428.278)
1 za samostojno pripravljanje vseh vrst jedil, dveletna praksa, moški, OD okoli 1.400 din, stanovanja ni: **Hotel SLON s. o. p. o. Emona Ljubljana** (KZZ LJ 426.705)

NATAKARJI
4 za strežbo gostov, brez prakse, OD okoli 1.480 din, oz. po ustvarjenem prometu, stanovanj ni: **MANTOVA VRHNIKA — SLAVNIK KOPER, Vrhnika** (KZZ LJ 429.010 do 429.013)
1 za obratno blagajničarko, dveletna praksa, OD okoli 1.400 din, stanovanja ni: **Hotel SLON s. o. p. p. Emona, Ljubljana** (KZZ LJ 426.707)
1 za natakarja-točaja, brez prakse, OD okoli 1.500 din, stanovanja ni: **Gostinsko podjetje PAKA, Velenje** (KZZ VE 907.460)

ZOBARSKI ASISTENTI
1 zobno asistentko v zobni ambulanti Videm ob Ščavnici, enoletna praksa, OD okoli 1.410 din in
2 za šolsko in mladinsko zobno ambulanto v Murski Soboti, enoletna praksa, OD okoli 1.400 din, stanovanj ni: **Pomurski zdravstveni dom, Murska Sobota** (KZZ MS 605.032, 605.055 in 605.056)

POMOŽNI KMETIJSKI DELAVEC
1 moškega brez prakse, OD okoli 1.456 din, stanovanja ni: **COLOR — tovarna barv in lakov, Medvode** (KZZ LJ 428.534)

PRIUČENI KLJUČAVNIČAR
1 za hišnika, OD okoli 1.580 din, družinsko stanovanje: **Osnovna šola bratov RIBARJEV, Brežice** (KZZ CE 109.658)

KURJAČ
1 za kurjača — gospodarja, brez prakse, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 1.600 din, stanovanja ni: **TRANSTURIST, Škofja Loka** (KZZ KR 311.611)

KURJAČ CENTRALNE KURJAVE
1 kurjača centralne kurjave, brez prakse, OD okoli 1.900 din, stanovanja ni: **Šolski center za blagovni promet Ljubljana, Poljanska c. 28 a** (KZZ LJ 428.842)

PREVIJALCI PREJE
10 žensk brez prakse, za previjanje preje, OD okoli 120.00 din, stanovanj ni: **Gorenjska predilnica, Škofja Loka** (KZZ KR 311.550 do 311.559)

BELILCI TKANIN
2 moška za pomočnika belilca pri pramenskem stroju, OD okoli 1.200 din, stanovanj ni: **TEKSTILINDUS, Kranj** (KZZ KR 311.644 in 311.645)

APRETER TKANIN
1 moškega brez prakse, OD okoli 1.200 din, stanovanja ni: **TEKSTILINDUS, Kranj** (KZZ KR 311.643)

KONFEKCIONARJI STROJNI ŠIVALCI
4 za šivanje težke konfekcije na električnih stojih, enoletna praksa, OD okoli 1.200 din, stanovanj ni: **Industrija oblačil TIP TOP Ljubljana, Tolstojeva 9/a** (KZZ LJ 426.939 do 426.942)

SNAŽILKE
1 za čiščenje pisarniških prostorov in sanitarij, OD okoli 1.300 din, skupinsko stanovanje: **GRAL — AVTOOBNOVA Ljubljana, Titova 136** (KZZ LJ 426.238)
1 za čiščenje in pospravljanje, OD okoli 1.200 din, stanovanja ni: **Hotel SLON s. o. p. o. Emona Ljubljana** (KZZ LJ 426.708)
1 za čiščenje upravnih prostorov, OD okoli 1.100 din, stanovanja ni: **Podjetje za popravljanje voz in strojev Ljubljana, Parmova 35** (KZZ LJ 415.697)
1 za čiščenje prostorov na zavodu, OD okoli 1.000 din, stanovanja ni: **Kulturno prosvetni zavod SCENA Ljubljana, Cigaletova 8** (KZZ LJ 428.982)
2 za čiščenje poslovnih prostorov, OD okoli 1.107 din, stanovanj ni: **NARODNA BANKA SLOVENIJE Ljubljana, Titova 11** (KZZ LJ 429.207 in 429.208)

NOČNI ČUVAJI
15 čuvajev-vratarjev, OD okoli 1.200 din, stanovanj ni: **VARNOST Ljubljana, Krekov trg 10/1** (KZZ LJ 428.704 do 428.718)

VOZNIKI AKUMULATORSKIH VOZIČKOV
2 voznika kare — brez prakse, šoferski izpit A kateg., OD okoli 1.200 din, skupinsko stanovanje: **LITOSTROJ Ljubljana, Djakovičeva 36** (KZZ LJ 428.847 in 428.848)

KURIR
1 moškega ali žensko brez prakse, OD okoli 1.250 din, stanovanja ni: **Zavod BOREC Ljubljana, Beethovnova 10** (KZZ LJ 429.259)

POMOŽNI GOSTINSKI DELAVEC
1 za serviranje hrane, OD okoli 1.120 din, stanovanja ni: **Restavracija Doma Maksa Perca Ljubljana, Slomškova 20** (KZZ LJ 428.264)

HOTELSKI VRATAR
1 moškega s petletno prakso, znanje dveh tujih jezikov, nemškega obvezno, 1 mesec poskusno delo, OD okoli 1.300 din, stanovanja ni: **Grand hotel TOPLICE, Bled** (KZZ KR 311.754)

STROJEPISKE
1 za opravljanje vseh strojepisnih del, štiriletna praksa, OD okoli 1.130 do 1.500 din, stanovanja ni: **VESNA FILM Ljubljana, Miklošičeva 38** (KZZ LJ 428.316)
1 strojepisko, eno leto prakse, OD okoli 1.560 din, stanovanja ni, 1 mesec poskusno delo: **GOSPODARSKA ZBORNICA SRS Ljubljana, Titova 9** (KZZ LJ 426.558)
1 za delo strojepiske v davčni upravi, enoletna praksa, OD okoli 1.600 din, stanovanja ni: **Uprava skupščine občine Ljubljana-Šiška** (KZZ LJ 428.978)

STENODAKTILOGRAF
1 za opravljanje del v uredništvu za dopisništvo in koordinacijo, brez prakse, OD okoli 1982 din, stanovanja ni: **RADIOTELEVIZIJA Ljubljana, Tavčarjeva 17** (KZZ LJ 428.546)

PRIUČENI ADMINISTRATOR
1 za razna administrativna opravila, dveletna praksa, OD okoli 1.300 din, stanovanja ni: **Podjetje IGO Ljubljana, Trnovski pristan 8** (KZZ LJ 426.921)

POENTER
1 za opravljanje manipulativnih poslov v valutnem trezorju, brez prakse, OD okoli 1.353 din, stanovanja ni: **NARODNA BANKA SLOVENIJE Ljubljana, Titova 11** (KZZ LJ 429.204)

OPERATER PRI LUKNJAČU
1 žensko s petletno prakso, OD okoli 1.400 din, stanovanja ni: **INSTITUT TOMOS, Koper** (KZZ KP 209.761)

NEPRIUČENI DELAVCI
1 moškega ali žensko za čiščenje delavniških prostorov v Mehaničnem obratu, OD okoli 1.400 din, 3 mesece poskusno delo, stanovanja ni: **AVTO-SERVIS državnih organov in zavodov Ljubljana, Vodovodna 93** (KZZ LJ 427.199)
2 moška za skladiščna delavca, dveletna praksa, OD okoli 1.450 din, stanovanj ni: **Trg. izvozno podjetje DOM Ljubljana, Mestni trg 24** (KZZ LJ 429.339 in 429.340)
1 za pomoč v kuhinji, OD okoli 1.200 din, stanovanja ni: **Restavracija Delavski dom Ljubljana, Prešernova 30** (KZZ LJ 426.501)
1 moškega za transportnega delavca, OD okoli 1200 din, za obrat Perutnina Duplica, stanovanja ni: **EMONA Ljubljana, obrat Perutnina Zalog** (KZZ LJ 424.300)
1 žensko za pomoč pri razžarevanju pločevine, OD okoli 1 100 din, stanovanja ni: **ENERGOINVEST Ljubljana, Črnuče** (KZZ LJ 427.306)
3 za pomivanje posode v kuhinji, OD okoli 1.300 din, stanovanj ni: **Hotel SLON s. o. p. o. Emona Ljubljana** (KZZ LJ 426.709—426.711)
1 voznika viličarja, OD okoli 1400 din,
2 transportnega delavca, OD okoli 1500 din in
10 za popravljalke tkanin, OD okoli 1.300 din, stanovanj ni: **Tovarna dekorativnih tkanin Ljubljana, Celovška c. 280** (KZZ LJ 429.179 do 429.183, 429.185 do 429.192)
3 za montiranje pohištva, OD okoli 900 din, stanovanj ni: **Industrija pohištva STOL Kamnik** (KZZ LJ 424.965 do 424.967)
1 za pomožna dela v kalilnici, OD okoli 1.150 din, stanovanja ni: **ISKRA — Tovarna orodij Ljubljana, Stegne 15** (KZZ LJ 413.342)
10 žensk za sortiranje naravnih črev, OD okoli 1.200 din, stanovanj ni: **CREVARNA Ljubljana, Poljanska c. 95** (KZZ LJ 429.117 do 429.120 in 413.330 do 413.335)

PEDAGOŠKI INŠTITUT PRI UNIVERZI V LJUBLJANI
GROBLJE 3, 61230 DOMŽALE

razpisuje
prosto delovno mesto:

1. višjega znanstvenega sodelavca
za metodologijo pedagoškega raziskovanja

2. asistenta
za predšolsko vzgojo

Poleg splošnih pogojev so potrebni za zasedbo razpisanih delovnih mest še naslednji pogoji:
pod 1. naziv višjega znanstvenega sodelavca oziroma izrednega profesorja za metodologijo pedagoškega raziskovanja, praksa v samostojnem vodenju zahtevnejših raziskovalnih nalog, objavljena dela ter aktivno znanje dveh tujih jezikov;
pod 2. visoka izobrazba pedagoške smeri, interes in smisel za znanstveno-raziskovalno delo, aktivno znanje enega tujega jezika.

Prednost imajo kandidati, ki študirajo pedagogiko na III. stopnji.

Kandidati naj v 15 dneh po objavi razpisa pošljejo pismeno vlogo z življenjepisom in dokazili o ustrezni izobrazbi na naslov: Razpisna komisija pedagoškega inštituta pri univerzi v Ljubljani, Groblje 3, 61230 Domžale, ali osebno v tajništvu inštituta.

O izidu razpisa bomo kandidate pismeno obvestili v 8 dneh od dneva ugotovitve razpisnih pogojev. 9587

Zdravstveni dom Domžale

razpisuje
zaradi reelekcije
vodilna delovna mesta za:

VODJO
službe splošne medicine
POGOJI: zdravnik splošne prakse s podiplomskim tečajem iz organizacije zdravstvene službe, 10 let delovnih izkušenj na področju splošne medicine

VODJO
pneumoftiziološke službe
POGOJI: zdravnik, specialist za ftiziologijo, 10 let delovnih izkušenj na tem področju dela

in prosto vodilno delovno mesto:

VODJO
socialno-medicinske službe
POGOJI: višja medicinska sestra, 10 let delovnih izkušenj na področju patronažne službe

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah splošni službi ZD Domžale v 15 dneh po tej objavi.

Stanovanj ni na razpolago. 9580

Sporočamo žalostno vest, da je po daljši bolezni preminil naš dolgoletni uslužbenec

FRANC KOVAČIČ

Pogreb pokojnika bo v sredo, 11. oktobra 1972, ob 16. uri **na pokopališču v Šentjurju**

Delovna skupnost občinske uprave Skupščine občine Šentjur pri Celju

---

ZAHVALA

Ob smrti naše drage žene, mame, stare mame in tašče

IVANE ŽONTAR

rojene ŠIFRER

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste našo mamo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni sodelavcem podjetja Metalka, ČGP Delo in Elektromehanika Kranj za tako številno spremstvo in prekrasne vence, enako pevcem zbora Ivan Cankar za ganljivo zapete žalostinke in č. duhovščini za spremstvo. Hvala tudi vsem, ki ste mamo med boleznijo obiskovali.

Žalujoči mož in otroci z družinami

Virmaše, Reteče, Koper, 9. oktobra 1972

Vsem znancem, prijateljem sporočamo žalostno vest, da je v cvetu mladosti prenehalo biti plemenito srce našega ljubega moža, očka, sina, brata, strica

BRANKA MRZLIKARJA

avtoličarja-tapetnika v Cosmosu

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 11. oktobra 1972, ob 15.15 izpred pokopališča na Viču

Do pogreba leži na Žalah v Jožefovi mrliški vežici

Žalujoči:

žena Mimi, hčerka Brankica, mami, ati, sestri Mali in Mija z družinama in drugo sorodstvo

Ljubljana, Bondorf, 9. oktobra 1972

V globoki žalosti sporočamo, da nas je zapustil naš najdražji mož, oče, stari oče, brat in stric

ALOJZ PIBERNIK

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 10. oktobra 1972, ob 15. uri izpred hiše žalosti Laze 18 v Tuhinju na pokopališče Zg. Tuhinj

Žalujoči:

žena Minka, hčerki Breda, Majda z Mijo in Gorazdom, brata, sestri in drugo sorodstvo

Laze, 7. oktobra 1972

Nepričakovano nas je v 75. letu starosti zapustila naša draga sestra, teta in svakinja

ANTONIJA (TONČKA) BOLE

vdova FON
rojena SKERJANC

Na zadnjo pot jo bomo spremili v torek, dne 10. oktobra 1972, ob 13.15 **iz Krištofove vežice na Žalah**

Žalujoči:

bratje Lojze, France in Milan z družinami, sestre Pepca Šuštar, Minka Gavrančič, Pavla Rome z družinami ter drugo sorodstvo

Ljubljana, Zagreb, Smarje-Sap, 8. oktobra 1972

Nenadoma je preminil dolgoletni član našega kolektiva

JANEZ KOLOŠA

višji inšpektor

Od zvestega in požrtvovalnega sodelavca se bomo poslovili v sredo, 11. oktobra, ob 16. uri, na pokopališču v Murski Soboti

Služba družbenega knjigovodstva — podružnica Murska Sobota z ekspoziturami v Gornji Radgoni, Lendavi in Ljutomeru

Murska Sobota, 9. oktobra 1972

Torek, 10. oktobra 1972

Festival

V sredo, 11. oktobra bo ob 20.15 v dvorani Slovenske filharmonije prvi koncert festivalskega abonmaja. Nastopil bo BARTOK KVARTET iz Madžarske z deli Haydna, Bartóka in Beethovna.

Vstopnice so v prodaji od 11. do 13. in od 17. do 19. ure v Kriščanskih ter uro pred koncertom v Slovenski filharmoniji.

Gledališča

DRAMA SNG

Torek, 10. oktobra: ni predstave, blagajna zaprta.

Sreda, 11. oktobra, ob 20.. uri — Angelo Beolco: VDOVA IZ ANKONE (komedija). — Abonma Dijaški 4 večerni.

Drama SNG potrebuje pri predstavi »Vojčka«, ki jo pripravlja, sodelovanje 4—5-letnega dečka. Starši, pripravljeni otroku dovoliti nastop, naj pridejo zaradi izbora z njim v Dramo SNG (vhod iz Gradišča) v sredo, 11. oktobra ob 11. uri.

OPERA IN BALET SNG

Torek, 10. oktobra, ob 19.30 — E. Suchon: VRTINEC. Glavne vloge: Vilma Bukovec, Danilo Medak, Piero Pilippi k. g. Abonma red Z in izven. Vstopnice so tudi v prodajih.

Sobota, 14. oktobra, ob 19.30 — G. Verdi: NABUCCO. Izven abonmaja. Vstopnice so še v prodaji.

Verdijeva opera NABUCCO, ki je po večletnem premoru letos uvrščena v redni abonmajski program, bo prvič v tej sezoni uprizorjena v soboto, 14. oktobra. Priljubljenost Verdijeve opere pri nas izpričuje podatek, da je od sezone 1958/60, ko je bila v naši Operi uprizorjena prvič in kot popolna novost za Ljubljano, doživela že nad 100 uprizoritev. Letošnja izvedba je osvežena in so v zasedbi vlog povečini nova imena: Vera Lačič kot Fenena, Stane Koritnik — Nabucco, Rajko Koritnik — Ismaele, Ljubo Kohal — Abdalo, novoangažirani mladi basist iz Trsta Ivan Sancin kot Veliki duhoven in v vlogi Zaccarie gost, basist Stefan Elenkov iz Sofije, izmenjaje z basistom Dragišo Ognjanovićem. Vloga Abigallie ostane v prejšnji zasedbi Vaude Gerlovič in Hilde Hölzl. Pri prvi letošnji uprizoritvi, v soboto 14. oktobra, bo pela Abigallo Vanda Gerlovič in Zaccario Stefan Elenkov k. g. Dirigira Lovrenc Arnič.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Gledališka pasaža

Samo še danes vpisujemo abonma za sezono 1972—73. Spremenjena pisarna v Gledališki pasaži je odprta od 10. do 12. in od 16. do 18. ure. Informacije po telefonu 24-313 in 21-021.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE Ljubljana
MARIONETE, Levstikov trg 9

Četrtek, 12. okt., ob 17. uri — Niko Kuret: OBUTI MAČEK — za izven. Prva ponovitev predstave v novi sezoni.

Obiskovalce obveščamo, da v MARIONETNEM gledališču v novi sezoni ponovno uvajamo četrtkovo popoldansko predstavo za izven.

Obiskovalce opozarjamo na točen pričetek izven predstav in jih prosimo, da pravočasno prihajajo k izven predstavama, ker vstop v dvorano po pričetku predstave ni več mogoč.

Predprodaja vstopnic za četrtkovo predstavo lutkovne igre OBUTI MAČEK je vsak dan od 7. do 14. ure v upravi gledališča, Resljeva c. 36 in pol ure pred začetkom predstave pri blagajni v MARIONETNEM gledališču.

Rezervacije vstopnic so vsak dan od 7. do 14. ure po telefonu štev. 312-020.

Pionirski dom

PIONIRSKA KNJIŽNICA, Komenskega 9
ob 17. uri: — SLONČEK Z ZLATIMI PIKAMI — ura pravljic za otroke od 5. do 7. leta starosti.

ODDELEK ZA DRUŽABNO PLESNO VZGOJO
pri Pionirskem domu

bo odprl v PLESNI SOLI na Petkovškovem nabrežju 35 nova začetna plesna tečaja v četrtek, 12. oktobra ob 18. uri (študenti imajo znižano šolnino) in v četrtek, 19. oktobra ob 20.30 (tudi za starejše osebe). Poučeval bo mojster Jenko. Vpisujejo vsak dan od 17.30 do 21. ure.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE
Nova Gorica

Torek, 10. okt., ob 20. uri — V. Zupan: BELE RAKETE LETE NA AMSTERDAM — predpremiera za DSC v Komorni dvorani.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
Maribor

Torek, 10. okt., ob 15.30 — Giuseppe Verdi: TRUBADUR — za red Popoldanski I.

Pri gledališki blagajni vpisujemo abonma za red Študentovski, dnevno od 11.—12.30 in od 18. do 19.30. Abonira se lahko vsak služeči višjih in visokih šol, če ob vpisu predloži index in osebno izkaznico.

RTV Ljubljana

SPORED ZA TOREK

4.30—8.00 DOBRO JUTRO! — vmes ob 5.00 Poročila; 5.30 Danes za vas; ob 6.00 Jutranja kronika; 6.30 Vremenska napoved; 6.50 Beseda na današnji dan; 7.00 Poročila — Dobro jutro, otroci! 7.25 Naš današnji radijski in TV spored; 8.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.00 Poročila; 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo; 9.35 Slovenske narodne bodo izvajali: Gorenjski vokalni kvintet ob spremljavi Mihe Dovžana, Lojana Bratuž-Kacjanova — sopran ob spremljavi Avgusta Stanka ter Koroški akademski oktet pod vodstvom Cirila Krpača; 10.00 Danes dopoldne; 10.20—12.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.00 Poročila — Na današnji dan; 12.10 Igra klarinetist Alojz Zupan; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Z domačimi godci in ansambli; 13.00 Poročila; 13.15 Zabavna glasba — vmes Obvestila in »Mali oglasi«; 13.30 Priporočajo vam; 14.00 Poročila; 14.10 Glasbena tribuna mladih; 14.30 Z ansamblom The Three Suns; 14.40 »Na poti s kitaro«; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Od melodije do melodije; 16.00 »Vrtiljak«; 16.40 Naš podlistek; 17.00 Poročila — posebna obvestila; 17.10 Popoldanski simfonični koncert z orkestrom Berlinskih filharmonikov; 18.00 Poročila — Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 V torek nasvidenje! 18.45 Pota sodobne medicine; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila; 19.15 Minute z Viškimi fanti; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Prodajalna melodij; 20.30 Radijska igra; 21.20 Majhen koncert lahke glasbe; 22.00 Poročila, našim rojakom po svetu in pregled sporeda za naslednji dan; 22.15 Popevke se vrstijo; 23.00 Poročila; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Komorne skladbe Darijana Božiča; 24.00 Poročila in konec oddaje.

TELEVIZIJA

9.35 TV v šoli: TV vrtec, Naša obala, Življenje v razredu, Proizvodni stroški (Zgb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe:
10.40 Ruščina (Zgb)
Ivo Andrič (do 11.30) (Bgd)
14.45 TV v šoli — ponovitev — (Zgb)
15.35 Ruščina — ponovitev (Zgb)
15.55 TV vrtec (Zgb)
16.10 Angleščina (do 16.40) (Bgd)
17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.30) — (Bgd)
17.50 V. Pečjak: Umba Kumba in pikasta kamela (Lj)
18.05 Risanka (Lj)
18.15 Obzornik (Lj)
18.30 Nastopa Lee Grant (Lj)
19.00 Mozaik (Lj)
19.05 Iz sveta oblikovanja: Komunikacije (Lj)
19.25 Duševne značilnosti starosti — oddaja iz cikla Staranje in starost (Lj)
20.00 TV dnevnik (Lj)
20.35 Minister — barvni film — (Lj)
22.10 Koncert Raya Charlesa (Lj)
22.55 Poročila (Lj)
23.05 Šahovski komentar (Zgb). (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec:
17.35 Poročila (Zgb)
17.40 Mali svet (Zgb)
18.15 Kronika (Zgb)
18.30 Znanost (Bgd)
19.15 Trenutek spoznanja (Zgb)
20.00 TV dnevnik (Bgd)
21.15 Sejem mode (Bgd)
21.25 Serijski film (Bgd)
22.15 Srečanja (Bgd)
22.35 TV dnevnik (Bgd)
22.55 Šahovski komentar (do 23.15) (Bgd)

TV Zagreb — Sljeme:
20.30 Novinarski klub (Zgb)
22.05 TV dnevnik (Zgb)
22.25 Koncert (Zgb)

RADIO STUDENT

12.00—12.30 Glasba; 12.30—13.00 AKTUALNOSTI: poročila, obvestila — uvodnik, komunisti z Univerze na seminarju — demonstracije in štrajki II.; 16.00 do 18.00 TOP ALBUMOV — vmes ob 16.05 Poročila, obvestila; 17.05 5 minut za literaturo.

188M

Kino

SPORED ZA TOREK

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28:
ob 16., 18. in 20. uri amer. barv. film RAZKOŠJE V TRAVI. Režija: Elia Kazan. Glav. vl.: Natalie Wood, Warren Beatty, Pat Hongle, Audrey Christie. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

KINO UNION:
OTRÍ SI SOLZE, OČKA, amer. barv. VV film je ganljiva drama o posledicah atomskega sevanja. Režiser: Terence Young. V glav. vl.: William Holden, otrok Michel Estalile, Bourvil, Virna Lisi in drugi. Tednik št. 40 (Padalski pokal v Zrenjaninu). Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Film priporočamo tudi mladini in otrokom!

KINO KOMUNA:
Louis Malle je filmski ustvarjalec, ki z vsakim svojim filmom podaje vojno mnenj — za in proti: tokrat s franc. barv. WS filmom ŠUM NA SRCU. Proizvodnja 1971. Igrajo: Benoit Ferreux, Lea Massari, Daniel Gelin in drugi. Tednik št. 39 (Šahovska Olimpiada v Skopju). Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Ni primerno za otroke!
Ob 10. uri MATINEJA amer. barv., CS vojno-pust., vesterna TOPOVI ZA CORDOSO. Zadnjikrat!

KINO SLOGA:
ne zamudite danske barv. VV erotične komedije RDEČI RUBIN. Režija: Annaliese Meineche. Igrajo: Lotte Horne, Elin Reimer, Annie Birgit Garde in drugi. Brez tednika! Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Ni primerno za otroke! Predvidoma zadnjikrat!

KINO VIČ:
ob 16. in 18. uri INSPEKTOR STERLING, angl. barv. CS kriminalka. Režija: Hal Brady. Igrajo: Henry Silva, Keenan Wynn in drugi. Brez tednika! Hrvatski podnaslovi! Predvidoma zadnjikrat!
Ob 20. uri TEDEN ALBANSKEGA FILMA — 2. dan: vojno-akcijski film GVERILSKA ENOTA (Njesiti guerili). Režiser: H. Hakani. Igrajo: Nörek Lucaj, P. Llanaj, S. Kumbaro in drugi.

KINO ŠIŠKA:
amer. barv. CS vojno-pustolovski film PLAMEN NAD SMIRNO. Prod.Columbia, 1970. Režiser: Peter Collinson. Igrajo: Charles Bronson, Tony Curtis, Michele Mercier in drugi. Tednik št. 38. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO SAVA:
PATTON — JEKLENI GENERAL, amer. barv. CS vojni film. 7 OSKARJEV! Režija: John Schlesinger. Igrajo: George C. Scott, Karl Malden in drugi. Brez tednika! Predstavi ob 17. in 20. uri. Zaradi dolžine filma zvišane cene!
Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstav.

KINO KRIŽANKE:
amer. barv. film JOHN IN MARY. Režija: Peter Yates. Igrata: Dustin Hoffman in Mia Farrow. Film govori o dveh mladih, ki sta se prejšnji večer prvič srečala, preživela skupaj noč in se naslednje jutro poskušala bolje spoznati. Priporočamo! Predstavi ob 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred predstavo.

KINO TRIGLAV:
ital.-špan. barv. CS kriminalni vestern NOČ NASILJA V TOMBSTONU, ob 16. in 18. uri. Igrajo: Tomas Milian, Fernando Sancho in Anita Ekberg.
Amer. barv. CS vojaški film CATCH 22, ob 20. uri. Igrajo: Alan Arkin, Martin Balsam in Anthony Perkins. Prodaja vstopnic od 15.ure dalje.

KINO RADOMLJE:
švedski barv. film BAMSE, ob 20. uri.

POTUJOČI DOMZALE:
franc. barv. film DIABOLIK — gostovanje v Moravčah, ob 19. uri.

KINO SORA — ŠKOFJA LOKA:
amer. film SEDMI KRIŽ (kinoteka), ob 20. uri.

KINO RADOVLJICA:
amer. barv. zabavni film KJE JE POT ZA FRONTO, ob 20. uri.

COLLOSAL — hitro in uspešno odstranjuje kurja očesa in debelo kožo. Prodajata »Nama« v in »Supermarket« — Ljubljana.

KINO IDRIJA:
franc. barv. film GROFOVSKA ZABAVA, ob 18. in 20.15.

KINO CENTER — KRANJ:
angl.-ital.barv. vojno pust. film SESTANEK 2. BREZZASTNIM, ob 16., 18. in 20. uri. Igrajo: Michael Craig, Klaus Kinski, Margaret Lee.

KINO STORŽIČ — KRANJ:
franc. barv. film premiera MALENKOSTI, KI SO ŽIVLJENJE, ob 16., 18. in 20. uri. Igrajo: Michael Piccoli, Romy Schneider.

KINO TRŽIČ:
premiera amer.-ital. barv. vesterna MRTEV ALI ŽIV, ob 18. in 20. uri.

KINO DOM KAMNIK:
amer.-ital. barv. vestern POLNOČNI OBRAČUN, ob 18. in 20. uri. V glav. vl.: Klaus Kinski.

KINO PLAVŽ — JESENICE:
ital.-špan. barv. film BES VETRA, ob 18. in 20. uri.

KINO RADIO — JESENICE:
švedski barv. film VRNI SE LJUBEZEN, ob 17. in 19. uri.

KINO KRKA — NOVO MESTO:
amer. barv. film DNEVNIK JEZNE GOSPODINJE, ob 17. in 19. uri.

KINO DEL. DOM — TRBOVLJE:
angl. barv. VV film URAD ZA UMORE, ob 18. in 20. uri.

KINO SVOBODA — TRBOVLJE:
španski barv. glasbeni VV film BALKON V MESECINI, ob 17. in 19. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA:
zahodnonem. barv. film ČARLIJEV STRIC, ob 17. in 19.30.

KINO SOČA — NOVA GORICA:
amer. barv. film JUNAKI SHERWOODSKEGA GOZDA, ob 18. in 20. uri.

KINO SVOBODA — SEMPETER:
amer. barv. film MAŠČEVANJE HANNIE COULDER, ob 18. in 20. uri.

MARIBOR
KINO GLEDALIŠČE:
ob 15.45, 18. in 20.15 amer. barv. pust. film NED KELLY. V glav. vl.: Mick Jagger in Marianne Faithful.

KINO UNION:
ob 15.30, 17.45 in 20. uri amer. barv. CS pust. film SVETILNIK NA KONCU SVETA. V glav. vl.: Kirk Douglas, Samantha Eggar, Yul Brynner in Renato Salvatori.

KINO PARTIZAN:
ob 15. uri predstava za upokojence s franc. barv.f. ihnom UMRETI OD LJUBEZNI.
Ob 17.45 in 20. uri ital. barv. krim. film JEGULJA ZA 300 MILIJONOV. V glav. vl.: Ottavia Piccolo, Gabriele Ferzetti in Senta Berger.

KINO UDARNIK:
ob 15.30, 17.45 in 20. uri amer. komedija STANLIO IN OLIO — MOJSTRA SKAZE V glav. vl.: Stan Laurel in Oliver Hardy.

KINO POBREŽJE: zaprto!

globtour

VABI NA POT!
RIMINI — SAN MARINO
— 2 dni (vsako soboto do 14 oktobra) — hidrogliser
DUNAJ — PRAGA
— 4 dni (od 25. do 28. novembra) — avtobus
BUDIMPESTA
— 4 dni (od 26. do 29. novembra) — avtobus
BEIRUT — DAMASK — BAALBEK
— 6 dni (od 27. novembra do 2. decembra) — letalo
KENIA — NAIROBI
— 8 dni (od 25. novembra do 3. decembra) — letalo
BRAZILIJA
— Rio de Janeiro
— 18 dni (od 14. novembra do 1. decembra) — letalo
Karneval v Rio de Janeiru
— 18 dni v februarju 1973
KAPRUN
— smučanje
— 6 dni (od 25. do 30. novembra) — avtobus
PRIJAVE IN INFORMACIJE
v Ljubljani
maximarket; tel. 24-155, 20-029
supermarket; tel. 310-655
v Mariboru:
supermarket; tel. 22-775

globtour
maximarket: prodaja vseh letalskih vozovnic.
9470

TEKSTILNI KOMBINAT
ALTOS
SARAJEVO
ZLATA KOŠUTA
ZA 1968

IZDELUJE:
KAMGARN TKANINE
ŽENSKO
MOSKO in
OTROŠKO KONFEKCIJO

TOVARNA TKANIN — LIVNO

OBRATI KONFEKCIJE
SARAJEVO
GRAČANICA
VIŠEGRAD
ZVORNIK

Direkcija: 71000 SARAJEVO
Tešanjska 24-a
p. p. 237, telex 41-236

NA SEJMU OBLAČIL »MODA V SVETU« V BEOGRADU RAZSTAVLJAMO KOLEKCIJO ZA SEZONO POMLAD—POLETJE 73 V DVORANI II, NIVO A, RAZSTAVNI PROSTOR 2307

OBIŠČITE NAS!

9326

INFORMACIJE PANTENE

Pazite, da ne bo prepozno! Tudi prhljaj povzroča izpadanje las. Z vitaminskimi losioni Pantene morate negovati lasišče vsak dan.

PO POVESTI F. P. JAYA — PIŠE O. RATEJ, RIŠE M. KOREN

13. Minila je nedelja, prišel je ponedeljek. Moja žena je telefonirala v službo, da imam gripo in vročino in da ležim, čeprav ni nič hudega, a vendar ... jaz pa sem medtem naložil oba najstarejša v katrco in odpeljali smo se na trg. Imeti osla in ga spraviti pod streho, namreč še zdaleč ni vse. Poglavitno je poskrbeti za njegov občutljivi želodec (oh, želodec brez dna, ker nima žolča). Peljemo se torej nakupovat k trgovcu, ki ima vse, kar pritiče oslu in kar mu ne pritiče, a vrli Robin Borwick v svoji knjigi o oslih toplo priporoča, naj se nabavi, zakaj »zdravi osli so radost otrok«. Od krtače in vse mogočih razpršilcev za oslovsko kozmetiko, do okrašenega jermena in zdrave prehrane. Oh, ta prehrana! To je namreč zaloga, ki vzbuja spoštovanje. Stisnjeno seno in za namešek še mreža, cele vreče z mešanico posebej pripravljenega ovsa, koruze, soje, raznih mineralov in, sodeč po ceni, tudi žafrana. Kaj takega dobijo za pod zob dirkalni konji, ki neprestano zmagujejo.

Dežurne službe

Nočna zdravniška dežurna služba je za nujne obiske na domu od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih ves dan, in to v naslednjih enotah Zdravstvenega doma Ljubljana:
Bežigrad: Kržičeva c. 10, telefon 310-533.
Center: Miklošičeva c. 24, telefon 313-063.
Vič—Rudnik: Postojnska 24, tel. 61-121.
Moste—Polje: Prvomajska 5, tel. 316-155.
Šiška—Šentvid: Derčeva ulica 5, za občinsko stavbo, tel. 55-221.
Medvode: Medvode, tel. 71-215.
Grosuplje—Ivančna gorica: začasno v stavbi bivšega ZD Ivančna gorica, telefon 783-039, telefon LM štev. 783-002.
Služba stalne pripravljenosti je na območju Črnuč, telefon štev. 314-317 Dobrova — Polhov gradec, Vnanje gorice, Horjul in Velike Lašče.
Nočna nedeljska in praznična dežurna zobna ambulanta je v zobni ambulanti v nebotičniku, Kidričeva 1/II, soba št. 5. Ambulanta nudi prvo pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 19. do 7. ure naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih — ves dan.

LJUBLJANA
Lekarna Miklošič

MARIBOR
»TABOR«, Trg revolucije 3

Disco klub VODA

je odprt vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto od 19.30 do 23.30. Namenjen je mladim od 16. do 20. leta. Pričakujemo vas že jutri, da se boste sami prepričali o njegovi izredni zanimivi ureditvi. Po prvem obisku boste gotovo stalni obiskovalci, saj je tudi glasba disc jockeya Matjaža žbontarja zelo privlačna. Vabljeni torej jutri za 8 din v disco VODA na Celovški 3 (kopališče Ilirija).

stopoteka

Danes smo za vas pripravili večer plošč s TOP LESTVIC v Veliki Britaniji od 1962 do 1968. Pridite od 20. do 00.30 za 10 dinarjev.

potujoča knjigarna

bo v:
torek, 10. okt. 1972 — DOLNJI LOGATEC
sreda, 11. okt. 1972 — HOTEDRŠICA
četrtek, 12. okt. 1972 — ROVTE
petek, 13. okt. 1972 — GORNJI LOGATEC

NAŠE GESLO: Dobra knjiga v vsako vas!

KNJIŽNI HRAM NA KOLESIH razstavlja, prodaja, sprejema naročila in prednaročila za knjige, revije in časopise VSEH SLOVENSKIH ZALOŽB.

DELOVANJE »PARTIZANSKE KNJIGE«: Razstave in sejmi naprednih slovenskih knjig, ustanavljanje in oživljanje knjižnih servisov po Sloveniji, tržna raziskava knjigotrštva, literarno-glasbene prireditve in pogovori s literati, ohranjevanje revolucionarnih tradicij, distribucija naprednega založniškega tiska, skrb za prebujanje kulturnih potreb in vzbujanje zanimanja za kulturno dejavnost.

MEDNARODNO LETO KNJIGE 1972 je lepa priložnost, da vsi, ki se ukvarjajo s knjigo, množično sodelujejo in s tem pripomorejo k širjenju kulture med Slovenci. O

HALA TIVOLI
ZAVOD ING. STANKA BLOUDKA LJUBLJANA CELOVŠKA, CESTA 25

HALA TIVOLI: rekreacijsko drsanje na ledeni ploskvi v veliki dvorani je danes za staro in mlado za samo 4 dinarje od 20. do 22. ure. TIVOLI GOLF: opozarjamo vas, da je danes odprt zadnjič v letošnji sezoni. Vsem obiskovalcem se za obisk zahvaljujemo in jih vabimo spet prihodnjo pomlad. AVTODROM z električnimi avtomobili za voznike od 6. do 66. leta ter vrtiljakom za mlajše mladino je odprt vsak dan od 9. do 21. ure. Ena vožnja z avtomobili velja 3, z vrtiljakom pa 2 dinarja. ZLATI KLUB: je danes ves dan namenjen ženskam. Informacije po telefonu 317-468.

DELAVSKI SVET
SPLOŠNE PLOVBE PIRAN

razpisuje
prosto delovno mesto

GLAVNEGA DIREKTORJA
(NI REELEKCIJA)

Poleg splošnih pogojev, ki jih določajo zakonski predpisi, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
1. da imajo visoko strokovno izobrazbo,
2. da imajo najmanj 10 let delovnih izkušenj, od tega vsaj 6 let na vodilnih ali odgovornejših delovnih mestih v gospodarstvu,
3. da so široko gospodarsko razgledani in da imajo velike organizacijske in poslovne sposobnosti,
4. da obvladajo dva svetovna jezika, med njima angleščino.

Prednost imajo kandidati z izkušnjami v pomorskem gospodarstvu ali v zunanji trgovini.

Prijave sprejema komisija za razpis delovnega mesta glavnega direktorja do 25. novembra 1972.

Kandidati morajo prijavi predložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev pod zaporednimi št. 1., 2. in 4.

Prijave pošljite na naslov:
SPLOŠNA PLOVBA
Komisija za razpis delovnega mesta glavnega direktorja
Zupančičeva 24, 66330 Piran

9593

Obvestila

Nočni delavni čas kegljišča Repovž Domžale, vsak dan razen nedelje od 23. do 3. ure zjutraj. 33283-0

Mali oglasi

ISČEMO psa nemškega ovčarja, črnega, pod vratom z belo liso, sliši na ime »Beno«. Poštenega najditelja prosimo, da javi na naslov: Dr. Weber, Ljubljana, Pot na Golovec 18 ali telefonično 24-995 — proti nagradi. 35591-8

FORD Cortino 67, dobro ohranjeno, od prvega lastnika prodam. Ogled vsak dan od 15. ure dalje pri Delu, Titova 35, tel. Magajna 315-366 int.145. 35578-3

VZAMEM v najem eno ali dvosobno stanovanje. Ponudbe pod »Solidnost«. 35563-6

HISO v gradnji prodam. Cesta na Brdo. Ponudbe pod »Takoje. 35562-7

UGODNO prodam 125 PZ. Zglasite se v četrtek, petek od 8. do 12. ure, Tabor 3/A, Ljubljana. 35560-4

DVE STUDENTKI išćeta ogrevano sobo. Ponudbe pod »Takoja. 35561-6

POCENI prodam nov motor »CZ«, 175 ccm. Božičnik, Gaberje 23, p. Dobrova pri Ljubljani. 35559-3

IZGUBILA se je papiga. Najditelja prosim, da jo vrne proti nagradi, Pleteršnikova 5, Bežigrad. 35549-8

DVA STUDENTA išćeta sobo z ogrevanjem. Vnaprej lahko plačata za tri mesece. Minka Kapetanović, Stud. naselje VII, Ljubljana. 35554-6

AMI 8 z radiom, odlično ohranjen ugodno prodam. Ogled od 15.ure dalje. Regent, Domžale, Kamniška 12. 35568-3

GARAŽO oddam v Šiški. Prosen, Djakovičeva 25. 35570-3

SOBO ogrevano, opremljeno oddam dvema moškima študentoma, nekadilcema s souporabo kopalnice v Šiški. Ponudbe pod »Slovenca«. 35571-5

MLADA zakonca nujno potrebujeta sobo, po možnosti opremljeno. Ponudbe pod »Tapetnik«. 35572-6

UGODNO prodamo globok otroški voziček. Ogled dopoldne in popoldne. Majcen, Rašiška 11. 35573-4

INSTRUIRAM srednješolsko francoščino in prevajam francoske tekste. Ponudbe pod »Romanistka«. 35574-8

PRODAM Taunus 12 M, letnik 1966. Informacije Petkovšek, tel. 24-908 dopoldne, 63-374 popoldne. 35576-3

PRODAM 70 kvadratnih metrov parketa prve vrste, po želji tudi položim. Ponudbe pod »Prilika«. 35546-8

TAKOJ sprejmemo pomoč v gospodinjstvu 5-krat tedensko po 4 ure dnevno. Plačamo zelo dobro. Tel. 24-547. 35472-1

PRODAM cement marka 450. Tršek — Njegoševa 1. 35532-4

MIREN študent išče ogrevano sobo, po možnosti na Viču ali v Rožni dolini. Ponudbe pod »Nekadilec«. 35515-6

MLAD ŠTUDENT išče sostanovalca, soba ogrevana. Ogled dopoldne na Dolenjski c. 129 a. 35518-6

OPREMLJENO sobo z balkonom, ogrevano, souporaba kopalnice, oddam 2 osebama brez otrok in brez kuhanja. Relacija Zg. Šiška. 2 meseca predplačila. Telefon 55-510. 35520-6

MLADOPOROČENCA išćeta sobo s kuhinjo, po možnosti do 17. oktobra. Ponudbe pod »Mladoporočenca«. 35523-6

PRODAM novega spačka. Ogled vsak dan od 15. do 18. ure. Andreja Šimčič, Ljubljana, Ane Zigerlove 12 — Soseska 6. 35524-3

IZREDNO poceni prodam spalnico. Kokar, Runkova 2, pp 15. uri. 35526-4

IŠČEM sobo v središču mesta s posebnim vhodom s stopnišča. Ponudbe pod »700 dinarjev«. 35532-6

IŠČEM stanovanje — enopostelj no ali dvopostelj no ogrevano sobo z uporabo kopalnice. Ponudbe pod »Dobro plačama«. 35539-6

RENAULT — 8 S ugodno prodam. Küzmič, Vodnikova 280 a. Ogled vsak dan od 18. ure dalje. 35543-3

MLAD par z otrokom išče sobo z možnostjo kuhanja in pranja. Ponudbe pod »600«. 35544-6

MESARIJA Blaž Podgoršek, Kamnik, Titov trg 11, objavlja prosta delovna mesta KV mesarja in PK mesarja. Samsko stanovanje in hrana zagotovljeni. Interesenti naj se javijo osebno ali pošljejo ponudbe na zgornji naslov. Nastop službe takoj. 9607-1

STRUŽIM, lakiram parket. Tel. 310-103, Frandolič. 35128-8

UGODNO prodam prenosni televizor »MINI VOX DE LUX« in električni štedilnik »EKA«. Ponudbe podružnici Delo, Kranj, pod »Ugodno«. 459-4

POCENI prodam »Pony Express«. Ogled vsak dan od 3. do 18. ure. Naslov: Franc, Robek, Bizovik, Bizoviška 19. Ljubljana. 35548-4

PRODAM avto zastava 750, letnik 1969. Dušan Gregorič, Celje, Kolškova 3. 751-3

STUDENT FNT išče sobo v mestu. Plačilo po dogovoru. Ponudbe pod »2 x 500,00«. 35511-6

FANT in dekle išćeta sobo in kuhinjo ali večjo sobo na relaciji Ljubljana—Grosuplje, plačana vnaprej. Ponudbe pod »Oktober«. 35512-6

DVA študenta išćeta opremljeno in ogrevano sobo. Ponudbe pod »Mirna«. 35509-6

ZAPOSLIM še pri obrtnikih ali delam honorarno, kakršnokoli kovinsko ali mehanično delo. Ponudbe pod »Obrtnik v Ljubljani«. 35467-2

IMAM proste kapacitete na 50 gr avtomatu za brizganje plastike. Ponudbe na podružnico »Delo« Kranj pod »Solidno«. 35475-8

VAJENCA za elektromehaniko sprejmem. Zagar, Rožna dolina cesta XVII/14. 35494-1

STARO kmečko hišo z zemljo kupim do 50 km iz Ljubljane, po možnosti v bližini Reke. Ponudbe pod »Na samem«. 35485-7

KUPIM parcelo za vikend v okolici Ljubljane. Ponudbe pod »Lepa lega«. 35496-7

ZELITE renovirati vaše prostore, lokal, stanovanje (podstrešno — kletno), nujno potrebno izolacije proti vlagi, mrazu, zvoku in vseh dodatnih del, lesnih oblog, tapet, tapisom, plastičnih dekoracij, stenskih ali stropnih kakor tudi razne pregraditve v prostorih, do finih končnih fines v vaših prostorih, zato se obrnite na naslov: S. Muhič montaža, Titova c. 177, tel. 341-897. 34493-8

NOV točilni pult z vgrajeno hladilno napravo ugodno prodam. Ponudbe pod »Točilni pult«. 35021-4

IZID ŽREBANJA VELIKE NAGRADNE IGRE
PODRAVKINA ZLATA ŽLICA
v septembru
bomo objavili v DELU v sredo, 11. oktobra 1972.

ZALOŽNIŠKO PODJETJE
CANKARJEVA ZALOŽBA,
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 2
bo prodala
na javni licitaciji:
POSLOVNI LOKAL
v Šoštanju, Cankarjeva cesta 2

Izklicna cena je 280.000.— din.

Licitacija bo v ponedeljek, 23. oktobra t. l. ob 10. uri v lokalu.

Vse informacije v zvezi s to licitacijo daje uprava podjetja v Ljubljani, Kopitarjeva 2, tel. 323-841.

9581

Slovenska lovska razstava v Mariboru od 7. do 15. oktobra na »Mariborskem sejmišču«, odprta vsak dan od 8. do 18. ure.

ŽREBNA LISTA

JESENSKE BLAGOVNO DENARNE LOTERIJE TAK OLIMPIJA, LJUBLJANA.

Žrebanje je bilo javno in izvršeno dne 7. oktobra 1972 z začetkom ob 19. uri pod nadzorstvom komisije Skupščine občine Ljubljana—Šiška.

Srečke s končnicami		so zadele	Srečke s končnicami		so zadele
0	9820	100 din	4	32214	500 din
	78090	500 din		07234	500 din
	80330	500 din			
	05890	500 din	5	165	50 din
	12720	1000 din		22785	1000 din
	78940	televizor			
	56930	1 vg opeke	6	06	10 din
	96530	1 vg cementa		696	50 din
				3386	100 din
1	81	30 din		18636	1000 din
	15161	1000 din			
			7	63247	500 din
2	4792	100 din		81097	1000 din
	44602	1000 din			
	77982	1000 din	8	9148	100 din
	36872	zastava 750		30298	500 din
				59738	1000 din
3	013	50 din		31438	1000 din
	05993	500 din			
	60733	1000 din	9	39	20 din
	82043	televizor		8889	100 din
	92303	pralni stroj		87619	500 din
	32073	zastava 1300		89649	500 din
	85933	ford escort		46699	pralni stroj

Pri izplačilu dobitkov nad 500 din odtegne organizator predpisani 10 % davek na dobitke.

Dobitke izplačuje TAK Olimpija, Ljubljana, hala Tivoli (soba 75) vsak dan od 8. do 12. ure in tudi uličnj prodajalci dobitke do vrednosti 100 din.

9610

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO GRAFIČNO PODJETJE DELO LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNA AGENCIJA LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1, TELEFON 21-896 — ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463, ZA ZUNANJE NAROČNIKE 23-522, POŠTNI PREDAL 29 — EKSPEDIT TELEFON 321-489 — BRZOJAVNI NASLOV DELO LJUBLJANA — ŽIRO RAČUN PRI SLUŽBI DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA LJUBLJANA 50102-601-20012
LETNA NAROČNINA 32 DIN — ZA ZASEBNIKE NAROČNINA 30 DIN — POSEBNE NAROČNINE — PETEK 4 DIN SOBOTA 4 DIN — PONEDELJEK 3 DIN — PETEK IN SOBOTA 7 DIN — ROKOPISOV NE VRAČAMO —
Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421—2/72

telefon dežurnega urednika 20-646

Razpisna komisija Trgovskega podjetja

»VOLNA«

LJUBLJANA, Mačkova ulica 2

razpisuje
po 75. čl. statuta podjetja prosto delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA

(ni reelekcija)

Kandidati morajo poleg splošnih, izpolnjevati še naslednje pogoje:
— da imajo visoko šolsko izobrazbo in 5 let delovnih izkušenj v stroki ali
višjo šolsko izobrazbo in 8 let delovnih izkušenj v stroki.

Ponudbe s kratkim življenjepisom, dokazilom o izpolnjevanju gornjih pogojev, dokazili o delu v drugih delovnih organizacijah ter o nekaznovanju naj kandidati pošljejo razpisni komisiji najkasneje do 10. novembra 1972. 9484

Zavod za diagnostiko in razvrščanje otrok z motnjami vedenja in osebnosti

PREHODNI MLADINSKI DOM

V LJUBLJANI, JARŠKA CESTA 36

vabi k sodelovanju diplomirane

ORTOPEDAGOGE
PEDAGOGE
PSIHOLOGE
SOCIALNE DELAVCE
ali **ABSOLVENTE** teh strok,
za vzgojno delo v vzgojnih skupinah.

Nudimo vam zanimivo in dinamično delo, možnosti strokovnega izpopolnjevanja na delovnem mestu, urejene osebne dohodke.

Kandidate prosimo, da se osebno zglasijo v zavodu, kjer so jim na voljo podrobnejše informacije. 9585

Upravni odbor Poslovnega združenja

»LES« LJUBLJANA

razpisuje
po 48. členu statuta delovno mesto

DIREKTORJA BIROJA

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:
1. da izpolnjuje splošne pogoje, ki jih določa temeljni zakon o podjetjih;
2. končana visoka šola in 5 let strokovne prakse; od tega 3 leta na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu ali končana višja šola in 8 let strokovne prakse; od tega 5 let na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu.

Razpisni rok velja 15 dni od dneva objave.
Pismene vloge s kratkim življenjepisom in potrebnimi listinami o strokovni izobrazbi pošljite na naslov: Poslovno združenje »LES« Ljubljana, Miklošičeva 38—II. 9587

Renomirano prehrambeno podjetje

vabi k sodelovanju

1. **ŠEFA PREDSTAVNIŠTVA V LJUBLJANI**
2. **VODJO TURNE PRODAJE**
za področje Ljubljane in okolice

POGOJI:
1. ekonomist s 3-letnimi delovnimi izkušnjami ali ekonomski tehnik s 5-letnimi delovnimi izkušnjami
2. ekonomski tehnik s 3-letnimi delovnimi izkušnjami, ali VKV trgovski poslovodja s 3-letnimi delovnimi izkušnjami.

Osebni dohodek po dogovoru.

Pismene vloge z dokazili o izobrazbi oddajte v ogl. odd. ČGP Delo pod oznako »Prehrambeno podjetje« v roku 8 dni po objavi oglasa. 9588

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega moža in očeta

Franca Babnika

se zahvaljujeva vsem sosedom in širšim sosedom za izkazano pomoč in pozornost, vsem sorodnikom, ki so z nama sočustvovali in mu poklonili vence, vsem, ki so nama izrekli sožalje, dr. Milošu Šurlanu za nitro pomoč, pevcem in PGD Zadobrova-Sneberje za častno spremstvo, g. župniku za pogrebni obred in vsem, ki ste njegov spomin počastili na kakršenkoli način iskrena hvala.

Žalujoči:
žena Antonija, sin Franc

Lj.-Polje, 10. oktobra 1972

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega srčno dobrega moža, očeta in brata

Rudija Černogata

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izkazano pozornost in tolažbo, ki so nam izrazili sožalje, njemu pa poklonili cvetja in vencev, ga pokropili in ga spremili na njegovo zadnjo pot. Topla zahvala tudi zdravnikoma dr. Jezernikovi, dr. Müllerju, častiti duhovščini za spremstvo, domačim pevcem, pevskemu društvu iz Brestanice, org. ZB in vsem govornikom za poslovilne besede. Posebna zahvala dobrim sosedom Pleterski, Soba in Zupančič ter vsem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih.

V globoki bolečini njegova družina, brat in sestre

Zdole, 9. oktobra 1972

»CROATIA«
zavod za osiguranje i reosiguranje — FILIALA RIJEKA

proda
na javni licitaciji:

ZASTAVA 750 — RI-163-65, karamboliran, garaža »Autotehnika« Reka. Začetna cena 4.000.—
ZASTAVA 750 — RI-265-01, karamboliran, garaža »Autotehnika« Reka. Začetna cena 4.000.—
SKODA 1000-MB — RI-267-64, karamboliran, garaža »Autotehnika« Reka. Začetna cena 4.000.—
FORD TAUNUS 15-M-XL-coupe — ZG-991-99, garaža »Autotehnika« Reka. Začetna cena 25.000.—
FORD CORSAIR — RI-140-30, karamboliran, garaža »Autoservis« Reka. Začetna cena 15.000.—
SIMCA 1000-L — RI-381-42, karamboliran, garaža »Autotehnika«, Reka, začetna cena 28.000.—
MOTOR MZ RI-168-10, karamboliran, garaža »Autotehnika« Reka, začetna cena 2.800.—
WARTBURG—TURIST ZG-997-18, karamboliran garaža »Autotehnika« Reka, začetna cena 11.000.—
RENAULT -6-TL, — RI-339-22, karamboliran, garaža »Autoservis« Reka, začetna cena 8.500.—
RENAULT R-4 — RI-289-20, karamboliran, garaža »Autotehnika«, Reka, začetna cena 2.000.—
ZASTAVA 750-Lux — RI-435-29, karamboliran, garaža »Autotehnika« Reka, začetna cena 13.000.—
SKODA 1000-MB — RI-384-45, karamboliran, garaža »Autotehnika«, Reka, začetna cena 6.000.—
VESPA 150 ccm — RI-179-21, karamboliran, garaža »Autotehnika, Reka, začetna cena 2.000.—
ZASTAVA 850, RI-333-89, karamboliran, garaža »Autoservis« Reka, začetna cena 10.000.—
MOPED TOMOS — PU-55-019, karamboliran, garaža »Autotehnika« Reka, začetna cena 950.—
RENAULT 6-TL — PU-196-56, karamboliran, garaža »Autotehnika« Reka, začetna cena 10.000.—

Fotoaparat YASHICA (pokvarjen), začetna cena 300

Licitacija bo 12. oktobra 1972 ob 12. uri v filiali Reka, Korzo Narodne Revolucije 39 soba 5-I. Vozila si lahko ogledate v delovnem času v navedenih obratih od 8. do 14. ure. Pravico do sodelovanja imajo družbene organizacije in zasebniki, ki bodo položili varščino 10 odstotkov za vsako vozilo, družbene organizacije s čekom. Polog vplačajte na dan licitacije od 11. do 12. ure pri blagajni filiale Reka.

9608

KMETIJSKA ZADRUGA TRBOVLJE HRASTNIK
S SEDEŽEM V TRBOVLJAH

razpisuje
naslednji prosti delovni mesti:

1. **KOMERCIALISTA**
2. **POSLOVODJE**
v trgovini z mešanim blagom

Kandidati morajo poleg splošnih, izpolnjevati še naslednje pogoje:
pod 1.: visokošolska ali višješolska izobrazba in vsaj tri leta delovne prakse,
pod 2.: poslovodska šola in vsaj tri leta delovne prakse.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Stanovanj ni na razpolago.
Rok prijave 10 dni po objavi. 9561

Naše ljube skrbne žene, mame, sestre, omice in svakinje

Ive Kralj

roj. Vidmajer

nimamo več. Umrla je tiho in vdano po neizmernem trpljenju. Od nje se bomo poslovili v sredo, 11. oktobra ob 14.30 iz Antonove mrliške vežice na Žalah

Mož Marjan, hčerki Marjana Gedei in Jana Sviderski z družinama, sestra Mara z možem, svakinja Ljuba Stanko in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, 9. 10. 1972

GLOBOKO POTRTI SPOROČAMO, DA JE DNE 8. OKTOBRA 1972 UMRL NAŠ SODELAVEC

FRANC BERGANT

MOJSTER

POGREB POKOJNIKA BO V TOREK, DNE 10. OKTOBRA 1972, OB 15. URI IZPRED HIŠE ŽALOSTI NA VERJU 8 NA POKOPALIŠČE V SMLEDNIKU .

ZVESTEGA IN PREDANEGA DOLGOLETNEGA SODELAVCA, BORCA IN TOVARIŠA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

DELOVNA SKUPNOST, SAMOUPRAVNI ORGANI IN DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE TOVARNE TESNIL, PLASTIČNIH MAS IN FILTROV V PODJETJU »DONIT« KEMIČNA INDUSTRIJA MEDVODE

V MEDVODAH, DNE 8. OKTOBRA 1972

KMETIJSKO GOSPODARSTVO ŠKOFJA LOKA

prodaja
NA JAVNI DRAŽBI
stavbo v Cerknem nasproti tovarne »ETA«

Dražba bo v stavbi v Cerknem, v soboto, dne 21. 10. 1972 za družbeni sektor ob 8. uri, za zasebni sektor ob 9. uri.

Interesenti dobijo vse informacije v upravi podjetja Škofja Loka, Mestni trg 20, telefon 85-878.

Informacije dobijo lahko tudi v mesnici podjetja Cerkno 156.

Ogled stavbe je mogoč vsak dan.

Stavba je primerna za skladišče ali za delavnico. 9591

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja zavoda

MESTNE LEKARNE PTUJ

razpisuje mesto

DIREKTORJA ZAVODA

Za razpisano delovno mesto zahtevamo poleg splošnih zakonskih pogojev še:
1. Imeti mora farmacevtsko fakulteto z diplomo;
2. Mora imeti opravljen strokovni izpit;
3. Imeti mora najmanj 10 let strokovne prakse, prakse s področja dejavnosti lekarne, od tega pa vsaj 5 let na odgovornih delovnih mestih v lekarniški službi;
4. Ne sme biti obsojen za kazniva dejanja po 43. členu temeljnega zakona o zavodih;
5. Ne sme mu biti s sodno odločbo prepovedano opravljanje dolžnosti direktorja oziroma izrečen ukrep, ki ima tako posledico.

Rok za vlaganje ponudb je petnajst dni po objavi razpisa v časopisu.
Kandidat mora prijavi priložiti dokaz o strokovni izobrazbi, praksi in da izpolnjuje ostale pogoje razpisa ter kratek življenjepis.
Prijave pošljite na naslov:
Zavod Mestna lekarna Ptuj — komisija za razpis delovnega mesta direktorja. Razpis velja 15 dni po objavi. 9575

Za vedno nas je zapustil naš ljubi mož, oče, sin in brat

Franc Bergant

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 10. okt. 1972, ob 15. uri izpred hiše žalosti Verje 8 na pokopališče v Smlednik

Žalujoči:
žena Francka, sinovi Franci, Slavko, Joško, mama, sestre, bratje in drugo sorodstvo

Verje pri Medvodah, 8. oktobra 1972

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga teta

Amalija Beltram

roj. Gregorič

Pogreb drage pokojnice bo v torek, 10. oktobra 1972 ob 15. uri v Dekanih

Žalujoči svojci

Izola, 9. oktobra 1972

oglašujte v dnevniku
DELO

OZP ELEKTRO LJUBLJANA,
poslovna enota Ljubljana okolica

razpisuje
prosti delovni mesti

2 elektromonterjev
za delo na področju Črnuč

POGOJI:
končana poklicna šola.

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi OD.

Pismene prijave naj kandidati pošljejo na naslov:
OZP ELEKTRO LJUBLJANA,
PE Ljubljana okolica,
Parmova 33.

Rok za prijave do 20. 10. 1972. 9589

JELOVICA,
LESNA INDUSTRIJA ŠKOFJA LOKA

objavlja
prosto delovno mesto

KURJAČA

PARNEGA KOTLA

POGOJI:

delovno mesto lahko zasede delavec z izpitom upravljača parnega kotla z mehaniziranim kurjenjem ali kvalificirani strojni ključavničar, kovinostrugar, kotlar ali kovač s pogojem dopolnilnega strokovnega izpita.

Nastop dela je mogoč takoj ali po dogovoru.

Kandidate vabimo, da vložijo vloge za zasedbo delovnega mesta v kadrovsko socialnem oddelku podjetja ali da pridejo na razgovor osebno.

9574

NENADOMA NAS JE ZAPUSTIL DOLGOLETNI ČLAN NAŠEGA KOLEKTIVA

JOŽE SIMČIČ

VOZNIK MOTORNEGA VOZILA

POGREB POKOJNIKA BO DANES, V TOREK, 10. OKTOBRA 1972, OB 16. URI V POSTOJNI

DRAGEGA POKOJNIKA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

DELOVNI KOLEKTIV »TRANSAVTO« POSTOJNA, OSNOVNA SINDIKALNA ORGANIZACIJA IN SAMOUPRAVNI ORGANI

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE UMRLA NAŠA SODELAVKA

HELENA KLANČAR

POGREB BO DNE 10. OKTOBRA 1972, OB 17. URI IZPRED POKOPALIŠČA V ŠTEPANJI VASI

DO POGREBA LEŽI NA ŽALAH V MARIJINI MRLIŠKI VEŽICI

VESTNO SODELAVKO BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

DELOVNI KOLEKTIV VELETRGOVINE »ASTRA« LJUBLJANA, TITOVA 77

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža

ANTONA LENŠČAKA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem. Vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili cvetje, dali denar namesto cvetja v dobre namene, ter mi izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujem dr. Kozakovi, dr. Debevcu, ostalemu zdravniškemu in strežniškemu osebju. Iskrena hvala tudi častiti duhovščini, pevcem in vsem, ki ste mi v težkih urah stali ob strani. Prav vsem iskrena hvala!

Žena Antonija Lenščak

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame, sestre in tete

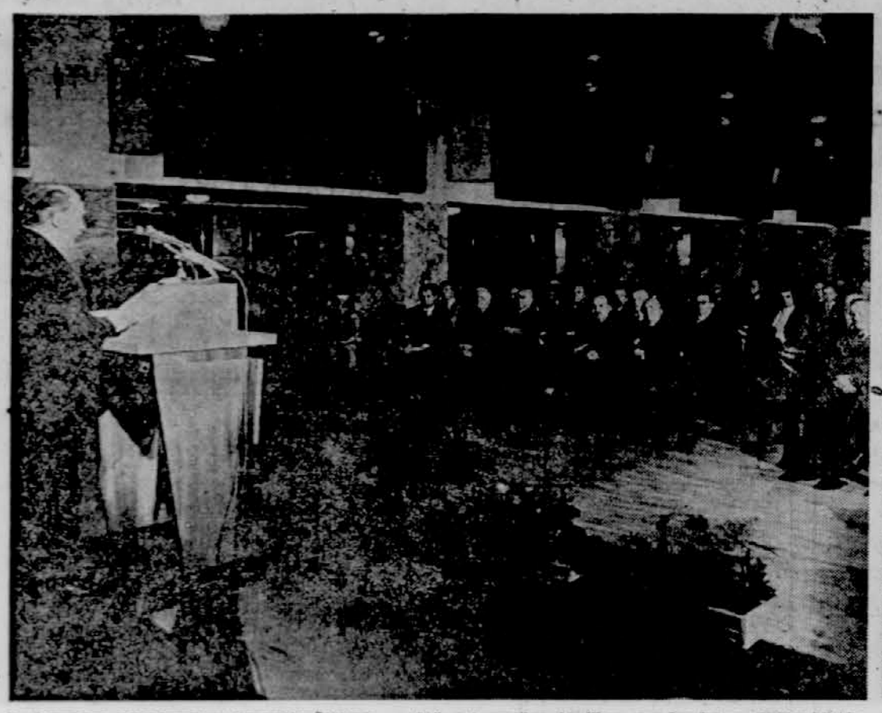
MARIJE SCHRIMPF

vdove PERUŠEK

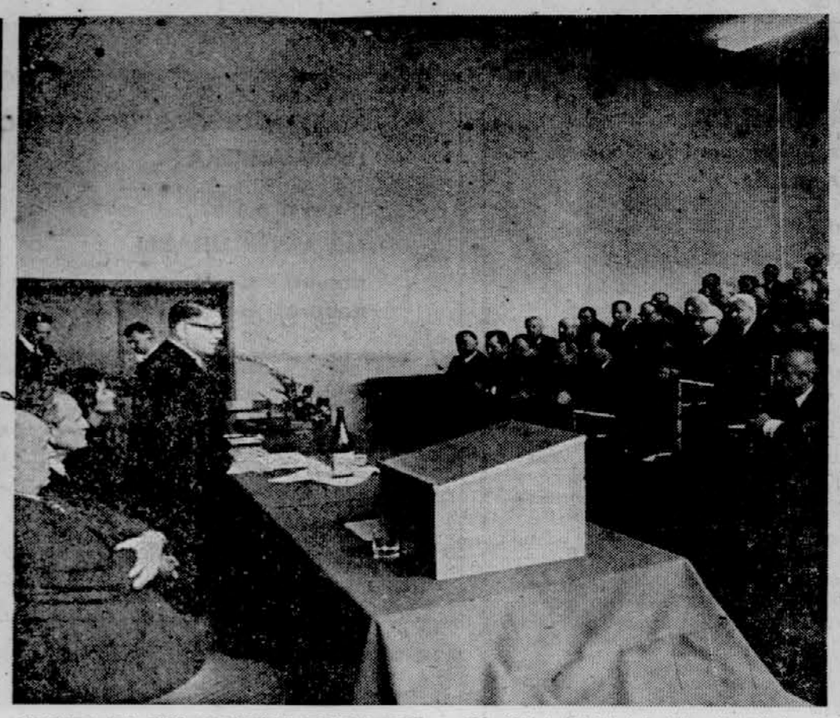
se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam ustno in pismeno izrazili sožalje, jo spremili na njeni zadnji poti ter ji ob njenem slovesu darovali vence in šopke cvetja. Posebno se zahvaljujemo osebju internega oddelka bolnišnice »dr. Petra Držaja« za vso skrb in nego med njeno težko boleznijo.

Rodbine: Perušek, Schrimpf, Černivec, Kalen

Ljubljana, 7. oktobra 1972

ŽIVČEVJE MODERNE CIVILIZACIJE — Včeraj zvečer je član predsedstva SFRJ Mitja Ribičič odprl 19. mednarodno razstavo elektronike na Gospodarskem razstavišču. Poleg devetinštiridesetih domačih razstavljalcev sodeluje še 282 razstavljalcev iz dvajsetih dežel, med njimi tudi Sovjetska zveza, ki se razstave udeležuje po dveh letih, za nekaj razstavljalcev pa sploh ni bilo prostora. Razstava bo odprta do 14. oktobra. Foto: Zrnec

SLAVJE NA BIOTEHNIŠKI FAKULTETI — Ob 25-letnici biotehniške fakultete je bila danes slavnostna skupna seja fakultetnega in pedagoško znanstvenega sveta fakultete, ki jo je vodil predsednik fakultetnega sveta prof. inž. Zdravko Turk. Seje so se udeležili tudi predsednik CK ZKS France Popit. Na sliki: prof. Zdravko Turk otvarja slavnostno sejo. Foto: J. Zrnec

NASLEDNIK — Dvajset ameriških novinarjev, ki so bili te dni gostje kitajskega premiera Cu En Laja, se ne more sporazumeti o tem, ali je premier za obdobje po Mau govoril o kolektivnem nasledstvu ali o nasledniku. Vsekakor pa je, da je med razgovorom padlo ime Jao Venjuana, direktorja Žen Min Ži Baa (na sliki). Telefoto: UPI

Nasilja ni konec

Generalni konzul Bojan Lubej je koroškega deželnega glavarja uradno obvestil o zaskrbljenosti IS Slovenije

CELOVEC, 9. okt. Kot poroča tiskovna služba koroške deželne vlade, je jugoslovanski generalni konzul v Celovcu Bojan Lubej obiskal koroškega deželnega glavarja Simo, da bi ga uradno informiral o zaskrbljenosti IS Slovenije zaradi zadnjih dogodkov na Koroškem v zvezi z dvojezičnimi krajevnimi napisi..

Slovenska javnost je presenečena zaradi teh dogodkov in ne more razumeti, da je izpolnjevanje državne pogodbe povzročilo takšno reakcijo na Koroškem in da avstrijske oblasti v tem pogledu doslej niso ničesar storile. Generalni konzul Lubej je napovedal, da bo IS seznanil s svojim stališčem tudi ZIS, ki bo na to verjetno navezal stike z avstrijsko zvezno vlado, kajti Jugoslavija kot matična dežela Slovencev, ki živijo v Avstriji, ne more biti ravnodušna ob terorju, ki mu je izpostavljena slovenska manjšina na Koroškem.

Generalni konzul Lubej je tudi vprašal, ali so v smislu državne pogodbe predvideni kakšni ukrepi proti organizacijam, ki so očitno v ozadju dogodkov na Koroškem. izrazil pa je tudi zaskrbljenost, ker bi lahko dogodki na Koroškem, negativno vplivali na dobre odnose med Avstrijo in Jugoslavijo.

Koroški deželni glavar je izrazil svoje obžalovanje zaradi dogodkov na Koroškem in je opozoril na to, da so pristojne oblasti na Koroškem doslej in da bodo tudi v prihodnje storile vse, da bi zagotovile mir in sožitje prebivalcev na Koroškem, vendar pa so za to v glavnem pristojni zvezni organi.

Deželni glavar Sima je tudi poudaril, da odklanja nasilne akcije in je izrazil prepričanje, da večina koroškega prebivalstva z njim soglaša. Dejal je tudi, da bi bilo treba storiti vse, da bi ne prišlo do poslabšanja odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo, za katere so se odgovorne politične sile Avstrije in Koroške vedno zavzemale.

Sodelovanje s SEV

BEOGRAD, 9. oktobra (Tanjug) — Član ZIS in stalni predstavnik Jugoslavije v svetu za medsebojno gospodarsko pomoč (SEV) Marko Orlandić in sekretar SEV Nikolaj Vasiljević Fadejev sta imela danes v Beogradu pogovore, na katerih sta pozitivno ocenila dosedanje sodelovanje med Jugoslavijo in SEV. Fadejev se je danes pogovarjal tudi v združenju jugoslovanskih železarn in je obiskal smederevsko železarno.

Koroški deželni glavar Sima je o obisku jugoslovanskega generalnega konzula Bojana Lubeja informiral avstrijskega zveznega kanclerja dr. Kreiskega in notranjega ministra Röcha.

Medtem pa so se v noči od sobote na nedeljo in sinoči napadi na dvojezične krajevne napise nadaljevali. Okrog 90 ekstremistov je nasilno odstranilo še zadnja dva od skupno petih dvojezičnih kažipotov v Zgornjem Žamanju, dvojezične krajevne napise pa so odstranili tudi v Hodišah in Šentjakobu, medtem ko so mnoge druge premazali.

Na Koroškem so se začele že tudi številne proslave obletnice plebiscita, ki jih vodi in organizira v glavnem Heimatdinst in Abwehrkämpferbund. Še posebej so ob tem počastili spomin že umrlega koroškega nacista, avtorja zloglasne nacistične knjige »Sieg in deutscher Nacht« dr. Hansa Steinacherja. Izvedeti je bilo mogoče, da so koroške varnostne oblasti podvzele številne preventivne ukrepe, da bi ob teh proslavah preprečile morebitne izpade proti manjšini.

ZVONE ZORKO

Ostra protesta

Javnost BiH in Makedonije enotno obsoja teror nad slovensko manjšino v Avstriji in poziva vlado k ukrepom

SARAJEVO, SKOPJE, 9. okt. Izvršna odbora republiških konferenc SZDL BiH in Makedonije sta danes izrazila oster protest javnosti obeh republik proti pojavom grobega teptanja zakonitih pravic slovenske manjšine v avstrijski Koroški.

Odstranjevanje dvojezičnih krajevnih napisov, skrunitve spomenikov padlim antifašistom in grožnje slovenskim ustanovam lahko spodkopljejo dobre sosedske odnose z Avstrijo, so sklenili na izvršnem odboru RK SZDL BiH ter izrazili upanje, da bodo pristojni avstrijski organi, posebno pa socialistična stranka, pravočasno ukrepali. Avstrijska stran bi se zdaj morala truditi za čimbolj popolno uresničevanje meddržavnega sporazuma ter za nadaljnji razvoj sodelovanja in prijateljstva med državama — na osnovi znanih in priznanih zunanjepolitičnih principov.

Odstranjevanje dvojezičnih napisov na avstrijskem Koroškem dobiva v nekaterih primerih obliko masovnega terorja, je sklenil izvršni odbor RK SZDL Makedonije. Poudaril je, da se s tem, ko je ogrožen obstanek slovenske narodnostne manjšine v Avstriji, močno kalijo jugoslovansko-avstrijski odnosi Izvršni odbor je bil mnenja da bo razvoj in izboljšanje dobrih sosedskih odnosov v veliki meri odvisen od zagotovitve narodnostnih pravic in normalnega razvoja pripadnikov slovenske manjšine v Avstriji.

MARJAN BAUER
BOJANA POPOVSKA

S pravo barvo

»Washington Post« izčrpneje seznanja ameriško javnost o ustaštvu ter opozarja na njegovo fašistično preteklost

WASHINGTON, 9. okt. (Tanjug). Jugoslavija zahteva od ZDA, naj obrzdajo dejavnost ekstremnih emigrantov, piše ugledni ameriški list Washington Post. Problem terorizma je bil ena od glavnih tem nedavnega srečanja med zveznim sekretarjem za zunanje zadeve Mirkom Tepavcem in ameriškim državnim sekretarjem Williamom Rogersom.

Washington Post v daljšem prispevku o tem opozarja predvsem na teroristično dejavnost ustaške emigracije in navaja jugoslovansko trditev, da so teroristične skupine zakrivile vrsto hudih zločinov, med katerimi sta bila na primer umor jugoslovanskega veleposlanika na Švedskem, nesreča letala JAT zaradi podtaknjene bombe itd.

Jugoslovanska vlada je že pred mesecem dni poslala ameriški vladi spomenico v zvezi z delovanjem ekstremnih emigrantskih krogov v ZDA, ki se ukvarjajo z raznimi protijugoslovanskimi akcijami. Uradni krogi v ZDA, piše Washington Post, sodijo, da bi bila potrebna »zapletena zakonodajna procedura«, preden bi lahko začeli ukrepati proti skrajni emigraciji. Tudi če bi kaj začeli, pa po mnenju navedenega lista ni mogoče pričakovati nobenega rezultata pred novembrskimi republiškimi volitvami V ZDA živi okrog 400.000 izseljencev hrvaškega rodu, tistih, ki bi bili pripravljeni podpirati teroristično dejavnost, pa je po Washinton Postu »manj kot pet tisoč«.

Članek v Washington Postu izčrpneje seznanja ameriško javnost s tem, kaj so pravzaprav ustaške in druge skrajne emigracijske skupine. Naravnost piše, da so teroristi, o katerih je beseda, pripadniki tako imenovanega ustaškega gibanja

V tem članku, ki je verjetno do zdaj najbolj stvarna podoba resničnega mesta in vloge protijugoslovanskih emigrantskih ekstremističnih skupin, na koncu piše, da so prizadevanja Jugoslavije po zatrtju takih skupin lepo v skladu s splošnimi prizadevanji, da bi v svetu obsodili in onemogočili terorizem.

Zadnje vesti

KPF na obisku pri nas

Delegacija bo po pogovorih v izvršnem biroju obiskala tudi Slovenijo

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug) — Delegacija Komunistične partije Francije, ki jo vodi namestnik generalnega sekretarja CK KPF Georges Marchais, se je danes pogovarjala z delegacijo Zveze komunistov Jugoslavije, ki jo je vodil sekretar izvršnega biroja Stane Dolanc.

Predstavniki Zveze komunistov Jugoslavije so informirali predstavnike KPF o družbeno-ekonomskem razvoju Jugoslavije in o aktualnih nalogah Zveze komunistov Jugoslavije in o nadaljnjem razvoju socialističnih samoupravnih odnosov, o mednarodni aktivnosti Zveze komunistov Jugoslavije in o politiki nevrščenosti. Gostje iz Francije so posvetili v pogovorih posebno pozornost vprašanjem družbeno-političnih gibanj v Franciji, krepitve in združenja levičarskih sil ter stališč KPF o sodobnih mednarodnih odnosih.

Med pogovori so bila izmenjana tudi mnenja o dosedanjem sodelovanju med ZKJ in KPF, izražena pa je bila potreba in želja, da bi se to sodelovanje v bodoče še intenzivnejše razvijalo.

Delegacija KPF bo obiskala tudi Slovenijo, Hrvaško in nekatere kraje v Srbiji ter se pogovarjala s predstavniki Zveze komunistov v teh republikah. Po končanem Marchaisovem obisku pri nas bo delegacija KPF predvidoma obiskala Makedonijo ter Bosno in Hercegovino.

„Ne!“ za nagrado Ćosiću

Oktobrske nagrade ne more dobiti človek, sprt z ZKJ

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug) — Sekretariat predsedstva republiške konference zveze mladine Srbije je danes sporočil:

»Odločno smo proti predlogu oddelka za književnost na srbski akademiji znanosti, da bi Dobrica Ćosić kandidiral za oktobrsko nagrado Beograda. Ne da bi se spuščali v estetsko vrednotenje Ćosićeve ustvarjalnosti, menimo, da nagrade, ki je simbol naše revolucije, ne more dobiti človek, ki je že vrsto let v ideoloških sporih z ZKJ in ZK Srbije.

Mlada generacija se ne more sprijazniti s poskusi legalnega podpiranja tistih sil, ki so kršile osnovna načela programa ZKJ in našega samoupravnega razvoja, pa čeprav so to med drugim opravičevali tudi z estetskimi vrednotami.

Kulturna ustvarjalnost je nedvomno del celovitih družbenih samoupravnih razmerij in se zato mora pokoravati zahtevam socialističnih samoupravnih družbenih načel.«

Soglasje o skupni akciji

Sestanek predstavnikov sredozemskih neuvrščenih držav v New Yorku

NEW YORK, 9. okt. (Tanjug). — Na sestanku predstavnikov sredozemskih neuvrščenih držav, ki ga je vodil libijski zunanji minister Mansur Kikhija, so razpravljali o dosedanji skupni aktivnosti na področju Sredozemlja. Potrjena je bila soglasnost, da bo ministrska konferenca sredozemskih neuvrščenih držav v prvi polovici naslednjega leta.

Pripravljalni sestanek veleposlanikov, na katerem se bodo dogovorili o konceptu konference sredozemskih neuvrščenih držav, njeni sestavi, času in kraju, bo v prvem tednu meseca marca.

Izjava Zieglerja o tajnih pogovorih

WASHINGTON, 9. okt. (AFP) — Predstavnik Bele hiše Ronald Ziegler je potrdil, da bo dr. Henry Kissinger, svetovalec predsednika Nixona, jutri nadaljeval v Parizu tajne pogovore s severnovietnamskimi predstavniki. Ziegler je sicer odbil, da bi karkoli povedal o poteku teh pogovorov, pri čemer je opozoril na sporazum obeh strani, da ne bosta objavili ničesar s tajnih sestankov. Predstavnik Bele hiše je imenoval vse članke o takšni ali drugačni doseženi formuli za rešitev vietnamskega problema »čiste špekulacije«.

Nova sudanska vlada

KARTUM, 9. okt. (MENA) — Po parlamentarnih volitvah, ki so bi le preteklo nedeljo, so danes v Sudanu imenovali vlado. Predsednik Džafer Nimeiri je ostal predsednik vlade in obrambni minister.

Vrnitev iz Moskve

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug) — V Beograd se je vrnila jugoslovanska gospodarska delegacija, ki jo je vodil član zveznega izvršnega sveta inž. Dragomir Milojević. V Moskvi je imela pogovore o razvoju jugoslovansko — sovjetskega gospodarskega in tehničnega sodelovanja.

Libijski manevri

KAIRO, 9. okt. (AFP) — Glavni poveljnik libijskih oboroženih sil polkovnih Gadafi je danes prisostvoval »važnim ofenzivnim vojnim manevrom«. To je sporočil radio Tripoli. Na manevrih so sodelovale tankovske, letalske in topniške enote. Kje so manevri potekali, radio ni povedal.

Pogovori SFRJ - SEV

Ministrski svet SEV pooblastil IK za pogovore z Jugoslavijo

LUKSEMBURG, 9. okt. (Tanjug) — Ministrski svet SEV je pooblastil izvršno komisijo, da začne z Jugoslavijo preliminarne pogovore o sklenitvi novega trgovinskega sporazuma. Datum za začetek preliminarnih pogovorov bo določila izvršna komisija v dogovoru z zveznim izvršnim svetom.

Član izvršne komisije SEV Dahren Dorf je obvestil svet ministrov, da je dobil ZIS sredi julija memorandum, v katerem so zahtevali pogovore. Memorandum je vseboval dopolnitve, ki jih je svet ministrov zahteval na sestanku v juniju, obenem pa tudi predlog izvršni komisiji za začetek preliminarnih pogovorov.

Dosedanji triletni trgovinski sporazum Jugoslavije z EGS bo potekel 30. aprila 1973, zvezni izvršni svet je pravočasno zahteval pogovore, s katerimi bi bila zagotovljena kontinuiteta sporazuma, obenem pa naj bi bil razširjen tudi na nove dežele SEV — Veliko Britanijo, Dansko in Irsko.

Mladi morilec prijet v Zadru

ZADAR, 9. oktobra — Z učinkovito akcijo uprave javne varnosti je bil po dvanajsturnem begu prijet 19-letni Miodrag Vulinović, ki je na stopnišču zadarske gimnazije s petimi streli ubil svoja profesorja Vica Vladkovića in Gojka Matulino.

Morilec je imel pri sebi revolver, s katerim je zjutraj izvedel grozni zločin, verjetno zaradi slabe ocene iz zgodovine, ki jo je dobil letos ob začetku pouka.

IVICA KLARIĆ

Diplomatska kronika

SPREJEM — Predsednik gvinejske vlade Beavougi je sprejel našega veleposlanika v Conacryju Božidarja Stajića.

PRI VLAHOVU — Podpredsednik zvezne skupščine Gustav Vlahov je sprejel na uradni obisk novo imenovanega pakistanskega veleposlanika pri nas Ahmeda Pasuja.

POGOVORI SCHEEL—OHIRA — Zahodnonemški zunanji minister Walter Scheel se bo v Tokiu pogovarjal z japonskim zunanjim ministrom Masajošijem Ohirom. Scheel bo jutri dopotoval v Tokio s Havajev.

JAPONSKI OBISK — Pomočnik japonskega zunanjega ministra Aoki je odpotoval v Kambodžo, namerava pa tudi v Laos in Južni Vietnam, da bi vlade obvestil o nedavni odločitvi Japonske, ki bo navezala stike z LR Kitajsko.

Telegrami

Razprava gre h koncu

NEW YORK — Splošna politična razprava na letošnjem zasedanju generalne skupščine se bliža koncu. Včeraj sta govorila romunski zunanji minister Manescu in filipinski zunanji minister Carlos Romulo. V sredo bo konec razprave.

Ameriški znanstveniki v SZ

MOSKVA — Sem je dopotovala skupina ameriških znanstvenikov iz državne agencije za raziskovanje vesolja (NASA). Pogovarjali se bodo o združitvi sovjetskega »Sojuza« in ameriškega »Apolla« v vesolju.

Sestanek ministrov EGS

LUXEMBURG — Tu so se zbrali zunanji ministri držav EGS, da bi se pogovorili o vrsti vprašanj v zvezi z razvojem trgovinskih stikov razširjene skupnosti s sredozemskimi državami.

Japonska in Albanija

TOKIO — Kaže, da nameravata Japonska in Albanija začeti pogovore o ponovnih diplomatskih stikih, ki so jih prekinili leta 1944. Albanija in NDR sta edini evropski državi, ki nimata diplomatskih stikov z Japonsko.

Tajno poročilo

JERUZALEM — Izraelska vlada je obravnavala tajno poročilo o münchenskem pokolu, ko je izgubilo življenje 11 članov izraelskega olimpijskega moštva. Predsednica Golda Meir je člane vlade seznanila z ugotovitvami posebne preiskovalne komisije in s prihodnjimi varnostnimi ukrepi.

Vesoljski kongres

DUNAJ — Tu se je začel 23. mednarodni vesoljski kongres, ki se ga udeležuje več kot 1500 znanstvenikov in strokovnjakov z vsega sveta. Uvodoma bo govoril o temi »Vesoljske raziskave v razvoju države« prof. Werner Braun. Na kongresu, ki bo trajal do 15. oktobra, bodo prebrali kakih 300 referatov.

Ostrejše nadzorstvo

BUDIMPEŠTA — Na Madžarskem je končana akcija, ki naj bi vnesla več reda v gospodarstvo. Revizorji so ugotovili, da so dokumenti o finančnem poslovanju podjetij in zadrug bolj natančni kot poprej. v zadnjega pol leta pa so nekatera podjetja je »pozabila« plačati približno 500 milijonov forintov davka.

Referendum o Madagaskarju

TANANARIVA — Po včerajšnjem referendumu bo na otoku še pet let isti predsednik vlade general Gabriel Ramantsoa.

Konferenca parazitologov

BUKAREŠTA — V Romuniji se je začela dvodnevna konferenca za parazitologijo, prvo srečanje strokovnjakov s tega področja. Zbrali so se tudi predstavniki iz Bolgarije, Britanije, Francije, NDR, ČSSR, Irana, SZ in Jugoslavije.

Protokol o pravni pomoči

BEOGRAD — V zveznem sekretariatu za zunanje zadeve so ratificirali dodatni protokol med SFRJ in Romunijo o pravni pomoči.

Bilić v Rimu

ZAGREB — Član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Jure Bilić je odpotoval v Rim, kjer se bo s predstavniki nekaterih strank pogovarjal o notranjem razvoju obeh držav, mednarodnem položaju in nadaljnjem sodelovanju.

Češkoslovaška delegacija odpotovala

BEOGRAD — Od tu je odpotovala delegacija češkoslovaške zveze protifašističnih borcev, ki se je pri nas mudila nekaj dni na povabilo zveznega odbora ZZB NOV.

Nov letalski rekord

EDMONTON — Ameriški »boeing 707« je dosegel nov rekord, ko je brez vmesnega pristanka preletel 12.496 kilometrov od Havajev do Britanije. Prejšnji rekord je znašal 12.131 kilometrov.

Napoleonov klobuk

OSAKA — Črn triogelnik, ki ga je nekdaj nosil Napoleon, v Osaki prodajajo za 97.402 dolarjev. Spomladi ga je preprodajalec kupil v Franciji, Napoleonov muzej pa ni zmogel tolikšne vsote.

Pa še to:

SVETE ŽIVALI — Dopisnik Večernjih novosti je pojasnjeval zamudo avtomobilističnega asa Jovice Palikovića na 6. jugoslovanskem rallyju s tem, da je na cesti, povsem zaprti za ves ostali promet, nenadoma naletel na krave.

Zares nenavadno! se čudi J. H. Kostić. Od kod krave na cesti, ko pa jih ni niti v mesnicah?!

MOM 2000 Moden Müller MOM 2000

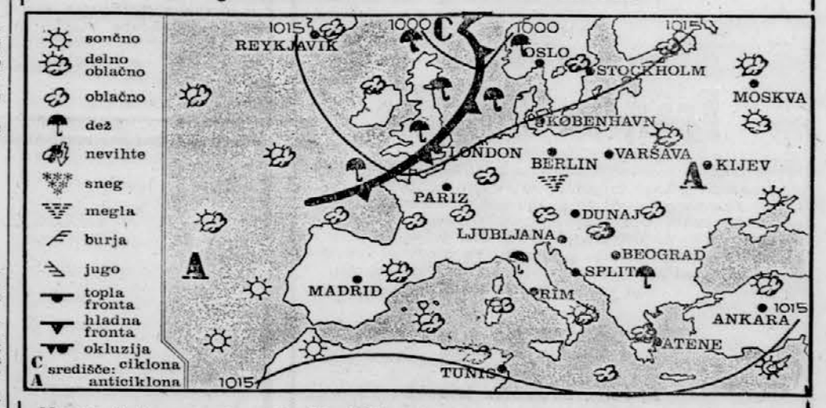
ZDAJ TUDI V CELOVCU

Priesterhausgasse 10

V GRADEC po igrače
k tvrdki KOCH in nič drugače!
Na zalogi celoten sortiment LEGO in vse novosti
KOCH na Glavnem trgu

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 10. okt. 1972 ob 7. uri

Vreme in temperature 9. okt. 1972

kraji	vreme ob 7. uri	stopinj	vreme ob 13. uri	stopinj
Ljubljana	dežuje	8	dežuje	10
Planica	dežuje	4	oblačno	5
Brnik	dežuje	7	dežuje	9
Kredarica	dežuje	12	sneži	—3
Maribor	dežuje	3	oblačno	11
Sl. Gradec	dežuje	6	oblačno	8
Celje	dežuje	8	pololblačno	12
Novo mesto	dežuje	9	oblačno	11
Koper	oblačno	13	dežuje	12
Reka	oblačno	13	dežuje	14
Pulj	oblačno	12	oblačno	15
Hvar	jasno	13	jasno	20
Dubrovnik	jasno	13	pololblačno	18
Zagreb	oblačno	9	oblačno	11
Beograd	oblačno	10	oblačno	13
Sarajevo	megla	9	jasno	12
Titograd	jasno	8	pololblačno	19
Skopje	megla	8	oblačno	14
Celovec	dežuje	7	oblačno	8
Gradec	dežuje	9	oblačno	11
Dunaj	oblačno	11	oblačno	10
Benetke	jasno	12	—	—
Milano	jasno	6	pololblačno	16
Genova	oblačno	12	oblačno	19
München	megla	9	dežuje	9
Zürich	jasno	4	oblačno	14
Rim	jasno	9	pololblačno	21
Pariz	megla	6	jasno	21
Berlin	oblačno	5	pololblačno	10
Stockholm	jasno	10	oblačno	12
Moskva	—	2	jasno	8

Temperature morja danes popoldne

Koper 18, Senj 17, Šibenik 20, Dubrovnik 20

Napoved:

SLOVENIJA

Oblačno bo. V presledkih še manjše padavine. Temperature bodo med 7 in 13 stopinj.

IZGLEDI ZA SREDO

Še precej oblačno in hladno.

JUGOSLAVIJA

Ob srednjem in južnem Jadranu bo deloma sončno, drugod po državi pretežno oblačno.

VREMENSKA SLIKA

Področje visokega zračnega pritiska nad srednjo in južno Evropo slabi. V višinah je nad Alpami jedro hladnega zraka, ki povzroča tudi v naših krajih oblačno vreme z občasnimi padavinami.

Vrtec za 133 otrok

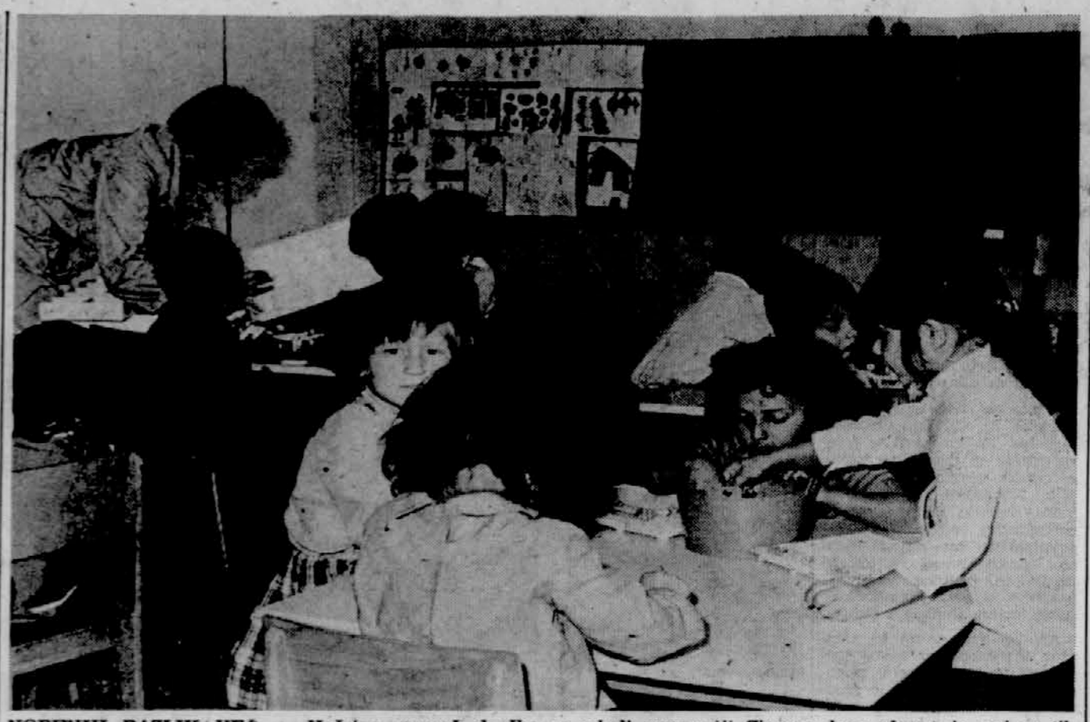
V škofjeloški občini uresničujejo program otroškega varstva

SKOFJA LOKA, 9. okt. — Ob osnovni šoli v Frankovem naselju so v soboto odprli nov vrtec, ki predstavlja veliko pridobitev za vso Trato. Hkrati pa to pomeni začetek uresničevanja programa razvoja otroškega varstva v škofjeloški občini, ki so ga sprejeli pred dvema letoma.

Stari vrtec v stanovanjskem bloku je bil namenjen le za 25 otrok, sedaj pa se jih je v njem gnetlo že več kot 100. V novem ne bo gneče, pa tudi sicer so možnosti za vzgojo in varstvo tam precej boljše. Celoten objekt, ki ga je zgradilo domače podjetje Tehnik, je skupaj z opremo stal okoli 2,5 milijona dinarjev. To je razmeroma poceni za tako velik vrtec, saj je v njem prostora za 133 otrok.

Letos bodo v občini odprli še en vrtec. Uredili ga bodo v nekdanji stavbi podjetja Kroj v Škofji Loki. Vanj bodo lahko sprejeli kakih 120 otrok, med temi tudi dojenčke. Prihodnje leto bodo prišli na vrsto Železniki, kjer so že kupili stavbo, ki jo bodo preuredili. Lotiti se nameravajo tudi graditve novega vrtca v Žireh, za katerega sedaj pripravljajo program.

L. S.

NOBENIH RAZLIK VEČ — Načrtna pomoč družbe se mladi generaciji Ciganov lepo obrestuje, saj se jih danes tudi v soboški občini že večina pripravlja na življenje v urejenem okolju, kjer jim pedagogi in socialni delavci nudijo vso pomoč. Na sliki: oddelek za predšolske otroke v otroškem vrtcu v Pušči. Foto: Klar

Črne poti lesa

GG Kranj: »Odkup lesa od zasebnikov je letos precej manjši« — Skrbi Alplesa, da dobava lesa ne bi usahnila

KRANJ, 9. okt. V tovarni pohištva Alples v Železnikih so spet dvignili glas zaradi slabe preskrbe s surovinami. Tokrat se boje, da bodo pozimi ostali brez lesa, ker ga od zasebnih lastnikov gozdov dobivajo vse manj in ker kaže, da utegne dotok s tega področja povsem usahniti.

V poslanici, ki so jo te dni poslali tudi na republiško skupščino, opozarjajo na to, da lastniki gozdov v zadnjem času vse več lesa prodajo na črno. Večino ga kar sami razžagajo, saj imajo samo v škofjeloški občini že več kot 300 zasebnih žag. Žagan les nakladajo na kamione po vaseh celo ob glavni cesti in to menda kar pri belem dnevu.

Na Gozdnem gospodarstvu Kranj tega niso zanikali. Povedali so, da se je odkup lesa od zasebnikov letos res zmanjšal. V osmih mesecih so ga dobili 5000 kubičnih metrov manj kot v istem času lani. Domnevajo, da je šlo precej lesa h kupcem po ilegalni poti.

V Alplesu pravijo, in na GG Kranj jim pritrjujejo, da lastnike gozdov v tako trgovino sili vse manjši zaslužek, ki ga imajo pri prodaji lesa po uradni poti preko Gozdnega gospodarstva. Zaradi zamrznjenih cen lesa postaja naporno delo v gozdu vse slabše plačano, zato je vse več takih kmetov, ki sploh nočejo več sekati.

Vendar pa niti lesno industrijsko podjetje niti gozdarji ne vidijo rešitve sedanjega zapleta toliko v zvišanju cen lesa, marveč predlagajo predvsem zmanjšanje dajatev. Zanje mora lastnik sedaj odšteti kar tretjino iztržka od prodanega lesa. Upravljanje in gospodarjenje z gozdovi naj bi v prihodnje plačevali iz davkov, ki jih poberejo od gozda. Če je namreč upravljanje z gozdovi v interesu družbene skupnosti, pravijo, naj skupnost tudi nekaj prispeva za ta svoj interes.

L. STRUŽNIK

Obisk iz Hercegnovega

NOVO MESTO, 9. okt. Danes dopoldne je prispela v Novo mesto petčlanska gospodarska delegacija iz pobratene občine Hercegnovi, ki bo na Dolenjskem ostala tri dni. Gospodarstveniki bodo obiskali večje novomeške delovne kolektive kot so IMV, Novoteks, Krko in druge. Namen obiska je, da se med tema dvema pobratenima občinama, poleg že ustaljenih oblik sodelovanja, utrdijo tudi gospodarski stiki. S. DOKL

Park prve vlade

V spomin na ustanovitev 1. slovenske vlade v Ajdovščini

AJDOVŠČINA, 9. okt. — Z novim urbanističnim načrtom in še prej z idejnim programom so urbanisti in arhitekti določili lokacijo, kjer naj bi do 5. maja 1975. leta zrasel spominski park prvi slovenski vladi v Ajdovščini, ki je bila tu ustanovljena 1945. leta.

Police — teren z gozdna, to travnatimi površinami tik nad Ajdovščino so predvidene za turistično — rekreacijski in športni center, v okviru katerega bo dobil spominsko obeležje tudi ta park. Središče mesta bo s parkom povezovala Aleja 5. maja.

Za podrobnejšo dokončno ureditev področja spominskega parka in Aleje 5. maja nameravajo že v začetku prihodnjega leta razpisati tudi javni republiški urbanistični natečaj.

Mesto bo veliko pridobilo tako s turistično rekreacijskim in športnim centrom (saj doslej razen dveh premajhnih in preveč zanemarjenih mestnih parkov ni imelo še nič podobnega), kakor tudi s parkom prve slovenske vlade.

DUŠAN VRTOVEC

Odprta pot Ciganom

Deset let načrtnih vzgojnovarstvenih prizadevanj pri vzgoji ciganskih otrok v murskosoboški občini — Štipendije za šolanje mladih Ciganov

Na območju soboške občine, kjer imajo v evidenci 391 šoloobveznih ciganskih otrok, so minili časi, ko je večina te mladine končala obvezno šolanje v nižjih razredih osemletke, velikokrat celo v prvem ali drugem razredu. Načrtna prizadevanja družbe za vzgojo in varstvo teh otrok se že lepo obrestujejo, saj je v minulem šolskem letu v šolah, kjer je že organizirano varstvo za ciganske otroke, uspešno izdelalo razred kar 85 odstotkov ciganov.

Znatno slabše so se odrezali ostali ciganski otroci, ki pa so v manjšini. To nedvomno govori v prid načrtom soboške temeljne izobraževalne skupnosti, ki ima pri uresničevanju svojega programa vso podporo občinske skupščine in pristojnih republiških inštitucij.

Pot do takega preobrata nikakor ni bila enostavna, niti poceni. Prvi začetki organiziranе pomoči ciganskim otrokom segajo v soboški občini že v leto 1962, ko so v Pušči, največjem ciganskem naselju, zgradili zametek današnjega sodobnega otroškega vrtca. Vsestranski pomoči, ko so v šolskem letu 1969—70 zajeli tudi šolarje, se je z učinkovitim denarnim prispevkom pridružila tudi republiška izobraževalna skupnost z dvema milijonoma dinarjev. Temu zgledu je kmalu zatem sledila tudi republiška skupnost otroškega varstva, ki je k skupni naložbi 550 tisoč dinarjev za dozidavo in modernizacijo otroškega vrtca v Pušči prispevala polovico tega zneska.

Tako ima sedaj odlično organizirano varstvo v tej ustanovi blizu sto predšolskih in šolskih otrok. Z denarjem republiške izobraževalne skupnosti pa so v kratkem obdobju uredili v soboški občini kar trinajst oddelkov šolskega varstva za ciganske otroke. Tako je že deležno vsestranske pedagoške in tudi materialne pomoči nad 230 Ciganov, torej večina ciganskih otrok, ki živijo v strnjenih naseljih.

Tem otrokom nudijo celotno prehrano (malice in kosilo), oskrbujejo pa jih tudi s šolskimi potrebščinami. Sadovi teh naporov so, kot smo že zapisali, očitni in spodbudni.

Glede nadaljnjih načrtov TIS v Murski Soboti nam je tajnik Štefan Čahuk povedal, da bodo s takšnimi prizadevanji nadaljevali. Seveda brez pomoči pristojnih republiških inštitucij ne bi šlo, saj bodo v prihodnje nudili materialno pomoč talentirani ciganski mladini tudi po končani osnovni šoli. Nekaj štipendij so mladim Ciganom že podelili in jim tako omogočili šolanje na raznih srednješolskih zavodih in celo na višjih šolah.

Obveljal je tudi dogovor, da bodo v Murski Soboti organizirali kompletno šolsko svetovalno službo s pedagogom, psihologom in socialnim delavcem. TIS si tudi prizadeva, da bi šolske normative za ciganske otroke ublažili, tako da bi zmanjšali število učencev v posameznih oddelkih. Tako se bodo namreč lahko učitelji bolj posvetili individualnemu delu s to mladino.

Tudi soboška enota zavoda za šolstvo je sprejela sklep, da bodo temeljito spremljali šolsko delo in uspehe ciganskih otrok. Na ta način nameravajo pomagati mlademu rodu Ciganov, da se bodo iztrgali iz začaranega kroga zaostalosti.

BORO BOROVIĆ

ŠKOFJA LOKA

Mladi v Smederevski Palanki

ŠKOFJA LOKA, 9. okt. — Te dni je odpotovala v Smederevsko Palanko skupina mlajših fantov in deklet iz škofjeloške občine, ki so se odločili, da bodo ostali doma na kmetijah. Ogledali si bodo kmetijska posestva v tem kraju in se seznanili z njihovim delom. Za delegacijo so bili izbrani tisti mladinci, ki so že obiskovali katero od kmetijskih šol v Sloveniji in so se odločili, da bodo kmetje.

M. K.

„Rudar" in nove naložbe

V načrtu graditev več objektov pri novem hotelu v Trbovljah

TRBOVLJE, 9. okt. — Z novim hotelom na Trgu revolucije je trboveljsko gostinstvo precej pridobilo, a še ne dovolj. Zato so se v gostinskem podjetju »Rudar« lotili priprav za naslednjo etapo naložb pri sedanjem hotelu.

Gre za gradnjo večje restavracije, majšnega bara, pokriti bazen, savno, slaščičarno s kavarno, štiristezno avtomatsko kegljišče z bifejem in nekaj drugih prostorov.

Po pr[illegible]i, bi z de[illegible]dnjem le[illegible]tu, do[illegible]naj bi jih v dobr[illegible].

[illegible]URKELJC

Samo korak k združitvi

O skupnem delavskem in kmečkem zavarovanju bo odločil referendum

KRANJ, 9. okt. Na Gorenjskem so vse bliže združitvi delavskega in kmečkega zavarovanja. Zanjo se je danes odločil tudi svet gorenjskih občin in sklenil, da bodo zavarovanci o tem glasovali na referendumu prihodnji mesec.

Na Gornejskem bo dodatna obremenitev delavskega zavarovanja na račun kmečkega zelo majhna, saj je kmetov ponekod komaj še za okras. V vseh petih občinah, ki štejejo blizu 160 tisoč prebivalcev, je namreč le še 11 tisoč kmečkih zavarovancev. Ker bi bila izenačitev obeh zavarovanj le malenkostna ekonomska žrtev, so se na današnji seji dogovorili, da o njej ne bi bilo smotrno razpravljati in razburjati ljudi.

Kljub temu člani sveta gorenjskih občin niso šli mirno mimo te zadeve. Razpravo je razvnelo predvsem deljeno mnenje o tem, ali naj prispevek iz delavskega zavarovanja povečajo še za delež, ki ga morajo po novem občine plačevati za pokojninsko zavarovanje socialno ogroženih kmetov. Vendar pa gre tudi tu le za poldrug milijon dinarjev na vsej Gorenjski. Sklenili so, da bodo o tem odločali kasneje.

L. STRUŽNIK

Ajdovščina: prijave za tečaje

AJDOVŠČINA, 9. okt. — Vojkova delavska univerza je te dni razpisala sprejem kandidatov za kuharski in knjigovodski tečaj ter tečaj tujih jezikov. Vpisovali bodo v pisarni univerze vsako sredo in petek do 15. oktobra.

F. H.

Nesreča na prehodu za pešce

KOZINA, 9. okt. — Včeraj je voznica osebnega avtomobila Magdalena Jerin iz Ljubljane vozila od Postojne proti Kopru. Pri avtobusnem postajališču v Kozini je na prehodu za pešce podrla Ido Krulčić iz Kompanj pri Buzetu, ki je prav takrat prečkala cesto. Krulčičevo je pri tem vrglo na pokrov motorja in po 28 metrih spet na vozišče. Zlomila si je desno nogo, dobila pa je še močne udarce v glavo. Odpeljali so jo v izolsko bolnišnico.

J. U.

Poglobljeni odnosi

Medsebojno zaupanje dolenjskih kmetov se utrjuje — Trebnje za vzgled dobrih odnosov s kooperanti — Ni želja po novih kmetijskih organizacijah

METLIKA, 9. okt. Danes dopoldne je v Metliki zasedala komisija za kmetijska vprašanja in samoupravne odnose medobčinskega sveta ZK Novo mesto, ter predstavniki kmetijskih organizacij iz štirih dolenjskih občin. Govorili so o uveljavljanju zakona o združevanju kmetov in ustavnih dopolnilih na področju zasebnega kmetijstva. Izhodiščne točke za razpravo so bile izdelane na osnovi predhodnih razgovorov v kmetijskih zadrugah na tem območju.

Čeprav je na začetku posvetovanja kazalo, da so stvari z uvajanjem zakona o združevanju kmetov in ustavnih dopolnilih jasne, so se v nadaljevanju razprave pokazale določene nejasnosti, na katere tudi na današnjem posvetovanju kljub dobri volji v celoti niso znali odgovoriti. Težav je več, zlasti pa nastajajo v zvezi z delitvijo čistega dohodka, s članstvom, deležem in jamstvom kmetov, ki sodelujejo v pogodbenem odnosu s kmetijskimi zadrugami. Problem je zlasti v zvezi z delitvijo čistega dohodka, ki ostane po zadovoljitvi vseh družbenih potreb, oziroma kako je s kritjem izgub, če pride do njih.

Se najdlje so v občini Trebnje, kjer je tamkajšnja zadruga po besedah direktorja inž. Slavka Nemanića na tem področju že precej naredila. V Trebnjem so namreč že pred leti vzpostavili čvrste odnose s kooperanti, ki so v zadnjem letu pomagali, da se je kmetijska zadruga postavila na trdne noge. Sodelovanje je zelo tesno, zato so tudi odnosi dobri. Torej so v tej občini že prej delali tako kot danes narekuje nov zakon.

V razpravi so tudi omenili, da kmetje na Dolenjskem nimajo posebnih želja po ustanavljanju novih kmetijskih organizacij, ker so se v zadnjih letih že tesno povezali z obstoječimi kmetijskimi zadrugami. Medsebojni odnosi kmetov se utrjujejo, zaupanje raste.

Govorili so tudi o ustanavljanju TOZD, vendar so predstavniki kmetijskih zadrug menili, da povsod obstajajo možnosti za ustanovitev, vendar se ogrevajo vsi samo za eno temeljno organizacijo združenega dela. Razumljivo je, da bo o teh vprašanjih tekla še razprava na podobnih posvetovanjih, ki jih že pripravljajo.

S. DOKL

Zapeljal v škarje

PTUJ, 9. okt. — Jovan Patković iz Maribora se je peljal včeraj z osebnim avtomobilom iz Ptuja proti Ormožu. V Spuhlji je pričel prehitevati tovorni avtomobil, v tistem trenutku pa mu je pripeljal nasproti iranski državljan Ira Agazadi iz Teherana. Voznik Patković je sicer močno zavrl, vendar ga je zaneslo in je čelno trčil v nasproti vozeči osebni avtomobil. Pri trčenju sta se hudo poškodovala sopotnica v Patkovićevem avtomobilu Jožefa Kosi iz Maribora in iranski državljan Kanalil Khoshbakhti. Lažje pa sta se ranila oba voznika in sopotnik Janez Kosi. Na avtomobilih je za 40000 dinarjev škode.

M. S.

Mopedist v avto

TOLMIN, 9. okt. — Z neregistriranim mopedom se je odpeljal 16-letni Stojan Cuder iz Tolmina. Ko je zapeljal v križišče v Brunovem drevoredu, je zadel osebni avto, ki ga je vozil 23-letni Dušan Kramar iz Tolmina. Pri padcu se je mopedist hudo poškodoval in so ga odpeljali v šempetrsko bolnišnico.

J. P.

Nad Budanjami je gorelo

AJDOVŠČINA, 9. okt. — Včeraj ob 15. uri je nad Budanjami izbruhnil požar, v katerem je zgorelo okoli 2 hektara borovega gozda družbene in zasebne lastnine. Poklicni gasilci iz Ajdovščine in gasilci prostovoljnega društva iz Vipave so požar omejili in preprečili, da ni nastala še večja škoda. Ta še ni ocenjena, a sodijo, da je precejšnja.

J. P.

Pomoč revnim

V Trebnjem so sprejeli odlok o ustanovitvi sklada za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu občine

TREBNJE, 9. okt. Zaradi vse večjega števila nerešenih vprašanj na področju stanovanjskega gospodarstva v posameznih občinah je skupščina SR Slovenije v letih 1971 do 1972 organizirala široko javno razpravo, z namenom, da zbere čim več gradiva za izdelavo in sprejetje normativnih aktov, ki bodo dolgoročno in sistematično začrtali najbolj sprejemljivo politiko stanovanjskega gospodarstva v naši republiki.

O teh vprašanjih so razpravljali tudi odborniki občinske skupščine Trebnje, ki so soglasno sprejeli odlok o ustanovitvi sklada za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu te občine, izvolili so tudi upravni odbor sklada, ki šteje 15 članov.

Kaj pravzaprav lahko pričakujemo od občinskih skladov za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu? Z ustanovitvijo sklada za družbeno pomoč in uvedbo posebnega prispevka, ki ga bodo v ta sklad plačevali vsi, ki so zavezani izločati sredstva za razširjeno reprodukcijo stanovanj, se odpirajo nove možnosti za hitrejše reševanje stanovanjskih problemov revnih ljudi.

Dejstvo je, da socialni in ekonomski pogoji terjajo, da ob vključevanju ekonomskih odnosov v stanovanjsko gospodarstvo, razmišljamo o uvedbi družbene pomoči za določene kategorije občanov, ki svojega stanovanjskega vprašanja ne morejo rešiti sami, niti delovne organizacije v katerih so zaposleni.

S. DOKL

Neprevidno čez cesto

MARIBOR, 9. okt. — Sinoči je šla nenadoma čez križišče Gosposvetske in Vrbanske ceste v Mariboru Zofija Strimbe iz Maribora. Vanjo je trčil voznik osebnega avtomobila Viktor Medved iz Maribora in jo zbil. Zofija Strimbe se je pri nesreči hudo poškodovala.

M. S.

Radlje: tečaj iz varstva pri delu

RADLJE OB DRAVI, 9. okt. — Pri tovarni industrijske opreme Stroj so organizirali tečaj iz varstva ljudi pri delu. Uslužbenci in delavci se bodo tako seznanili z vsemi delovnimi varstvenimi pripomočki.

B. B.

Vzpodbudno za rudarje

Novo dodatno nagrajevanje zasavskih rudarjev - Gibanje osebnih dohodkov

Nedavna analiza o izvajanju samoupravnih sporazumov o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov v zasavskih delovnih skupnostih za lani in za letos od januarja do konca julija je med drugim pokazala, da so rudarji med štirinajstimi večjimi podjetji v Zasavju glede osebnih dohodkov na sedmem mestu. Z drugo besedo: osebni prejemki tega kolektiva kljub delnemu povečanju stagnirajo.

Podatki o gibanju osebnih prejemkov rudarjev za čas od januarja do konca avgusta pa kažejo, da so v Hrastniku dosegli povprečno 2.027 dinarjev v Trbovljah 2.020 in v Zagorju ob Savi 1.992 dinarjev osebnega dohodka na mesec. Povprečni osebni dohodki na zaposlenega za omenjeni čas pa so znašali 1.962 dinarjev. Seveda pa bo osrednji samoupravni organ zasavskih premogovnikov na prihodnjem zasedanju imel pred seboj gibanje osebnih dohodkov zaposlenih v podjetju za devet mesecev letos. Ugotavljal bo, kako izvajajo samoupravni sporazum o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov, predvsem pa gibanje osebnih prejemkov zaposlenih glede na kalkulativne osebne dohodke. Znano je tudi, da v podjetju še niso utegnili izplačevati prejemkov glede na faktorje stimulacije, kar v drugih delovnih organizacijah že izvajajo.

V zasavskih premogovnikih so s 1. septembrom uvedli tudi dodatno, spodbujajoče nagrajevanje neposrednih proizvajalcev na širokem čelu, s 1. oktobrom pa tudi v rudniku Hrastnik, uvedli pa ga bodo tudi v zagorskem premogovniku. Osrednji delavski svet bo vsak mesec ugotavljal prednosti tega nagrajevanja, od katerega si v podjetjih, obetajo večjo proizvodnjo, kar bo v prihodnjih mesecih velikega pomena, ker bo povpraševanje po programu znatno večje.

M. V.

Pomoč poplavljencem

RADLJE OB DRAVI, 9. okt. — Kolektiv Stroja je odločil, da bodo prispevali del svojih osebnih dohodkov prizadetim poplavljencem v severovzhodni Sloveniji. Prispevali bodo 2 odstotka od mesečnega dohodka.

Manjša ponudba na trgu

NOVO MESTO, 9. okt. — Novomeški živilski trg je bil danes znatno slabše založen kot običajno, zato pa so bile cene višje posebno pri prodajalcih iz drugih republik, ki imajo zadnje čase višje cene kot domači zasebni sektor.

Medtem ko je moč kupiti lepa jabolka za zimnico v trgovinah na debelo od 3,50 do 4 dinarje, stanejo na živilskem trgu enaka ali slabša jabolka 5 do 7 dinarjev, hruške pa celo 6 do 8 dinarjev za kilogram. Po enaki ceni so danes prodajali tudi grozdje. Precej je bilo na trgu kostanja, po 5 dinarjev za kilogram. Papriko so prodajali po 4 do 5, paradižnik po 5 dinarjev, zelnate glave po 3 do 4 dinarje za kilogram in solato po 6 do 7 dinarjev. Krompir na tržnici prodajajo še vedno po 2,50 dinarja, kar je še enkrat več kot stane krompir v trgovinah na debelo. Različne cene imajo tudi limone, ki so jih prodajali danes od 12 do 15 dinarjev za kilogram.

P. ROMANIČ

Brez gneče

Pestra izbira maloštevilnih kranjskih branjevcev — Od sadja največ jabolk

KRANJ, 9. okt. Slabo jesensko vreme še naprej redči vrste kranjskih branjevcev in danes je bilo že v dopoldanskih urah praznih stojnic na pretek. Kljub temu je vsaj na prvi pogled kazalo, da je naprodaj prav vse, kar na takšnem prodajnem mestu lahko pričakujemo. Zlasti je bila pestra izbira raznih domačih pridelkov, čeprav v precej majhnih količinah.

Paprika je bila po 4 do 6 din, solata po 5 do 6 din, navadno zelje po 3 do 4 din, rdeče po 6 din, kislo zelje pa po 7 din. Korenček je 4 din, navadna bela repa 3, špinača 10, radič 5, paradižnik 5 do 6, rdeča pesa 4, čebula pa 5 din. Krompir je bil od 1,70 do 1,80, v netržnih dneh, ko ga ima le malokateri prodajalec, se je njegova cena povzpela tudi na 2 din. Jajca, za katera so vsi prodajalci trdili, da so sveža domača, so bila po 1,20, 1,30 in 1,40 Velike jurčke so prodajali po 40 din.

Od sadja je bilo največ jabolk po 6 din, slabša so bila po 4 din, za grozdje je bilo treba odšteti 7 ali 8 din, za kostanje 8 ali 14 din. Za sveže fige 8 din, za suhe pa 12, za orehova jedrca 60 din, za suhe slive pa 8 din. Na trgu je bilo danes tudi zelo veliko domače skute po 9 din za kg. Naprodaj pa je bil tudi med po 2 din za kg, in brinjevec po 50 din za liter.

M.S.

M. BREGAR: NOVOMEŠKA RAZGLEDNICA

— Past za medvede!

SZDL: tisku pomagati iz materialnih težav

Predsedstvo in IO RK SZDL sprejela predloge za sistemske ukrepe v korist tiska: 50-odstotni regres za papir, dohodek od oglasov oproščen davščin

LJUBLJANA, 9. okt. Spričo slabega materialnega položaja politično-informativnega tiska v Sloveniji, ki posluje z izgubo, mu je treba takoj zagotoviti pomoč.

Od tiska namreč družba pričakuje, da čimbolj kvalitetno izpolnjuje svoje naloge in zato je nenehno odlaganje materialnega problema tiska samo odmikanje od tega cilja, so ugotovili na današnji skupni seji predsedstva in izvršnega odbora RK SZDL in sprejeli tudi predloge za sistemske ukrepe v korist tega tiska.

Tako naj bi iz republiških sredstev zagotovili 50 odst. regres za papir za tiskanje dnevnikov Delo, Večer in Dnevnik, pokrajinskih tednikov Dolenjski list, kranjski Glas, celjski Novi tednik, Primorske novice, ptujski Tednik, murskosoboški Vestnik ter časnikov Komunist, Delavska enotnost, Kmečki glas, »TV 15«, Naša žena, Mladina in Občan. Nadalje so menili, da je nujno, da bi cene domačih reprodukcijskih materialov, ki jih potrebujejo časniki, zlasti za papir in pa storitve PTT, v prihodnje urejal družbeni dogovor, ki bi ga sklenila RK SZDL Slovenije in republiški IS na eni strani, na drugi strani pa proizvajalci papirja oziroma podjetja za PTT promet, tretji partner pa bi bila časopisna podjetja.

Dohodek od oglasov naj bi bil tudi vnaprej oproščen vsakršnega davka, pri predvideni obdavčitvi dohodka TOZD pa naj bi šteli časopisno dejavnost med tiste, ki so posebnega družbenega pomena, in jih želi republika posebej pospeševati, zato naj bi z nižjimi davčnimi stopnjami časopisnim podjetjem omogočili višjo stopnjo akumulacije. Prodajo časopisov pa naj bi v prihodnje oprostili obveznosti, ki sicer veljajo za običajno trgovino.

Za modernizacijo tehnične baze časopisnih dejavnosti naj bi zvezni organi sestavili spisek sodobne grafične opreme, ki bi bila deloma ali povsem oproščena carine, če te opreme v Jugoslaviji ne proizvajamo. Podoben seznam naj bi naredil tudi republiški IS.

Predloge za izboljšanje položaja politično-informativnega tiska bo RK SZDL poslala republiškemu IS, ki ga bo tudi opozorila, da je odprta tudi problematika celotnega mladinskega tiska, denimo publikacije Otrok in družina, Pionirskega lista in drugih, za katere bo RK SZDL naknadno predlagala sistemske rešitve.

Ker politični tisk potrebuje takojšnjo pomoč, sta predsedstvo in izvršni odbor sklenila, naj bi v prehodnem obdobju, ko še ne bodo veljali predlagani sistemski ukrepi, se pravi za leto 1972, izdajatelje političnega tiska oprostili republiškega in občinskega prispevka od osebnega dohodka. Ta oprostitev naj bi veljala za podjetja Delo, Ljudsko pravico, Mariborski tisk, Komunist, Delavska enotnost, Kmečki glas, Naša žena, Primorske novice, Tednik in Vestnik ter za zaposlene v uredništvih in upravah listov Mladina, »TV-15«, Glas in Dolenjski list.

MARIJA ROBEK

Stabilen denarni sistem?

M. Mermolja: Na mednarodnem denarnem trgu še ne bo sprememb

BEOGRAD, 9. okt. — Predstavnik NB Jugoslavije dr. Mirko Mermolja je na današnji tiskovni konferenci v odgovoru na neko vprašanje novinarjev povedal, da se je položaj na mednarodnem denarnem trgu umiril ter da sodi, da kakih posebnih sprememb ne bo — vsaj leto dni še ne, dokler se ne bodo pokazali obrisi novega mednarodnega sistema, s čimer se ukvarja posebni odbor dvajseterice.

Predstavnik NB je dodal, da bo mednarodni denarni sistem morda stabilnejši tudi še dlje kot leto dni, »če ne bo kakih posebnih presenečenj«.

Z. I.

„Predlog ZIS je nesprejemljiv“

Predsedstvo skupščine in IS BiH: Predlog o začasni delitvi sredstev ne temelji na objektivnih merilih

OD NAŠEGA SARAJEVSKEGA DOPISNIKA

SARAJEVO, 9. okt. Sekretariat za informacije SZDL BiH je izdal z današnje skupne seje predsedstva in IS skupščine SR BiH sporočilo, ki med drugim pravi:

Na skupni seji predsedstva in IS skupščine BiH, na kateri so bili prisotni tudi predstavniki vodstev družbenopolitičnih organizacij, so razpravljali o odločitvi ZIS, naj predsedstvo SFRJ sprejme zakon, po katerem bi začasno delili sredstva zveznega sklada za kreditiranje razvoja nerazvitih republik in pokrajine Kosovo. Ta predlog, ki je bil sprejet na seji ZIS 5. oktobra, določa odstotke udeležbe posameznih republik in pokrajine Kosovo v sredstvih sklada.

Ker predlog ZIS o začasni delitvi sredstev sklada ne temelji na objektivnih kriterijih, predsedstvo in IS skupščine SR BiH menita, da je taka odločitev ZIS za BiH nesprejemljiva.

Predsedstvo in IS trdita, da predlog ZIS ni sad težnje, da se dejansko določijo in uporabijo objektivna merila, ampak je rezultat razpoloženja za pogajanjem, ki izvira iz že prej doseženih pozicij in neenakopravnih odnosov, zaradi katerih je BiH leta 1966 zastavila vprašanje o enakopravnosti v svetu narodov zvezne skupščine.

Taka odločitev ZIS ni v skladu in se neposredno razlikuje od jasno sprejetih političnih načel na 9. kongresu ZKJ, kakor tudi na prvi in drugi konferenci ZKJ.

Vztrajanje na odstopanju od soglasno sprejetih političnih načel v osnovi izraža tendenco, naj se dela in odloča na stari način. Odločitev, ki jo zdaj predlaga ZIS, je primer razkoraka med sprejetimi načeli in konkretno prakso, s katero se v tem primeru želi uzakoniti že dane pravice, ne glede na to, da zanje ni moč najti argumentiranih razlogov in ne glede na to, da so te pravice v škodo drugih. Predsedstvo in IS skupščine SR BiH nadalje menita, da se s takimi metodami reševanja važnih družbenih problemov — s pomočjo pogajanja in preglasovanja — ruši ustavno načelo enakopravnosti republik in pokrajin.

BiH je nenehno izražala pripravljenost, da se to občutljivo vprašanje čimprej reši in je ob tem večkrat dajala konkretne pobude. Njeni predstavniki v pristojnih zveznih organih so strpno pripravljali predloge in obrazložitve ter razpravljali o predlogih drugih, da bi našli trajne rešitve v duhu sprejetih političnih načel in dogovorjene politike. Zaradi tega se moremo strinjati s tendencioznimi poskusi, da se javnosti vsili mišljenje, kakor da je BiH tista, ki onemogoča sporazumevanje o tem pomembnem vprašanju.

Ob oceni, da predlagana rešitev ZIS ni sprejemljiva za BiH, ker ni v skladu z ustavnimi dopolnili in skupno sprejetimi političnimi odločitvami, predsedstvo in IS SR BiH ponovno izražata pripravljenost te republike, da v zvezi z delitvijo sredstev sklada za kreditiranje razvoja nerazvitih republik in pokrajine Kosovo, vloži v reševanje teh vprašanj nove napore in tako v polni meri prispeva k iskanju skupnih rešitev.

M. BAUER

Vareš: plavž bo ugasnil

Proizvodnjo v drugem plavžu bodo ustavili zaradi negospodarnosti

VARES, 10. okt. — DS rudarsko-metalurškega kombinata v Zenici je sklenil ustaviti proizvodnjo v drugem plavžu v železarni Vareš. Povod za to so bile visoke izgube pri obratovanju plavža, ki so v osmih mesecih letos znašale 26 milijonov dinarjev. Čeprav majhna — zmogljivost plavža ni bila dovolj izkoriščena, povrh pa je trošil nesorazmerno veliko koksa (več kot 1.000 kg za tono železa). Domači in tuji metalurški strokovnjaki so ugotovili, da plavža tudi z drago rekonstrukcijo ni mogoče usposobiti za gospodarno proizvodnjo — in tako bo drugi plavž ugasnil.

L. F.

Zgodilo se je

10. oktobra

Danes je torek, 10. oktobra, 284. dan v letu; do konca leta ostane še 82 dni. Na današnji dan so se pripetili tudi tile dogodki:

1968 — V Boliviji so potrdili, da je bil ubit kubanski revolucionar Che Guevara.

1943 — Na Suhorju v Beli krajini je bilo prvo zborovanje slovenskih pravnikov z osvobojenega ozemlja.

1943 — V Kočevski Reki je bil I. kongres Zveze slovenske mladine.

1920 — Na Koroškem so izvedli krivični plebiscit, ki je od našega ozemja odtrgal slovenski del Koroške.

1919 — V Zagrebu je bila ustanovljena Zveza komunistične mladine Jugoslavije — SKOJ.

1913 — Odprli so Panamski prekop.

1911 — Sun Jat Sen in njegovi pristaši so strmoglavili dinastijo Mandžu na Kitajskem.

1861 — Rodil se je najslavnejši raziskovalec polarnih krajev Norvežan Fridtjof Nansen.

1813 — Rodil se je italijanski skladatelj Giuseppe Verdi.

Večji znesek posojil

B. Čolanović: Možnosti so, da bi se letni znesek posojil, ki jih dobivamo od mednarodne banke, povečal od sedanjih 100 na 130 milijonov dolarjev

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 9. okt. Guverner Narodne banke dr. Branko Čolanović je na današnji tiskovni konferenci izjavil, da imamo z mednarodno banko in z mednarodnim denarnim skladom zelo dobre stike.

Dejal je, da je nekaj možnosti, da bi se letni znesek posojil, ki jih dobivamo pod ugodnimi pogoji od mednarodne banke, povečal s sedanjih 100 milijonov na okrog 130 milijonov dolarjev že v nekaj letih. Nato je guverner spregovoril o skupščini mednarodne banke in mednarodnega denarnega sklada ter med drugim dejal, da je Jugoslavija doslej od mednarodne banke dobila okrog 660 milijonov dolarjev posojil. Od mednarodne korporacije v sestavi mednarodne banke smo dobili okrog 40 milijonov dolarjev; 13,5 milijona je šlo za skupna vlaganja, 26,5 milijona pa je bilo posojil.

Kar zadeva stike z mednarodnim denarnim skladom, je guverner NB rekel, da smo od njega dobili 397 milijonov konvertibilnih dolarjev posojil ter da smo 269 milijonov že vrnili, ostanek pa bomo vrnili do leta 1975. »Vseh pravic do črpanja posojil pri mednarodnem denarnem skladu še nismo izkoristili,« je rekel Čolanović, »ker zaradi letošnje boljše plačilne bilance to ni bilo nujno.«

Guverner NB in njegovi sodelavci so nato govorili o problematiki mednarodnega denarnega sistema in njegove spremembe — v luči tistega, kar je bilo povedano na zadnji letni skupščini mednarodnega denarnega sklada in mednarodne banke za obnovo in razvoj.

ZDRAVKO ILIĆ

Nov statut

Tudi po novem statutu bo članstvo v gospodarski zbornici za vse obvezno

FAO čaka podatke za načrt

James Doyl grajal našo počasnost pri urejanju potrebnih podatkov

OD NAŠEGA SARAJEVSKEGA DOPISNIKA

SARAJEVO, 9. oktobra — James Doyl, direktor načrta za agroindustrijski razvoj Bosanske krajine — nosilci so FAO in UNIDA (organizaciji ZN) ter Jugoslavija — je grajal našo počasnost pri zbiranju osnovnih podatkov za ta načrt. Doyl je izjavil, da je FAO že večkrat terjal podatke o sestavi zemlje, poljedelskih kulturah itd., vendar da z naše strani ni bilo odmeva, čeprav je znano, da so vsi potrebni podatki zbrani, treba bi jih bilo samo urediti.

M. BAUER

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug) — Članstvo v gospodarski zbornici Jugoslavije bo obvezno tudi po novem statutu, ki bo predvidoma sprejet do marca 1973, je povedal na tiskovni konferenci namestnik predsednika zvezne gospodarske zbornice Stojan Milenković. Načelo prostovoljnega včlanjevanja v gospodarske zbornice bi namreč oslabilo moč skupnega, enotnega nastopa gospodarstva za zaščito njegovih skupnih interesov.

V skladu z ustavnimi dopolnili naj bi gospodarska zbornica, kot najmočnejše novem statutu usklajevala interese različnih gospodarskih panog in skupin, ki so pogosto povsem nasprotni. Ena izmed pomembnih nalog zbornice bi tudi bila, da bi usklajevala investicijsko graditev in tako preprečevala gradnjo nepotrebnih energetskih in industrijskih objektov. Različna stališča ene izmed republiških ali pokrajinskih zbornic od stališč večine zbornic bi usklajevali v predsedstvu GZJ, če pa ne bi dosegli soglasja, bi o spornem stališču odločala skupščina zbornice z dvotretjinsko večino prisotnih članov skupščine.

Sklic seje gospodarskega zbora

LJUBLJANA, 9. oktobra — Iz skupščinskega biroja za informacije smo prejeli: Predsednik gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije Tone Bole je sklical sejo zbora za sredo 18. oktobra 1972 ob 9. uri.

Po predlogu dnevnega reda bo zbor med drugim obravnaval predlog zvezne skupščine, da se začne s spremembo ustave SFRJ; osnutek zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v SR Sloveniji; osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov; osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks; predlog za izdajo zakona o kmetijskih zemljiščih; predlog za izdajo zakona o skupnih pašnikih; predlog za izdajo zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij) in srednjeročni načrt vodnega gospodarstva SR Slovenije za obdobje 1971—1975 z dodatkom k srednjeročnemu načrtu.

Manjka — denar

Po programu bi moral sklad refinancirati za 1,8 milijarde din izvoza opreme

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug) — Izvršni odbor sklada gospodarstva za kreditiranje izvoznih poslov je ocenil, da se lani sprejeti program o kreditiranju izvoza opreme ne izpolnjuje. Po programu naj bi v obdobju 1971—1975 izvozili za 950 milijonov dolarjev opreme, ladij in investicijskih del, sklad naj bi refinanciral 70 % vrednosti izvoza, tj. za 12,6 milijarde din. Kasneje so ugotovili, da tolikšnega programa ni mogoče izvesti, zato naj bi sklad refinanciral za približno 10 milijard din izvoza. Toda tudi zmanjšanega programa lani ni bilo mogoče izpolniti, ker je sklad uspel zagotoviti kredite le za 62 % predvidenega izvoza. Letos bi moral sklad refinancirati za 1.870 milijonov din izvoza, zagotovi pa lahko le za 1,3 milijarde din kreditov.

Izvršni odbor meni, da bi bilo treba zagotoviti predvidena sredstva z zakonom o udeležbi federacije pri financiranju izvoznih poslov, izvajati pa bi bilo treba tudi nekatere sprejete sistemske ukrepe, ki naj bi skladu letos in v prihodnje zagotovili neovirano poslovanje.

Promet izgublja osnovo

Zvezni odbor sindikata kmalu o perečih problemih prometa in zvez

BEOGRAD, 9. okt. — Sredi oktobra bo seja zveznega odbora sindikata delavcev prometa in zvez. Ugotavljajo, da je v prometu amortizacija, kljub občutnemu povečanju (za 35 odst.), premajhna celo za enostavno reprodukcijo osnovnih sredstev. Zato je treba uresničevati dogovorjeno politiko glede prometa in zvez, predvsem spoštovati dogovore glede oen v posameznih vejah prometa, poravnavati obveznosti, ki so jih sprejele republike in pokrajine glede modernizacije železnic itd.

V. Š.

Pot odškodnine

DS Delamarisa: odškodnina za lov v naših vodah pripada ribiškim podjetjem, ne bankam - Začet ustavni spor

DELO

Mitja Gorjup (glavni urednik), **Jak Koprivc** (odgovorni urednik), **Ante Mahkota** (pomočnik glavnega urednika), **Vlado Jarc** (notranja politika in gospodarstvo), **Janez Stanič** (zunanja politika), **Tit Vidmar** (kultura), **Miro Zakrajšek** (dopisništvo, lokalna kronika), **Evgen Bergant** (šport), **Vojko Černelč** (centralna redakcija), **Jaka Štular** (nedeljska izdaja »Dela«), **France Vrečar** (sobotna priloga), **Bogo Sajovic, Olga Ratej, Ivan Kranjc** (kronika, reportaža)

IZOLA, 9. okt. Dosedanja delitev kanonskih sredstev ni v skladu s temeljnimi družbenimi načeli in grobo posega v naše poslovne interese, v razvoj morskega ribištva nasploh in je v nasprotju z ustavnimi načeli.

Tako so ocenili delitev sredstev, ki jih Jugoslavija dobiva kot odškodnino za gospodarski ribolov tujih ribičev v naših vodah, na današnji izredni seji DS podjetje Delamaris. DS je pooblastil svoje strokovne službe, da začnejo pri zveznem ustavnem sodišču postopek, ki naj ugotovi neustavnost zakona o delitvi in porabi te odškodnine, s tem pa tudi glede delitve teh sredstev, kot jo je izvedla NB marca letos.

Od leta 1966 do letos je bilo plačano na račun odškodnine za ribolov tujih ribičev nad 127 milijonov din, ki naj bi jih uporabili samo za investicijske kredite delovnim organizacijam, za osnovna in stalna obratna sredstva morskim ribolovnim podjetjem.

Letos marca je Narodna banka SFRJ iz teh sredstev dodelila nad 48 milijonov din gospodarski banki v Zagrebu ter okoli 7 milijonov investicijski banki v Titogradu, ki sta ta denar razdelila kot posojila ribolovnim podjetjem na svojih območjih. Delamaris teh ugodnosti ni bil deležen.

Delavski svet Delamarisa je predlagal, daj bi odškodnino zbirali v poseben sklad, s katerim naj bi gospodarila ribarska podjetja. S tem so soglašala vsa prizadeta podjetja. Navzlic temu pa ostaja delitev v rokah bank, ki odplačila posojil zatem niti ne vračajo ribištvu, temveč jih uporabljajo kot svoja bančna sredstva.

GUSTAV GUZEJ

oglašujte v dnevniku
DELO

Strojev bo celo preveč?

Predvidena rast mehanizacije kmetij je prevelika — Skupni nakupi

MARIBOR, 9. okt. — Na posvetovanju kmetijskih pospeševalcev iz vse Slovenije — v okviru proslav 100-letnice kmetijskega šolstva ga je pripravil center za pospeševanje kmetijstva pri kmetijskem inštitutu Slovenije — so ocenili srednjeročni program razvoja kmetijstva v luči regionalnih programov.

Inž. Rado Dvoržak z gospodarske zbornice Slovenije je v uvodnih besedah opozoril, da regionalni programi predvidevajo veliko rast mehanizacije kmetij, kar bo zmanjševalo stopnjo izkoriščanja strojev in zvečevalo pridelovalne stroške. Zato naj pospeševalci predlagajo kmetom skupinske nakupe in uporabo strojev.

JOŽE PETEK

Celjski vozel manjši

Odprto skladišče in upravni prostori nove tovorne postaje

CELJE, 9. okt. — V skladu s programom rekonstrukcije izredno prometnega železniškega vozlišča v Celju so danes opoldne odprli prometu tovorno železniško skladišče, upravne prostore in druge objekte nove železniške tovorne postaje. Pokrito skladišče je dva in polkrat večje od starega in meri 4.200 kvadratnih metrov. Na novi tovorni postaji je moč hkrati nakladati ali razkladati tovor iz 26 železniških vagonov, delo je mehanizirano. Ob postaji so tudi razsežne asfaltirane površine za dovoze in parkiranje. Čeprav tovorna postaja še ni v celoti končana, že premore 21 tirov v dolžini nekaj km. Ureditev in novi objekti so doslej veljali 13,406.000 din.

F. KRIVEC

Pozor, važno od 6. 10.
Senzacionalna
PONUDBA OB OTVORITVI
pri firmi
ModenMüller
MOM 2000
MOM 2000
Priesterhausgasse 10, vogal Getreidegasse
Celovec (Klagenfurt) z 10.000 darili,
brezplačna pokušnja in majhno presenečenje

ŽENSKA OBLAČILA, mnogih modelov za mlado in staro od 98.-
MOŠKE HLAČE iz volne in poliestra, modne izvedbe od 98.-
ŽENSKA KRILA, modnih krojev in mnogih odtenkov že od 79.-
MOŠKE SRAJCE iz prvorazrednega flanela in poplina od 59.-
PLASTIČNE ZAŠČITNE OMARE proti moljem, raznih barv, prej 298, sedaj po Moden Müllerjevi posebni ceni samo od 229.-
RETZER LAUSER pitno belo vino, litrska steklenica samo 15.-
FA TOALETNO MILO, 3 kosi samo 18.-
DUVIN ZGANA PIJAČA s tremi zvezdami, 0,7 litra samo 39.-
ARIEL gospodarski boben za 800 litrov luga, sedaj samo 65.-
ŽENSKO PERILO iz najlona, blago z znamko, prej do 98, sedaj že od 29.80

OD SEDAJ TUDI V CELOVCU!

V znamenju varčevanja

Ugodna gospodarska gibanja v radgonski občini - Rast čistega dohodka

V radgonski občini so upravičeno zadovoljni s podatki o gospodarjenju delovnih organizacij v prvem polletju, ko je gospodarstvo doseglo zlasti na račun občutnega znižanja materialnih stroškov in boljše ekonomičnosti poslovanja za 25 odstotkov večji dohodek. To je za dobrih pet odstotkov nad lanskoletnim poprečjem.

Posebno pozornost zasluži gibanje materialnih stroškov, ki so lani v obeh polletnih obdobjih naraščali od 6 do 10 odstotkov hitreje, medtem ko so v letošnjem prvem polletju prerasli gibanje celotnega dohodka le za tri odstotke. Glede na to, da predstavljajo materialni stroški pomembno ekonomsko kategorijo, za radgonsko gospodarstvo pa je značilno tudi ugodno gibanje amortizacije, se je čisti dohodek povečal v primerjavi s prvim polletjem lanskega leta kar za 33 odstotkov.

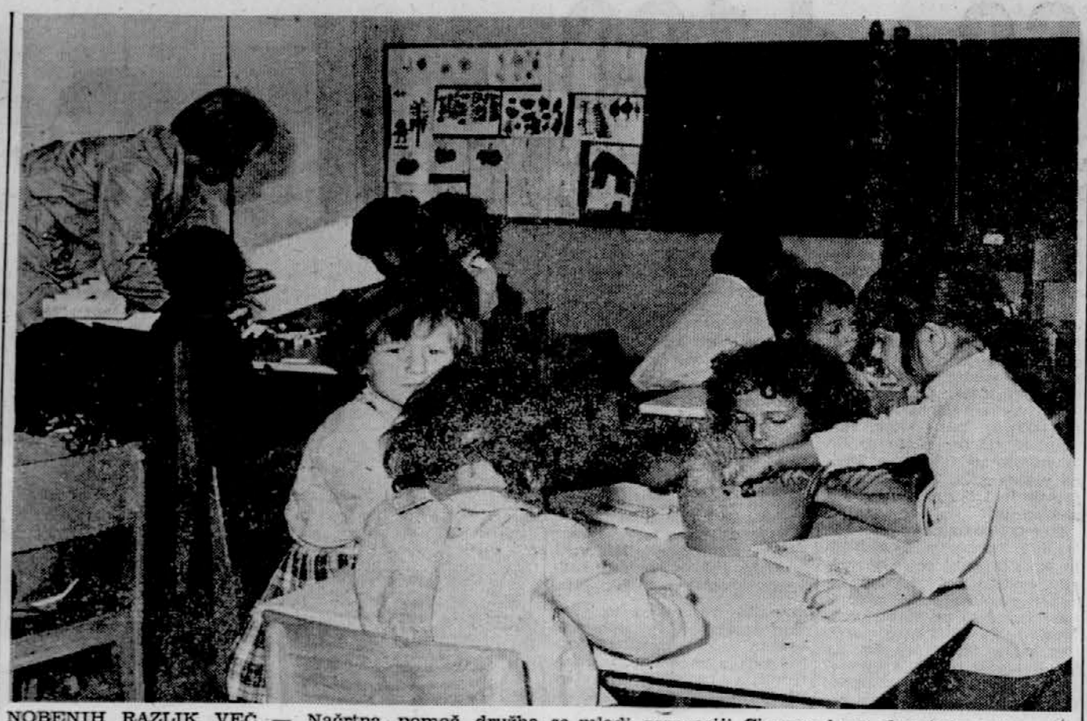
K tako lepim uspehom je največ prispevala industrija, ki je povečala dohodek v primerjavi z enakih obdobjem lani za 35 odstotkov. Daleč pred vsemi je opekarniška industrija z 80-odstotnim povečanjem celotnega dohodka ter z več kot podvojenim dobičkom.

Omembe vreden je tudi podatek o nadpovprečni rentabilnosti trgovine in gostinstva, nikakor pa v Radgoni niso zadovoljni s sedanjimi razmerami v kmetijstvu. To velja zlasti za radgonski kmetijski kombinat, kjer so se po lepih uspehih v preteklem letu spet približali spodnji meji ekonomičnosti.

Res ima še vedno odločilen vpliv na poslovanje te velike gospodarske organizacije dokaj neurejen položaj kmetijstva kot celote, letošnje neugodne vremenske razmere pa so na tem območju povečale težave teh kolektivov.

Toda za radgonski kombinat ni prav nič bodrilen podatek, da se je kljub močnemu povečanju osebnih dohodkov, produktivnost na kmetijskem kombinatu občutno zmanjšala. To med drugim dokazuje tudi podatek, da se je poprečni dohodek na zaposlenega zmanjšal za dobrih šest odstotkov v primerjavi z lanskim prvim polletjem.

B. BOROVIC

NOBENIH RAZLIK VEČ — Načrtna pomoč družbe se mladi generaciji Ciganov lepo obrestuje, saj se jih danes tudi v soboški občini že večina pripravlja na življenje v urejenem okolju, kjer jim pedagogi in socialni delavci nudijo vso pomoč. Na sliki: oddelek za predšolske otroke v otroškem vrtcu v Pušči.

Foto: L. Klar

Radgona slavi

Tradicionalna prireditev ob občinskem prazniku v Gornji Radgoni — Nova cesta Videm—Blaguško jezero

GORNJA RADGONA, 9. okt. V obmejni radgonski občini so nared za številne prireditve, s katerimi bodo od 9. do 15. oktobra počastili svoj občinski praznik, ki spominja domačine na odhode prvih borcev v NOB leta 1941.

Za uvod v praznik so odprli danes v radgonskem klubu mladih tradicionalno razstavo slikarjev-amaterjev. Tokrat sodelujejo razen številnih domačih samoukov tudi talentirani slikarji iz vsega Pomurja in iz občine Lenart.

V dneh od 10. do 15. oktobra se bodo zvrstile proslave v vseh krajevnih središčih, medtem ko bodo v Gornji Radgoni priredili tradicionalna srečanja s športniki in šahisti iz sosednje avstrijske Radgone.

V četrtek se bodo srečali naši in avstrijski lovci na tekmovanju v streljanju na glinaste golobe, naslednji dan pa se bodo pomerili šahisti obeh obmejnih mest na šahovskem turnirju.

Med glavne dogodke pa nedvomno spada dan prosvetnih delavcev radgonske občine, ki bodo imeli tokrat srečanje v soboto pri Vidmu ob Ščavnici. Odprli bodo tudi novo asfaltirano cesto Videm—Blaguško jezero. Ta pomembna cestna povezava, ki je veljala poldrugi milijon dinarjev, je zametek bodoče slovenjegoriške magistrale, ki bo povezala večji del Slovenskih goric s severno magistralo prek Senarske in Lenarta. Prosvetni delavci bodo sodelovali tudi na otvoritvi prve podeželske slikarske galerije v Pomurju, ki jo je uredil na svoji domačiji v Seliščih slikar-samouk Lojze Veberič.

Slavja v radgonski občini bodo sklenili v nedeljo dopoldne s slavnostno skupno sejo občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij.

B. B.

Neprevidno čez cesto

MARIBOR, 9. okt. — Sinoči je šla nenadoma čez križišče Gosposvetske in Vrbanske ceste v Mariboru Zofija Strimbe iz Maribora. Vanjo je trčil voznik osebnega avtomobila Viktor Medved iz Maribora in jo zbil. Zofija Strimbe se je pri nesreči hudo poškodovala.

M. Š.

ŠKOFJA LOKA

Mladi v Smederevski Palanki

ŠKOFJA LOKA, 9. okt. — Te dni je odpotovala v Smederevsko Palanko skupina mladih fantov in deklet iz škofjeloške občine, ki so se odločili, da bodo ostali doma na kmetijah. Ogledali si bodo kmetijska posestva v tem kraju in se seznanili z njihovim delom. Za delegacijo so bili izbrani tisti mladinci, ki so že obiskovali katero od kmetijskih šol v Sloveniji in so se odločili, da bodo kmetje.

M. K.

Prazne sejne klopi

Pogosta nesklepčnost v Ilirski Bistrici — Bo kritika kaj zalegla?

SLOVENSKA BISTRICA, 9. okt. — Odborniki bistriške občinske skupščine so danes nadaljevali z delom, potem ko so se pred dobrim tednom razšli zaradi nesklepčnosti. V Sloven. Bistrici je ta pogosto navzoča zato so danes najprej spregovorili o odgovornosti tistih, ki so jim volivci zaupali mesta v odborniških klopeh.

Miro Kolenko, predsednik občinske skupščine je v razpravi menil, da se bodo z odborniki poskušali še enkrat pogovoriti; če pa kljub temu ne bo večjega uspeha, bodo morali predlagati socialistični zvezi in sindikatom, da nekatere odpokličejo. Ko smo že pri kritiki odbornikov naj še omenimo, da so danes mnogi izrazili mnenje, da bi lahko bili bolj pogosti obiskovalci sej tudi republiški in zvezni poslanci, saj so nekatere videli samo enkrat in še to kmalu po izvolitvi.

D. UTENKAR

Radlje: tečaj iz varstva pri delu

RADLJE OB DRAVI, 9. okt. — Pri tovarni industrijske opreme Stroj so organizirali tečaj iz varstva ljudi pri delu. Uslužbenci in delavci se bodo tako seznanili z vsemi delovnimi varstvenimi pripomočki.

B. B.

Pomoč poplavljencem

RADLJE OB DRAVI, 9. okt. — Kolektiv Stroja je odločil, da bodo prispevali del svojih osebnih dohodkov prizadetim poplavljencem v severovzhodni Sloveniji. Prispevali bodo 2 odstotka od mesečnega dohodka.

Odprta pot Ciganom

Deset let načrtnih vzgojnovarstvenih prizadevanj pri vzgoji ciganskih otrok v murskosoboški občini — Štipendije za šolanje mladih Ciganov

Na območju soboške občine, kjer imajo v evidenci 391 šoloobveznih ciganskih otrok, so minili časi, ko je večina te mladine končala obvezno šolanje v nižjih razredih osemletke, velikokrat celo v prvem ali drugem razredu. Načrtna prizadevanja družbe za vzgojo in varstvo teh otrok se že lepo obrestujejo, saj je v minulem šolskem letu v šolah, kjer je že organizirano varstvo za ciganske otroke, uspešno izdelalo razred kar 85 odstotkov ciganov.

Znatno slabše so se odrezali ostali ciganski otroci, ki pa so v manjšini. To nedvomno govori v prid načrtom soboške temeljne izobraževalne skupnosti, ki ima pri uresničevanju svojega programa vso podporo občinske skupščine in pristojnih republiških inštitucij.

Pot do takega preobrata nikakor ni bila enostavna, niti poceni. Prvi začetki organizirane pomoči ciganskim otrokom segajo v soboški občini že v leto 1962, ko so v Pušči, največjem ciganskem naselju, zgradili zametek današnjega sodobnega otroškega vrtca. Vsestranski pomoči, ko so v šolskem letu 1969—70 zajeli tudi šolarje, se je z učinkovitim denarnim prispevkom pridružila tudi republiška izobraževalna skupnost z dvema milijonoma dinarjev. Temu zgledu je kmalu zatem sledila tudi republiška skupnost otroškega varstva, ki je k skupni naložbi 550 tisoč dinarjev za dozidavo in modernizacijo otroškega vrtca v Pušči prispevala polovico tega zneska.

Tako ima sedaj odlično organizirano varstvo v tej ustanovi blizu sto predšolskih in šolskih otrok. Z denarjem republiške izobraževalne skupnosti pa so v kratkem obdobju uredili v soboški občini kar trinajst oddelkov šolskega varstva za ciganske otroke. Tako je že deležno vsestranske pedagoške in tudi materialne pomoči nad 230 Ciganov, torej večina ciganskih otrok, ki živijo v strnjenih naseljih.

Tem otrokom nudijo celotno prehrano (malice in kosilo), oskrbujejo pa jih tudi s šolskimi potrebščinami. Sadovi teh naporov so, kot smo že zapisali, očitni in spodbudni.

Glede nadaljnjih načrtov TIS v Murski Soboti nam je tajnik Štefan Čahuk povedal, da bodo s takšnimi prizadevanji nadaljevali. Seveda brez pomoči pristojnih republiških inštitucij ne bi šlo, saj bodo v prihodnje nudili materialno pomoč talentirani ciganski mladini tudi po končani osnovni šoli. Nekaj štipendij so mladim Ciganom že podelili in jim tako omogočili šolanje na raznih srednješolskih zavodih in celo na višjih šolah.

Obveljal je tudi dogovor, da bodo v Murski Soboti organizirali kompletno šolsko svetovalno službo s pedagogom, psihologom in socialnim delavcem. TIS si tudi prizadeva, da bi šolske normative za ciganske otroke ublažili, tako da bi zmanjšali število učencev v posameznih oddelkih. Tako se bodo namreč lahko učitelji bolj posvetili individualnemu delu s to mladino.

Tudi soboška enota zavoda za šolstvo je sprejela sklep, da bodo temeljito spremljali šolsko delo in uspehe ciganskih otrok. Na ta način nameravajo pomagati mlademu rodu Ciganov, da se bodo iztrgali iz začaranega kroga zaostalosti.

BORO BOROVIĆ

POSTOJNA

Obnovljeno strelišče

POSTOJNA, 9. okt. — Pravkar končujejo dela pri prenavljanju zaprtega strelišča za zračno puško. Strelišče so na novo prepleskali, star pod zamenjali z novim, postavili nove omare za orožje in popravili druge pomanjkljivosti. Dela so pod vodstvom dolgoletnega strelskega funkcionarja Franja Županića opravili pripadniki JLA in so vredna več kot 5 tisočakov.

M. D.

Radio Celje še dopoldne

Popoldanski radijski spored dopolnili z rednim dopoldanskim

CELJE, 9. okt. — Uresničujoč zamisel o rednih dopoldanskih radijskih oddajah je v obdobju letošnjega sejma obrti Radio Celje prvič redno oddajal tudi v jutranjih urah. Ustaljeni red lastnega radijskega programa — ob delavnikih od 16. do 18. ure, ob nedeljah pa od 11. do 14.30. ure — so doslej namreč dopolnjevali z dopoldanskimi oddajami le v primeru elementarnih nezgod ali kakšnih družbeno političnih akcijah ter dogodkih — kot so volitve, referendumi in podobno.

Z današnjim dnem pa uvaja Radio Celje tudi redni dopoldanski informativni spored, kar je pravzaprav zametek nadaljnje razširitve lastnega radijskega programa, ki ga bo omogočil nov, deset kilovatni oddajnik. Jutranji spored Radia Celje se začenja deset minut čez osem in obsega poročila, oddajo »Dopoldanska srečanja« ter področne zapise. V njih bodo ob ponedeljkih poslušalce seznanjali z dogodki in problematiko na Kozjanskem, ob torkih v Savinjskih dolini, ob sredah iz velenjske občine, četrtkove, petkove in sobotne oddaje pa bodo posvetili konjiški, laški in celjski občini. Kolektiv Radia Celje računa, da bo ob usposobitvi novega oddajnika mogel jutranji spored razširiti še za eno uro.

J. D.

Zapeljal v škarje

PTUJ, 9. okt. — Jovan Patkovič iz Maribora se je peljal včeraj z osebnim avtomobilom iz Ptuja proti Ormožu. V Spuhlji je pričel prehitevati tovorni avtomobil, v tistem trenutku pa mu je pripeljal nasproti iranski državljan Ira Agazadi iz Teherana. Voznik Patkovič je sicer močno zavrl, vendar ga je zaneslo in je čelno trčil v nasproti vozeči osebni avtomobil. Pri trčenju sta se hudo poškodovala sopotnica v Patkovičevem avtomobilu Jožefa Kosi iz Maribora in iranski državljan Kanalil Khoshbakhti. Lažje pa sta se ranila oba voznika in sopotnik Janez Kosi. Na avtomobilih je za 40000 dinarjev škode.

M. S.

Dve varianti

V ajdovskem Primorju razprave o TOZD - Izhodišča sprejeta v teh dneh

AJDOVŠČINA, 9. okt. Te dni končujejo razprave o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela v vseh enotah ajdovskega splošno gradbenega podjetja Primorje. Zaradi specifičnosti del, ki jih opravlja ta gospodarska organizacija, so se že ob začetnih pripravah pojavile dileme — ali ustanoviti TOZD glede na njihov teritorialni ali pa na tehnološki sistem dela.

Prizadevanja potekajo sedaj v dveh smereh. V prvi smeri je nujno postaviti temelje nove organizacije samoupravljanja v podjetju po načelu neposrednega odločanja. V tem primeru naj bi reševali vse samoupravne akte, štatut, pravilnike ter ostale važne sklepe, kot plane podjetja ter delitev in ugotavljanje dohodka, neposredno na zborih delovnih ljudi. Centralni samoupravni organ, ki bi bil sestavljen iz delegatov, pa naj bi speljal in uresničil usklajevalni postopek sprejetih odločitev. Ostali samoupravni organi v enotah in podjetju bi reševali vprašanja, ki bi jim jih poverili zbori delovnih ljudi.

Priprave za uvajanje TOZD v drugi smeri pa predvidevajo uveljavitev odločanja neposrednih proizvajalcev o organizacijski obliki samoupravljanja v podjetju in lastni enoti. Pri tem je mišljena tudi pobuda o ustanovitvi temeljnih organizacij v podjetju.

Dokončna izhodišča bodo sprejeli že v prihodnjih dneh, ko se bo ponovno sestal in zadevo podrobneje proučil še delavski svet »Primorja«.

D. VRTOVEC

Mopedist v avto

TOLMIN, 9. okt. — Z neregistriranim mopedom se je odpeljal 16-letni Stojan Cuder iz Tolmina. Ko je zapeljal v križišče v Brunovem drevoredu, je zadel osebni avto, ki ga je vozil 23-letni Dušan Kramar iz Tolmina. Pri padcu se je mopedist huje poškodoval in so ga odpeljali v šempetrsko bolnišnico.

J. P.

Ajdovščina: prijave za tečaje

AJDOVŠČINA, 9. okt. — Vojkova delavska univerza je te dni razpisala sprejem kandidatov za kuharski in knjigovodski tečaj ter tečaj tujih jezikov. Vpisovali bodo v pisarni univerze vsako sredo in petek do 15. oktobra.

F. H.

Pogrebi danes

● MARIBOR — Alojz Juhart, 87-letni upokojenec, ob 14.30; Marija Kosi, 62-letna upokojenka, ob 15. uri.

drobir

● MARIBOR — Poročili so se: Fric Dokl, osebni upokojenec in Marija Borko, družinska upokojenka; Drago Kvas, ključavničar in Cecilija Košir, strojna šivilja; Marjan Bezočnik, zidar in Anica Hajnrih, ekonomski tehnik; Leo Koren, tekstilni inženir in Gabrijela Zemljič, uslužbenka; Marijan Posel, strojni ključavničar in Edita Močnik, študentka; Srečko Brumec, avtoklepar in Ivanka Kovšček, medicinska sestra; Dušan Recer, strojni tehnik in Ladislava Črnigoj, študentka; Stanislav Eger, delavec in Cecilija Hlade, delavka; Alojz Kopčič, avtoprevoznik in Marija Muc, gospodinja; Vladimir Hojnik, avtomehanik in Gordana Krnčič, trgovska pomočnica; Edvard Godler, veterinarski tehnik in Brigita Guček, tehnična risarka.

D. S.

● SLOVENJ GRADEC — Časopisno podjetje Delo je odprlo novo prodajno mesto — nov kiosk, v katerem v bližini uprave občinske skupščine in hotela prodajajo vse časopise Dela in ostalih jugoslovanskih časopisnih hiš, kakor tudi tuje revije in tobačne izdelke.

M. K.

Nove smučine

Slovenjegraško Pohorje se pripravlja na zimsko sezono - Ob vlečnici Mala Kopa nastaja nova smučarska proga

SLOVENJ GRADEC, 9. okt. Za letošnjo zimsko turistično sezono se na slovenjegraškem Pohorju pridevno pripravljajo. Smučarsko progo, ki so jo v prejšnji zimski sezoni odprli in tako privabili že prve smučarje, izletnike in turiste na ta del Pohorja, so dokončno uredili. Ob vlečnici Mala Kopa pa sedaj sekajo in urejajo novo smučarsko progo, ki bo merila okoli 1400 m in bo široka tudi do 80 metrov, primerna pa bo za zahtevnejše smučarje in za tekmovanja ter vadbo alpskih smučarjev.

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, ki gradi ta zimsko športni center na Pohorju, ureja tudi cestne povezave s Partizanskim domom. Cesta v Slovenj Gradcu prek Legna bo širša, tako da bo potekal promet v obe smeri. Letos bo še makadamska, vendar bo v vsej sezoni dobro vzdrževana in pluženа. Hkrati z ureditvijo ceste Legen—Partizanski dom pa so gozdarji zgradili tudi gozdno kamionsko cesto Primož — spodnja postaja vlečnice

Hkrati z gradnjo in ureditvijo cest urejajo parkirne prostore. Ob partizanskem domu so parkirišče razširili, povečali pa so ga tudi ob spodnji postaji vlečnice, tako da bo s parkiriščem na Kastivskem sedlu mogoče parkirati okoli 1000 avtomobilov.

Gozdno gospodarstvo je pred dnevi prevzelo v upravljanje Partizanski dom in ga bo do začetka zimske sezone uredilo. Napeljali bodo centralno kurjavo, uredili gostinske prostore, kuhinjo in sanitarije, poskrbeli pa tudi za okrepčevalnici ob spodnji in zgornji postaji, tako da se bodo smučarji lahko kar na smučeh okrepčali s čajem in prizgrizki.

Gozdno gospodarstvo pa ima še vrsto drugih načrtov. Tako bodo gradili ob Partizanskem domu proti Mali Kopi vikend hiše-brunarice; spomladi bodo ob Partizanskem domu zgradili samopostrežno restavracijo s 150 sedeži, v zgornjih prostorih pa bo na voljo tudi 42 ležišč

T. VRUNČ

Nezadovoljstvo

Delavci v tovarni mesnih izdelkov Košaki niso zadovoljni z notranjimi odnosi in delom skupine vodilnih ljudi

MARIBOR, 9. okt. Dopoldne so se v tovarni mesnih izdelkov Košaki sestali na pobudo sindikalne organizacije predstavniki delavcev in vodstva podjetja ter samoupravnih organov. Razpravljali so o nezadovoljstvu v kolektivu in o anonimnem pismu, ki so ga o razmerah v podjetju dobili mariborski politični forumi.

V razpravi so ugotovili, da so delavci nezadovoljni zaradi nizkih osebnih dohodkov. Predstavniki podjetja so poudarili, da ne morejo zvišati osebnih dohodkov, ker so cene mesa in mesnih izdelkov zamrznjene, medtem ko odkupne cene živine nenehoma naraščajo. Delavci so v razpravi poudarili, da bi morali zunanji forumi prisluhniti težavam v kolektivu in storiti vse, da bi se razmere izboljšale. Slišali smo, da so na občinski skupščini Maribor že razpravljali o težavah okoli cen v mesni industriji in da so o tem obvestili tudi republiške organe, od katerih pričakujejo odgovor.

Razprava pa je pokazala, da le niso za vse krive cene. Udeleženci sestanka so namreč povedali, da tudi notranji odnosi v kolektivu niso najboljši. Delavci večkrat niso obveščeni o zadevah tako kot bi morali biti. Na sestanku so ostro grajali urejanje kadrovskih problemov v podjetju in poudarili, da niso zadovoljni z delom vodilne ekipe.

Na pogovoru so ugotovili, da ni vzroka za prekinitev dela, o kateri je bil govor v anonimnem pismu. Potrebna pa bo večja strpnost vseh zaposlenih, ker lahko samo v tem primeru pričakujejo pomoč širše družbene skupnosti pri urejanju problemov. Tovarna mesnih izdelkov Košaki se je že obrnila na mariborsko občinsko skupščino in jo zaprosila, naj jo oprosti plačevanja prispevka iz osebnega dohodka za letos.

M. KOS.

oglašujte v DELU

Kako dolgo še?

Zdravstveni službi v mariborski regiji uspelo zadržati finančni plan v realnih okvirih — Najcenejši bolnišnici

MARIBOR, 9. okt. Na današnji seji regionalnega strokovnega zdravstvenega sveta Maribor so med drugim razpravljali o gospodarjenju zdravstvenih delovnih organizacij na območju mariborske zdravstvene regije in ugotovili, da so v letošnjem prvem polletju dobro gospodarili in da so finančni načrt za prvo polletje presegli samo za 0,6 odstotka, kar je izredno malo če upoštevamo, da so se nepredvideno povečali nekateri izdatki.

Finančni načrt za letos je predvideval porabo nekaj čez dvesto milijonov dinarjev, do konca prvega polletja pa so jih porabili nekaj več kot 137 milijonov. Razpravljali so tudi o oblikovanju in začasni razdelitvi dohodka v letošnjem prvem polletju. Pri tem so ugotovili, da se je število zaposlenih v primerjavi z istim časom lani povečalo za 2,2 odstotka in sicer največ v zavodih za zdravstveno varstvo, najmanj pa v zdravstvenih domovih. To povečanje je zelo majhno, če upoštevamo, da v vseh organizacijah zdravstvene službe primanjkuje delavcev.

Precej se je povečal celotni dohodek na zaposlenega, nadalje materialni stroški, amortizacija in drugo, medtem ko je ostanek dohodka na zaposlenega nazadoval in je padel za 8,2 odstotka. Skratka, kljub težavam je zdravstveni službi uspelo zadržati plan v realnih okvirih, vprašanje pa je, kako dolgo še, saj je samo podatek, da sta obe bolnišnici, tako mariborska kot tudi ptujska v ambulantnih storitvah najcenejši v Sloveniji, že dovolj zgovoren dokaz, da kakšnih notranjih rezerv na škodo pacientov ne bodo mogli iskati v nedogled.

Pri vsem tem gospodarjenju pa ne smemo mimo dejstva, da so lekarne v mariborski zdravstveni regiji med najslabše opremljenimi in da bo treba v kratkem poiskati denar za sodobno ureditev lekarn tako, da bodo lahko dobile ustrezna dovoljenja za delo.

JOŽE JERMAN

Celjani so dokaj varčni

Tiskovna konferenca posvečena mesecu varčevanja - Zanimiva razstava

CELJE, 9. okt. — Na današnji tiskovni konferenci, posvečeni mesecu varčevanja, so povedali da celjska podružnica Ljubljanske banke dosega spodbudne rezultate v poslovanju s prebivalstvom, saj je imela leta 1970 za blizu 140 milijonov din hranilnih vlog, te pa so se do letošnjega avgusta povečale za 50 milijonov din, število varčevalcev pa na 87.289 ali za 15 tisoč. V 26 podjetjih je 3.211 delavcev privarčevalo že 6,700.000 din, to obliko pa bodo še razširili.

V okviru meseca varčevanja bodo v Celju pripravili vrsto prireditev.

D. H.

VELIKAN V NAZARJIH — Gozdarstvo in lesna industrija Nazarje je najmočnejše podjetje v mozirski občini. V GLIN je zaposleno 1420 delavcev. Podjetje je med najmočnejšimi izdelovalci stavbnega pohištva v Evropi.

Foto: J. Zrnec

Boj za srebro

V enajstem kolu moške šahovske olimpiade je Jugoslavija izgubila s Sovjetsko zvezo z rezultatom 1,5:2,5

SKOPJE, 9. okt. Dopoldne so na moški šahovski olimpiadi odigrali prekinjene partije iz enajstega kola. Ker sta Gligorić s Petrosjanom in Korčnoj z Ivkovim remizirala brez nadaljevanja, se je srečanje Jugoslavije s SZ končalo z 1,5 : 2,5 in je zdaj Jugoslavija na tretjem mestu, za SZ s 30,5 ter Madžarsko z 29,5 točke.

Z direktnim nasprotnikom, moštvom Sovjetske zveze, sinoči nismo imeli sreče: Ljubojević je s kombiniranimi napadi osvojil Smislovu kmeta — zato pa je v eni potezi spregledal kmeta in kvaliteto in bil takoj izgubljen. Matulović je remiziral s Taljem.

● S Portischovo zmago proti Pomarju dopoldne v nadaljevanju je Madžarska hudo premagala Španijo s 3,5:0,5 in nas izrinila z drugega mesta kar s poldrugo točko naskoka.

Kljub vsemu pa nismo ostali brez upov na olimpijsko srebro, kajti do konca igramo še z Bolgarijo (danes popoldne), NDR, Poljsko in Švedsko, medtem ko so nasprotniki Madžarov le nekoliko močnejši, in sicer Argentinci, Romuni, Nizozemci in ZRN.

REZULTATI 11. KOLA:

I. skupina: Švedska — Nizozemska 2:2, ČSSR — NDR 1,5:2,5, Švica — Poljska 2:2, Danska — Bolgarija 1,5:2,5, Jugoslavija — SZ 1,5:2,5, ZDA — ZRN 1,5:2,5, Argentina — Romunija 0,5:3,5 in Španija — Madžarska 2,5:1,5 (Pomar : Portisch 0:1, Bilek : Diez del Corral remi, Medina : Ribly 0:1 in Csom : Visier 1:0). **Rezultat iz 10. kola:** NDR — Švica 2,5:1,5. **Vrstni red po 11. kolu:** SZ 30,5, Madžarska 29,5, Jugoslavija 28, Romunija 25,5, ZRN 25, ČSSR in Bolgarija 23,5, Nizozemska 21,5, ZDA 21, Španija 17,5, Danska 15 in Švica 13,5 točke.

II. skupina: Mongolija — Filipini 2:2, Peru — Grčija 2:2, Albanija — Kolumbija 1,5:2,5, Belgija — Avstrija 2:2, Indonezija — Italija 3,5:0,5, Kuba — Izrael 2:2, Kanada — Anglija 2:2, Islandija — Norveška 1:3. **Rezultat iz X. kola:** Avstrija — Albanija 3:1. **Vrstni red:** Anglija 28, Kanada in Islandija 26,5, Izrael 25,5 (—), Avstrija in Norveška 25,5, Filipini 25, Kuba 22,5, Kolumbija 27,5, Italija 20,5, Indonezija 19,5, Albanija 19 (—), Mongolija 18,5, Grčija 15,5, Belgija 14,5 in Peru 14 točk.

III. skupina: Japonska — Tunizija 1:3, Dominikanska republika — Avstralija 1:3, Finska — Wales 3:0 (1), Portugalska — Bolivija 3:1, Novi Zeland — Irska 2:2, Turčija — Brazilija 2:2, Portoriko — Škotska 1:3. **Vrstni red:** Avstralija 32,5, Finska 31 (1), Škotska 30,5, Iran 28 itd.

IV. skupina: Quernsey — Malta 0,5:3,5, Ciper — Francija 0,5:3,5, Irak — Deviški otoki 3,5:3,5, Singapur — Libanon 3,5:0,5, Sirija — Luksemburg 1:3, Hongkong — Maroko 2,5:1,5, Andora — Farerski otoki 1,5:2,5. **Vrstni red:** Francija 34, Singapur 31,5, Malta in Hongkong 24, Farerski otoki 23 (—), Maroko 21,5 (—), Luksemburg, Libanon in Sirija 20,5, Ciper 20 (—), Quernsey 16,5 (—), Irak 15,5 Malezija in Andora 15, Deviški otoki 6,5 točke.

Halo, Skopje!

Čeprav so analize pokazale, da je imel Ljubojević v partiji s Smislovim čistega kmeta več in tako vse možnosti za zmago in Gligorić ni mogel izkoristiti minimalne prednosti v dvoboju s Petrosjanom, pa se je končalo točno po tradiciji, ki nam je obetala poraz z 1,5:2,5 — in nam tudi na prihodnji olimpiadi napoveduje enak rezultat.

V prvem dvoboju Jugoslavije s SZ v Helsinkih leta 1952 sta reprezentanci igrali 2:2. Nato sta prišla na vrsto minimalna poraza naših z 1,5:2,5, potem spet 2:2 in nato vnovič poraza z 1,5:2,5. Porazi z 1,5:2,5 in neodločeni rezultati so se v zaporedju 1:2 izmenjavali povsem točno.

Na predzadnji olimpiadi v Siegnu je bil rezultat 2:2, torej ...

Petrosjan je eden izmed tistih igralcev, ki med partijo največ prehodijo. Ko potegne potezo, vstane in med korakanjem premišljuje o nadaljevanju. Zadnjič, ko je nasprotnika Huga presenetil z nenavadno potezo, pa si je privoščil kar mali izlet: odšel je v tretjo dvorano in deset minut opazoval boje šahistk.

Na letališču Surčin je k meni pristopil neznanec in me vprašal, če bom morda v Skopju obiskal tudi olimpiado. Ko sem mu odgovoril, da sem namenjen izključno tja, me je poprosil, če bi v tiskovno središče odnesel drobno kovinsko ploščico, rezervni del za kompjuter, ki je odpovedal pokorščino. Seveda je bila to drobna usluga. Vendar pa mi je na skopskem letališču, kjer me je pričakal eden izmed tehnikov, postalo kar malo vroče, ko mi je povedal, da je nekaj dekagramov težka ploščica vredna kar — 3500 dolarjev! V letalu sem mirno zaspal, kovček pa položil na prosti sedež za sabo.

Častni gost olimpiade, bivši svetovni prvak dr. Mihail Botvinik kar pogosto igra simultanke, čeprav seveda nikakor ne more zadovoljiti potreb stiščkar. Tako je včeraj gostoval v Štipu in dosegel visoko zmago 22:3.

B. K.

Komaj desete?

Ženska šahovska olimpiada se bliža koncu — Jugoslovanke morda desete

SKOPJE, 9. okt. Z današnjim zaključkom prekinjenih partij iz petega kola se ženska šahovska olimpiada bliža koncu. Preostajata le še dve koli. Kdo bo zmagal, pa je že zdaj odločeno. Reprezentanca Sovjetske zveze prepričljivo vodi in zadostujeta ji za zlato kolajno le še dve točki in pol.

Bilo bi največje presenečenje, ko ne bi svetovna prvakinja Nona Gaprindašvili, njena izzivalka Kušnir in nova mednarodna mojstrica Levitina v zadnjih dveh kolih tega ne dosegle. Največje konkurentke Sovjetinjam so za zdaj Madžarke in zahodne Nemke — vendar morajo še igrati s Sovjetinjami. Kam bo šlo srebro in kam bron pa je v prvi finalni skupini še toliko bolj odprto vprašanje zato, ker loči trenutno drugouvrščene reprezentance od pete le polovica točke.

V skupini B Poljakinje še vedno prepričljivo vodijo in ostajajo glavni favorit za dosego devetega mesta. Jugoslovankam se je uspelo z maksimalno zmago nad oslabljeno ekipo Brazilije povzpeti na drugo mesto v skupini in imajo tako možnosti za dosego desetega mesta. Od »srebrne« obljube torej ni ostalo niti sledu. Milunko Lazarević sicer tu pa tam videvajo na olimpiadi, a le kot gledalko, ne pa več za prvo desko naše reprezentance.

Po petem kolu vodi v **skupini A** SZ 8, Madžarska in ZRN imata 5,5, ČSSR in Bolgarija 5, NDR 4 in Anglija 2 točki. Vrstni red **v skupini B:** Poljska 7,5, Jugoslavija 6,5, Avstrija 5,5, Mongolija 5, itd.; vrstni red v **skupini C:** Švica 7 (—), Izrael 5,5, Irska 5 (—), itd.

Danes imajo šahistke prost dan.

II. ZRL — ZAHOD

Mehanika : Sevnica 29:22 (12:8)

METKOVIĆ — Igrišče Mehanike, gledalcev 1000, sodnika Efendić (Sar) in Solomon (Travnik).

SEVNICA: Možic, Papež, Simončič 1, Juršič, Bizjak, Svažič 9, Koprivnik 3, Štojs, Šilc 3, Trbovc 6, Sirk.

Sevničani so v prvih minutah povedli s 3:1 ter nasprotniku dali vedeti, da se ne bodo lahko predali. Zatem sodnika nista dosodila očitne sedemmetrovke v korist gostov, nakar so domačini povedli. Proti koncu prvega polčasa je Tomo Veraja napadel Sevničana Koprivnika, po incidentu pa so gostje vseeno športno nadaljevali srečanje. Najboljša pri Sevnici sta bila Svažič in Trbovc, pri domačih pa Pero Veraja.

E. RAUTER

»BIROKOMERC« SARAJEVO
PREDSTAVNIŠTVO REKA
OGLAŠA
prodajo
nedograjenega gradbenega objekta v bližnji okolici Reke, v eni glavnih prometnih ulic
Skupna kvadratura znaša približno 3200 m², od tega 750 m² pokritega prostora.
Vsa pojasnila lahko dobite v »BIROKOMERCU«, predstavništvo Rijeka, Dolac 9/III ali po tel. 23-227, 22-545.
»BIROKOMERC« REKA
9568

Po sklepu Odbora za splošne zadeve podjetja
»AVTOPREVOZ«
TOLMIN
razglašamo
prosto delovno mesto
tehničnega referenta
obrata Idrija
Pogoji, ki jih morajo kandidati izpolnjevati, so:
srednja strokovna izobrazba prometne ali strojne smeri;
3 leta delovnih izkušenj.
Kandidati morajo v prijavi za zaposlitev opisati svoje dosedanje delo in zaposlitve ter predložiti dokazila o strokovnosti.
Podjetje ne more nuditi stanovanja.
Prijave sprejema kadrovsko socialna služba 15 dni od objave tega razglasa.
9552

Albanija zapušča olimpiado

SKOPJE, 9. okt. — Moška šahovska reprezentanca Albanije, ki je igrala v drugi finalni skupini, je odstopila od nadaljnjega tekmovanja. Vodstvo reprezentance je obvestilo direktorja olimpiade Jordana Ivanovskega, da po nalogu svoje šahovske federacije noče nadaljevati tekmovanja zaradi odločitve apelacijske komisije, da mora Albanija naknadno odigrati dvoboj z Izraelom.

Danes bi Albanija morala igrati z Grčijo, vendar se njeni igralci niso pojavili v turnirski dvorani. Kapetan grške reprezentance Siaperas pa je povedal, da ga je kapetan albanske ekipe obvestil, da ne bo dvoboja in da ta albanska poteza ni naperjena proti grški ekipi.

Po prvotni odločitvi apelacijske komisije bodo vse rezultate albanske reprezentance črtali s turnirske tabele.

Partiji iz Skopja

LJUBOJEVIĆ : SMISLOV
(Jugoslavija — SZ, 11. kolo)
Sistem b3

1. b3 Sf6, 2. Lb2 b6, 3. f4 Lb7, 4. e3 g6, 5. Sf3 Lg7, 6. Le2 c5, 7. 0-0 0-0, 8. a4 Sc6, 9. Sa3 d5, 10. De1 e6, 11. Se5 d4, 12. Lf3 Sd5, 13. ed4: Sd4:, 14. Ld4: cd4:, 15. De4 La6, 16. Tfe1 Dc7, 17. Dd4: Tad8, 18. g3 Tfe8, 19. Tad1 Lf8, 20. b4 Lb4:, 21. Da1 Dc5 šah, 22. d4 Dc3, 23. Dc3: Lc3:, 24. Sb5 Le1:, 25. Te1: Lb5:, 26. ab5: Sc7, 27. Lc6 Te7, 28. c3 a6, 29. Lb7 Sb5:, 30. La6: Sa7, 31. Tb1 b5, 32. Lb5: Tb7, 33. Ld3 Tb1:, 34. Lb1: Sb5, 35. c4 Sd4: Beli se vda.

TALJ : MATULOVIĆ
(Jugoslavija — SZ, 11. kolo)
Pirčeva obramba

1. e4 d6, 2. d4 g6, 3. Le4 Sf6, 4. De2 Sc6, 5. Sf3 Lg4, 6. Lb5 Sd7, 7. c3 e5, 8. d5 Scb8, 9. h3 Lf3:, 10. Df3: Le7, 11. g3 Lg5, 12. Sd2 h5, 13. h4 Lh6, 14. Sf1 Lc1:, 15. Tac1: a6, 16. La4 Kf8, 17. Se3 Sf6, 18. 0-0 Sbd7, 19. b4 Kg7, 20. Lc2 a5, 21. a3 ab4:, 22. cb4: Sb6, 23. Tea1 Dd7, 24. Tfc1 Ta7, 25. Ld3 Tha8, 26. Tc3 Sa4, 27. Tc2 Sb6, 28. Tc3 Sa4, 29. Tc2 Sb6. Remi.

PIRAN — Na dvodnevnem prvenstvu obalne skupnosti za kegljavke je nastopilo sedem parov. Zmagala je dvojica Ferenček—Koprivec (Tomos) s 1.586 kegiji pred parom Kramar—Skergat, ki je podrl 1.546 kegljev, tretje mesto pa sta zasedli Izolčanki Črne—Gregorčič s 1.518 kegiji. Prvouvrščena para bosta nastopila na republiškem prvenstvu.

J. S.

V Sofiji remi

V prvi tekmi I. kola za pokal državnih hokejskih prvakov CSKA : Olimpija 2:2 (0:1, 0:0, 2:1) — Uspeh

SOFIJA — Stadion Levski, gledalcev 3000, sodnika Muresanu in Presueanu (oba Rom).

STRELCI: 0:1 — Kumar (6), 0:2 — Svetlin (54), 1:2 — Gerasimov (56), 2:2 — Penelev (58).

CSKA: Radev, Kirolov, Hristov, Penelev, Kalev, Petrov, Krstilov, Gjurov, N. Mihajlov, Atanasov, E. Mihajlov, Dinov, Lezev, Serasimov, Bačvanov, Dančev, Ljubomirov, Bošnjakov.

OLIMPIJA: Albreht, Strajner, Kumar, Žvan, Jakopič, Lap, R. Hiti, Svetlin, G. Hiti, Puterle, Petač, Beravs, Bahč, Seme, Aljančič, Kavec.

KAZENSKE MINUTE: CSKA 6, Olimpija 4.

Igralcem Olimpije se je kljub utrujenosti zaradi nedavne tekme z La Chaux de Fonds, odprtemu in preozkemu drsališču in dežju posrečilo v prvem spopadu z bolgarskim prvakom izsiliti neodločen izid. To pa predvsem zategadelj, ker so gostje igrali taktično izredno dobro in tako poskušali doseči ravnotežje. Domači so namreč že od vsega začetka skušali z neprestanimi ofenzivnimi naleti, pa tudi z grobostjo, čimprej doseči go. in tako zdi streti žilavo obrambo zeleno-belih. Te njihove namene pa sta dokaj nepričakovano in na veliko razočaranje domačih preprečila Beravs in Kumar. Prvi je med naglim prodorom nenadoma streljal, vratar je ploščico odbil le do Kumarja, ki jo je z daljave usmeril v mrežo — 0:1.

Bolgarski prvaki, ki imajo v svoji sredini kar 12 reprezentantov, so se naposled le znašli in čedalje bolj oblegali ljubljanska vrata, ki jih je spet odlično branil Albreht. Najbolj kritično je bilo v 12. in 14. minuti, ko je morala Olimpija kar 4 minute igrati z igralcem manj, vendar je obramba dobro prestala to preskušnjo.

V zadnji tretjini tekme sta bila nasprotnika dokaj izenačena. Med obojestranskimi poskusi se je Kumar v 54. min odločil za udarec z daljave, ki je bil dobro merjen in močan. Ploščico je vratar odbil na kratko in prav tedaj se je tamkaj znašel Svetlin, ki jo je brž potisnil v mrežo.

Gostje so bili očitno prepričani, da je zmaga že v njihovih rokah in so popuščali, ker so domači izkoristili. Najlepši zadetek na tekmi je dosegel Penelev, ko je ustrelil z modre črte silovito in natančno v zgornji kot Albrehtovih vrat.

Pri Olimpiji se je razen vratarja Albrehta odlikoval Rudi Hiti, pa tudi drugi napad je bil v celoti najbolj ofenziven.

Povratna tekma bo 17. t. m. v dvorani Tivoli.

E. ALJANČIČ

Redki neporaženi

Jeseničani in Mariborčani slabo pripravljeni — Izola brez poraza — Tušarju ni uspelo prestopiti k Fužinarju

LJUBLJANA — Tekmovanje s presenečenji in zapleti dajejo športu poudarek in v letošnji sezoni sledijo temu vsa tekmovanja med odbojkarji. V II. ZAL — zahod je že po drugem kolu toliko presenečenj, da je pričakovati, enako kot lani, zanimiv boj. Slovenski predstavniki so v 2. kolu presenetili in razočarali. Salonitu očitno »leži« nastopanje v Zagrebu. Tam je v odločilni tekmi lani pravtako zmagal proti Metalcu kot v nedeljo. Sava je pričakovano izgubila v Banja Luki, medtem ko je Maribor spet razočaral proti novincu Borovu doma.

Kamnik je presenetil Jeseničane, ki jim tudi izkušnje ob oslabljenemu moštvu (brez Potočnika, Božiča in Arha) ne obetajo najboljšega v letošnji sezoni. Že po

ODBOJKA

drugem kolu je moč ugotoviti, da se letos vsi slovenski predstavniki ne bodo tako enakovredno potegovali za dobre uvrstitve kot lani. Boljšo uvrstitev obetata Salonit in Kamnik. Jeseničani in Mariborčani so štartali slabše kot je bilo pričakovati. Tekmovanje v II. ZOL pač zahteva v izenačeni konkurenci ne samo dobro uigranost, ampak tudi fizično pripravljenost ekip.

Fužinar se za štart v II. ligi marljivo pripravlja z vsakodnevnimi treningi, žal pa mu ni uspelo, da bi se okrepil. Urnautu se za vrnitev ni posrečilo izpolniti pogojev. Isto se je zgodilo Tušarju (Salonit), ker se mu je zataknilo pred samim ciljem. Res škoda, da se tako kvalitetna ekipa Fužinarja ni okrepila in je trenutno zaradi dveh igralcev, ki sta v JLA, v težjem položaju kot bi sicer lahko bila. Upati pa je, da bodo prizadevni igralci nadoknadili vrzel in uspešno nastopali ter zastopali kvaliteto slovenske odbojke.

J. S.

V republiški ligi so bili tokrat domačini bolj uspešni. Le Branik, ki kandidira za naslov, je zmagal na Bledu. Izola je še edina neporažena, vodijo pa Gaberje z eno tekmo več. Pri članicah je Fužinar spet v lanski formi in ima resnega kandidata za prvaka še v Novem mestu.

A. HVALA

JADRANJE

Černe in Miklavec druga

SPLIT — Na odprtem prvenstvu Splita je sodelovalo 50 jadrnic iz Splita, Reke, Trogira in Portoroža. Vreme je bilo tekmovalcem zelo naklonjeno in zato so bili boji lepi. V vseh kategorijah pa sta se najbolj izkazala Portorožana Černe in Miklavec, ki sta v kategoriji »leteči Holandec« le za malenkost zaostala ter osvojila drugo mesto.

Zmagovalci po kategorijah: sloka — Kalinterna (»Brijonka« — Mornar); zmaj: Papić (»Luna«, Mornar); zvezda: Marušić (»Danica« — Mornar); L-5: I. Ivančić (»Spinučanka« — Split); kadet: Dešković (»Cherry« — Labud); »leteči Holandec«: Zorčić—Granovac (Labud); finn: Fabris Minski (Labud).

J. S.

NAMIZNI TENIS

Par Šurbek — Stipančić prvi

BRUSELJ, 9. okt. — Jugoslovanska namiznoteniška igralca Šurbek in Stipančić sta zmagala v igri parov na mednarodnem prvenstvu Belgije, ki se je kasno sinoči končalo v Bruslju. V finalu sta Jugoslovana premagala nemški par Schmittinger—Hoffmann z 21:14, 20:22, 21:19, 21:12.

V finalni igri za moške posamezno je Madžar Jonyer premagal Jugoslovana Stipančića z 21:10, 22:20, 21:15. Pri ženskah je bila prva Madžarka Kishazi z zmago nad Čehoslovakinjo Polačkovo z 21:19, 21:19, 21:18. V ženskih parih sta Madžarka Kishazi in Angležinja Hemmersley premagali par Hendriksen—Kruger (ZRN) s 24:22, 21:17, 21:13.

Ostal brez ekipe

LJUBLJANA, 9. okt. — Predsednik mariborske podzveze Branko Matijević je kot vodja reprezentance spremljal ekipo, v kateri sta bila Klinger in Živanović, na MP Poljske. Po začetnih igrah, v katerih je Poljska premagala Jugoslavijo 3:1 ter Madžar Beleznai Klingereja s 3:1, je Matijević ostal brez reprezentance. Najprej je hudo zbolel Živanović, kasneje pa še Klinger. Zastopstvo Jugoslavije je zato pred koncem zapustilo MP Poljske.

(dn)

I. liga v številkah

Strelci

7 — Nadoveza, Lazarević, 6 — Džajić, Bukal, 5 — Bjeković, Santrač, Nikezić, 4 — Halilhodžić, Gavran, Janković, Ivezić itd.

Strelci Olimpije: 3 — Bečejac, Popivoda, 2 — Rogić, 1 — Ameršek, Srok, Oblak.

Enajstmetrovke

V 9. kolu je bila dosojena le ena enajstmetrovka, ki pa je Nadoveza ni realiziral.

Najvišji rezultat

V 9. kolu sta bila najvišja rezultata Borac : Dinamo 3:0 in Sutjeska : C. zvezda 0:3. Najvišji rezultat: 7. kolo — Bor : C. zvezda 0:5

Domači : gostje

V 9. kolu so domači zmagali petkrat, tri tekme so izgubili, ena pa se je končala neodločeno. Razmerje golov 14:10 za domače.

Najučinkovitejše kolo

V. 9. kolu je bilo doseženih 24 golov, povprečno 2,64 na tekmo. Najučinkovitejše je bilo 7. kolo z 31 goli, povprečno 3,44 na tekmo. Skupno je bilo doseženih 194 golov, povprečno 2,43 na tekmo.

Gledalci

V 9. kolu je bilo na prvoligaških tekmah 64.000 gledalcev, skupno pa si je doslej tekme ogledalo 612.000 gledalcev.

Izključeni

V 9. kolu ni bil izključen noben nogometaš. Doslej je bilo izključenih 18 nogometašev.

Etapa Oblaku

V 9. kolu napovedovanja prvoligaških rezultatov sta reprezentanta Oblak in Popivoda dobila po sedem točk. Oblak je pravilno napovedal rezultat Sarajevo : Radnički ter tipe Olimpija : Velež, Čelik : Sutjeska, Partizan : Hajduk in Bor : Železničar, Popivoda je uganil rezultat Čelik : Spartak ter tipe Bor : Železničar, Sutjeska : C. zvezda, Beograd : Vojvodina in Partizan : Hajduk. Oblak še vedno vodi s 67:56.

Lestvici

DOMA

1. Željez.	5	5	0	0	10:1	10
2. C. zvezda	5	4	1	0	11:3	9
3. Čelik	5	4	1	0	9:3	9
4. Velež	5	4	1	0	7:1	9
5. Radnički	4	4	0	0	7:0	8
6. Partizan	4	4	0	0	7:3	8
7. Hajduk	4	3	1	0	11:3	7
8. Vojvodina	4	3	1	0	11:4	7
9. Beograd	4	3	1	1	6:2	7
10. Olimpija	5	2	2	1	9:3	6
11. Sarajevo	4	3	0	1	10:5	6
12. Borac	5	3	0	2	7:3	6
13. Vardar	4	2	2	0	5:3	6
14. Spartak	5	2	2	1	6:5	6
15. Sloboda	3	2	1	0	3:1	5
16. Bor	5	2	1	2	7:9	5
17. Sutjeska	5	2	1	2	6:8	5
18. Dinamo	4	1	0	3	1:6	2

NA TUJEM

1. C. zvezda	4	3	0	1	9:1	6
2. Radnički	5	2	1	2	5:5	5
3. Beograd	5	1	2	2	6:5	4
4. Željez.	4	2	0	2	7:7	4
5. Velež	4	0	3	1	4:5	3
6. Borac	4	1	1	2	2:3	3
7. Sarajevo	4	1	1	2	2:5	3
8. Partizan	5	1	1	3	5:9	3
9. Sloboda	5	0	2	3	4:7	2
10. Vojvodina	5	1	0	4	3:8	2
11. Dinamo	5	0	2	3	2:9	2
12. Sutjeska	4	0	1	3	1:7	1
13 Čelik	4	0	1	3	2:10	1
14. Olimpija	4	0	0	4	3:9	0
15. Vardar	5	0	0	5	3:10	0
16. Hajduk	5	0	0	5	2:10	0
17. Spartak	4	0	0	4	2:10	0
18. Bor	4	0	0	4	0:9	0

Modri in rdeči trak Dela

Popivoda in Oblak

V ocenjevanju našega uredništva za modri in rdeči trak nogometašev Olimpije v obeh konkurencah ni prišlo do sprememb. Še vedno vodita Popivoda in Oblak.

Vrstni red za modri trak (seštevek ocen): Popivoda 67, Soškić 60, Klampfer 57, Rogić 57, Dogandžić 54, Ameršek 52, Srok 50 itd.

Vrstni red za rdeči trak (najvišja povprečna ocena): Oblak 7,50, Popivoda 7,44, Dogandžić 6,75, Soškić 6,66, Ameršek 6,50, Klampfer 6,33, Rogić 6,33, Srok 6,25 itd.

VZHODNA CONSKA NOGOMETNA LIGA

Lepše po odmoru

SMARTNO — BAKOVCI
2:1 (0:0)

ŠMARTNO — Igrišče Šmartnega, gledalcev 400, sodnik Zečić (Maribor).

ŠMARTNO: Podgoršek, Berdnik, Šuštar, Pokleka, Prašnikar, Andoljšek (Drev), Polak, Lakner, Banko, Omladič, Benedek.

BAKOVCI: Lanščak, Štihlar, Weindorfer, Novak, Palir, Šajnović, Mevlic, Vahar, Magdič, Bočkaj, Fister.

STRELCA: 1:0 — Prašnikar (65 — 11 m), 2:0 Prašnikar (77), 2:1 — Novak (85).

V prvem polčasu je bila igra raztrgana in nezanimiva. V drugem delu so domačini prevzeli pobudo in povedli. Ko so gostje odprli igro, je postala igra lepša. Zmaga domačinov je povsem zaslužena. Sodnik je sodil jelo slabo.

J. GORIČNIK

Najboljši domači vratar

STEKLAR — BELTINCI
2:1 (2:1)

ROGAŠKA SLATINA — Igrišče Steklarja, gledalcev 200, sodnik Stajnko (Mrb).

STRELCI: 0:1 — Maučec (4), 1:1 — Jutriša (10), 2:1 — Tudja (26 — 11 m)

STEKLAR: Kosovec, Miklavžič, Kobilšek, Posavec, V. Šmid, Timovski, Fürlinger, Kučan, Jutriša, Lorber (Kudelič), Tudja.

BELTINCI: Bavčar, Vučko, F. Horvat, M. Sreš, M. Horjan, Šömen, Sraka, Gjerek, Pešti, Maučec, L. Horvat (Pintarič).

Slabo vreme in težak teren nista ovirala nasprotnikov, ki sta pokazala dober nogomet. Bilo je več lepih kombinacij in strelov proti vratom ter odličnih obramb, zlasti domačega vratarja, ki je bil najboljši mož na terenu. Sodnik je popolnoma upravičeno dosodil dve enajstmetrovki. Medtem ko so domačini izkoristili priložnost, pa je Kosovec Šömenov strel bele točke ubranil.

J. TIŠMA

Šele po odmoru

KOVINAR — OPEKAR
3:1 (0:1)

STORE — Stadion železničarjev, gledalcev 200, sodnik Bolarič (Lj).

STRELCI: 0:1 — Breznik (32 — 11 m) 1:1 — Maričič (47), 2:1 — Sivka (71), 3:1 — Sivka (85).

KOVINAR: Stor, Puhnere, Lejič, Sivka, Karahmedović, Perovšek, Fister (Doberšek), Vrbajc, Bokšan, Baumgartner, Maličič.

OPEKAR: Lubej, Sabec, Sajt, Gojkovič, Breznik, Keršič (Bauman), Radovanovič, Pogorevc, Gradišnik, Rozman, Bauer.

Domačini so bili boljši vseh 90 minut, čeprav so gostje nepričakovano povedli z zadetkom iz zasluženo dosojene enajstmetrovke. Najboljša pri domačinih sta bila Sivka in Bokšan, pri gostih pa vratar Lubej in Breznik.

K. JUG

Nedotaknjeni mreži

OLIMP — RUDAR
0:0

CELJE — Igrišče Olimpa, gledalcev 200, sodnik Fink (Sl. K.).

OLIMP: Bevc, Flis, Cretnik, Majcen, Sket, Prevolnik, Kac, Uvalič, Župerl, Koštomaj, Ggrjup.

RUDAR: Blagus, Čebulič, Hrastnik, Softič, Lipar, Zlodej, Šmid, Pešič, Kavez, Topčič, Uroš.

V zelo dinamični tekmi sta se enakovredna nasprotnika razšla brez zadetkov. Obe enajsterici sta veliko napadali ter imeli številne priložnosti, vendar sta bili obrambi boljša dela moštva.

K. JUG

Nezanimiv nogomet

RAKIČAN — DRAVINJA
1:1 (1:0)

RAKIČAN — Igrišče Rakičana, gledalcev 250, sodnik Lah (Mrb).

STRELCA: 1:0 — Pintarič (40), 1:1 — Penava (48).

RAKIČAN: Horvat, Sedonja, Enveršič, Fabot, Ernbša, Peša, Lončar, Pucko, Pintarič, Ciner (Sečko), Živković (Opec).

DRAVINJA: Kitak, Kropf, Tkavc, Bezenšek, Čerenak, Kranjc, Tominšek, Penava, Berdnik, Veiznović, Sivc.

Tekma je bila na dokaj nizki kvalitetni ravni, nasprotnika pa zelo izenačena. Domačini so bili boljši v prvem delu, ko so dosegli svoj edini zadetek. V 70. minuti je bil izključen domačin Lončar.

F. MAUČEC

Katastrofa Slivničanov

BRANIK — SLIVNICA
10:1 (5:0)

MARIBOR — Igrišče v Ljudskem vrtu, gledalcev 100, sodnik Ren (Maribor).

STRELCI: 1:0 — Kamenski (10), 2:0 — Groznik (29), 3:0 — Babič (30), 4:0 — Groznik (31), 5:0 — Serec (45), 6:0 — Djurić (47), 7:0 — Serec (58), 7:1 — Rajtmajer (60 — 11 m), 8:1 — Babič (67 — 11 m), 9:1 — Groznik (77), 10:1 — Babič (87).

BRANIK: Divjak (Djurić), Horvat, Bačnik, Zunko, Gazvoda, Babič, Groznik, Fajfar, Serec, Kamenski, Repič, Kranjc.

SLIVNICA: Rozman, Korenjak, S. Kremavs, Kac, Pavlin, Avguštin, Turk, Bauer, B. Kermavs, Rajtmajer, Lešnik, Benko.

Branik je po pričakovanju visoko premagal ekipo iz Slivnice. Groznik je v zadnjih sekundah igre dosegel celo enajsti zadetek, vendar ga sodnik ni priznal.

Z. V.

Zaslužen uspeh

Slovenska košarka je na kvalifikacijskem turnirju v Splitu dobila še dva zvezna drugoligaša, Ilirijo in Celje

SPLIT — Kvalifikacijski turnir za vstop v II. ZKL — zahod se je končal s popolnim uspehom slovenskih košarkarjev. Status novih drugoligašev sta si priborila Ilirija in Celje. Uvrstitev obeh slovenskih ekip po prikazani igri ni presenečenje. Kljub velikim težavam, s katerimi sta se morala Ilirija in Celje spoprijeti, sta se z dobro igro in veliko požrtvovalnostjo uspela uvrstiti v višje tekmovanje in s tem dokazala, da stanje v slovenski košarki le ni tako porazno, kot nekateri menijo.

Po prvih tekmah je kazalo, da so glavni favoriti za prvi mesti Ilirija, Celje in Radnik iz Bijeljine. Kasnejši razplet pa je pokazal, da se razen Croatije (Sisak) vse ekipe bolj ali manj lahko vmešajo v boj za vrh. Sedanji način kvalifikacij, pet tekem v petih dneh, je težak izpit za vsako, še tako dobro ekipo. Tu poleg kondicijske pripravljenosti, uigranosti in borbenosti odločajo še psihična pripravljenost, poškodbe in ne nazadnje sojenje, oziroma sodniki. Prav zaradi tega so vse ekipe, razen Ilirije in na trenutke Celja, igrale zelo stisnjeno consko obrambo. S tem načinom obrambe so ekipe lahko držale ves čas turnirja, čeprav so imele zelo malo kvalitetnih igralcev. Utrujenost v zadnjih dneh tekmovanja se je odrazila v nekaterih presenetljivih rezultatih, zaradi česar so kvalifikacije postale zanimivejše in se tako do zadnje tekme ni vedelo, katera ekipa bo uspela.

Ilirija je imela najbolj homogeno ekipo, ki je, kljub ne naj-

KOŠARKA

boljšim igram, zapustila zelo dober vtis in zasluženo osvojila prvo mesto. Slab dan je imela le na tekmi proti Celju, vendar je dan kasneje proti Lokomotivi z odlično igro v obrambi in napadu dokazala, da je najbolje pripravljena. Celjani so si kljub porazu z Alkarjem zadnji dan turnirja priborili vstop v drugo ligo. V obrambi so igrali premalo gibljivo in so zato imeli več spodrsljajev. Pokazalo pa se je, da imajo tudi premajhen izbor igralcev, poseono visokih.

B. STEGENŠEK

Po načrtih

BURGAS — V 1. kolu evropskega prvenstva košarkaric so bili doseženi naslednji rezultati — skupina A: Jugoslavija — Italija 59:55 (28:20), Romunija — Madžarska 56:53 (26:20), SZ — Poljska 82:46 (38:12); skupina B (Varna): Francija — Nizozemska 64:37 (32:18), Bolgarija — Avstrija 70:39 (42:21), ČSSR — NDR 68:60 (38:32).

Borac prvi

ČAČAK — Na mednarodnem košarkarskem turnirju je prvo mesto osvojil domači Borac pred skopskim Rabotničkim, beograjskim Partizanom in varšavsko Legijo. V zadnjem kolu je Borac premagal Partizana s 106:86 (46:42), Rabotnički pa Legijo s 86:75 (45:38). Za najboljšega igralca turnirja so izbrali Poljaka Kozaka, najboljši strelec pa je bil domačin Kičanović s 85 točkami.

RAVNE — Na sindikalnem prvenstvu v odbojki je pro mesto osvojila ekipa rudnika Mežica, druga je bila prva ekipa železarne Ravne, tretje mesto pa je zasedla druga ekipa železarne. Sledijo Sindikat prosvetnih delavcev, GP Stavbenik in LIO (Prevalje).

Š. L.

AVTO-MOTO

Na cilju 3. etape

LJUBLJANA, 9. okt. — Edina jugoslovanska posadka, ki je Tomosovim vozilom GS startala na letošnjem avtomobilskem rallyju Tour d'Europe, je kljub zapletom prispela na cilj tretje etape v Genovi. Iz pisarne ADAC so nam sporočili, da sta Jugoslovana imela težave v tej etapi med Lizbono in Andoro, kjer so tekmovalci prevozili polovico tekmovalne razdalje 6320 km. Za kakšne zaplete je šlo, ni bilo mogoče zvedeti. Med potjo do Andore je kolono spremljal močan dež, cesta je bila zaradi hudournikov na mnogih mestih poškodovana. Kljub temu ni bilo nobene nesreče.

V vodstvu je še vedno zanesljivo posadka iz ZRN Waldner—Boekmann, ki vozi posebno za ta rally prirejeni Opel. Zelo dobro se drži tudi edina ženska dvojica Kress—Blome z mercedesom. Še zanimivost o vodilni posadki: vso tretjo etapo sta Waldner in Boekmann vozila z zimskimi gumami, s čimer sta imela prednost na makadamu in slabši položaj na asfaltnem cestišču.

Tomos GS, ki ga vozita Ferlež in Klarič (pokroviteljstvo je prevzelo Gorenje — Velenje), na rallyju nima posebnega spremljajočega avtomobila iz finančnih razlogov. Njuna oprema z rezervnimi gumami, orodjem in rezervnimi deli ni popolna in sta vozača večkrat odvisna od svoje iznajdljivosti. Jutri bodo tekmovalci morali premagati manj kot v enem dnevu 1500 km po Jugoslaviji. Kljub nekaj težkim odsekom in slabemu makadamskemu cestišču upamo, da naša posadka na domačem terenu ne bo imela težav.

Iz Genove je kolona krenila danes ob 14.01, okrog polnoči do enih zjutraj bo kolona prevozila mejni prehod pri Kozini, na Reki pa bo prva časovna kontrola na našem ozemlju.

Po končani tretji etapi vodijo: 1. Waldner—Boekmann (ZRN, Opel), 2. Heuer—Nysten (ZRN, alfa romeo), 3. Jordan—Mischo (ZRN, BMW), 4. Supper—Lifsler (ZRN, porsche), 5. Hockmeyer—Neelmeier (ZRN, audi) itd. Med ekipami vodi Mercedes-Benz.

Konec četrte in začetek pete in zadnje etape najdaljšega avtomobilskega rallyja našega kontinenta bo v Sofiji, kamor bodo prvi tekmovalci prispeli jutri nekaj pred polnočjo.

A. MRZEL

PISMO IZ TRSTA

Dober štart

Zmaga namiznoteniških igralcev nabrežinskega Sokola v Tarantu s 5:2

TRST — V 1. kolu namiznoteniškega prvenstva I. italijanske lige za člane je Sokol iz Nabrežine slavil zasluženo zmago. V Tarantu je zmagal s 5:2. V letošnjem prvenstvu čakajo Nabrežince še dolga potovanja, ker je namiznoteniška ekipa razdelila ekipe v dve skupini po jakosti in ne po zemljepisnem položaju kot doslej. Tako bodo Nabrežinci morali še dvakrat na pot do Barija, Modene in St. Elpidia a Mare.

V 1. kolu so torej igralci Sokola gostovali v Tarantu, kjer so Košuta, Peterlin in Fabjan premagali domači Tenis club s 5:2. Košuta in Peterlin sta za svojo ekipo dosegla vseh pet zmag, mladi Fabjan pa je bil dvakrat premagan.

Tudi v 2. kolu II. amaterske nogometne kategorije so slovenske enajsterice le enkrat pobrale vse izkupiček. To pot se je sreča nasmehnila Vesni iz Križa. Ostale štiri tekme so se končale z delitvijo točk, izmed teh pa na treh ni bilo niti zadetka.

REZULTATI: Vesna — Isonco 2:1, Flaminio — Primorje 0:0, Breg : Campanelle 2:2, Zarja — Portuale 0:0, Estudine — Juventina 0:0.

I. FURLANIČ

IVER DNEVA

Veliko zanimanje za Bukarešto

Za finalni dvoboj Davisovega pokala med Romunijo in ZDA, ki bo od 13. do 15. oktobra v Bukarešti, je povsod na svetu, zlasti pa še v ZDA veliko zanimanje. Za ta čas pričakujejo v Bukarešti 2500 gledalcev iz tujine, med njimi velik del Američanov, napovedanih pa je tudi 70 ameriških novinarjev ter televizijskih in radijskih poročevalcev.

Stadion Progresul, kjer bo dvoboj, so morali za to priložnost povečati, tako da bo prostora za 6000 gledalcev. Romuni dobivajo tudi čedalje več prijav za direktne televizijske prenose dvoboja. Tako bodo vse igre prenašali po televiziji tudi Švicarji.

ALPSKO SMUČANJE

Naši na treningu v Kaprunu

LJUBLJANA, 9. okt. — Naposled se bodo tudi najboljši jugoslovanski alpski smučarji in smučarke udeležili skupnega treninga, ki bo od 15. do 21. oktobra v Kaprunu. Na trening je povabljenih 13 fantov in 6 deklet, vodili pa ga bodo Marjan Magušar, Tone Vogrinc in Jaka Valtl.

Kot že nekaj let nazaj so v Kaprunu tudi letos priredili od 15. do 21 oktobra mednarodni trening, pri katerem imajo udeleženci tudi določen popust, v veleslalomu za lovoriko Kitzsteinhorn. Pričakujejo, da bodo prihodnji teden vadilo v Kaprunu več kot 250 reprezentantov številnih evropskih držav.

Na trening v Kaprun bodo odšli: Jakopič, Kavčič, Gašperšič, Gazvoda, Bedrač, Stravs, Rant, Pirnat, Kozelj, Željan, Bernik, Hölcl in Gorišek ter dekleta Jež, Oitzl, Čerpez, Črešnar, Pikon in Pečarič.

J. D.

Nad 50 tekmovalcev v Guncljah

LJUBLJANA — Smučarski klub Olimpija je v soboto priredil v Guncljah slalom na travi, ki se ga je udeležilo več kot 50 tekmovalcev Tržiča, Noivnarja in Olimpije. Proga je imela 23 vratic, za pionirje pa 14.

Rezultati — člani: 1. Komac 80,6, 2. Sova (oba Trž) 88,6, **mladinci:** 1. Križaj (Trž) 75,5 2. Lovšin (O) 76,7, 3. Mežnar (Trž) 77,5, 4. Magušar (O) 78,0, 5. Ziblar (Trž) 79,4, **pionirji:** 1. Oberstar (O) 86,1, 2. Josef 87,1, 3. Lukanc in Oblak (vsi Trž) 90,5, 5. Forte (O) 92,2, **cicibani:** Zupančič (N) 91,1, **mladinke:** 1. Bogataj (Trž) 94,3, 2. Podgoršek (O) 95,0, 3. Kavalar (N) 96,3, 4. Križaj (Trž) 97,2, 5. Podboršek (O) 101,4, **pionirke:** 1. Štokelj 96,8, 2. Pogorelec (obe O) 99,4, 3. Heric (N) 107,2, 4. Šober (Trž) 111,9, 5. Zajc (O) 112,9, **cicibanke:** 1. K. Trojar 84,7, 2. B. Trojar (obe N) 86,7, 3. Pirc (O) 88,5.

II. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA — ZAHOD

Pohvala gostom

V mariborskem Ljudskem vrtu ničesar novega. Vijoličasti se še dalje poigravajo z živci svojih privržencev, ki čedalje glasneje izražajo svoje nezadovoljstvo nad trenutnim stanjem v obdravski enajsterici. Vsi so si enotni, da je treba nekaj nujno ukreniti, nihče pa ne ve (ali noče vedeti), kje in kako bi se bilo treba lotiti problema. Da bi bila ironija še večja, vodilni ljudje pri klubu še kar naprej napovedujejo boj za prvi dve mesti na prvenstveni razpredelnici, trener Omeragić pa kot po nekem nepisanem pravilu napoveduje zanesljive zmage svojih varovancev, čeprav se je v zadnjem času s svojimi napovedmi že ničkolikokrat opekel.

Ob skromnih dosežkih mariborskih nogometašev v drugoligaški

MARIBOR MERCATOR

konkurenci, bi kazalo razpravljati o potrebi profesionalnega dela pri vijoličastih naspioh. Marsikdo se namreč upravičeno vprašuje, zakaj je potrebno trenirati dvakrat dnevno, če pa profesionalci potem niso v stanju spraviti na kolena niti tistih, ki se ukvarjajo z nogometom bolj za šalo, kot zares. Ali z drugimi besedami: škoda denarja in truda, če igralci niti po svojem znanju, še manj pa po svojem dojemanju nogometne igre niso zmožni profesionalno opravljati svojih nalog.

Nasprotno lahko o Mercatorju tokrat govorimo le najboljše. Ljubljančanov ni motilo, da so morali v Ljudskem vrtu iz takšnih in drugačnih vzrokov nastopiti brez Nikolića, Kapidžića in Mastnaka. Trener Ziković je sicer na videz mnogo tvegal, ko je prepustil pobudo izključno domačim in svoje igralce razporedil okoli lastnega kazenskega prostora. Toda že prve minute nedeljskega srečanja so pokazale, da je njegov načrt pravilen in da mariborski napadalci, ki napadajo v glavnem prek sredine (levega krila enostavno nimajo), ne bodo sposobni razbiti strnjenega obrambnega obroča gostov.

Mimo tega so imeli Ljubljančani v svojih vrstah še izjemno razpoloženega vratarja Ahlina, pa tudi razmeroma hitro in nepričakovano vodstvo je bilo samo voda na mlin njihovemu taktičnemu načrtu.

Ocene igralcev — MARIBOR: Vabič 5, Petrič 5, Grbavac 5, Djuričić 4 (Kukanja 6), Simeunović 6, Breber 5 (Karmel —), Ražič 7, Bradvić 5, Horjak 6, Vučeković 3, Klančnik 5; MERCATOR: Ahlin 8, Jakopič 7, Strmenszky 7, Zalar 7, Haclar 7, Rudi Zavrl 7, Lešnik 6, Mavrič 6, Kitić 6, Jani Zavrl 7, Corn 7.

P. KANCLER

Izredna forma

Kaže, da so nogometaši Mure v izredno dobri formi. To so dokazali tudi tokrat, ko so z dopadljivo igro premagali moštvo Kozare iz Bosanske Gradiške. Prav zato se še danes nekateri najbolj vneti privrženci Mure ne morejo sprijazniti s porazom v

MURA

Trbovljah in delajo računico, da bi v nasprotnem primeru lahko soboški drugoligaš delal družbo vodečemu Zagrebu.

Srečanje med Kozaro in Muro je bilo zelo zanimivo. Gostje so bili domačinom skoraj povsem enakovreden tekmec in so imeli tudi nekaj lepih priložnosti za zadetek, ki pa jih niso znali izkoristiti, ali pa je njihove namere preprečil vratar Cirkvenčič. Po drugi strani pa so domači z nekoliko bolj umirjeno igro kar dvakrat znali poslati žogo na pravo mesto, kar je bilo dovolj, da sta točki ostali doma.

Tokrat je zelo dobro igrala vezna vrsta, ki je napadalcem dajala zelo koristne žoge. Bilo je tudi več zelo uspelih akcij, ki so jih gledalci burno pozdravili.

Ocene: Cirkvenčič 7, Gavrilović 6, Husar 7, Posavec 7, Kopač 7, Horvat 8, Binkovski 8, Kranjc 8, Glažar 7, Košak 7, Pintarič 6 (Koblencer 7).

F. MAUČEC

SPORTNA NAPOVED

Dvanajstica v Ljubljani

V 41. kolu športne napovedi z dvanajstimi pari je bilo 7. dvanajstic, med njimi ena v Ljubljani, vrednost dobitka pa je 65.353 din. Enajstic pa je kar 343, od tega 7 v Sloveniji; dobitek je 2.060 din. V mali napovedi je 216 devetic, med njimi 11 v Sloveniji, vrednost dobitka pa je 2.329 dinarjev.

Pari 42. kola (15. 10.):

1. Priština — Napredak		1,0
2. Kumanovo — Sloboda (TU)		0,2
3. Vlaznini — Šumadija		1
4. Hajduk (K) — Proleter		2
5. Radnički (S) — Galenika		0,2
6. Radnik (Bij) — Voždovački		1
7. Budućnost (Va) — Crvenka		2,0
8. Istra — Orijent		1
9. Rijeka — Maribor		0
10. Šibenik — Karlovac		1
11. Split — Trešnjevka		1,0
12. Borac — Lovćen		1

mala napoved

9. Osijek — Novi Sad 0,1

DVIGANJE UTEŽI

Prvak že znan

LJUBLJANA — V I. zvezni ligi gredo tekmovanja h koncu. Še eno kolo in dvigalci bodo za letos končali. Vendar pa je letošnji zmagovalec in novi ekipni prvak Jugoslavije že znan. To je mlada in zelo borbena ekipa Radničkega iz Sombora, ki je med vso ligo izgubila le eno srečanje. Na drugem mestu se dobro drži ljubljanska Olimpija in ima vse možnosti, da to mesto tudi obdrži. Pri Olimpiji so vsi zadovoljni, kajti nadejali so si mesto nekje v sredi tabele, ampak fantje so se med letom v vsaki tekmi zagrizeno borili in tako dokazali, da se z vestnim in marljivim delom da marsikaj doseči.

Presenetil je visok rezultat v Osijeku — 5:1 za Olimpijo. Toda kot se je tekmovanje razvijalo in če bi bila Olimpija v popolni prvi postavi, bi bil rezultat lahko še višji. Omeniti pa je treba mladega Slavka Fojkarja, ki je v srednji kategoriji dosegel nov slovenski članski in mladinski rekord v sunku s 140 kg. Stari rekord med člani je imel že več kakor 15 let sedanji trener Tine Rozman. Vsekakor se Fojkar razvija v enega naših najboljših dvigalcev. Letos pa mora v JLA, tako da bo njegov napredek zavrt najmanj za tri leta.

Bolj zapleten je položaj na dnu lestvice I. lige, saj je težko reči, kdo bo izpadel. Vsekakor je eden izmed kandidatov gotovo Slavonija iz Osijeka. Za drugega kandidata bomo pa zvedeli šele v zadnjem kolu. Celjani so v predzadnji tekmi premagali Bosno na njenem terenu in si zagotovili obstanek med najboljšimi.

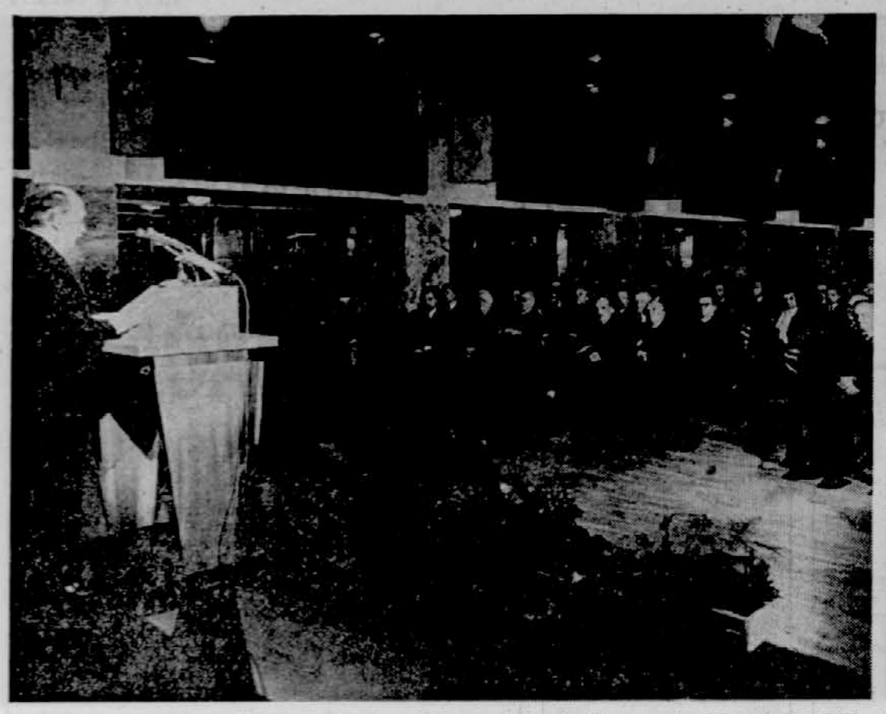
J. G.

V vodstvu Branik in Kovinar

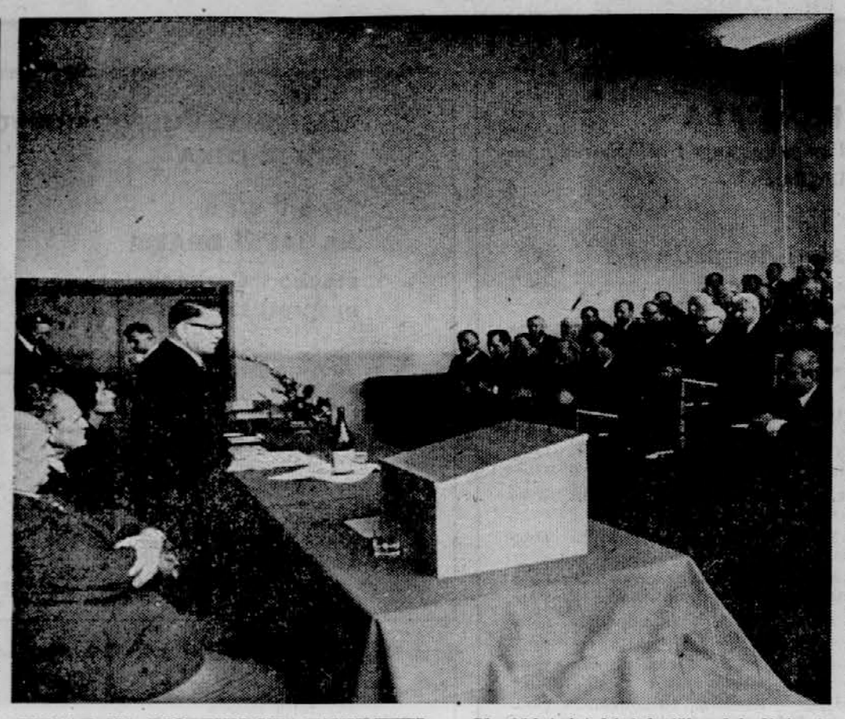
MARIBOR — V 6. kolu štajerske rokometne lige je Kovinar presenetljivo zmagal v Grižah, v Žalcu pa je prišlo med vratarjem Branika Eferlom in sodnikom Albrehtom do incidenta.

Rezultati — Griže : Kovinar 15:17, Krog : Vel. Nedelja 30:14, Kamnica : Ljutomer 14:13, Drava : Radenci 21:14, Branik : Žalec 19:15

V vodstvu sta Branik in Kovinar s po 10 točkami, sledijo Drava 9, Krog in Kamnica po 8 itd.

ŽIVCEVJE MODERNE CIVILIZACIJE — Včeraj zvečer je član predsedstva SFRJ Mitja Ribičič odprl 19. mednarodno razstavo elektronike na Gospodarskem razstavišču. Poleg devetinštiridesetih domačih razstavljalcev sodeluje še 282 razstavljalcev iz dvajsetih dežel, med njimi tudi Sovjetska zveza, ki se razstave udeležuje po dveh letih, za nekaj razstavljalcev pa sploh ni bilo prostora. Razstava bo odprta do 14. oktobra. Foto: Zrnec

SLAVJE NA BIOTEHNIŠKI FAKULTETI — Ob 25-letnici biotehniške fakultete je bila danes slavnostna skupna seja fakultetnega in pedagoško znanstvenega sveta fakultete, ki jo je vodil predsednik fakultetnega sveta prof. inž. Zdravko Turk. Seje so se udeležili tudi predsednik CK ZKS France Popit. Na sliki: prof. Zdravko Turk otvarja slavnostno sejo. Foto: J. Zrnec

NASLEDNIK — Dvajset ameriških novinarjev, ki so bili te dni gostje kitajskega premiera Ču En Laja, se ne more sporazumeti o tem, ali je premier za obdobje po Mau govoril o kolektivnem nasledstvu ali o nasledniku. Vsekakor pa je, da je med razgovorom padlo ime Jao Venjuana, direktorja žen Min Ži Baa (na sliki). Telefoto: UPI

Nasilja ni konec

Generalni konzul Bojan Lubej je koroškega deželnega glavarja uradno obvestil o zaskrbljenosti IS Slovenije

CELOVEC, 9. okt. Kot poroča tiskovna služba koroške deželne vlade, je jugoslovanski generalni konzul v Celovcu Bojan Lubej obiskal koroškega deželnega glavarja Simo, da bi ga uradno informiral o zaskrbljenosti IS Slovenije zaradi zadnjih dogodkov na Koroškem v zvezi z dvojezičnimi krajevnimi napisi.

Slovenska javnost je presenečena zaradi teh dogodkov in ne more razumeti, da je izpolnjevanje državne pogodbe povzročilo takšno reakcijo na Koroškem in da avstrijske oblasti v tem pogledu doslej niso ničesar storile. Generalni konzul Lubej je napovedal, da bo IS seznanil s svojim stališčem tudi ZIS, ki bo na to verjetno navezal stike z avstrijsko zvezno vlado, kajti Jugoslavija kot matična dežela Slovencev, ki živijo v Avstriji, ne more biti ravnodušna ob terorju, ki mu je izpostavljena slovenska manjšina na Koroškem.

Generalni konzul Lubej je tudi vprašal, ali so v smislu državne pogodbe predvideni kakšni ukrepi proti organizacijam, ki so očitno v ozadju dogodkov na Koroškem. izrazil pa je tudi zaskrbljenost, ker bi lahko dogodki na Koroškem, negativno vplivali na dobre odnose med Avstrijo in Jugoslavijo.

Koroški deželni glavar je izrazil svoje obžalovanje zaradi dogodkov na Koroškem in je opozoril na to, da so pristojne oblasti na Koroškem doslej in da bodo tudi v prihodnje storile vse, da bi zagotovile mir in sožitje prebivalcev na Koroškem, vendar pa so za to v glavnem pristojni zvezni organi.

Deželni glavar Sima je tudi poudaril, da odklanja nasilne akcije in je izrazil prepričanje, da večina koroškega prebivalstva z njim soglaša. Dejal je tudi, da bi bilo treba storiti vse, da bi ne prišlo do poslabšanja odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo, za katere so se odgovorne politične sile Avstrije in Koroške vedno zavzemale.

Koroški deželni glavar Sima je o obisku jugoslovanskega generalnega konzula Bojana Lubeja informiral avstrijskega zveznega kanclerja dr. Kreiskega in notranjega ministra Röcha.

Medtem pa so se v noči od sobote na nedeljo in sinoči napadi na dvojezične krajevne napise nadaljevali. Okrog 90 ekstremistov je nasilno odstranilo še zadnja dva od skupno petih dvojezičnih kažipotov v Zgornjem Žamanju, dvojezične krajevne napise pa so odstranili tudi v Hodišah in Šentjakobu, medtem ko so mnoge druge premazali.

Na Koroškem so se začele že tudi številne proslave obletnice plebiscita, ki jih vodi in organizira v glavnem Heimatdinst in Abwehrkämpferbund. Še posebej so ob tem počastili spomin že umrlega koroškega nacista, avtorja zloglasne nacistične knjige »Sieg in deutscher Nacht« dr. Hansa Steinacherja. Izvedeti je bilo mogoče, da so koroške varnostne oblasti podvzele številne preventivne ukrepe, da bi ob teh proslavah preprečile morebitne izpade proti manjšini.

ZVONE ZORKO

Sodelovanje s SEV

BEOGRAD, 9. oktobra (Tanjug) — Član ZIS in stalni predstavnik Jugoslavije v svetu za medsebojno gospodarsko pomoč (SEV) Marko Orlandić in sekretar SEV Nikolaj Vasiljević Fadejev sta imela danes v Beogradu pogovore, na katerih sta pozitivno ocenila dosedanje sodelovanje med Jugoslavijo in SEV. Fadejev se je danes pogovarjal tudi v združenju jugoslovanskih železarn in je obiskal smederevsko železarno.

KPF na obisku pri nas

Delegacija bo po pogovorih v izvršnem biroju obiskala tudi Slovenijo

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug) — Na povabilo predsedstva ZKJ je prispela v Beograd delegacija KP Francije pod vodstvom namestnika generalnega sekretarja CK KPF Georges Marchaisa. Delegacija se bo pogovarjala v izvršnem biroju predsedstva ZKJ, obiskala pa bo tudi Slovenijo, Hrvaško in nekatere kraje v Srbiji ter se pogovarjala s predstavniki ZK v teh republikah. Po končanem Marchaisovem obisku pri nas bo delegacija KPF predvidoma obiskala Makedonijo ter Bosno in Hercegovino.

Georges Marchais je po prihodu v Beograd dejal, da KPF pripisuje velik pomen obisku te delegacije v Jugoslaviji in pogovorom, ki jih bo imela s predstavniki ZKJ. Delegacija si želi boljše medsebojno spoznavanje, krepitev solidarnosti v prizadevanju KPF in ZKJ za razvoj socializma, izboljšanje sodelovanja v boju proti imperializmu ipd. Marchais je izrazil tudi prepričanje, da vse, kar delata ZKJ in KPF in kar bosta v tem prizadevanju delali v prihodnje, ustreza interesom narodov Jugoslavije in Francije.

„Ne!“ za nagrado Ćosiću

Oktobrske nagrade ne more dobiti človek, sprt z ZKJ

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug) — Sekretariat predsedstva republiške konference zveze mladine Srbije je danes sporočil:

»Odločno smo proti predlogu oddelka za književnost na srbski akademiji znanosti, da bi Dobrica Ćosić kandidiral za oktobrsko nagrado Beograda. Ne da bi se spuščali v estetsko vrednotenje Ćosićeve ustvarjalnosti, menimo, da nagrade, ki je simbol naše revolucije, ne more dobiti človek, ki je že vrsto let v ideoloških sporih z ZKJ in ZK Srbije.

Mlada generacija se ne more sprijazniti s poskusi legalnega podpiranja tistih sil, ki so kršile osnovna načela programa ZKJ in našega samoupravnega razvoja, pa čeprav so to med drugim opravičevali tudi z estetskimi vrednotami.

Kulturna ustvarjalnost je nedvomno del celovitih družbenih samoupravnih razmerij in se zato mora pokoravati zahtevam socialističnih samoupravnih družbenih načel.«

Razstava dvajsetih držav

Mitja Ribičič odprl 19. mednarodno razstavo »Sodobna elektronika«

LJUBLJANA, 9. okt. — Član predsedstva SFRJ Mitja Ribičič je nocoj odprl 19. mednarodno razstavo »Sodobne elektronike«. Letos sodeluje na razstavi 282 razstavljalcev iz 20 dežel Evrope, Azije in Amerike, po dveh letih spet Sovjetska zveza. Interes za razstavo — ki je tokrat največja od vseh — je izjemoma velik, tako da so nekateri tuji razstavljalci ostali pred vrati GR.

Sodeluje celotna jugoslovanska industrija (49 razstavljalcev), med tujimi sta bolj zastopani ZRN in ZDA. Med razstavo bodo že tradicionalna srečanja strokovnjakov — več sto se jih bo zbralo že šestič na simpoziju o telekomunikacijah in osmič ob jugoslovanski konferenci o sestavnih delih.

Navzoče na posebni otvoritveni slovesnosti v Festivalni dvorani je najprej pozdravil predsednik mestne skupščine Ljubljane inž. Miha Košak. Pozdravil je Mirana Goslarja, Antona Boleta, inž. Mileta Šurina, Leopolda Kreseta, dr. inž. Mirjana Grudna, Toneta Kropuška in inž. Andreja Marinca ter diplomatski in konzularni zbor ter tudi predstavnike razstavljalcev. Mitja Ribičič pa je v otvoritvenem govoru med drugim dejal: »Elektronika je živčevje moderne civilizacije. Zdaj nam omogoča, da se med seboj vidimo in slišimo, stremimo pa k temu, da bi se ne le lažje dogovarjali in spoznavali, temveč tudi bolje razumeli, sodelovali in soustvarjali. Če bomo pri tem korak za korakom napredovali, bomo morali skupaj določati osnovno vlogo in perspektivo znanosti v svetu, da bo v službi človeka in človeštva, da ne bo monopol velikih in bogatih, pač pa sredstvo za premostitev vse večjega propada med kontinenti in narodi, da ne bo sredstvo za uničevanje človeških življenj za genocid narodov in človeštva, marveč instrument, ki bo osvobajal človeka in njegovo znanje, združeval, plemenitil in humaniziral odnose med ljudmi in narodi. Tudi razstava v Ljubljani je pomemben prispevek k tej združevalni in napredni vlogi znanosti in elektronike kot njenega avantgardnega dela.«

Razstava bo odprta do 14. oktobra. IVAN VIDIC

Telegrami

Razprava gre h koncu

NEW YORK — Splošna politična razprava na letošnjem zasedanju generalne skupščine se bliža koncu. Včeraj sta govorila romunski zunanji minister Manescu in filipinski zunanji minister Carlos Romulo. V sredo bo konec razprave.

Ameriški znanstveniki v $Z

MOSKVA — Sem je dopotovala skupina ameriških znanstvenikov iz državne agencije za raziskovanje vesolja (NASA). Pogovarjali se bodo o združitvi sovjetskega »Sojuza« in ameriškega »Apolla« v vesolju.

Sestanek ministrov EGS

LUXEMBURG — Tu so se zbrali zunanji ministri držav EGS, da bi se pogovorili o vrsti vprašanj v zvezi z razvojem trgovinskih stikov razširjene skupnosti s sredozemskimi državami.

Japonska in Albanija

TOKIO — Kaže, da nameravata Japonska in Albanija začeti pogovore o ponovnih diplomatskih stikih, ki so jih prekinili leta 1944. Albanija in NDR sta edini evropski državi, ki nimata diplomatskih stikov z Japonsko.

Tajno poročilo

JERUZALEM — Izraelska vlada je obravnavala tajno poročilo o münchenskem pokolu, ko je izgubilo življenje 11 članov izraelskega olimpijskega moštva. Predsednica Golda Meir je člane vlade seznanila z ugotovitvami posebne preiskovalne komisije in s prihodnjimi varnostnimi ukrepi.

Vesoljski kongres

DUNAJ — Tu se je začel 23. mednarodni vesoljski kongres, ki se ga udeležuje več kot 1500 znanstvenikov in strokovnjakov z vsega sveta. Uvodoma bo govoril o temi »Vesoljske raziskave v razvoju države« prof. Werner Braun. Na kongresu, ki bo trajal do 15. oktobra, bodo prebrali kakih 300 referatov.

Ostrejše nadzorstvo

BUDIMPEŠTA — Na Madžarskem je končana akcija, ki naj bi vnesla več reda v gospodarstvo. Revizorji so ugotovili, da so dokumenti o finančnem poslovanju podjetij in zadrug bolj natančni kot poprej, v zadnjega pol leta pa so nekatera podjetja le »pozabila« plačati približno 500 milijonov forintov davka.

Referendum o Madagaskarju

TANANARIVA — Po včerajšnjem referendumu bo na otoku še pet let isti predsednik vlade general Gabriel Ramantsoa.

Konferenca parazitologov

BUKAREŠTA — V Romuniji se je začela dvodnevna konferenca za parazitologijo, prvo srečanje strokovnjakov s tega področja. Zbrali so se tudi predstavniki iz Bolgarije, Britanije, Francije, NDR, ČSSR, Irana, SZ in Jugoslavije.

Protokol o pravni pomoči

BEOGRAD — V zveznem sekretariatu za zunanje zadeve so ratificirali dodatni protokol med SFRJ in Romunijo o pravni pomoči.

Bilić v Rimu

ZAGREB — Član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Jure Bilić je odpotoval v Rim, kjer se bo s predstavniki nekaterih strank pogovarjal o notranjem razvoju obeh držav, mednarodnem položaju in nadaljnjem sodelovanju.

Češkoslovaška delegacija odpotovala

BEOGRAD — Od tu je odpotovala delegacija češkoslovaške zveze protifašističnih borcev, ki se je pri nas mudila nekaj dni na povabilo zveznega odbora ZZB NOV.

Nov letalski rekord

EDMONTON — Ameriški »boeing 707« je dosegel nov rekord, ko je brez vmesnega pristanka preletel 12.496 kilometrov od Havajev do Britanije. Prejšnji rekord je znašal 12.131 kilometrov.

Napoleonov klobuk

OSAKA — Črn triogelnik, ki ga je nekdaj nosil Napoleon, v Osaki prodajajo za 97.402 dolarjev. Spomladi ga je preprodajalec kupil v Franciji, Napoleonov muzej pa ni zmogel tolikšne vsote.

Pa še to:

SVETE ŽIVALI — Dopisnik Večernjih novosti je pojasnjeval zamudo avtomobilističnega asa Jovice Palikovića na 6. jugoslovanskem rallyju s tem, da je na cesti, povsem zaprti za ves ostali promet, nenadoma naletel na krave.

Zares nenavadno! se čudi J. H. Kostić. Od kod krave na cesti, ko pa jih ni niti v mesnicah?!

Ostra protesta

Javnost BiH in Makedonije enotno obsoja teror nad slovensko manjšino v Avstriji in poziva vlado k ukrepom

SARAJEVO, SKOPJE, 9. okt. Izvršna odbora republiških konferenc SZDL BiH in Makedonije sta danes izrazila oster protest javnosti obeh republik proti pojavom grobega teptanja zakonitih pravic slovenske manjšine v avstrijski Koroški.

Odstranjevanje dvojezičnih krajevnih napisov, skrunitve spomenikov padlim antifašistom in grožnje slovenskim ustanovam lahko spodkopljejo dobre sosedske odnose z Avstrijo, so sklenili na izvršnem odboru RK SZDL BiH ter izrazili upanje, da bodo pristojni avstrijski organi, posebno pa socialistična stranka, pravočasno ukrepali. Avstrijska stran bi se zdaj morala truditi za čimbolj popolno uresničevanje meddržavnega sporazuma ter za nadaljnji razvoj sodelovanja in prijateljstva med državama — na osnovi znanih in priznanih zunanjepolitičnih principov.

Odstranjevanje dvojezičnih napisov na avstrijskem Koroškem dobiva v nekaterih primerih obliko masovnega terorja, je sklenil izvršni odbor RK SZDL Makedonije. Poudaril je, da se s tem, ko je ogrožen obstanek slovenske narodnostne manjšine v Avstriji, močno kalijo jugoslovansko-avstrijski odnosi Izvršni odbor je bil mnenja, da bo razvoj in izboljšanje dobrih sosedskih odnosov v veliki meri odvisen od zagotovitve narodnostnih pravic in normalnega razvoja pripadnikov slovenske manjšine v Avstriji.

MARJAN BAUER
BOJANA POPOVSKA

Kdo vara?

Marjan Rožič: Kjer imajo samoupravljanje, ni potrebe po »močni državi«

BEOGRAD, 9. okt. (Tanjug). Kršenje predpisov, ki se je razpaslo v nekaterih gospodarskih panogah, zlasti tistih, ki se ukvarjajo z zunanjo trgovino, je bil danes v zadnjih nekaj mesecih že tretjič na dnevnem redu zveznih sindikatov, natančneje rečeno: komisije za družbeno-gospodarske odnose.

Komisija je sprejela trdno stališče, da je nujna takojšnja akcija proti sedanjemu brezzakonju. K podatkom, po katerih je lani petina vseh organizacij združenega dela v Jugoslaviji vedoma, to je namerno, kršila predpise, so danes dodali še en nič kaj spodbuden podatek: v začetku drugega polletja letošnjega leta je že vsaka tretja organizacija združenega dela kršila določene oziroma predpisane zakone in red.

Zunanja trgovina je zgodba zase. Po teh podjetjih primanjkuje mlajših strokovnjakov, premalo je nadzorstva nad upoštevanjem predpisanih načel o poslovanju itd. Milijonske kupčije sklepajo tako rekoč na pamet in si seveda nabirajo tudi milijonske dobičke, vendar gredo ti dobički — v žepe posameznikov.

Podobno je tudi z raznimi podjetji, zasebnimi in polzasebnimi firmami v tujini, med katerimi se jih daleč največje število ukvarja s trgovino. Nepravilnosti so zajele tudi proizvajalne in investicijske delovne organizacije: nastajajo zasebna podjetja, ki delajo za organizacije združenega dela, dobivajo kredit od družbe, uporabljajo najemno delovno silo ter družbeni kapital tako rekoč v trenutku spreminjajo v zasebni kapital.

Tako med drugim dobivamo tudi milijarderje. Kaže, da je milijarderje treba iskati predvsem na področju trgovine, zlasti zunanje trgovine.

Nemalo je takih, so povedali na sestanku, ki zagovarjajo stališče, da se nam tako godi zato, ker smo sprejeli samoupravljanje kot sistem in odpravili »močno državo«.

Sekretar sveta ZSJ Marjan Rožič je dejal, da je takšno stanje očitno posledica nerazvitosti in zlorabe samoupravljanja, ter s tem nedvoumno napadel pristaše »močne države«. Rožič je opozoril, da so delavci letos v mnogih podjetjih pregledala poslovanje, se pozanimali, koliko denarja porabijo in za kaj ga rabijo. Izkazalo se je, da so bile v takih kolektivih kršitve zakona le simbolične. Z drugimi besedami: tam, kjer imajo samoupravljanje, kjer imajo oblast v rokah neposredni proizvajalci, ni anarhije, ni brezzakonja, ni potrebe po »močni državi«.

S pravo barvo

»Washington Post« izčrpneje seznanja ameriško javnost o ustaštvu ter opozarja na njegovo fašistično preteklost

WASHINGTON, 9. okt. (Tanjug). Jugoslavija zahteva od ZDA, naj obrzdajo dejavnost ekstremnih emigrantov, piše ugledni ameriški list Washington Post. Problem terorizma je bil ena od glavnih tem nedavnega srečanja med zveznim sekretarjem za zunanje zadeve Mirkom Tepavcem in ameriškim državnim sekretarjem Williamom Rogersom.

Washington Post v daljšem prispevku o tem opozarja predvsem na teroristično dejavnost ustaške emigracije in navaja jugoslovansko trditev, da so teroristične skupine zakrivile vrsto hudih zločinov, med katerimi sta bila na primer umor jugoslovanskega veleposlanika na Švedskem, nesreča letala JAT zaradi podtaknjene bombe itd.

Jugoslovanska vlada je že pred mesecem dni poslala ameriški vladi spomenico v zvezi z delovanjem ekstremnih emigrantskih krogov v ZDA, ki se ukvarjajo z raznimi protijugoslovanskimi akcijami. Uradni krogi v ZDA, piše Washington Post, sodijo, da bi bila potrebna »zapletena zakonodajna procedura«, preden bi lahko začeli ukrepati proti skrajni emigraciji. Tudi če bi kaj začeli, pa po mnenju navedenega lista ni mogoče pričakovati nobenega rezultata pred novembrskimi republiškimi volitvami. V ZDA živi okrog 400.000 izseljencev hrvaškega rodu, tistih, ki bi bili pripravljeni podpirati teroristično dejavnost, pa je po Washinton Postu »manj kot pet tisoč«.

Članek v Washington Postu izčrpneje seznanja ameriško javnost s tem, kaj so pravzaprav ustaške in druge skrajne emigracijske skupine. Naravnost piše, da so teroristi, o katerih je beseda, pripadniki tako imenovanega ustaškega gibanja.

V tem članku, ki je verjetno do zdaj najbolj stvarna podoba resničnega mesta in vloge protijugoslovanskih emigrantskih ekstremističnih skupin, na koncu piše, da so prizadevanja Jugoslavije po zatrtju takih skupin lepo v skladu s splošnimi prizadevanji, da bi v svetu obsodili in onemogočili terorizem.

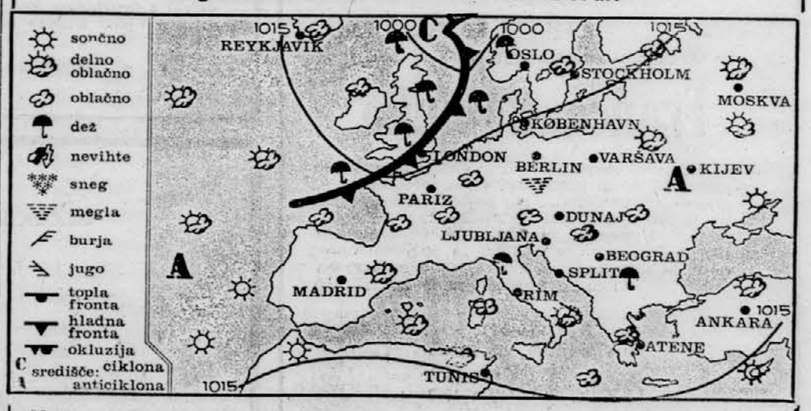
oglašujte v dnevniku
DELO

MOM 2000 Moden Müller MOM 2000
ZDAJ TUDI V CELOVCU
Priesterhausgasse 10

V GRADEC po igrače k tvrdki KOCH in nič drugače!
Na zalogi celoten sortiment LEGO in vse novosti
KOCH na Glavnem trgu

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 10. okt. 1972 ob 7. uri

Vreme in temperature 9. okt. 1972

kraji	vreme ob 7 uri	stopinj	vreme ob 13. uri	stopinj
Ljubljana	dežuje	8	dežuje	10
Planica	dežuje	4	oblačno	5
Brnik	dežuje	7	dežuje	9
Kredarica	dežuje	12	sneži	—3
Maribor	dežuje	3	oblačno	11
Sl. Gradec	dežuje	6	oblačno	8
Celje	dežuje	9	pretežno oblačno	12
Novo mesto	dežuje	9	oblačno	11
Koper	oblačno	13	dežuje	12
Reka	oblačno	13	dežuje	14
Pulj	oblačno	12	oblačno	15
Hvar	jasno	13	jasno	20
Dubrovnik	jasno	13	pretežno oblačno	18
Zagreb	oblačno	9	oblačno	11
Beograd	oblačno	10	oblačno	13
Sarajevo	megla	0	jasno	12
Titograd	jasno	8	pretežno oblačno	19
Skopje	megla	8	oblačno	14
Celovec	dežuje	7	oblačno	8
Gradec	dežuje	9	oblačno	11
Dunaj	oblačno	8	oblačno	10
Benetke	jasno	12	—	—
Milano	jasno	6	pretežno oblačno	16
Genova	jasno	12	oblačno	19
München	oblačno	9	dežuje	9
Zürich	megla	4	oblačno	14
Rim	jasno	9	pretežno oblačno	21
Pariz	jasno	6	jasno	21
Berlin	megla	5	pretežno oblačno	10
Stockholm	oblačno	10	oblačno	12
Moskva	jasno	2	jasno	8

Temperature morja danes popoldne

Koper 18, Senj 17, Šibenik 20, Dubrovnik 20.

Napoved:

SLOVENIJA

Oblačno bo. V presledkih še manjše padavine. Temperature bodo med 7 in 13 stopinj.

IZGLEDI ZA SREDO

Še precej oblačno in hladno.

JUGOSLAVIJA

Ob srednjem in južnem Jadranu bo deloma sončno, drugod po državi pretežno oblačno.

VREMENSKA SLIKA

Področje visokega zračnega pritiska nad srednjo in južno Evropo slabi. V višinah je nad Alpami jedro hladnega zraka, ki povzroča tudi v naših krajih oblačno vreme z občasnimi padavinami.

AJDOVŠČINA

Kadrovske vrzeli

Na zadnji seji komiteja občinske konference ZK v Ajdovščini je eden izmed udeležencev v razpravi opozoril, da v občini manjka strokovno usposobljenih kadrov: pravnikov, ekonomistov, inženirjev, zdravnikov, prosvetnih delavcev. V zadnjem času je odšlo iz občinke uprave deset ljudi z višjo in visoko izobrazbo. Ti so se zaposlili drugod, kjer so jim nudili večje ugodnosti in višjo plačo. Po besedah razpravljalca so nekateri od njih zapustili svoja delovna mesta na občinski upravi zaradi slabih medsebojnih odnosov v kolektivu.

Naj bo tako ali drugače, dejstvo je, da je za strokovnjaki, ki so odšli, bodisi iz občinske uprave bodisi iz gospodarskih organizacij, nastala vrzel. Ajdovska občina ni med najrazvitejšimi, niti med najbogatejšimi v Sloveniji, zato bi si še tem bolj morala prizadevati, da bi na svojem področju obdržala vsaj tiste strokovnjake, ki jih sama šola, oziroma štipendira.

Toda odnos do mladih strokovnjakov marsikdaj in marsikje ni pravilen in ne primeren. V nekaterih družbenopolitičnih in gospodarskih organizacijah, jih, če že ne onemogočajo, skušajo vsaj pripraviti do tega, da se podredijo ustaljenim, togim normam in okvirom. Prav to pa včasih izzove revolt mladega človeka — strokovnjaka, ki si zaradi nemogočih odnosov poišče službo drugje, največkrat zunaj občine. Nemalokrat se dogaja, da imajo sodobnikiki na novih delovnih mestih večje osebne dohodke in več možnost za uveljavljanje pobud kot prej. V občini pa nekaterih delovnih mest ne morejo ustrezno zapolniti, čeprav so sami štipendirali in omogočili študij mladim strokovnjakom.

Sedem ajdovskih podjetij štipendira zdaj 191 rednih in izrednih slušateljev na srednjih, višjih in visokih šolah. Vendar, ali bodo občina in ta podjetja, ki zdaj usmerjajo del svojih sredstev za vzgojo novih kadrov, res dobila v naslednjih šestih, sedmih letih 191 mladih strokovnjakov (ali kak odstotek manj zaradi osipa)? Po dosedanjih izkušnjah bi le stežka odgovorili pritrdilno . . .

Najprej bi morali nujno poskrbeti za boljše delovne pogoje in za (ponekod) ureditev medsebojnih odnosov ter preprečiti, da bi se še kdaj ponovil primer izpred osmih let, ko so vodilni v enem ajdovskem podjetju samovoljno strgali na majhne kose načrt dveh lastnih, novozaposlenih inženirjev, ne da bi za to svoje dejanje komurkoli odgovarjali!

D. VRTOVEC

ŠE DOSTI PARADIŽNIKA — Izbira sadja in zelenjave prejšnji teden na koprski tržnici ni bila preveč dobra. Branjevke pa prinašajo še vedno največ paradižnika, ki ga prodajajo po 2,50 din. Krompir je po 2,50 do 3 din, paprika je po 5 in 6 dinarjev, radič po 8 in 12, zelje v glavah po 3 dinarje kilo. Od sadja je največ jabolk, ki so po 4,5 in 6 dinarjev kilo, po taki ceni pa prodajajo tudi grozdje, medtem ko so slive po 6,50 dinarjev kilo.

Foto: D. Grča

2100 delavcev

Toliko jih bo potrebovalo sežansko gospodarstvo do leta 1975 - K temu naj bi pomagal bodoči srednješolski center

V Sežani zadnje čase vse bolj vneto razglabljajo o ustanovitvi srednješolskega centra. Glavni vzrok za to je hudo pomanjkanje kadrov za hitro razvijajoče sežansko gospodarstvo. Srednješolski center naj bi vzpodbudil k nadaljnjemu šolanju več otrok kot doslej.

Le 33 otrok se zdaj v sežanski občini, po končani osemletki, odloča za nadaljnje šolanje v Postojni, Kopru, Novi Gorici in drugod. Nedvomno je za ta razmeroma nizek odstotek vzrok v precejšnjih stroških šolanja v oddaljenih krajih.

V sežanskih delovnih organizacijah se že več let zavedajo, kako potrebni so kadri za nadaljnji razvoj. O tem priča tudi to, da štipendirajo sežanske delovne organizacije kar 170 dijakov in študentov na srednjih, višjih in visokih šolah. Vendar pa to ni dovolj. Do leta 1975 bodo v Sežani potrebovali kar 2100 novih delavcev s primerno strokovno izobrazbo. Tolikšno število kadrov si bo seveda težko zagotoviti. Veliko naj bi k temu pripomogel bodoči srednješolski center, v katerem naj bi se izsošalo čimveč domačih otrok. Tako računajo, da bi se z ustanovitvijo centra odločilo za nadaljnje šolanje po končani osemletki že 50 odstotkov sežanskih otrok, saj bi bili oskrbni stroški občutno nižji kot doslej.

Srednješolski center naj bi zaživel že prihodnje leto in sicer v okviru delavske univerze v Sežani s tem, da bi popravili poslopje stare sežanske osemletke. Posebna strokovna komisija naj bi v tem času, na podlagi demografske strukture v občini in na podlagi perspektivnih potreb po kadrih, pripravila program za bodoči srednješolski center, ki naj bi imel oddelke nekaterih srednjih ter poklicnih šol.

Financiranje tega programa naj bi prevzele sežanske delovne organizacije, ki se zavedajo pomembnosti ustanovitve srednješolskega centra v občini in njegove vloge pri izobraževanju domačih kadrov.

J. KLANJŠČEK

Postojna: manj prašnih ulic

POSTOJNA, 9. okt. — Delavci SGP Primorje so končali asfaltiranje Volaričeve ulice, ki je bila ena zadnjih prašnih ulic v Postojni. Stanovalci v tej ulici so si oddahnili, saj dozdaj zaradi mnogih tovornjakov, ki vsak dan vozijo po njej in so dvigali oblake prahu, sploh niso mogli odpirati oken v stanovanjih, zlasti ob suhem vremenu.

M. D.

Goriška: črni vikend

V nesrečah 8 oseb ranjenih — Škode je za 70 tisočakov

NOVA GORICA, 9. okt. — Med vikendom je bilo na goriških cestah več prometnih nesreč; med hujši sodita nesreči na cesti med Ajdovščino in Novo Gorico. Voznik osebnega avta 21-letni Zorin Koglot iz Vrtojbe je včeraj ob 14.10 uri peljal iz Ajdovščine proti Selu. V križišču je zapeljal na levo, na pot, ki vodi v središče vasi. Iz smeri Dornberka je tedaj pripeljal proti križišču 30-letni Ivan Bavčar iz Sela. Vozili sta trčili. Voznik Koglot in sopotnica 22-letna Nadja Stanta sta bila laže ranjena, huje pa voznik Bavčar in njegova žena Irena. Nepoškodovana pa sta bila Bavčarjeva otroka in tretji sopotnik v Koglotovem avtu. Vse štiri so odpeljali v šempetrsko bolnišnico. Škode na avtomobilih je za 40.000 din. V zgodnjih jutranjih urah je na Lijaku zaradi zanašanja 19-letni Sergej Benedetič iz Huma zavozil čez cestni rob v dva in pol metra globok jarek, kjer se je vozilo s tremi sopotniki po 62 m ustavilo na levem boku. Huje je bil ranjen sopotnik Marino Marinc iz Podgorja, laže pa voznik in sopotnici 20-lenta Ivanka Dernovšček iz Drnovka in 19-letna Lidija Papricio iz Kozarne. Vse štiri so odpeljali v šempetrsko bolnišnico. Škode je za 30.000 dinarjev.

J. PERAT

Za praznik bo voda

Ob letošnjem dnevu republike bodo slednjič tudi prebivalci Pivke dobili težko pričakovano pitno vodo — Ugodne perspektive za vse bližnje vasi

Medtem ko je Postojna po dolgih letih lani slednjič le rešila svoj najtežji problem — oskrbo mesta s pitno vodo — si morajo mnoga bližnja naselja na Krasu še vedno pomagati kakor vedo in znajo. V večini krajev dobijo še vedno pitno vodo iz vodnjakov, v sušnih mesecih pa marsikje ni druge pomoči, kot dovažanje s cisternami. Tako je med drugim tudi v Pivki, oddaljeni od Postojne okrog 10 km, kamor so morali letos, kljub zelo deževnemu poletju, večkrat pripeljati pitno vodo v cisternah.

Za letošnji dan republike, 29. november, pa bo slednjič tudi Pivka dobila iz Malnov, velikega vodnega vira blizu Postojne, zdravo pitno vodo. Pripadniki JLA, ki so že lani v zelo neugodnem, večidel skalnatem terenu izkopali okrog 6 km dolg vodovod od Malnov do Postojne, so letos položili približno 15 km dolg vodovod od Postojne do Pivke.

»Mi Postojnčani smo letos že skoraj pozabili, kako je bilo včasih hudo brez vode«, je pripovedoval inž. Adolf Burger, direktor postojnskega stanovanjskega podjetja, ki je prevzelo tehnični nadzor nad gradnjo vodovoda. »Zato se ne smemo čuditi, da so občani Pivke že nekoliko nestrpni, ker še ni vodovoda. Računali smo že, da bo iz pip v Pivki pritekla voda letos poleti, žal pa smo imeli preveč težav na močvirnatih in poplavljenih terenih. Vsekakor pa bo Pivka dobila vodo za bližnje praznike ob dnevu republike.«

Tako kot lansko leto, ko so v skalnatem terenu kopali jarke za vodovod od Malnov do Postojne, so se tudi letos pri gradnji vodovoda do Pivke posebno odlikovali pripadniki JLA, ki so po besedah inž. Burgerja zelo dobro opravili svojo nalogo in so bili zanjo tudi odlično organizirani.

V stanovanjskem podjetju so še povedali, da bodo poleg Fivke v kratkem dobile pitno vodo tudi nekatere bližnje vasi, kot so Slavina, Prestranek, Rakitnik, Matenja vas in še nekatere. Seveda pa se v naslednjih letih obetajo ugodne perspektive glede oskrbe s pitno vodo tudi bolj oddaljenim naseljem, saj so viri v Malnih zelo bogati. Čeprav načrti za nadaljnje širjenje vodovoda po Krasu še niso dokončno potrjeni, je zelo verjetno, da bodo prihodnje leto začeli graditi vodovod v Košansko dolino proti Neverkam, računajo pa tudi, da bodo lahko vodo speljali prav do Knežaka med Pivko in Ilirsko Bistrico, v ljubljanski smeri pa bo treba s pitno vodo oskrbeti še Planino.

IGOR PRESERN

Prvi kamp za prikolice

Odprli ga bodo prihodnje leto spomladi pred Postojnsko jamo

Pred Postojnsko jamo urejajo sodoben kamp za domače in tuje goste, ki potujejo po svetu z avtomobilskimi prikolicami. To bo prvi kamp te vrste v Sloveniji, namenjen izključno »prikoličarjem«, v njem pa bo prostora za 100 avtomobilskih prikolic z avtomobili. Vse poti v kampu bodo asfaltirane, vsak gost s prikolico pa bo imel ob svojem parkirnem prostoru tudi nekaj travnate površine, na kateri bo lahko postavil mizo in stole. Ker leži kamp zelo blizu hotela »Jama«, se bodo gostje iz kampa lahko poslužili vseh storitev, ki jih imajo v bližnjih objektih (restavracija, slaščičarna, samopostrežna trgovina, bife itd.) Večji del naprav in objektov v novem kampu je že zgrajen, računajo pa, da bodo tako imenovani »karavankamp« odprli prihodnje leto spomladi.

I. P.

Ankaran: nova soseska

V nekaj letih bo zraslo 2000 stanovanj za trg — Prva faza do 1974

Gradbinci ajdovskega Primorja končujejo zemeljska dela na zazidalnem stanovanjskem kompleksu, kjer bo v prihodnjih letih zraslo novo naselje z 2000 stanovanji za trg. Nova stanovanjska soseska bo vključevala individualne in vrstne hiše ter stanovanjske bloke; v dokončni fazi pa bodo uredili še vse potrebne lokale, trgovine, otroške vrtce in druge objekte družbenega standarda.

»Primorje« gradi novo sosesko po lastni tehnologiji litih betonov. V prvi fazi, ki bo predvidoma končana v 1974. letu, bodo usposobili 150 stanovanj ter uredili celotno kanalizacijo, vodovodno in električno omrežje za ves kompleks nove stanovanjske soseske.

D. V.

Vlomi ne ponehajo

NOVO MESTO, 9. okt. — Včeraj dopoldne je neznanec vlomil v hišo Staneta Berganca v Potoku pri Novem mestu. Vlomilec je prišel v hišo skozi stranišče okno in iz stanovanja ukradel 2.210 dinarjev gotovine. Storilcu so na sledi.

Neugotovljenega dne v minulem tednu je bilo vlomljeno v počitniško hišico novomeške tovarne zdravil Krka v Črmošnjicah. Tat je razbil šipo na oknu in iz notranjosti odnesel dve odeji, par smučarskih čevljev, jedilni pribor, kuhinjsko posodo in še nekaj drobnarij.

P. R.

Ajdovščina: prijave za tečaje

AJDOVŠČINA, 9. okt. — Vojkova delavska univerza je te dni razpisala sprejem kandidatov za kuharski in knjigovodski tečaj ter tečaj tujih jezikov. Vpisovali bodo v pisarni univerze vsako sredo in petek do 15. oktobra.

F. H.

Park prve vlade

V spomin na ustanovitev 1. slovenske vlade v Ajdovščini

AJDOVŠČINA, 9. okt. — Z novim urbanističnim načrtom in še prej z idejnim programom so urbanisti in arhitekti določili lokacijo, kjer naj bi do 5. maja 1975. leta zrasel spominski park prvi slovenski vladi v Ajdovščini, ki je bila tu ustanovljena 1945. leta.

Police — teren z gozdnato travnatimi površinami tik nad Ajdovščino so predvidene za turistično — rekreacijski in športni center, v okviru katerega bo dobil spominsko obeležje tudi ta park. Središče mesta bo s parkom povezovala Aleja 5. maja.

Za podrobnejšo dokončno ureditev področja spominskega parka in Aleje 5. maja nameravajo že v začetku prihodnjega leta razpisati tudi javni republiški urbanistični natečaj.

Mesto bo večiko pridobilo tako s turistično rekreacijskim in športnim centrom (saj doslej razen dveh premajhnih in preveč zanemarjenih mestnih parkov ni imelo še nič podobnega), kakor tudi s parkom prve slovenske vlade.

DUŠAN VRTOVEC

Nad Budanjami je gorelo

AJDOVŠČINA, 9. okt. — Včeraj ob 15. uri je nad Budanjami izbruhnil požar, v katerem je zgorelo okoli 2 hektara borovega gozda družbene in zasebne lastnine. Poklicni gasilci iz Ajdovščine in gasilci prostovoljnega društva iz Vipave so požar omejili in preprečili, da ni nastala še večja škoda. Ta še ni ocenjena, a sodijo, da je precejšnja.

J. P.

Dve varianti

V ajdovskem Primorju razprave o TOZD - Izhodišča sprejeta v teh dneh

AJDOVŠČINA, 9. okt. Te dni končujejo razprave o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela v vseh enotah ajdovskega splošno gradbenega podjetja Primorje. Zaradi specifičnosti del, ki jih opravlja ta gospodarska organizacija, so se že ob začetnih pripravah pojavile dileme — ali ustanoviti TOZD glede na njihov teritorialni ali pa na tehnološki sistem dela.

Prizadevanja potekajo sedaj v dveh smereh. V prvi smeri je nujno postaviti temelje nove organizacije samoupravljanja v podjetju po načelu neposrednega odločanja. V tem primeru naj bi reševali vse samoupravne akte, štatut, pravilnike ter ostale važne sklepe, kot plane podjetja ter delitev in ugotavljanje dohodka, neposredno na zborih delovnih ljudi. Centralni samoupravni organ, ki bi bil sestavljen iz delegatov, pa naj bi speljal in uresničil usklajevalni postopek sprejetih odločitev. Ostali samoupravni organi v enotah in podjetju bi reševali vprašanja, ki bi jim jih poverili zbori delovnih ljudi.

Priprave za uvajanje TOZD v drugi smeri pa predvidevajo uveljavitev odločanja neposrednih proizvajalcev o organizacijski obliki samoupravljanja v podjetju in lastni enoti. Pri tem je mišljena tudi pobuda o ustanovitvi temeljnih organizacij v podjetju.

Dokončna izhodišča bodo sprejeli že v prihodnjih dneh, ko se bo ponovno sestal in zadevo podrobneje proučil še delavski svet »Primorja«.

D. VRTOVEC

Mopedist v avto

TOLMIN, 9. okt. — Z neregistriranim mopedom se je odpeljal 16-letni Stojan Cuder iz Tolmina. Ko je zapeljal v križišče v Brunovem drevoredu, je zadel osebni avto, ki ga je vozil 23-letni Dušan Kramar iz Tolmina. Pri padcu se je mopedist hudo poškodoval in so ga odpeljali v šempetrsko bolnišnico.

J. P.

Nesreča na prehodu za pešce

KOZINA, 9. okt. — Včeraj je voznica osebnega avtomobila Magdalena Jerin iz Ljubljane vozila od Postojne proti Kopru. Pri avtobusnem postajališču v Kozini je na prehodu za pešce podrla Ido Krulčič iz Kompanj pri Buzetu, ki je prav takrat prečkala cesto. Krulčičevo je pri tem vrglo na pokrov motorja in po 28 metrih spet na vozišče. Zlomila si je desno nogo, dobila pa je še močne udarce v glavo. Odpeljali so jo v izolsko bolnišnico. Na avtomobilu je za pet tisočakov škode.

J. U.

Ne prepozno!

Ta mesec bodo začeli v Kopru graditi prostore za Ekonomsko administrativni šolski center — Skrajni čas

KOPER, 9. okt. Že ta mesec bodo ob starem poslopju ekonomsko administrativnega šolskega centra v Kopru začeli postavljati nov trakt z 12 učilnicami, ki naj bi bil končan 15. avgusta prihodnje leto. Tako bo stekla »reševalna akcija«, v materialnem pogledu najbolj v nebo vpijočega primera srednješolstva v Sloveniji.

Ekonomsko administrativni šolski center v Kopru je namreč v več kot 300 let starih prostorih, ki so jih različne komisije že večkrat hotele zapreti. Podobno se je zgodilo tudi pred začetkom letošnjega šolskega leta in le mile prošnje so zalegle, da so inšpektorji spet pogledali zadevi skozi prste, seveda na račun zdravja in življenjske varnosti 600 dijakov. Omet v večjem delu učilnic se namreč kruši, zidovi so razmajani, slaba dimna napeljava grozi s požarom, da niti ne govorimo o prostorski stiski in kvaliteti pouka.

Med kolektivom tega zavoda je pred časom le zavela sapica optimizma, ko se je zvedelo, da so zagotovljena sredstva za nov trakt. Vendar so na šoli še vedno v skrbeh, kajti ni še znana usoda financiranja nadaljnje gradnje. Treba je namreč ponoviti, da 21 učilnic ne bi rešilo položaja, v katerem je danes ekonomska šola. Šele ureditev nadaljnjih 14 učilnic z vsemi ustreznimi prostori bi šoli omogočila zadovoljive pogoje za pouk, kot ga danes terjajo predpisi.

Zato bo v Kopru treba začeti z razmišljanjem o virih sredstev za nadaljnjo gradnjo že zdaj, da se sredi prihodnjega leta »reševalna akcija« ne bi po naključju ustavila na polovici.

BORIS JEŽ

Kultura v Faro

KOČEVJE, 9. okt. — Od 13. do 16. oktobra bo v kulturnem domu v Vas — Fari razstava del akademskega kiparja Staneta Jarma iz Kočevja. Umetnik bo razstavljal skupno 30 kipov in 10 grafik.

Razstavo bodo organizirali na pobudo vaščanov in krajevne skupnosti iz Vas-Fare, ki je pismeno zaprosila kulturno skupnost, naj jim pomaga organizirati to razstavo.

Prebivalci podeželja vedno bolj poudarjajo, da kultura ni le za meščane in da naj pride tudi na vas. To je še posebno pomembno, pravijo, ker si ne morejo privoščiti potovanj vseh občanov na razstave v Kočevju.

J. P.

Novi stroji že v boju s časom

SGP Primorje investiralo več milijonov za stroje, s katerimi gradi dva odseka na cesti Postojna — Razdrto

AJDOVŠČINA, 9. okt. Delavci tukajšnjega splošnega gradbenega podjetja Primorje gradijo na trasi nove slovenske avtomobilske ceste dva odseka, ki bosta skupaj veljala 320 milijonov dinarjev.

Medtem ko dela na trasi Postojna—Razdrto, v dolžini 8.800 metrov potekajo že nekaj mesecev, pa so začeli graditi 15 kilometrov nove ceste Dramlje—Levec šele pred kratkim. Na tem gradbišču so zaposlili 230 delavcev in zanje uredili v Celju tudi novo naselje. Da bi delo kar najuspešneje in pravočasno opravili, so v Primorju investirali v nabavo nove težke mehanizacije za gradnjo cest več milijonov dinarjev. Po pogodbi naj bi odsek nove avtomobilske ceste Postojna—Razdrto dokončali do 1. avgusta 1974 odsek Dramlje—Levec pa v novembru 1975. leta.

Med večja dela, ki jih zdaj opravljajo gradbinci Primorja, sodi tudi gradnja 80 dvo- in trisobnih stanovanj ter nova cestna baza v Postojni, v kar je podjetje vložilo 20 milijonov dinarjev.

V Kanalu bodo v bližnji prihodnosti zgradili za trg 50 novih stanovanjskih enot; lepo pa napredujejo tudi dela na objektu hidroelektrarne Ajba na Soči.

Pravkar začenja Primorje v Šempetru pri Novi Gorici postavljati še 18 tisoč kvadratnih metrov hal s 15- do 30-metrskimi razponi, v katerih bodo dobili prostore novi obrati Vozil Gorica. Z gradnjo, ki bo zaradi zahtevnih ločnih konstrukcij potekala v dveh fazah, pa bodo predvidoma končali sredi 1974. leta.

Po investicijah manjše, a zato nič manj pomembne objekte gradi Primorje še v Ilirski Bistrici, Kopru, na Reki in drugod na Hrvaškem.

D. VRTOVEC

Več za vzgojo v prometu

V Ilirski Bistrici se zavzemajo za številne prometno-vzgojne akcije

Na zadnji seji občinske skupščine v Ilirski Bistrici je bil imenovan tudi svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Svet je že sprejel svoj poslovnik, imenoval posamezne komisije in pripravil program dela.

Za najmlajše otroke naj bi izdelali posebne slikanice o prometu, vso pozornost pa posveča program tudi prometni vzgoji v osnovni šoli.

Poleg tega se zavzema še za številne prometno-vzgojne akcije. Že jeseni naj bi se začela akcija »Kaj veš o prometu«, ki se bo končala spomladi z občinskim, medobčinskim in republiškim tekmovanjem. Sledilo bo republiško srečanje pionirjev prometnikov ter akcija ob 17. juniju, dnevu varstva otrok v prometu.

J. V.

oglašujte v dnevniku DELO

Jezero - muzej v naravi

Divje jezero pri Idriji več kot 200 let stara zanimivost

Divje jezero pri Idriji je kot naravna posebnost znano že več kot dvesto let, kot turistična zanimivost nekaj desetletij, zavarovano in razglašeno za naravni spomenik je od leta 1967, zdaj pa mu dajemo še en naslov: muzej v naravi.

Tako se začne opis v majhni knjižici, ki jo je pred kratkim izdal Zavod za spomeniško varstvo SR Slovenije v Ljubljani. V soboto, 14. oktobra letos bosta Prirodoslovno društvo Slovenije in Mestni muzej v Idriji s skromno slovesnostjo uradno odprla ta muzej v naravi.

Priprave za razglasitev muzeja v naravi tečejo že vse leto. Pred dobrim mesecem je cestno podjetje iz Nove Gorice uredilo križišče v Podroteji, na cesti Godovič — Idrija, kjer se odcepi cesta v dolino Bele. Divje jezero je od odcepa oddaljeno le dober kilometer ceste.

Za obiskovalce pa ni zanimivo le Divje jezero, temveč vsa dolina Bele s starimi »klavžami« in ponekod divje romantična. Pred leti so nedaleč od Divjega jezera uredili kopališče, kamor že od nekdaj radi zahajajo Idrijčani, zadnje čase pa tudi tujci.

J. JERAM

ŠKOFJA LOKA

Mladi v Smederevski Palanki

ŠKOFJA LOKA, 9. okt. — Te dni je odpotovala v Smederevsko Palanko skupina mladih fantov in deklet iz škofjeloške občine, ki so se odločili, da bodo ostali doma na kmetijah. Ogledali si bodo kmetijska posestva v tem kraju in se seznanili z njihovim delom. Za delegacijo so bili izbrani tisti mladinci, ki so že obiskovali katero od kmetijskih šol v Sloveniji in so se odločili, da bodo kmetje.

M. K.

Z OSLIČKOM NA TRGATEV — Osliček v Kopru je že prava redkost, čeprav še ni tako daleč čas, ko je bila oslovska vprega edino kmetovo prevozno sredstvo.

Foto: F. Hmeljak